

A Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

Pedagógiai Programja

Készült: 2013. március
Módosítva: 2014. március
Módosítva: 2017. június

1 NEVELÉSI PROGRAM	7
1.1 Az intézmény makro - és mikrokörnyezete, helyzetelemzés	7
1.2 A Pedagógiai Program alapjául szolgáló dokumentumok:	7
1.3 Tárgyi, dologi feltételek	9
1.4 Személyi feltételek bemutatása	10
1.5 AZ ISKOLA IRÁNYÍTÁSI-SZERVEZETI STRUKTÚRÁJA.....	10
1.5.1 Közösség rendszere	10
1.5.2 Az intézmény felépítési rendszere	10
1.6 AZ ISKOLA KAPCSOLATAI	11
1.6.1 BELSŐ.....	11
1.6.2 KÜLSŐ	11
1.7 PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK	12
1.8 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI.....	15
1.8.1 PEDAGÓGIAI STRATÉGIAI CÉLOK:.....	15
1.8.2 OPERATÍV CÉLJAINK:	15
1.8.3 A MŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLJAI:.....	17
1.8.4 A művészeti oktatás feladatai:	18
1.8.5 Pedagógiai munkánk alapvető feladata,	18
1.8.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai.....	19
1.8.7 Az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai	21
1.9 Személyiség fejlesztő eljárások, módszerek, eszközök:.....	24
1.9.1 A TÁMOP-3.1.4-09/-2009-2007 project során alkalmazott új tanulásszervezési eljárások a bevezetés évében	26
1.9.2 A Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény Moduláris Oktatás Programja	29
1.10 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK.....	37
1.11 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS FELADATOK	38
1.12 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK	39
1.12.1 A TANULÓI SZEMÉLYISÉG FEJLESZTÉSÉNEK LEGFONTOSABB SZÍNTERE A TANÍTÁSI ÓRA	39

1.12.2	AZ ISKOLÁBAN A NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁT TANÍTÁSI ÓRÁN KÍVÜLI TEVÉKENYSÉGEK SEGÍTIK.....	39
2	A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK.....	42
2.1	A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK:	45
2.2	A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT AZ ALÁBBI TEVÉKENYSÉGEK SEGÍTIK:	46
3	A GYERMEK-ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK: ...	47
4	A GYERMEK FEJLŐDÉSÉT VESZÉLYEZTETŐ OKOK MEGELŐZÉSE, FELTÁRÁSA, MEGSZÜNTETÉSE.	48
5	A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁNAK SEGÍTÉSE.....	49
6	A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI	50
7	AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI	52
7.1	AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAMJA:	52
7.2	AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS FELADATA:	53
7.3	AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM ELEMEL:	53
7.4	AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS KÖVETELMÉNYEI:.....	53
7.5	AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSBEN ALKALMAZHATÓ TANÍTÁSI STÍLUSOK ÉS MÓDSZEREK.....	54
7.6	AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉS SZÍNTEREI	54
7.7	AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSBEN LÉNYEGES ÉS FONTOS A SZÜLŐI HÁZZAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS.....	56
7.8	Komplex intézményi mozgásprogram.....	56
8	KÖRNYEZETI NEVELÉS.....	57
8.1	A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI ISKOLÁNKBAN	58
8.1.1	ERŐFORRÁSOK.....	58
8.2	ALAPELVEK, JÖVŐKÉP, CÉLOK	59

8.3	TANULÁSSZERVEZÉSI ÉS TARTALMI KERETEK.....	60
9	FOGYASZTÁSVÉDELEM.....	62
10	ÁLDOZATTÁ VÁLÁS ELKERÜLÉSE, BŰNMEGELŐZÉS	64
11	KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉS	64
12	ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA	65
13	AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI OKTATÁS HELYI TANTERVE	67
13.1	AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ÉS EZEK ÓRASZÁMAI	67
13.1.1	Tantervek.....	67
13.1.2	A 2013/2014-es tanévtől alkalmazott helyi tanterv.....	68
13.2	A választott kerettanterv feletti óraszám.....	68
13.3	Emelt szintű ének-zene oktatás tantárgyi rendszere és óraszama.....	70
13.4	Emelt szintű idegen nyelv oktatás tantárgyi rendszere és óraszama 5-től 8. osztályig.	71
13.5	A 2011/2012-es tanévtől egységesen alkalmazott H2004-es helyi tanterv	72
13.6	A 2011/2012-es tanévtől egységesen a H2004-es helyi tantervvel haladunk tovább.	75
13.7	14.7 Emelt szintű képzés, csoportbontás, nívócsoport.....	79
13.8	A NEM SZAKRENDSZERŰ OKTATÁS 5-6. ÉVFOLYAMON.....	80
13.8.1	A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS IMPLEMENTÁCIÓJÁNAK CÉLRENDSZERE, A CÉLOK ÜTEMEZÉSE A MEGVALÓSÍTÁSBAN RÉSZTVEVŐ ÉVFOLYAMOKON.....	95
14	TANULÓI JOGVISZONY KELETKEZÉSE, MEGSZŰNÉSE, A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	96
15	A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE.....	98
15.1.1	Jutalmazás	101
15.1.2	Elmarasztalás.....	102
16	AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA.	102
17	A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI	102

18	MINDENNAPOS TESTNEVLÉS, MINDENNAPOS TESTEDZÉS AZ ISKOLA TANULÓI SZÁMÁRA.....	103
18.1	A tanulók fizikai állapotának mérése:	103
19	A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK	105
20	A MŰVÉSZETI KÉPZÉS HELYI TANTERVE	107
20.1	Zeneművészeti ág	107
20.2	Táncművészeti ág	107
20.3	Képző- és iparművészeti ág.....	108
20.4	Színművészeti ág	109
20.5	Zeneművészeti ág:	109
20.6	AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI	114
20.6.1	AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI	115
20.6.2	Balett tanszak	115
20.6.3	Képző- és iparművészeti ág.....	231
20.6.4	Színművészeti ág.....	321
21	AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI.....	341
22	AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI OKTATÁSBAN A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI	342
23	AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI OKTATÁSBAN A BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI, A TANULÓ SZORGALMA ÉS TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁJA.....	344
24	MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA	346
25	TELJESÍTMÉNY ÉRTÉKELÉS MINDEN MŰVÉSZETI TERÜLETEN	397
26	A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK.....	398
27	ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK.....	399

*„Az iskola dolga, hogy
megtanítsa a tanulóknak, hogyan kell tanulni,
hogyan felkeltse a tudás iránti étvágyat, hogy
megtanítsa bennünket a jól végzett munka
örömére, az alkotás izgalmára, hogy
megtanítsa szeretni, amit csinálunk,
és segítsen megtalálni, amit csinálni
szeretnénk....”*

Szent-Györgyi Albert

BEVEZETÉS

ISKOLATÖRTÉNET

Az 1960-as évek elején több mint 1000 általános iskolai tanulót oktattak, neveltek a Damjanich János Általános Iskola több telephelyén. A Madách úti épületben tanult a legtöbb diák, de volt oktatás a Gazdakörben és a Móricz Zsigmond u. 10. sz. alatti épületben (ma az Idősek Otthona és a Családsegítő Szolgálat működik itt). Szükség esetén a művelődési házban is elhelyezésre kerültek osztályok.

A község lakosságának növekedése, a Gödöllő irányában elhelyezkedő telkek beépülése miatt szükségessé vált egy új, modern iskolaépület létrehozása.

1963. szeptember 1-jén került átadásra a korszerű, minden igényt kielégítő iskolaépület. A 8 osztálytermen kívül fizika-kémia előadó, technika műhely, jól felszerelt tornaterem, öltözők és zuhanyzók, napközi főzőkonyha és ebédlő, úttörőszoba és nagy, világos zsibogó tartozott az épülethez. A tágas udvar mozgásra, sportolásra biztosított lehetőséget. 551 tanuló, 16 osztályban, 22 tanár irányításával vette birtokba az épületet. A tanítás továbbra is váltott műszakban folyt.

A tanulólétszám növekedése szükségessé tette az iskolabővítést. Nagy telek tartozott az épülethez, ezért a bővítés után is maradt elegendő hely a sportéletre, játékokra.

A négy tanterem átadására 1978. április 4-én ünnepélyes keretek között került sor. A bővítés lehetővé tette, hogy a felső tagozatos diákok egy műszakban, délelőtt járjanak iskolába. Az alsó tagozatosok továbbra is délelőtti-délutáni váltásban tanultak.

A Kossuth úti épület egyre zsúfoltabb lett, a tanulói létszám növekedett. Szükségessé vált egy új épület megépítése.

A Tóth Árpád u. 1. sz. alatti telken kezdődtek el az építési munkák. A területrendezésben, kerítésfestésben sokat segítettek a szülők, a tanárok és a gyerekek.

1985. augusztus 1-jén adták át a 8 tantermes új épületet, melyben a mai napig az alsó tagozatos diákok tanulnak. Az osztálytermek mellett melegítőkonyha és ebédlő biztosította az étkezés lehetőségét a diákoknak és a tanároknak.

A Tóth Árpád úti épület felépítése lehetővé tette, hogy alsó tagozaton is megszűnjön a kétműszakos oktatás. Iskolánk mindkét épületében délutánonként napközis és tanulószobai

foglalkozások, tehetséggondozó szakkörök és felzárkóztató korrepetálások, tömegsport és sportköri órák várják a diákokat.

Komoly szakmai előrelépést jelentett iskolánk történetében az ének-zene tagozat beindítása 1985. szeptember 1-jén

1992. május 13-án iskolánk felvette Klapka György honvédtábornok nevét. Olyan névadót kerestünk, aki kötődik Isaszeghez, és élete példa lehet a tanulóifjúság számára.

1993. február 1-jétől iskolánk épületében működött – önálló igazgatással és tantestülettel – a Kós Károly Művészeti Iskola (alakulásakor Állami Zeneiskola volt a neve).

2007. szeptember 1-jétől a két intézményt összevonták.

Iskolánk neve: Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola

1 NEVELÉSI PROGRAM

1.1 Az intézmény makro - és mikrokörnyezete, helyzetelemzés

Pedagógiai Programunk célja, hogy az 1993. évi LXXIX., a 2011.évi CXC. törvényben, illetve az ezt kiegészítő rendeletekben, dokumentumokban meghatározott feladatok megvalósításának módját, a szülők, tanulók, fenntartó elvárásait, a helyi adottságokat, lehetőségeket is számba vegyük.

A programban megfogalmazottak végrehajtását folyamatosan ellenőrizve felülvizsgáljuk, szükség esetén módosítjuk.

A 2010/2011-es tanévben kiegészítettük az Integrációs Pedagógiai Rendszer bevezetésével, illetve a TÁMOP 3.1.4 pályázat megvalósításával kapcsolatosan.

1.2 A Pedagógiai Program alapjául szolgáló dokumentumok:

- A Nemzeti Köznevelésről szóló 2011. évi CXC.törvény
- A Nemzeti alaptanterv kiadásáról, bevezetéséről és alkalmazásáról szóló 110/2012.Kormány rendelet
- A nevelési –oktatási intézmények, működéséről szóló 20/2012. EMMI rendelet
- A kerettantervek kiadásáról és jóváhagyásáról szóló 51/2012(XII.21.) EMMI rendelet
- A tankönyvvé nyilvánításról, tankönyvtámogatásról valamint az iskolai tankönyvellátás rendjéről szóló 17/2013(III.1.) EMMI rendelet
- Az intézmény Szakmai Alapdokumentum
- A TÁMOP- 3.1.4-09/1-2009-0007.
- 326/2013. Kormányrendelet a pedagógusok előmeneteli rendszeréről
- 73/2013. Kormány rendelet az egyes oktatási tárgyú kormányrendeletek módosításáról
- 1992. évi XXXIII. törvény a közalkalmazottak jogállásáról

<u>Az iskola hivatalos elnevezése:</u>	Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskola
<u>Az iskola típusa:</u>	általános iskola és alapfokú művészeti iskola
<u>Az iskola fenntartója:</u>	Dunakeszi Tankerületi Központ
<u>Az iskola működtetője:</u>	Dunakeszi Tankerületi Központ
<u>Az általános iskola alapításának éve:</u>	1963.
<u>A művészeti iskola alapításának az éve:</u>	1993.
<u>Az összevonás éve:</u>	2007.

Az iskola alaptevékenysége: olyan 8 évfolyamos általános iskolai nevelés-oktatás, amely során képességétől függően minden tanulónk továbbépíthető tudáshoz jut. Emelt szintű ének-zene oktatás folyik évfolyamonként az egyik osztályban, városi beiskolázással.

Az alapkészségek, jártasságok kialakítását szolgáló tantárgyak tanításán túl az idegen nyelvek (angol, német), számítástechnika oktatást kiemelten kezeljük.

Emelt szintű nyelvoktatást indítunk ötödik évfolyamtól igény szerint. A szülői elvárásoknak megfelelően alsó tagozaton iskolaotthonos osztályokat, napközis csoportokat, felső tagozaton tanulószobát működtetünk. A 2013/2014-es tanévtől az egész napos iskola oktatási formát is bevezetjük..

2007-től tevékenységünk kiegészül a 12 évfolyamos művészeti oktatással. Alapvető fontosságúnak tartunk olyan művészetoktatást és nevelést, melynek eredményeképpen a művészeteket értő, szerető, befogadó, művelő személyekké válhatnak tanítványaink

A tanórákon túlmenően lehetőséget teremtünk kulturált szórakozás, művelődés és sportolás megszervezésére is.

Nemzetünk és városunk történelmi múltjának értékeit kialakított hagyományok alapján ápoljuk.

Az iskola működési területe: Isaszeg város. Tanulóink zömmel a Bóbita Óvoda körzetéből kerülnek beiskolázásra.

Az általános iskola tényleges beiskolázási körzetének földrajzi megjelölése: A Fenntartó a helyi Önkormányzattal egyeztetve határozatban szabályozza a saját fenntartásában működtetett két általános iskola beiskolázási körzethatárát.

A művészeti oktatás Isaszeg egész területére kiterjed.

Az iskola intézményvezetője, a program jóváhagyója: Molnárné Ruck Judit

Székhelye: 2117 Isaszeg, Kossuth L. u. 85.

Telephelyek: 2117 Isaszeg, Tóth Árpád u.1.
2117 Isaszeg, Madách Imre u. 1.
2117 Isaszeg, Dózsa György u. 2
2191 Bag, Szent András u. 41.

Az iskola postacíme: 2117 Isaszeg, Kossuth L.u. 85. Tel/Fax: (28) 495-708

Iskolai tanulócsoportok száma:

2016/2017-es tanévben 17, ebből 8 alsó tagozatos osztály - ezek közül 4 iskolaotthonos - , 9 felső tagozatos osztály, 4 napközis és 2 tanulószobai csoport.

Művészeti oktatás folyik zeneművészet, táncművészet, színművészet, képző-és iparművészet ágban.

Átlagos osztálylétszám az általános iskolában: 25 fő

Engedélyezett átlagos csoportlétszám a művészeti képzésnél :

- a csoportos oktatásnál: 15 fő
- zenei oktatásnál (szolfézs): 12 fő

Pedagógus álláshelyek száma:

Betöltött pedagógus álláshely: 45 fő

Ebből:

- általános iskolai pedagógusok: 37 fő
- művészeti oktatásban 12 fő (8 álláshelyen)
- pedagógiai munkát közvetlenül segítő, iskolatitkár 2 fő, pedagógiai asszisztens 1,5 fő

Iskolánk GYERMEKEKÉRT OKTATÁSI NEVELÉSI Alapítvánnyal rendelkezik 1995 óta.

1.3 Tárgyi, dologi feltételek

Kossuth úti épület

Épült: 1963-ban, bővítve: 1978-ban.

Tornateremmel, salakos sportpályával rendelkezik.

Az épületben működik a napközi otthonos főzőkonyha, amely a Damjanich iskola, a város óvodái, a bölcsőde és az Idősek Napközi Otthona étkezési igényét is kielégíti.

Az épület gázfűtéses, összkomfortos.

Az iskolához gyakorlókert is tartozik.

Bútorzata átlagos, felújítása, cseréje folyamatos.

Visszatérő gond a lapos tető szigetelése, az udvar vízelvezetése.

Tóth Árpád úti épület

Épült: 1985-ben.

Bitumenes sportpálya tartozik az épülethez.

Tornaterme nem épült fel, csak tornaszobával rendelkezik.

Az épület gázfűtéses, összkomfortos.

Bútorzata: asztalok, székek, szekrények folyamatos cserére szorulnak.

Mindkét iskolaépülethez tágas sorakozó és játszó udvar tartozik.

A működtet gondoskodásnak és a használói megbecsülésnek, védelemnek köszönhetően az épületek esztétikusak.

Az épületek tetőszerkezetének, nyílászáróinak, fűtési rendszerének további korszerűsítése időszerű. Nélkülözzük a csoportbontásra, művészeti oktatásra alkalmas helyiségeket (zenei eszközök, iparművészeti anyagok, tánc-ruhatár elhelyezése, tárolása gondot okoz), melyre megoldást a tetőtér beépítése jelenthet.

Az épületekben szertárak, könyvtár -szobák vannak, a számítástechnika oktatására tantermek biztosítottak. Az idegen nyelvet két korszerű nyelvi laborban oktatjuk

1.4 Személyi feltételek bemutatása

Az iskola szakos ellátottsága teljes.

Az iskola pedagógiai adottságai:

A beiskolázási körzetünkben élő családok szociális, anyagi és kulturális helyzete egymástól nagymértékben eltér, ezért nevelő és oktató munkánk ehhez a helyzethez igazodik. Tanórán és tanórán kívül segítjük a nehéz körülmények között élő, hátránnyal induló tanulók felzárkóztatását, de kiemelt fontosságú feladatnak tekintjük a tehetséges, jó képességű gyerekek fejlesztését is.

A felzárkóztatásban nagy segítség, hogy iskolánkban dolgoznak az Pedagógiai Szakszolgálat szakemberei (logopédus, fejlesztőpedagógus, gyógypedagógus), valamint gyógy testnevelő, akik aktívan kiveszik részüket a fejlesztésből, felzárkóztatásból.

A tehetséges tanulók fejlődéséhez maximális segítséget nyújtunk szakkörök, versenyek szervezésével, versenyekre való felkészítéssel, de természetesen olyan módszerekkel is, mint a differenciálás, a kooperatív tanulás.

A **kompetencia alapú oktatás** új tanulásszervezési módszereit is alkalmazzuk. Ezek a következők:

- témahét
- három hetet meghaladó projekt
- moduláris oktatás
- műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása

1.5 AZ ISKOLA IRÁNYÍTÁSI-SZERVEZETI STRUKTÚRÁJA

1.5.1 Közösség rendszere

- Iskolavezetés
- Nevelőtestület
- Munkaközösségek
- Technikai dolgozók közössége

1.5.2 Az intézmény felépítési rendszere

Intézményvezető

Három intézményvezető-helyettes

- Kossuth úti épület – Felső tagozat
- Tóth Árpád úti épület – Alsó tagozat
- Művészeti képzés

Öt munkaközösség-vezető

- alsó tagozatos
- felsős osztályfőnöki
- természettudományos
- művészeti
- humán

Művészet oktatás munkaközösségei:

- egyéni művészeti ág
- csoportos művészeti ág

1.6 AZ ISKOLA KAPCSOLATAI

1.6.1 BELSŐ

Szakalkalmazotti: Közalkalmazotti Tanács (3 tagú)
Pedagógus Szakszervezet (1 képviselő)

Tanulói: Diákönkormányzat
szintek: osztály
iskolai
A munkát egy pedagógus diákönkormányzat-vezető segíti.

Szülői: osztály szülői munkaközösség
iskolai szülői munkaközösség

Intézményi tanács

1.6.2 KÜLSŐ

Dunakeszi Tankerületi Központ - kapcsolattartó: iskolavezetés

Isaszeg Város
Önkormányzata - kapcsolattartó: iskolavezetés

Óvodák - kapcsolattartók: intézményvezető
alsós intézményvezető-helyettes
művészeti képzés intézményvezető-
helyettes
alsós munkaközösség-vezető
ének-zenét tanítók

Isaszegi Damjanich János Ált. Iskola - kapcsolattartók: iskolavezetés
diákönkormányzat vezetője
munkaközösség-vezetők

Gábor Dénes Oktatási Központ - kapcsolattartók: iskolavezetés
pályaválasztási felelős

Középiskolák - kapcsolattartók: iskolavezetés
pályaválasztási felelős

Dózsa György Művelődési Otthon
és Múzeumi Kiállítóhely - kapcsolattartók: iskolavezetés,
diák-önkormányzat vezető

Jókai Mór Városi Könyvtár	- kapcsolattartók:	iskolavezetés alsó tagozatos munkaközösség- vezető magyar szakos tanárok művészeti munkaközösség-vezető
Pedagógiai Szakszolgálat	- kapcsolattartó:	gyermekvédelmi felelős iskolavezetés osztályfőnökök
„Segítőkéz „ Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat	- kapcsolattartók :	iskolavezetés gyermekvédelmi felelős
Egészségügyi intézményhálózat	- kapcsolattartók:	iskolavezetés osztályfőnökök
Egyházak	- kapcsolattartók:	iskolavezetés, ének-zene szakos tanárok
Polgárőrség	- kapcsolattartók:	iskolavezetés
Vonzáskörzeti és helyi sportkör	- kapcsolattartók:	testnevelés szakos tanárok
Önkéntes Tűzoltó Egyesület	- kapcsolattartók:	iskolavezetés

A kapcsolattartás formái: rendezvények látogatása, közös rendezvények szervezése, szakmai fórumok.

1.7 PEDAGÓGIAI ALAPELVEINK

Nevelőtestületünk hitvallása: mindent értük, a jövő várományosaiért, a gyermekekért teszünk, hogy egészséges testű és lelkű felnőtté nevelődjének.

Az iskolában általános műveltséget megalapozó, alapfokú nevelés és oktatás folyik. Intézményünk cél-és feladatrendszerét egyrészt a NAT határozza meg, ez egészül ki a helyi igényekből és lehetőségekből adódó feladatokkal, valamint a kompetenciaalapú oktatás célkitűzéseivel.

Feladatunknak érezzük, hogy szilárd alapokat teremtve készítsük fel a tanulókat érdeklődésüknek, tehetségüknek, képességüknek megfelelő középiskolába való továbbtanulásra.

Az iskola célja, hogy segítse diákjait abban a folyamatban, amelyben művelt emberré, gazdag személyiséggé, tisztességes és emberséges emberré válnak!

Célunk, hogy elősegítsük a gyermekek, fiatalok harmonikus, lelki, testi és értelmi fejkódását, készségeik, képességeik, ismereteik, jártasságaik, érzelmi és akarat tulajdonságaik, műveltségük, életkori sajátosságaiknak megfelelő tudatos fejlesztését. Ezáltal erkölcsös, önálló életvitelre és céljaik elérésére, a magánérdeket a köz érdekeivel összeegyeztetni képes embereket, felelős állampolgárokat neveljünk.

Kiemelt cél a nevelés-oktatás eszközeivel a társadalmi leszakadás megakadályozása és a tehetséggondozás.

Intézményünk pedagógiai kultúráját az egyéni bánásmódra való törekvés, a gyermek, a tanuló elfogadása, a bizalom, a szeretet, az empátia, az életkornak megfelelő követelmények támasztása, a feladatok elvégzésének ellenőrzése és a gyermek, tanuló fejlődését biztosító sokoldalú, a követelményekhez igazodó értékelés jellemzi.

A Klapka György Általános Iskola és Alapfokú Művészeti Iskolában tanító pedagógusok mindennapi nevelő és oktató munkájukban az alább felsorolt pedagógiai elveket szeretnék érvényre juttatni:

- humanista értékrendszer elve
- gyermekközpontúság elve
- módszertani megújulás, képességfejlesztés elve
- komplexitás, motiváció és kreativitás elve
- következetesség elve
- élethosszig tartó tanulás, alkalmazható tudás megszerzésének elve
- pedagógus meghatározó szerepének elve
- esélyegyenlőség biztosításának elve a kompetencia alapú oktatás segítségével
- tolerancia elve
- az integrált tanulás elve
- együttnevelés elve
- személyiség tiszteletének elve
- világnézeti és politikai semlegesség elve
- alapvető értékek, hagyományok megőrzésének elve
- erkölcsi nevelés
- nemzeti öntudat, hazafias nevelés
- állampolgárságra, demokráciára nevelés
- a testi és lelki egészségre nevelés
- fenntarthatóság, környezettudatosság
- gazdasági és pénzügyi nevelés

Iskolánkban olyan alkotó-művészi légkört kívánunk teremteni, ahol a tanulók otthon érezhetik magukat, és amely igényességre, kitartásra, rendszerességre nevel. Ennek keretében:

- a tanuló személyiségét tiszteletben tartjuk
- a gyerekeket bevonjuk saját iskolai életük megszervezésébe
- a tanulók egyéni képességeit az oktatás során figyelembe vesszük
- diákjaink előre megismerhetik a velük szemben támasztott követelményeket, így tudhatják, mit várunk el tőlük
- minden gyermek számíthat a pedagógusok jóindulatú segítségére tanulmányi munkájában és életének egyéb problémáiban
- az iskola életében szeretetteljes emberi kapcsolatok kialakítására törekszünk,
- fokozottan figyelünk a kiemelkedő tehetségekre

Iskolánkban a tanulók teljes személyiségének fejlesztése, valamint a tanulók korszerű ismereteinek, képességeinek, készségeinek kialakítása és bővítése a legfontosabb pedagógiai feladat. Nevelőink **szellemileg, erkölcsileg** és **testileg** egészséges nemzedéket kívánnak nevelni a ránk bízott gyermekekből.

Ennek érdekében:

- a tervszerű nevelő és oktató munka a tanulók alapképességeit fejleszti, és számukra korszerű, a mindennapi életben hasznosítható, továbbépíthető alapműveltséget nyújt
- iskolánk olyan – az emberre, a társadalomra, a művészetekre, a természetre, a tudományokra, a technikára vonatkozó – ismereteket közöl, melyek megalapozzák a tanulók műveltségét, világszemléletét, világképük formálódását és eligazodásukat szűkebb és tágabb környezetükben
- az iskola oktató tevékenységének célját a gyermeki személyiség széleskörű fejlesztésében látjuk
- fontosnak tartjuk, hogy diákjaink elsajátítsák az egyéni tanulás módszereit
- szeretnénk elérni, hogy tanulóink körében a szorgalomnak, a tudásnak és a munkának becsülete legyen
- törekszünk a humánusra, az egyén és a közösségek iránti tiszteletre
- segítünk diákjainknak észrevenni és értékelni a jót – megelőzni, felismerni a rosszat
- törekszünk az emberek közötti érintkezés, a kommunikáció elfogadott normáinak és helyes formáinak kialakítására
- a művészeti nevelés fontos alapelve, ú.n. „mester-tanítvány” viszony
- megismertetjük tanulóinkkal nemzeti kultúránk és történelmünk eseményeit, kiemelkedő személyiségeit és hagyományait – kiemelten az Isaszeghez kapcsolódó történelmi eseményeket, személyeket. Mindezek megbecsülése révén erősítjük a gyermekekben a haza, a szülőföld és a lakóhely iránti szeretetet

Iskolánk folyamatosan részt kíván venni lakóhelyünk életében.

Ennek érdekében:

- rendszeres kapcsolatot tartunk a tanulók szüleivel, a családokkal
- igyekszünk lehetőséget teremteni arra, hogy iskolánk életéről, tevékenységéről, eredményeiről minél többet megismerhessenek a szülők, valamint városunk érdeklődő polgárai
- ápoljuk és bővítjük eddigi kapcsolatainkat településünkön található iskolákkal, óvodákkal és közművelődési intézményekkel

- nevelőink fontos feladatnak tartják, hogy iskolánk – eddigi hagyományaihoz híven – továbbra is képviseltesse magát a különféle városi rendezvényeken, illetve a tanulók számára szervezett városi szintű megmozdulások szervezésében és lebonyolításban maga is részt vegyen.

1.8 AZ ISKOLÁBAN FOLYÓ NEVELŐ ÉS OKTATÓ MUNKA CÉLJAI, FELADATAI, ESZKÖZEI, ELJÁRÁSAI

Pedagógiai programunkat, tantárgyi tanterveinket, céljainkat, feladatainkat a tanulók életkori sajátosságaihoz igazítva a Nemzeti Alaptanterv (énkép, önismeret, hon- és népismeret, európai azonosságtudat, egyetemes kultúra, aktív állampolgárságra, demokráciára nevelés, gazdasági nevelés, környezettudatosságra nevelés, a tanulás tanítása, testi és lelki egészség, felkészülés a felnőtt lét szerepeire) és a kompetencia alapú oktatás kiemelt fejlesztési feladatainak figyelembevételével állítottuk össze.

1.8.1 PEDAGÓGIAI STRATÉGIAI CÉLOK:

olyan gyermekközpontú iskola megteremtése, ahol a legfőbb érték:

- a korszerű ismeretekkel és kulcskompetenciákkal rendelkező, nyitott személyiségű, kreatív tanulók nevelése az életkori sajátosságoknak megfelelően
- magas szintű nyelvtudás (anyanyelv, idegen nyelv) és IKT technológiák elsajátításával a továbbtanulási esélyek növelése, az élethosszig tartó tanulás megalapozása
- a természeti és társadalmi környezet, valamint a művészet és műalkotás /képzőművészet, zene, tánc/ szépségeinek felfedezése, értelmezése, befogadása és értékeinek megóvása
- a testi-lelki egészség, a reális önismeret és általános erkölcsi, közösségi normák megléte
- a környezetünk megóvásaért, esztétikusabbá tételéért vállalt felelősség
- lakóhelyünk, hazánk és az európai értékek, hagyományok tisztelete, ápolása
- tanulóink megalapozott, biztos tudása, kompetenciái, melyek segítségével – a későbbi életük során a legkülönbözőbb helyzetekben – önmagukat boldog, kiegyensúlyozott, önbizalommal rendelkező, magabiztos személyiséggé tudják fejleszteni
- a szolidaritás

A művészetoktatás kiemelt **stratégiai céljai** az alapelvekből következően az alábbiak:

- a művészetoktatás egészét átható minőségközpontú szemlélet elérése
- egyénre szabott motiválással a tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése
- esélyegyenlőség biztosítása
- a művészetek eszközeivel a teljes személyiség harmonikus fejlesztése

1.8.2 OPERATÍV CÉLJAINK:

Az intézmény egészét átható minőségközpontú szemlélet kialakítása érdekében:

- az önfejlesztés, az önművelés, az önértékelés igényének fenntartása
- tudásszerzésre való igény kialakítása a tanulóknak és pedagógusokban egyaránt

A tehetséggondozás hatékonysága, megőrzése érdekében:

- a problémafelismerő, problémamegoldó képesség fejlesztése
- a tanulás és munkafegyelem fejlesztése, megőrzése

- a motiváltság fenntartása
- a folyamatos, személyre szabott fejlesztés megvalósítása
- komplex személyiségfejlesztő módszerek alkalmazása

A nagyobb esélyegyenlőség biztosítása érdekében:

- a szociális hátrányok kompenzálása
- továbbtanulási esélyek növelése
- inkluzív tanítási módszerek bevezetése

A kompetencia alapú oktatás megvalósítása, képességek, készségek fejlesztése

- újszerű tanulásszervezési eljárások, módszerek alkalmazása
- alkalmazható tudás középpontba helyezése
- felzárkóztatás

A BEVEZETŐ SZAKASZON (1- 2. ÉVFOLYAM) ÉS KEZDŐ SZAKASZON (3 – 4. ÉVFOLYAM) FOLYÓ NEVELŐ OKTATÓ MUNKÁNK CÉLJA:

- vezesse át a gyermeket az óvoda játékközpontú tevékenységeiből az iskolai tanulás tevékenységeibe
- óvja és fejlessze tovább az iskolába lépő kisgyermekben a megismerés, a megértés és tanulás iránti érdeklődést és nyitottságot
- az iskola adjon teret a gyermek játék-és mozgás iránti vágyának.
- Tegye fogékonnyá a tanulót saját környezete, a természet, a társas kapcsolatok, majd a magasabb társadalom értékei iránt
- az iskola segítse a gyermek természetes fejlődését, érését,
- az iskola a tanítási tartalmak feldolgozásának folyamatában elemi ismereteket közvetítsen, alapvető képességeket és alapkészségeket fejlesszen

A bevezető és kezdő szakasz feladatai:

- a pedagógiai munka középpontjában a személyre szóló fejlesztés törekvése álljon
- a tanulói kíváncsiságra, érdeklődésre épített és ez által motivált munkában fejlessze a kisgyermekben a felelősségtudatot, a kitartás képességét
- alapozza meg a tanulási szokásokat
- a gyermek jellemét formálva szolgálja a személyiség érését
- adjon mintákat az ismeretszerzéshez, a feladat- és problémamegoldáshoz
- támogassa az egyéni képességek kibontakozását
- működjön közre a tanulási nehézségekkel való megküzdés folyamatában
- a nemzeti hagyományok tudatosítása és ápolásukra való nevelés

AZ ALAPOZÓ SZAKASZ (5 – 6. ÉVFOLYAM) ÉS A FEJLESZTŐ SZAKASZ (7 – 8. ÉVFOLYAM) NEVELÉSI OKTATÁSI CÉLJA:

- folytassa az első két szakasz nevelő-oktató munkáját, a képességek, készségek fejlesztését
- vegye figyelembe, hogy a tíz –tizenkét éves tanulók gondolkodása erősen kötődik az érzékelés útján szerzett tapasztalatokhoz
- vegye figyelembe, hogy tizenhárom, tizennégy éves kortól (serdülőkor kezdete) a tanulók ismeretszerzési folyamatában előtérbe kerül az elvont fogalmi és az elemző gondolkodás

- a tanulók érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a továbbtanulásra
- a tanulókat érdeklődésüknek, képességüknek és tehetségüknek megfelelően készítse fel a társadalomba való majdani beilleszkedésre

Az alapozó és fejlesztő szakasz feladatai:

- fejlessze a tanulóban azokat a képességeket, készségeket, amelyek a környezettel való harmonikus, konstruktív kapcsolatokhoz szükségesek
- a tanulási tevékenységek közben és a tanulói életközösségekben való élet során fejlessze a tanulók önismeretét, együttműködési készségét, akaratát, segítőkészségét, szolidaritás érzését, empátiáját
- olyan helyzeteket teremteni, amelyekben a tanuló gyakorlati módon igazolhatja megbízhatóságának, becsületességének, szavahihetőségének értékét
- tudatosítani a tanulóban a közösség demokratikus működésének értékét és néhány általánosan jellemző szabályát
- tisztázni az egyéni és közérdek a többség és kisebbség fogalmát és ezek fontosságát a közösséghez, illetve egymáshoz való viszonyulásban
- a nemzeti hagyományok tudatosítása, és ápolásukra való nevelés
- fejlessze a tanulóban a nemzeti azonosságtudatot, képviselje az egymás mellett élő különböző kultúrák iránti igényt
- erősítse az Európához való tartozás tudatát

A 2011.évi CXCV. törvény értelmében az alapfokú nevelés és oktatás szakasza, amely az első évfolyamon kezdődik, a nyolcadik évfolyam végéig tart, két részre tagolódik:

1. az első évfolyamon kezdődő és negyedik évfolyamig tartó alsós és
2. az ötödik évfolyamon kezdődő és a nyolcadik évfolyam végéig tartó felső tagozatra.

A NAT kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek, melyek megalapozása, megszilárdítása minden évfolyamon szükséges és egyénhez igazodó.

Fejlesztendő kulcskompetenciák:

- anyanyelvi
- matematikai
- természettudományos
- idegen nyelvi
- digitális
- szociális és állampolgári
- kezdeményezőkészség és vállalkozói
- esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség
- tanulási

1.8.3 A MŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLJAI:

- fő célja, hogy a kiválasztott művészeti ágat megismertesse a növendékekkel
- a művészetoktatás egészét átható minőségközpontú szemlélet elérése
- lássák reálisan a valóságot, és benne önmagukat
- a tanulók kritikus szemléletű műértökké, illetve igényes műélvezőkké váljanak
- egyénre szabott motiválással a tehetséggondozás hatékonyságának megőrzése
- a kiemelkedő tehetségek közül minél több válassza a művészi pályát

- az iskolahasználók, ill. pedagógusok igényeinek megfelelően az intézmény szolgáltató jellegének további erősítése
- nagyobb esélyegyenlőség biztosítása

Azt szeretnénk, hogy az általános és művészeti iskola legyen izgalmas színpont, fontos tényező a város kulturális életében.

1.8.4 A művészeti oktatás feladatai:

- olyan művészi alkotásokat hozzon létre, melyben a négy művészeti ág együttesen vesz részt
- képzés során fontos feladat a tanulók személyiségfejlesztése, a csoporton belüli összetartozás érzésének erősítése
- a szereplésre, a művészeti versenyre a növendékeket lelkiileg is, szakmailag is felkészítse
- vegyen részt a helyi közösség kulturális életében, magas szintű művészeti rendezvények látogatásának megszervezésében

Az iskolánkban folyó nevelő-oktató munka céljait az általános emberi és a nemzeti értékek tanulókkal történő megismertetése, elfogadtatása és átadása határozza meg.

1.8.5 Pedagógiai munkánk alapvető feladata,

Pedagógiai munkánk alapvető feladata, hogy a gyermeki nyitottságra, fogékonyságra, érdeklődésre és aktivitásra építve a személyiségfejlődés szempontjából kiemelten fontos alábbi értékeket tanulóink elsajátítsák, ezek képviselője váljon bennük meggyőződéssé és határozza meg viselkedésüket, magatartásukat.

1. Az élet tisztelete, védelme. A természeti környezet megóvása. Az állatok és növények védelme, szeretete. Fogékonyság az élő és az élettelen természet szépsége iránt.
2. Az ember testi és lelki egészsége. Az egészség megőrzésének fontossága. Az egészséges és kulturált életmód iránti igény. A testmozgás iránti igény. Az önellátás képességeinek kialakítása (tisztálkodás, öltözködés, étkezés, környezet rendben tartása). Az egészségvédelem (az egészségre káros szokások ismerete, elutasítása; a balesetek megelőzése).
3. Az önismeret, a saját személyiség kibontakoztatásának igénye (önbecsülés, önbizalom). Felelősségvállalás saját sorsának alakításáért (önállóság, kitartás, szorgalom, kreativitás).
4. Nyitottság az élményekre, a tevékenységekre, az esztétikum befogadására és létrehozására.
5. Fogékonyság az emberi kapcsolatokra, a barátságra. Hűség, önzetlenség, megértés, tapintat, őszinteség, egymás elfogadása, udvariasság, figyelmesség.
6. A család tisztelete, a szülők, nagyszülők megbecsülése, szeretete.
7. Kulturált magatartás és kommunikáció a közösségben. Udvariasság, figyelmesség, mások szokásainak és tulajdonának tiszteletben tartása. Fegyelem és önfegyelem. Közösségi érzés, áldozatvállalás. Törekvés az előítélet-mentességre, a konfliktusok kezelésére, készség a megegyezésre.
8. A világ megismerésének igénye. Igény a folyamatos önművelésre, az értékelés és önértékelés, valamint az önálló tanulás képességeinek kialakítására.

9. A szülőföld, Magyarország megismerése, szeretete, megóvása. A nemzeti kultúra ápolása: a nemzeti múlt megismerése, megértése, emlékeinek, hagyományainak, jelképeinek tisztelete, ápolása megbecsülése. Egészséges nemzeti önbecsülés és hazaszeretet.
10. Isaszeg történelmi múltjának megismerése, hagyományápolás.
11. A kisebbségben élő magyarságért érzett felelősség – és közösségvállalás. A hazánkban élő kisebbségek és más népek, nemzetek jogainak tisztelete, kultúrájuk, hagyományaik tiszteletben tartása.
12. Az alkotmányosság, a törvényesség, az állampolgári jogok tisztelete. Az emberek egyenlőségének elismerése. Az egyetemes emberi jogok tiszteletben tartása. Érdeklődés a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény a közéletiségre, a közösségi tevékenységekre. Törekvés a demokrácia érvényesítésére.

Az iskolánkban folyó nevelő és oktató munka feladata, hogy a felsorolt értékek elsajátítását elősegítse. Ezt szolgálják a nevelési program különböző fejezeteiben később meghatározásra kerülő tanórai és tanórán kívüli nevelési tevékenységek, valamint az e tevékenységekhez kapcsolódó folyamatos értékelés.

1.8.6 A pedagógusok helyi intézményi feladatai

Alapvető felelősségek és feladatok:

- A pedagógus felelősséggel és önállóan; a tanulók tudásának, képességeinek és személyiségének fejlesztése érdekében végzi munkáját.
- Munkaköri kötelezéseit általában az iskola SZMSZ-a, pedagógiai programja és munkaterve tartalmazzák.
- Alsó tagozaton osztálytanítóként osztályában minden tantárgyat ő tanít, illetve bizonyos tantárgyakat tanít.
- Nevelő-oktatómunkáját a nevelőtestület által kialakított egységes elvek alapján, a módszerek és a taneszközök szabadmegválasztásával tervszerűen végzi. Megismeri a szaktárgyában rendelkezésre álló programokat és tankönyveket, s ezek közül az iskola pedagógiai koncepciója alapján, a tanulók adottságaihoz igazítva választja ki a legmegfelelőbbet.
- Év elején a követelményeket és az előző évi mérések eredményét figyelembe vevő, a képességek fejlesztését célzó tanmenetet készít.
- Tanítási óráira és a tanórán kívüli foglalkozásaira rend-szeresen felkészül, azokat szakszerűen és pontosan megtartja.
- Óráin gondot fordít a tanulók differenciált foglalkoztatására, egyéni fejlesztésüket optimális szintű, személyre szabott feladatokkal szolgálja. Szükség esetén időben szakértői bizottsági vizsgálatot kezdeményez annak érdekében, hogy minden tanuló képességeinek megfelelő intézményben folytathassa tanulmányait.
- Rendszeresen ellenőrzi és értékeli a tanulók teljesítményeit úgy, hogy az értékelés az életkori sajátosságoknak megfelelő, motiváló hatású legyen, e közben gondot fordít az írásbeli és szóbeli számonkérés egyensúlyára. Az írásbeli dolgozatokat, felmérő és témazáró feladatlapokat legkésőbb 2 héten belül kijavítja és kijavíttatja. A dolgozatírás időpontját a tanulókkal előre közli, ennek segítségével tanártársaival együtt biztosítja, hogy ugyanabban az osztályban egy napon kettőnél több témazáró dolgozatot ne írjanak.
- A félévi és az év végi zárás előtti utolsó témazáró, illetve iskolai dolgozatot legkésőbb egy héttel a jegyek lezárása előtt megírattja.
- A kötelező írásbeli házi feladatokat ellenőrzi, javítja, vagy a tanulókkal javíttatja, és velük együtt értékeli.
- Az iskolavezetés jóváhagyásával a hátrányos helyzetű, lassúbb tempóban haladó gyerekek számára foglalkozásokat szervezhet. Gondoskodik arról, hogy minden tanuló - ha különböző ütemben is -

megszerezze a NAT követelményeiben meghatározott alapkészségeket; a képességeinek megfelelő ismereteket.

- A szaktárgyában kimagasló teljesítményt és kreativitást mutató tanulókat az iskola lehetőségeinek kihasználásával hozzásegíti tehetségük kibontakoztatásához /helyi szakkör, tanulmányi versenyre való felkészítés, központi tehetséggondozó szakkör/.
- Óráin optimálisan felhasználja az iskolában rendelkezésre álló szemléltető eszközöket. Gondoskodik a szaktárgyához tartozó szertári anyag megfelelő tárolásáról, megőrzéséről, a szertár rendjéről és öntevékenyen részt vállal a szemléltető eszköz-állomány fejlesztésében.
- A tanulók személyiségfejlesztését a tanítás-tanulás folyamatában tervszerűen végzi. Feladata a gyerekek minél alaposabb megismerése, amit a tanulók folyamatos tudatos megfigyelésével, változatos közös tevékenységek szervezésével, családlátogatások és különböző vizsgálatok segítségével érhet el.
- Fokozatosan szoktatja tanulóit az iskolai élet szabályainak betartására, megismerteti velük az iskola házirendjét.
- Biztosítja tanulói számára, hogy nyugodt légkörben; türelmes, elfogadó környezetben fejlődjenek.
- A pedagógusnak meghatározó szerepe van a gyerekek tanuláshoz való viszonyának kialakításában; feladata a tanulás megszerettetése; a szellemi erőfeszítésekben rejlő örömforrások felfedeztetése; a gyerekek spontán érdeklődésének fenntartása, fejlesztése.
- Felelős azért, hogy a gyerekek a tanulmányi foglalkozások szüneteiben egészséges körülmények között kikapcsolódhassanak, játszhasanak, megfelelő időt töltsenek szabad levegőn való mozgással is.
- A foglalkozásokon különös gondot fordít a tanulók együttműködési készségének, önállóságának és öntevékenységének kialakítására. A közös iskolai tevékenység minden mozzanatában gyakoroltatja a kulturált emberi viselkedés szabályait.
- Tiszteli a gyermek emberi méltóságát; a másik ember tiszteletét megköveteli a tanulóktól is.
- Gondoskodik a szociális segítségre szoruló, hátrányos helyzetű és veszélyeztetett gyerekek segítségéről; ha szükségesnek látja, hatósági intézkedést is kezdeményez (segélyezés, étkezési és tanszerellátás, gyámügyi intézkedés). Együttműködik az iskolában dolgozó gyermekvédelmi felelőssel, ill. annak hiányában a fenntartó illetékes gyámügyi előadóival.
- Az iskola pedagógiai programjában meghatározott – szaktárgyával kapcsolatos - szabadidős programok, versenyek megszervezésében aktív szerepet vállal.
- Az iskolavezetés megbízása alapján elláthat különböző pótlékokkal díjazott feladatokat /osztályfőnök, szakmai munkaközösség vezetője, diákönkormányzat vezetője/ és felelősi tevékenységeket (pl. pályaválasztási felelős, tankönyvfelelős stb.)
- Köteles óra előtti és óraközi ügyeletet vállalni, szükség szerint - az iskolavezetés utasítására - helyettesítést végezni.
- Elvégzi a pedagógus beosztásával kapcsolatos adminisztrációs munkát: pontosan vezeti az osztálynaplót; a tanulók érdemjegyeit beírja vagy beírattja az ellenőrző könyvükbe; megírja a javító- és az osztályozó-vizsga jegyzőkönyveit.
- A pedagógus részt vesz az iskola szülői értekezletein, a félévenkénti fogadóórákon. Egyéni fogadóórát is tarthat. A szülőkkel való találkozási alkalmakkor tájékoztat a tantárgyi követelményekről, a tanulók előmeneteléről, megbeszéli velük a gyerekek fejlődésében felmerülő problémákat.
- Tájékoztatja a szülőket az használatos taneszközökről; részt vesz a tankönyvek kiosztásában, meghatározza a szükséges füzetek és írószerek körét.
- A pedagógus, mint a nevelőtestület tagja köteles részt venni a testületi értekezleteken, megbeszéléseken, joga van véleményével a közös döntésekhez hozzájárulni.
- Jelen kell lennie minden iskolai szintű rendezvényen, ünnepségen. Az iskolai ünnepélyek méltó megtartásához - osztálya megfelelő felkészítésével - a gyerekek életkorától függően műsorok betanításával járul hozzá.

- A szaktanár/tanító kötelessége szakmai és pedagógiai tudásának állandó gyarapítása, a szaktárgya körébe tartozó új tudományos eredmények, megismerése és a szakmódszertani fejlesztések körében való tájékozódás.
- Munkájának megkezdése előtt 15 perccel köteles megjelenni az iskolában, illetőleg a foglalkozás helyén. Tanítási óráit a csengetési rendnek megfelelően pontosan kezdi el és fejezi be. Akadályoztatása esetén a lehető legrövidebb időn belül értesíti feletteseit és a tanítási anyag, valamint a taneszközök átadásával hozzájárul a helyettesítés szakszerűségéhez.
- Az óvodából az iskolába, illetve az alsó tagozatból a felső tagozatba történő zökkenőmentes átmenet érdekében kapcsolatot tart az ott dolgozó kollégákkal.
- Aktívan részt vesz szakmai munkaközössége foglalkozásain, ahol megosztja kollégáival önképzésben szerzett ismereteit; egyeztet velük a szaktárgyi értékelés helyi elveit.
- Részt vesz a helyi tantervek kidolgozásában; a munkaközösség-vezető felkérésére továbbképzési célú előadást tart.
- Minden pedagógus kötelessége a tanulók személyiségének a nevelőtestülettel közösen kialakított pedagógiai koncepció mentén való fejlesztése. A pedagógiai programban rögzített iskolai értékrend következetes képviselője. A tanulók egyéni fejlődésének figyelemmel kísérése és ennek előmozdítása érdekében együttműködik az osztályfőnökökkel és a vele egy osztályban tanító kollégákkal.

1.8.7 Az osztályfőnöki munka tartalma, osztályfőnök feladatai

Legfontosabb felelősségek és feladatok

- Az osztályfőnököt az intézményvezető bízta meg. Munkáját a NAT, az iskola pedagógiai programja és az éves munkaterv alapján végzi. Az osztályfőnök felelős vezetője a rábízott tanulócsoporthoz. Feladata a tanulók személyiségének alapos, sokoldalú megismerése, differenciált fejlesztése, közösségi tevékenységük irányítása, öntevékenységük és önkormányzó képességük fejlesztése.
- Nevelőmunkáját folyamatosan tervezi, ennek írásos dokumentuma az osztályfőnöki tanmenet.
- Személyiség- és közösségfejlesztő munkája, az iskola pedagógiai programjában preferált alapértékek osztályban való elfogadtatása érdekében:
- Törekszik tanulói személyiségének, család és szociális körülményeinek alapos megismerésére, a szülők iskolával szembeni elvárásainak, a gyerekekkel kapcsolatos ambícióinak megismerésére.
- Feltérképezi az osztály szociometriai jellemzőit, az osztályon belül uralkodó értékrendet.
- Együttműködik az osztályban tanító szaktanárokkal, napközis nevelőkkel.
- Látogatja osztálya tanítási óráit, a tanítási órán kívüli foglalkozásait, tapasztalatait, észrevételeit, az esetleges konfliktusokat az érintett nevelőkkel megbeszéli.
- Szükség esetén - az intézményvezető hozzájárulásával – az osztályban tanító tanárokat és az érintett más pedagógusokat tanácskozássra hívja össze.
- Vezeti osztálya osztályozó értekezleteit, ezeken, valamint az intézményvezető kérésére a nevelőtestületi értekezleten ismerteti és elemzi a tanulócsoport helyzetét, neveltségi szintjét, tanulmányi munkáját, magatartását. Az osztályban tanító pedagógusokkal megvitatja az addig tapasztaltakat és a következő időszak teendőit.
- Gondot fordít arra, hogy osztálya tanulói ériék el a képességüknek megfelelő szintet a tanulásban. Havonta az osztállyal együtt értékeli a tanulók tanulmányi előmenetelét, magatartását és szorgalmát.
- Segíti a tanulásban lemaradók felzárkóztatását.
- Gondot fordít a helyes tanulási módszerek elsajátíttatására.

- Tiszteletben tartja a gyerekek emberi méltóságát; gondoskodik arról, hogy az osztály közösségi tevékenysége során alkalmat teremtsen minden tanulónak a demokratikus közéleti szereplésre való felkészülésre.
- A helyi tantervben meghatározott órakeretben osztályfőnöki órát tart. Ezeket használja fel az osztályban adódó szervezési és pedagógiai problémák megoldására. Az osztályfőnöki órákon folyó irányított beszélgetések szolgálják az iskola pedagógiai programját, tartalmazzák a humanista alapértékek elfogadtatására való törekvést.
- Minden iskolai programban helye van a rendre, tisztaságra, udvarias, kulturált viselkedésre, fegyelmezett munkára és tanulásra, a munka és a dolgozó ember tiszteletére, az önművelés igényére, testi-lelki egészség megőrzésére, környezetvédelemre, demokratizmusra, önismeretre, harmonikus, társas kapcsolatokra való nevelésnek. Az osztályfőnöki tematikába kerülő kérdéseket az iskola pedagógiai programja, a tanulók fejlettségi szintje és érdeklődése alapján választja ki.
- A tanmenetben tervezett témák feldolgozására alaposan felkészül, ugyanakkor a tanulók érdeklődésének, aktivitásának figyelembevételével rugalmasan kezeli azokat, egyesekre a tervezettnél több vagy kevesebb időt fordíthat.
- A nevelő munkája tervezésében az osztályfőnöki tanmenetet foglalkozási tervvel egészíti ki. Ebben megtervezi a gyerekek személyiségfejlesztése érdekében elvégzendő felméréseket, vizsgálatokat, a tanulókkal való egyéni bánásmód eljárásait, s az osztállyal való egyeztetés után a tanévre tervezett közös tevékenységeket (munka, kirándulások, egyéb rendezvények).
- Felkészíti osztályát az iskola hagyományos rendezvényeire, ünnepségeire, szervezi osztálya szabadidős foglalkozásait oly módon, hogy így megismertesse tanítványaival a kulturált szórakozás és művelődés változatos formáit, kifejlessze bennük a szabadidő tartalmas kialakításának igényét
- Segíti az iskolai diákönkormányzat munkáját, felkelti a tanulóban az iskolai közéleti tevékenység iránti érdeklődést, az osztály életének demokratikus szervezésével kifejleszti bennük az ehhez szükséges képességeket.
- A gyerekek minden iskolai tevékenységét (beleértve a tanórán kívüli és szabadidős foglalkozásokat is) értékeli, bennük is kialakítja a reális önértékelés igényét.
- Folyamatosan törekszik osztályában a társadalmi munkamegosztás megismertetésére. A gyerekek életkorának megfelelően szakmai ismertetésekkel, önismereti gyakorlatokkal készíti fel tanulóit a pályaválasztásra.
- Felelős megbízásával és munkájának ellenőrzésével biztosítja az osztályterem rendjének, tisztaságának, berendezési tárgyainak megőrzését.
- Törekszik a család és az iskola nevelőmunkájának összehangolására, együttműködik a szülőkkel.
- Évente legalább 3 alkalommal szülői értekezletet tart.
- Megismerteti a szülőkkel az iskola pedagógiai programját, házirendjét, megbeszéli velük a gyerekeket érintő nevelési elképzeléseit az osztály, illetve az egyes tanulók fejlesztésére vonatkozóan.
- Segíti osztályában a szülői munkaközösség munkáját. Képviseli osztálya érdekeit a nevelőtestület előtt.
- Megszervezi az arra vállalkozó és alkalmas szülők részvételét a tanulás segítésében, a pályaválasztási, iskolai szabadidős programok, kirándulások, táborozások szervezésében, az esetleges iskolai alapítvány támogatásában.
- Osztályfőnöki megbízatása első évében - legkésőbb a tanév végéig - a tanulókat otthonukban meglátogatja, majd szükség szerint végez családlátogatásokat - szülők előzetes értesítésével és beleegyezésével.
- Folyamatosan tájékoztatja a szülőket a gyerekek magatartásáról, tanulmányi előmeneteléről, alkalmazza az iskolai szabályzatokban rögzített dicséret és elmarasztalás formáit.
- Elvégzi az osztályfőnök adminisztrációs teendőit, felel az osztálynapló szabályszerű, naprakész vezetéséért, a törzslapok pontos felfektetéséért, a bizonyítványok kiállításáért.

- A hátrányos helyzetű és veszélyeztetett tanulók segítése érdekében együttműködik a gyermekvédelmi felelőssel, gondoskodik számukra szociális és tanulmányi segítség nyújtásáról.
- A gyerekekkel minden érdemjegyet beírat az ellenőrzőbe, rendszeresen ellenőrzi, hogy aláírták-e az ellenőrzőbe került jegyeket és bejegyzéseket.
- Regisztráltatja és összesíti a tanulók hiányzásait, adatokat szolgáltat osztályáról az iskolai statisztika elkészítéséhez.
- Elvégzi a tanulók továbbtanulásával kapcsolatos adminisztratív teendőket, továbbtanulási lapjaikat szabályszerűen és pontosan továbbítja.
- Aktívan részt vesz munkaközössége munkájában, a szakirodalom tanulmányozását, bemutató foglalkozást, különböző témájú felmérések kidolgozását és elemzését vállalja

Nevelési céljaink megvalósítását segítik az iskola pedagógusai által alkalmazott személyiségfejlesztésre irányuló eljárások, nevelési módszerek.

1.9 Személyiség fejlesztő eljárások, módszerek, eszközök:

1. A meggyőzés, a felvilágosítás, a tudatosítás módszerei (minta, példa, beszélgetés, felvilágosítás, előadás)
2. A tevékenység megszervezésének módszerei (követelés, ellenőrzés, értékelés, gyakorlás)
3. A magatartásra ható módszerek
 - a./ Ösztönző módszerek – ígéret, helyeslés, elismerés, biztatás, dicséret (Részletesen kidolgozva a helyi tantervben.)
 - a tanulói teljesítmények jutalmazásának formái, alkalmi
 - az iskolai munkát segítő szülők jutalmazása.
 - b./ Gátlást kiváltó módszerek. Ezek a módszerek a nevelés sikerét veszélyeztető körülmények kizárását célozzák, a negatív viselkedés kialakulását próbálják megakadályozni. Felügyelet, ellenőrzés, tilalom.
4. A művészetoktatás szellemi-módszertani eszköztárát alapvetően a korábban említett mester-tanítvány viszony határozza meg. A művészeti iskola pedagógusa:
Bemutat, megmutat, szemléltet, rávezet és ezzel használható példát ad a növendék kezébe.
 - kompetencia alapú fejlesztés, valós élethelyzeteket modellező feladatrendszer,
 - játékos, élményekre épülő oktatás, alkotómunka
 - kreativitásfejlesztő tevékenységrendszer,
 - differenciált oktatás,
 - gazdagítás, dúsítás, mélyítés, gyorsítás

A kompetencia alapú oktatás módszerei az általános iskolai képzésben:

- tantárgytömbösített oktatás
- témahét
- projekt
- moduláris oktatási program
- műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása
- önálló intézményi innováció

A kulcskompetenciák fejlesztése érdekében az iskola pedagógusai által alkalmazott **munkaformák és módszerek:**

Módszertani elemek:

- óvoda-iskola átmenet
- hatékony tanuló megismerési és segítő technikák, pedagógiai diagnosztizálás.
- multikulturális tartalmak
- tanórai differenciálás (heterogén csoport)
- kooperatív tanulás (csoportmunka)
- a drámapedagógia eszközei
- tevékenységközpontú pedagógiák eszközei
- projektmunka (egyéni és csoportos)
- prezentációs technikák
- tanulói értékelési formák gazdagítása

A tanulósszervezés módszerei:

- tanári magyarázat (frontális tanítás): beszélgetés, kérdezve kifejtés, előadás, szemléltetés
- munkáltatás (egyéni, de nem önálló): variációs módszer, házi feladat
- individuális (egyéni és önálló tanulás): egyéni feladatok.
- páros munka
- csoportmunka
- játék
- szerepjáték (drámapedagógia)
- vita
- kutató-felfedező módszer
- kooperatív módszerek
- projekt módszer.

A tanulósszervezés alapelvei:

- differenciálás
 - egyéni különbségek figyelembevétele
 - tanítási tartalom, tanítási idő rugalmas kezelés
- szociális készségek fejlettsége-szociális kompetencia
 - divergens gondolkodás, problémamegoldó képesség, kreativitás kommunikációs készségek (metakommunikáció), önismeret, önkifejezés, társismeret.
- motiváló módszerek alkalmazása – pl. kooperatív, projekt módszer, drámapedagógia

A digitális pedagógia elterjesztésével kapcsolatos tevékenységek, célkitűzések

- tantárgyi ismeretek bővítése, rendszerezése
- IKT eszközök készségszintű alkalmazásának fejlesztése
- a konstruktív munkaformák alkalmazásával a szociális kompetenciák fejlesztése

Az IKT által támogatott tanulósszervezési módok:

- pármunka-tanulópár
- egyénre szabott munka
- részben egyénre szabott munka
- önálló munka
- csoportmunka

Digitális tartalmak:

- az iskola saját honlapja, diákoknak, szülőknek, tanároknak szóló információkkal
- az adott intézmény (pl. iskola) saját belső hálózaton tárolt digitális oktatási anyagok
- multimédia tartalmak (pl. képek, mozgóképes állományok, animációk, hangállományok)
- multimédia CD-k, DVD-k, egyéb tömegtároló eszközök

1.9.1 A TÁMOP-3.1.4-09/-2009-2007 project során alkalmazott új tanulásszervezési eljárások a bevezetés évében

2009/2010

Új tanulásszervezési eljárások								
	Évfolyamok							
	1	2	3	4	5	6	7	8
Tantárgytömbösítés							X	X
Projektoktatás	X	X	X	X	X	X	X	X
Műveltségterület tantárgyi bontás nélkül				X				
Három hetet meghaladó projekt	X	X	X	X	X	X	X	X
Témahét	X	X	X	X	X	X	X	X
Moduláris oktatási program		X				X		

Tantárgytömbösített oktatás

Tantárgytömbösített oktatás a szakrendszerű oktatásban: A Kt. 52.§ (3) szerint a kötelező tanórai foglalkozások teljes intézményi időkeretének

- a bevezetés évében: 5 %

Intézményünk 2011/2012-es tanévtől nem folytatja tovább a tantárgytömbösített módszertannal szervezett tanórákat a 7-8. évfolyamon.

A tantárgytömbösítés tanórai foglalkozásait ciklikusan szervezzük meg, melynek keretei között a választott tantárgy adott félévre számított tanórai foglalkozásait nem egyenletesen, minden tanítási hétre elosztva, hanem ciklikusan egy-egy időszakra összevonva szervezzük meg.

Ezzel egyidejűleg biztosítjuk, hogy a

- a tanítási ciklusok kéthetenként váltakozzanak
- az egyik héten a tantárgytömbösítésbe bevont tantárgyak tanítási órái legalább három egymást követő tanítási napra esnek
- a tanítási napok közül az egyiken legalább három, a másikon legalább kettő, a harmadikon egy a tantárgytömbösítésbe bevont tanítási órát tartunk
- az egy tanítási napon szervezett tanítási órák egymást követik
- a másik héten két tanítási órát tartunk

Intézményi megvalósítás területei:

1. magyar nyelv- és irodalom tantárgyban
2. matematika tantárgyban

Témahét

A tananyag komplex elsajátításának egyik formája a témahét, amikor az adott tárgykört a diákok három-öt tanítási napon, esetleg hosszabb időkeretben iskolai és iskolán kívüli helyszíneken, rugalmas időkeretek között, változatos tevékenységtípusok és sokszínű módszertani eszközök segítségével dolgozzák fel.

A témahét céljai, a fejlesztendő képességek, az érintett területek és feldolgozási irányok a témaválasztástól függően változnak, módosulnak.

Általános jellemzői, hogy ismeretek kibővítésének folyamata kap hangsúlyt, a tanulók egyéni képességeihez igazodik, a közös munka együvé tartozást alapozó és fejlesztő élménnyé válik, egyszerre komoly, szokatlan, egyedi, játékos és céltudatos tevékenység.

Témaválasztástól függetlenül várható eredmények:

- kialakul, erősödik a személyes motiváltság, nő az önbizalom
- magasabb fokú együttműködés és szocializáció alakul ki

A tervezés feltételei:

- a témahét megvalósításában az iskola minden tanulója és tanára részt vesz
- a témahéten tartott foglalkozások a tankönyvi anyaghoz nem feltétlenül kapcsolódnak, ám a pedagógusok szakjához igen
- a téma: mindig egy adott központi dolog köré épül, amelyet egyéni javaslatok alapján választunk és munkatervben rögzítünk
- a választott téma tartalmilag szervesen beépül az iskola mindennapi életébe, tanmenetekbe, programokba

Intézményi megvalósítás lehetőségei, feladatai:

- a témahetet a két telephelyen, egymástól függetlenül megvalósítjuk
- témaválasztástól függően, nem tanórai keretekben is megvalósítható, dokumentálni a haladási és mulasztási naplóban kell
- megszervezése a megbízott pedagógusok feladata
- *elegédség-mérés, a három alapvető közösséget érinti*
- a témahét zárásaként összeállított anyagot és tapasztalatot közzétesszük, nyilvánosságra hozzuk.

Projekt

A projekt olyan három vagy több hetet meghaladó tanulási egység, amelynek fókuszában valamilyen valóságos probléma, tennivaló, elvégzendő tevékenység áll.

Témáját a munkatervben rögzítjük.

Jellemzői:

- a projektmódszer az ismeretek megszerzésének folyamatára helyezi a hangsúlyt, alkalmazása nagyfokú tanári rugalmasságot, figyelmet, ráérzést kíván
- a tanítási projekt változatos, kreatív, társas készségeket fejleszt, átfogó, szokatlan és egyedi
- a projekt végére a tanulóktól vagy a csoportoktól tárgyi vagy szellemi produktumot várunk el, amelyet a projekt végén bemutatunk
- a pedagógusszerep megváltozik, mely szerint nem egyszerű tanár, hanem társ, szakértő lesz, aki tanácsokat, iránymutatásokat ad, ugyanakkor az előkészítő szakaszban növekszik irányító és szervező tevékenysége

- a projekt megvalósítható intézményen kívüli helyszíneken is, nem tanórai keretekben
- dokumentálása a témahétnél leírtakkal meggyezően történik
- elégedettség-mérés, a három alapvető közösséget érinti
- záró napján egyedi formában értékelik a projekt megvalósulását

A moduláris oktatási program

A modul a tananyag kisebb, önmagában összefüggő, koherens része, mely az egyes tanórák anyagainál általában nagyobb, de a tanterv egészénél kisebb egység. Úgy épül fel, hogy ismeretanyaga és gyakorlatsora teljesen lefedi a feldolgozandó tartalmat, vagy kisebb-nagyobb terjedelmű elemként beépíthető a hagyományos tanulási-tanítási folyamatba. Felhasználható iskolai tanórán, tanórán kívüli tevékenységek során.

A moduláris oktatási program keretében éves szinten a tanulók érdeklődésének életkori sajátosságának függvényében választott téma alapján kompetencia alapú fejlesztést valósítunk meg:

- a téma kiválasztása a pedagógusok javaslata alapján történik
- feldolgozását, óraszámát a mindenkori éves munkatervben határozzuk meg

Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása

Műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása a környezetismeret tantárgy ismeretanyagának, tanórai rendszerének átalakítása után kialakított új tanulásszervezési eljárás. Ennek keretében nem elkülönített, különálló tantárgyként, hanem egy egységként kezelt rendszer kialakítását teszi lehetővé olyan módon, hogy az ismeretanyag átadása egy – egy nagyobb egység közben történik.

Az új tanulásszervezési eljárások eszközei

A feladatok megvalósulását szolgáló erőforrások, amelyek magukba foglalják a tárgyi, szellemi és képességbeli eszközöket is. A tárgyi eszközök hivatottak arra, hogy használatukkal, segítségükkel biztosítani tudjuk a nevelő-oktató munkához szükséges feltételeket, megismerjük és alkalmazzuk a kompetenciák fejlesztésére kidolgozott tanári és tanulói eszközrendszert. A pedagógiai eszközöket kooperatív technikákkal ötvözzük.

Az órákon egyre nagyobb arányban használjuk az infokommunikációs technológia biztosította lehetőséget, támogatjuk a digitális írástudás elterjedését. Az informatikai hálózat kialakításával segítjük a tantermek kiszolgálását, közösségi terek hálózati lefedését, bővítjük tartalmi szolgáltatását.

Bevezetjük és alkalmazzuk az integrációs pedagógiai rendszert.

A pedagógusok szemléletváltása, módszertani felkészülése alkalmassá tette a nevelőközösséget az új módszerek használatára, elterjesztésére.

Az új tanulószervezési eljárások a bevezetés évétől minden évfolyamon a tantárgyfelosztástól függően kerülnek bevezetésre.

1.9.2 A KLAPKA GYÖRGY ÁLTALÁNOS ISKOLA ÉS ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁSI INTÉZMÉNY MODULÁRIS OKTATÁS PROGRAMJA

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

2. és 6. évfolyamon a környezetismeret tantárgy és az osztályfőnöki órák keretén belül

A cél megjelölése:

- Az egészséges táplálkozás, személyi higiéné, helyes napirend kialakítása.
- Igény a kulturált környezetre és megjelenésre.
- A környezettudatos magatartás kialakítása.
- Felkelteni a tanulóknál az érdeklődést, erősíteni az érzelmi kötődést és a pozitív hozzáállást a természet szépsége, sokszínűsége iránt.
- Megláttatni a természet veszélyeztettsége és az emberi tevékenység közötti összefüggéseket.
- Megismertetni a környezet szennyeződése miatt kialakuló veszélyhelyzetekkel, a megelőzés módjaival és a védekezés lehetőségeivel.
- Helyes önértékelés, öntudat kialakítása.
- Káros szenvedélyeket legyőző magatartás erősítése.
- Helyes értékrend kialakítása.
- A közösség nevelő hatásának érvényesítése.
- Ismerjék meg a gyógyszerfogyasztás szabályait.
- Merjen kérdezni, és fejlesszük kérdéskultúráját.
- Szóbeli kifejezőképesség fejlesztése.

Követelmények a 2. évfolyamon

A tanulók legyenek nyitottak az egészséges életmód és a környezetvédelem iránt. Tanuljanak meg ismereteket szerezni közvetlen és közvetett módon. Tudják a megszerzett ismereteket csoportosítani, összehasonlítani, elmondani, leírni, ábrázolni. Legyenek képesek a megszerzett ismereteket, tapasztalatokat a mindennapi életben alkalmazni.

- Ismerjék az egészséges életmód szokásait, szabályait.
 - A rendszeres mozgás, az egészséges táplálkozás, a helyes légzés és a testápolás szerepét az egészségmegőrzésben.
- Tartsák fontosnak az egészséges életmódot.
 - Ismerjék fel a helyes napirend a nyugodt alvás fontosságát.
- Tudják, hogy ők is felelősek egészségük megőrzéséért!
 - Lássák meg a helytelen életmód és a betegségek közti összefüggést. Igyekezzenek elkerülni a betegségeket.
- Legyen igényük a rendszeres testmozgásra.
- Ismerjék a sport egészségre gyakorolt kedvező hatásait.
 - Mozogjanak, sportoljanak, játszanak, tartózkodjanak mindennap friss levegőn.
- Alakuljon ki igényük a személyes higiénére, a rendszeres fog- és szájápolásra.
 - Sajátítsák el a fogápolás és tisztálkodás helyes módját.
 - Tisztálkodjanak naponta, és mossanak fogat legalább napi két alkalommal.

- Tartsák fontosnak az egészséges táplálkozást.
 - Egyenek mindennap zöldséget, gyümölcsöt.
- Tudják, hogy ők is tehetnek az egészséges környezet kialakításáért és megóvásáért.
 - Segítsenek a növénygondozásban és óvják azokat.
- Ismerjék a szelektív hulladékgyűjtés fontosságát és lehetőségeit.
 - Vegyenek részt az iskolai hulladékgyűjtéseken.
- Legyenek ismereteik az őket veszélyeztető környezeti hatásokról és a védekezés módjairól.
 - Igényeljék az egészséges életkörülményeket.
- Tartsák fontosnak az esztétikus környezet kialakítását.
 - Szépítsék osztályukat, iskolájukat.
 - Ne szemeteljenek és másokat is figyelmeztessenek erre.

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

2. évfolyamon a környezetismeret tantárgy keretén belül

Óra	A tanítás anyaga	Célok, feladatok	Tanulói tevékenység	Kompetenciák	Szemléltetés, eszközök	Tantárgyi koncentráció
1.	Óvjuk egészségünket!	Megismertetés az egészséges életmód szokásaival, szabályaival. Az egészséges életmód fontosságának tudatosítása. Egyéni felelősségtudat kialakítása, erősítése, káros környezeti hatások és az ellenük való védekezés megismerése. Gyógyszerszedés veszélyei. A testápolási tevékenységek fontosságának a beláttatása, a mosakodás (zuhanyozás) és a fürdés szerepe az életünkben. A saját testápolási eszközök használatának jelentősége.	Megfigyelés, beszélgetés. Szituációs játékok. A testápolási tevékenységek elkülönítése. A testápolási eszközök csoportosítása. A sérülés egyszerű ellátása (gyorstapasz használata). A helyes lázmérés bemutatása. A lázcsillapítás elmesélése saját tapasztalatok alapján. Példák összegyűjtése a betegségek okairól, jeleiről, megelőzésükről és a gyógyulás lehetőségeiről.	Természet-tudományos kompetencia fejlesztése: emberi test működésének vizsgálata, megfigyelések. Személyes kompetencia fejlesztése. Szociális kompetencia: közös játék, együttműködés, döntési készség. Anyanyelvi kompetencia: önálló szövegalkotás, szókincsbővítés	IKT eszközök Testápolási eszközök. Lázmérő, sebtapasz.	természet-ismeret, magyar nyelv és irodalom
Óra	A tanítás anyaga	Célok, feladatok	Tanulói tevékenység	Kompetenciák	Szemléltetés, eszközök	Tantárgyi koncentráció
2.	Egészség, sport	Egészséges életmódra szoktatás. A rendszeres mozgás, rendszeresség a	5 perces torna. Bemutatás, megfigyelés, beszélgetés. Plakátkészítés a sportról.	Anyanyelvi kompetencia. Személyes kompetencia fejlesztése. Természettudomán	Rajzeszközök. CD lejátszó	magyar nyelv és irodalom, rajz, testnevelés, ének-zene

		sportban és a tisztálkodásban. A tisztálkodás elemi szabályai és elméleti háttere. A sport, mint életünk szerves része. Szabályok betartása. Életműködésünk főbb jellemzői. A mozgás, a helyes légzés, az egészséges táplálkozás, a helyes napirend, a rendszeres testápolás fontossága az egészségmegőrzésben.	Napirend készítése.	yos kompetencia: az emberi test működésének vizsgálata, megfigyelések. egészséges életmód, megfelelő szokások kialakítása. Szociális kompetencia: közös játék, együttműködés, döntési készség.		
Óra	A tanítás anyaga	Célok, feladatok	Tanulói tevékenység	Kompetenciák	Szemléltetés, eszközök	Tantárgyi koncentráció
3.	Táplálkozz egészségesen!	Rendszeres, változatos, kulturált étkezés. A szépen terített asztal – étvágy fokozódása. Egészséges táplálkozás fontossága. Egészséges ételek megköstölése, elfogadása. Egészséges táplálkozásra szoktatás. A táplálékok összetétele. A „mit, mikor, hogyan” kérdésekre válasz az életkornak megfelelően. Élelmiszer, élelmiszercsoport felismerése. Rendszeres étkezés, változatos, vitamindús ételek fogyasztása – egészségmegőrzés.	Beszélgetés. Gyűjtőmunka. Megfigyelés. Csoportmunka. Élelmiszerek csoportokba rendezése. Az egészséges napi étrend összeállítása. Rágási gyakorlat. Terítési gyakorlat. Étkezés közbeni illemszabályok bemutatása szituációs játékkal. Tanulmányi séta egy család főliásába. Séta a piacon.	Természet-tudományos kompetencia: az emberi test működésének vizsgálata, egészséges életmód, megfelelő szokások kialakítása. Anyanyelvi kompetencia. Személyes kompetencia. Kognitív kompetencia. Szociális kompetencia: közös játék, együttműködés, döntési készség.	Evőeszköz. Rajzeszközök. Képek. Élelmiszerek.	magyar nyelv és irodalom, rajz, technika, természet-ismeret
Óra	A tanítás anyaga	Célok, feladatok	Tanulói tevékenység	Kompetenciák	Szemléltetés, eszközök	Tantárgyi koncentráció
4.	A helyes fogápolás	A rendszeres fog- és szájpótlás fontossága. A fogápolás eszközeinek	Megfigyelések végzése. Beszélgetés. Bemutató. A fogmosás	Természet-tudományos kompetencia. Anyanyelvi kompetencia:	Szájpótlási eszközök: fogkefe, fogkrém, fogselyem, szájvíz	Természet-ismeret, magyar nyelv és irodalom

		megismerése. A fogápolás szabályai. A fogromlás megelőzése: megfelelő fogkrém és fogkefe használata, édességek mérsékelt fogyasztása, alapos rágás, rendszeres fogorvosi ellenőrzés, rendszeres fogmosás. Egyéni felelősségtudat kialakítása. Helyes szokások megerősítése.	helyes technikájának a gyakorlása. Rágási gyakorlat. Látogatás a fogorvosi rendelőbe.	szókincsbővítés és beszéd- bátorság fejlesztése. Személyes kompetencia. Kognitív kompetencia.		
Óra	A tanítás anyaga	Célok, feladatok	Tanulói tevékenység	Kompetenciák	Szemléltetés, eszközök	Tantárgyi koncentráció
5.	A levegő tisztasága és környezetünk védelme	A légszennyezés környezetre gyakorolt káros hatásainak megismertetése. Fák, növények ültetésének és megóvásának fontossága. A szelektív hulladékgyűjtés fogalma és jelentősége. Hulladékcsökkentés és lehetőségeinek megismertetése. Papírhulladék gyűjtése.	Szóbeli beszámolók. Veszélyhelyzetek megbeszélése. Szituációs játékok. Plakátkészítés. Önálló gyűjtőmunkák. Papírgyűjtés.	Természet-tudományos kompetencia Személyes kompetencia Szociális kompetencia. Kognitív kompetencia	Képek, táblók, szituációs játékhöz eszközök. Videó.	magyar nyelv és irodalom, rajz, természet-ismeret, testnevelés

EGÉSZSÉGES ÉLETMÓD ÉS KÖRNYEZETVÉDELEM

6. évfolyamon az osztályfőnöki tanórák keretén belül

Óra	A tanítás anyaga	Célok, feladatok	Tanulói tevékenység	Kompetenciák	Szemléltetés, eszközök	Tantárgyi koncentráció
1.	Óvjuk egészségünket!	Megismertetés az egészséges életmód szokásaival, szabályaival. Az egészséges életmód fontosságának tudatosítása. Egyéni felelősségtudat kialakítása, erősítése, káros környezeti hatások és az ellenük való védekezés megismerése. Gyógyszerszedés veszélyei. Kábítószeres, s káros következményei, szenvedélybetegségek.	Megfigyelés, beszélgetés. Szituációs játékok. Otthoni étkezési szokások. Napi egy gyümölcs fogyasztása. Tabló, plakát készítése. Káros szenvedélyek hatásai.	Természet-tudományos kompetencia fejlesztése: emberi test működésének vizsgálata, megfigyelések. Személyes kompetencia fejlesztése. Szociális kompetencia: közös játék, együttműködés, döntési készség. Anyanyelvi kompetencia: önálló szövegalkotás, szókincsbővítés	IKT eszközök	természet- ismeret, magyar nyelv és irodalom
2.	Egészség, sport	Egészséges életmódra szoktatás. A rendszeres mozgás, rendszeresség a sportban és a tisztálkodásban. A tisztálkodás elemi szabályai és elméleti háttere. A sport, mint életünk szerves része. Szabályok betartása. Életműködésünk főbb jellemzői. A mozgás, a helyes légzés, az egészséges táplálkozás, a helyes napirend, a rendszeres	5 perces torna az iskolában. Bemutató, megfigyelés, beszélgetés. Plakátkészítés.(A sport reklámozása). Napi 5 perc otthoni torna. Szerepjáték: reggeli – esti tisztálkodás. Iskolai sporttevékenység – verseny.	Anyanyelvi kompetencia. Személyes kompetencia fejlesztése. Természettudo- mányos kompetencia: az emberi test működésének vizsgálata, megfigyelések. egészséges életmód, megfelelő szokások kialakítása. Szociális kompetencia: közös játék, együttműködés,	Rajzeszközök. CD lejátszó	magyar nyelv és irodalom, rajz, testnevelés, ének-zene

		testápolás fontossága az egészségmegőrzésben.		döntési készség		
Óra	A tanítás anyaga	Célok, feladatok	Tanulói tevékenység	Kompetenciák	Szemléltetés, eszközök	Tantárgyi koncentráció
3.	Táplálkozz egészségesen!	Rendszeres, változatos, kulturált étkezés. A szépen terített asztal – étvágy fokozódása Egészséges táplálkozás fontossága. Egészséges ételek megkóstolása, elfogadása. Egészséges táplálkozásra szoktatás. A táplálékok összetétele. Táplálékpiramis. A „mit, mikor, hogyan” kérdésekre válasz az életkornak megfelelően. Élelmiszer, élelmiszercsoport felismerése. Rendszeres étkezés, változatos, vitamindús ételek fogyasztása – egészségmegőrzés.	Beszélgetés. Gyűjtőmunka. Megfigyelés. Csoportmunka. A bioételek fogalma. Olcsó és drága élelmiszerek. Adalékanyagok okozta étkezési allergia. – személyes beszámolók. Az egészséges napi étrend összeállítása. A tanulók által készített egészséges szendvicsek bemutatása. Saláták készítése.	Természet-tudományos kompetencia: az emberi test működésének vizsgálata, egészséges életmód, megfelelő szokások kialakítása. Anyanyelvi kompetencia. Személyes kompetencia. Kognitív kompetencia. Szociális kompetencia: közös feladat megoldás, együttműködés, döntési készség.	Evőeszköz. Rajzeszközök	magyar nyelv és irodalom, rajz, technika, természet-ismeret
4.	A helyes fogápolás	A rendszeres fog- és szájápolás fontossága. A fogápolás eszközeinek megismerése.	Megfigyelések végzése. Beszélgetés. Bemutatás. Fogápolási	Természet-tudományos kompetencia. Anyanyelvi kompetencia:	Szájápolási eszközök: fogkefe, fogkrém, fogselyem,	Természet-ismeret, magyar nyelv és irodalom

		A fogápolás szabályai. Egyéni felelősségtudat kialakítása. Helyes szokások megerősítése. Fogászati szűrés jelentősége.	eszközök, technika bemutatása. Fogkefe cserélésének fontossága. Fogkrémek váltásának szükségessége. Plakátkészítés. Látogatás a fogorvosi rendelőben.	speciális szókincs fejlesztése. Személyes kompetencia. Kognitív kompetencia. Szociális kompetencia: együttműködés, saját és mások munkájának megbecsülése.	szájvíz	
Óra	A tanítás anyaga	Célok, feladatok	Tanulói tevékenység	Kompetenciák	Szemléltetés, eszközök	Tantárgyi koncentráció
5.	A levegő tisztasága és környezetünk védelme	A légszennyezés környezetre gyakorolt káros hatásainak megismertetése. Fák, növények ültetésének és megóvásának fontossága. A szelektív hulladékgyűjtés fogalma és fontossága. Hulladékcsökkentés lehetőségeinek megismertetése. Papírhulladék gyűjtése. Használt elem gyűjtése.	Szóbeli beszámolók. Veszélyhelyzetek megbeszélése. Szituációs játékok. Plakátkészítés. Önálló gyűjtőmunkák. Papírgyűjtés. Használt elem gyűjtése. Otthoni hulladékgyűjtési szokások megbeszélése. Szmog fogalma. Filmvetítés a megújuló energiákról. Gyalog járok iskolába! Szennyvíztisztító Isaszegen – tanulmányi kirándulás.	Természet-tudományos kompetencia: a levegő összetétele. Személyes kompetencia: felelősségtudat. Szociális kompetencia: együttműködés fontossága. Kognitív kompetencia: nem csak tudom, teszem is!	Képek, tablók, szituációs játékhöz eszközök. Videó.	magyar nyelv és irodalom, rajz, természet-ismeret, testnevelés

6.	A környezet szépítése az iskola udvarán és környékén	Esztétikus környezet kialakítása Kerti szerszámok használata. Balesetvédelem.	Virágültetés. 1 gyerek-1 virág. Tanterem díszítése. Szemétszedés tanulók osztályonkénti váltásával. Egy nap az osztályért – tavaszi nagytakarítás. Az esztétikus környezet nevelő hatása.	Szociális kompetencia: egymás munkájának segítése és megbecsülése. Esztétikai kompetencia: a szép környezet nevelő hatása.	Kerti szerszámok. Növények. Takarító szerek és eszközök.	magyar nyelv és irodalom, technika
----	---	---	---	---	---	--

1.10 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉSEL KAPCSOLATOS PEDAGÓGIAI FELADATOK

Iskolánk nevelő és oktató munkájának alapvető feladata, hogy a tanulók személyiségét a különféle iskolai tevékenységek megszervezésével széleskörűen fejlessze.

Tanulóink személyiségfejlesztésével kapcsolatos feladataink:

1. A tanulók erkölcsi nevelése:(osztályfőnöki órák, etika és hittan órák)
 - alapvető magatartási normák elsajátítása, tudatos elfogadtatás útján
 - belső erkölcsi igényesség kifejtése
 - alkalmazkodni tudás készségének fejlesztése
 - legyen tisztában az alapvető erkölcsi fogalmakkal és törekedjen arra, hogy azok szerint is éljen. Pl. kötelességtudás, felelősségérzet, becsületesség, lelkiismeretesség, igazságosság, kitartás, barátság
 - család jelentősége, szerepe (szülői házzal közösen)
2. A tanulók értelmi nevelése:
 - differenciált oktatással hatékony felzárkóztatás és tehetséggondozás
 - tanulóink legyenek képesek ismerethordozók felhasználásával életkoruk függvényében önálló ismeretszerzésre is
 - legyenek képesek a kapott információk feldolgozására, legyen tanulási technikájuk problémamegoldó képesség kialakítása, kreatív gondolkodásmód kifejtése
 - a világ megismerésére való törekvés igényének kialakítása
3. A tanulók érzelmi (emocionális) nevelése:
 - érzelmekben gazdag pozitív személyiségjegyek fejlesztése
 - toleráns személyiség
 - önismeret, önbecsülés, önértékelés kifejtése és erősítése
4. A tanulók közösségi (társas kapcsolatokra felkészítő) nevelésének feladata:
az emberi együttélés szabályainak megismertetése. A társas kapcsolatok fontosságának tudatosítása, az együttműködési készség kialakítása. A kulturált magatartás és kommunikáció elsajátítása.
5. A tanulók művészeti-esztétikai nevelése:
 - művészeti fogékonyságra nevelés
 - igényesség kialakítása saját környezete, esztétikája iránt
 - iskolai tantermi dekorációk, otthoni környezet esztétikája
 - vegye észre a természetes környezet szépségét
 - igényességre nevelés saját munkája iránt
 - a művészetek művelése és befogadása
 - kultúrát szerető és értő, művelt, gondolkodó felnőttekké váljanak
 - tehetséggondozás
6. A tanulók nemzeti nevelése
A szülőhely és a haza múltjának és jelenének megismertetése. A nemzeti hagyományok, a nemzeti kultúra megismertetése, emlékeinek tisztelete, ápolása, megbecsülése.

A hazaszeretet érzésének felébresztése.

7. A tanulók állampolgári nevelése
Az alapvető állampolgári jogok és kötelességek megismertetése. Az érdeklődés felkeltése a társadalmi jelenségek és problémák iránt. Igény kialakítása a közösségi tevékenységekre, az iskolai és a helyi közéletben való részvételre.
8. A tanulók munkára nevelése
Az emberek által végzett munka fontosságának tudatosítása. A tanulók önellátására és környezetük rendben tartására irányuló tevékenységek gyakoroltatása.
9. A tanulók egészséges életmódra történő nevelése
A tanulók testi képességeinek fejlesztése, a testmozgás iránti igény felkeltése. Egészséges, edzett személyiség kialakítása. Az egészséges életmód és az egészségvédelem fontosságának tudatosítása, az egészséges életmód iránti igény kialakítása.
10. A kompetenciafejlesztés keretein belül a következő feladatokat határozzuk meg:
 - a tanulás iránti motiváció fejlesztése
 - a tantárgyak közötti merev határrendszer csökkentésével a komplex fejlesztés megvalósítása, oktatás és nevelés egységes feladatellátása
 - a tanítási-tanulási folyamatban alkotó jellegű feladatok biztosítása

1.11 A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉSSEL KAPCSOLATOS FELADATOK

Feladataink:

- a különféle tanulói közösségek megszervezése, nevelői irányítása
- (az iskolai élet egyes területeihez - tanórákhoz, tanórán kívüli tevékenységekhez-kapcsolódó tanulói közösségek kialakítása, valamint ezek életének tudatos, tervszerű nevelői fejlesztése)
- az önkormányzás képességének kialakítása.
- (a tanulói közösségek fejlesztése során ki kell alakítani a közösségekben, hogy nevelői segítséggel közösen tudjanak maguk elé célt kitűzni, a cél eléréséért összehangolt módon tevékenykedjenek, illetve az elvégzett munkát értékelni tudják)
- összetartó, egymás teljesítményét és sikereit tisztelő, megbecsülő közösség létrehozása
- fellépések és kiállítások szervezése
- a közös alkotás, a siker élménye legyen közösségfejlesztő hatású
- színház-és múzeumlátogatások, táncházak, kirándulások erősítsék az összetartozás érzését
- a különböző tanszakok által közös produkciók létrehozása
- szociális kompetencia fejlesztése (empátia, egymásra figyelés, együttműködés, tolerancia, szolidaritás, alkalmazkodó képesség)
- az SNI tanulók beilleszkedésének segítése, a másság elfogadása a tanulói közösségben

1.12 A SZEMÉLYISÉGFEJLESZTÉS ÉS A KÖZÖSSÉGFEJLESZTÉS FELADATAINAK MEGVALÓSÍTÁSÁT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGI RENDSZER ÉS SZERVEZETI FORMÁK

1.12.1 A TANULÓI SZEMÉLYISÉG FEJLESZTÉSÉNEK LEGFONTOSABB SZÍNTERE A TANÍTÁSI ÓRA

Az iskola nevelői a tanítási-tanulási folyamat megszervezése során kiemelten fontosnak tartják a tanulók motiválását, a tanulói aktivitás biztosítását és a differenciálást.

A motiválás célja, hogy tanulóinkban felébresszük azokat az indítékokat, amelyek a gyermekeket tanulásra ösztönzik, és ezt a tanulási kedvet a tanulás végéig fenn is tartjuk.

Az iskolai tanulási folyamat során kiemelten fontos feladat a differenciálás.

A kompetenciafejlesztés céljainak megvalósulását szolgáló módszerek, szervezési módok, tanulás-szervezési eljárások:

- önálló tevékenységre épülő tanulásszervezés
- projektoktatás, témahét
- műveltségterület tantárgyi bontás nélkül, moduláris oktatás
- infó-kommunikációs technológia, mint eszköz és taneszköz alkalmazása
- az SNI-s tanulók esetében az integrált nevelést segítő sérülés specifikus fejlesztés, egyéni továbbhaladás, értékelés biztosítása

1.12.2 AZ ISKOLÁBAN A NEVELÉSI ÉS OKTATÁSI CÉLOK MEGVALÓSÍTÁSÁT TANÍTÁSI ÓRÁN KÍVÜLI TEVÉKENYSÉGEK SEGÍTIK.

Hagyományőrző tevékenységek:

- megemlékezés nemzeti, községi ünnepeinkről, emlénapokról
- Klapka - nap (május közepén)
- lehetőség szerint 10 évenként iskolai évkönyv kerül kiadásra
- Mikulás és karácsonyi ünnepségek osztálykeretben
- karácsonyi vásár, karácsonyi hangverseny
- farsangi karnevál
- anyák napi ünnepségek osztálykeretben
- tanév végi hangverseny
- őszi – tavaszi futóversenyek
- helyi népi hagyományok őrzése, átörökítése
- helyi kezdeményezésű szaktárgyi versenyek, vetélkedők
- „Jó tanuló – jó sportoló” verseny
- pontverseny (tanulmányi, sportmunka)
- tisztasági verseny
- napközis csoportbemutató
- családi nap
- ballagás
- tanévnitó, tanévzáró ünnepségek
- fizikai munkavégzés az iskola és a község környezetvédelméért, tisztaságáért, (takarítás, hulladékgyűjtés)
- bemutató hangversenyek, vizsgakoncertek
- pályázatokon, versenyeken való részvétel
- szereplés külső rendezvényeken, fesztiválokon
- bemutatkozás tárlatokon
- részvétel szaktáborokban
- táncbemutatók

Diákönkormányzat

Minden tanévben megalakul az iskolai diákönkormányzat, amely biztosítja tanulóink számára azon jogokat, hogy véleményezzék az őket érintő kérdéseket, intézkedéseket.

Javaslatukat különböző fórumokon fejthetik ki, nevezetesen a DÖK - képviselők megbeszélésein, valamint az éves DÖK - közgyűlésen.

A diákönkormányzat tevékenységét diákönkormányzati vezető segíti.

Iskolaotthonos oktatást-nevelést biztosítunk a 2005/2006-os tanévtől valamennyi alsós évfolyamon az egyik osztályban.

2013/2014-es tanévtől az egésznapos iskola oktatási formát is alkalmazzuk.

Napköziotthon, tanulószoba

A közoktatási törvény előírásainak megfelelően, az iskolában tanítási napokon a délutáni időszakban az 1-4. évfolyamon napközi otthon, az 5-8. évfolyamon tanulószoba működik. A tanítási szünetekben a munkanapokon összevont napköziotthonos csoport üzemel, ha ezt a szülők legalább tíz gyermek számára igénylik.

Diákétkeztetés

A napköziotthonba felvett tanulók napi háromszori étkezésben (tízórai, ebéd, uzsonna) részesülnek. A napközibe nem járó tanulók számára – igény esetén – ebédet (menzát) biztosít az intézmény. Az iskola fenntartója által megállapított étkezési térítési díjakat az iskola által meghatározott módon kell befizetni.

Tehetséggondozás és felzárkóztató foglalkozások

Az egyéni képességek minél jobb kibontakoztatását, a tehetséges tanulók gondozását, valamint a gyengék felzárkóztatását az egyes szaktárgyakhoz kapcsolódó tanórán kívüli tehetséggondozó és felzárkóztató foglalkozások segítik.

A tehetséggondozó szakkörök nevelőtestületi kínálat és tanulói érdeklődés alapján szerveződnek évente újra.

Iskolai sportkör

Az iskolai sportkör tagja az iskola minden tanulója. Az iskolai sportkör a tanórai testnevelési órákkal együtt biztosítja a tanulók mindennapi testedzését, valamint a tanulók felkészítését a különféle sportágakban az iskolai és iskolán kívüli sportversenyekre.

Szakkörök

A különféle szakkörök működése a tanulók egyéni képességeinek fejlesztését szolgálja. A szakkörök indításáról – a felmerülő igények és az iskola lehetőségeinek figyelembe vételével – minden tanév elején az iskola nevelőtestülete dönt. Szakkör vezetését olyan felnőtt is elláthatja, aki nem az iskola dolgozója.

Énekkar megszervezése hagyomány, kiválasztás, képesség alapján történik.

Versenyek, vetélkedők, bemutatók

A tehetséges tanulók továbbfejlesztését segítik a különféle (szaktárgyi, sport, művészeti stb.) versenyek, vetélkedők, melyeket az iskolában évente rendszeresen szervezünk. A legtehetségesebb tanulókat az iskolán kívüli versenyeken való részvételre is felkészítjük. A versenyek, vetélkedők megszervezését, illetve a tanulók felkészítését a különféle versenyekre a nevelők szakmai munkaközösségei vagy a szaktanárok végzik.

Az alapfokú művészetoktatás legfontosabb feladata a művészi tehetség felismerése, gondozása, pályára állítása, ill. általánosan a művészi képességek fejlesztése.

Az iskola a kiemelkedő zenei képességű növendékeket emelt időtartamú oktatásban (B tagozat) részesítheti és valamennyi művészeti ágban lehetőséget adhat különbözeti vizsga alapján évváltoztatásra is. A pedagógusok fontos feladata, hogy felkészítsék a növendékeket a középfokú művészeti oktatási intézmények felvételi követelményeire

Tanulmányi kirándulások

Az iskola nevelői a tantervi követelmények eredményesebb teljesülése, a nevelőmunka elősegítése céljából az osztályok számára évente tanulmányi kirándulásokat szerveznek. A tanulmányi kiránduláson való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük. Az iskolában működő Gyermekért Oktatási-Nevelési Alapítvány anyagilag támogatja a rászoruló tanulókat.

Erdei iskola

A nevelési és a tantervi követelmények teljesítését segítik a táborszerű módon, az iskola falain kívül szervezett, több napon keresztül tartó erdei iskolai foglalkozások, melyeken főleg egy-egy tantárgyi téma feldolgozása történik. Az erdei iskolai foglalkozásokon való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Múzeumi, kiállítási, könyvtári és művészeti előadáshoz kapcsolódó foglalkozás

Egy-egy tantárgy néhány témájának feldolgozását, a követelmények teljesítését szolgálják a különféle közművelődési intézményekben, illetve művészeti előadásokon tett csoportos látogatások. Az e foglalkozásokon való részvétel – ha az költségekkel is jár – önkéntes. A felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Szabadidős foglalkozások

A szabadidő hasznos és kulturált eltöltésére kívánja a nevelőtestület a tanulókat azzal felkészíteni, hogy a felmerülő igényekhez és a szülők anyagi helyzetéhez igazodva különféle szabadidős programokat szervez (pl. túrák, kirándulások, táborok, színház- és múzeumlátogatások, klubdelutánok, táncos rendezvények stb.). A szabadidős rendezvényeken való részvétel önkéntes, a felmerülő költségeket a szülőknek kell fedezniük.

Iskolai könyvtár

A tanulók egyéni tanulását, önképzését a tanítási napokon látogatható iskolai könyvtár segíti. A könyvtár gyűjtőkörének meghatározásakor az iskola pedagógiai programja által meghatározott cél- és feladatrendszerből indulunk ki, ez határozza meg a könyvtár alapfunkcióját.

Hit- és vallásoktatás (fakultatív)

Az iskolában a területileg illetékes, bejegyzett egyházak hit- és vallásoktatást szervezhetnek. A hit- és vallásoktatáson való részvétel a tanulók számára önkéntes. A hittan órák kapcsolódnak az órarendhez.

2 A GYERMEKEK, TANULÓK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Iskolánk elkészítette a tanulókat érintő *Esélyegyenlőségi, egyenlő bánásmód* programját. A programban meghatározzuk azokat a feladatokat, amelyeket az esélyegyenlőség, valamint az egyenlő bánásmód követelménye biztosítása érdekében meg kell valósítanunk. Ezeket röviden az alábbi táblázat tartalmazza.

Feladat megnevezése	Tervezett intézkedések	A feladatellátás, intézkedések		
		ellátója	ellenőrzés gyakorisága	ellenőrzést végző személy(ek)
I. Az iskolai háttérből fakadó esélyegyenlőséget biztosító feladatok				
1. Oktatásba történő bekapcsolódás				
	Hirdetmények kifüggesztése a beiratkozásról, és a beíratással kapcsolatos tájékoztató		folyamatos	intézményvezető
	Házirend átadása		beíratáskor	intézményvezető
	Kormnyhivatal értesítése beíratás elmaradásáról	intézményvezető	beíratáskor	-
	Elutasítások áttekintése	nevelő-testület	beíratáskor	-
2. Követelmények teljesítse				
	Felmentéssel kapcsolatos intézkedések áttekintése	nevelőtestület	tanév elején	-
	Pályázat készítés	nevelőtestület	alkalomszerű	intézményvezető
3. Mulasztások				
	Az igazolatlan mulasztások esetén gyors intézkedések	pedagógus, intézményvezető	alkalomszerű	intézményvezető
4. Jogellenes megkülönböztetés				
	A jogellenes megkülönböztetés ellenőrzése bejelentés esetén	nevelőtestület	alkalomszerű	intézményvezető
	Jogellenes megkülönböztetés ellenőrzése a belső szabályozásban és gyakorlatban	intézményvezető	szabályzatok éves felülvizsgálatakor	-
5. Továbbtanulásra való felkészülés				
	Pályaorientációs foglalkozások szervezése	osztályfőnök	félévenként	intézményvezető
Feladat megnevezése	Tervezett intézkedések	A feladatellátás, intézkedések		
		ellátója	ellenőrzés gyakorisága	Ellenőrzést végző személy(ek)
	Továbbtanulásra felkészítő foglalkozásokra igényfelmérés	osztályfőnök	tanév elején	Intézményvezető
	Igény esetén a felkészítés megszervezése	pedagógusok	tanév elején	Intézményvezető
6. A szolgáltatások és jutalmazások				
	A beérkező észrevételek kivizsgálása	nevelőtestület	esetenként	Intézményvezető
II. A családi háttérből fakadó esélyegyenlőséget biztosító feladatok				
1. Családi háttér iskolai				

végzettsége				
	Fogadóórák, szülői értekezlet	osztályfőnök, szaktanár	alkalomszerű	Intézményvezető
	Családlátogatás	osztályfőnök, szaktanár	alkalomszerű	Intézményvezető
	Differenciálás	szaktanár	folyamatos	Intézményvezető
	Korrepetálás, felzárkóztatás	szaktanár	folyamatos	Intézményvezető
	Kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel	osztályfőnök	folyamatos	Intézményvezető
2. Csonka család				
	Kapcsolattartás a gyermek- és ifjúságvédelmi felelőssel	osztályfőnök	folyamatos	Intézményvezető
	Kapcsolattartás a szülővel	osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	Intézményvezető
	Differenciált oktatás	szaktanár	folyamatos	Intézményvezető
	Szakemberekkel való kapcsolattartás (pszichológus, nevelési tanácsadó stb.)	intézményvezető, osztályfőnök	folyamatos	Intézményvezető
3. A család szociális, anyagi helyzete				
	Kapcsolattartás a szülőkkel	osztályfőnök	folyamatos	Intézményvezető
	Szülők tájékoztatása a lehetséges támogatásokról (tankönyvtámogatás stb.)	intézményvezető osztályfőnök tankönyvfelelős	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	intézményvezető gyermekvédelmi felelős	folyamatos	-
	A rászoruló tanulók részére támogatási eszközök, források keresése (alapítvány, stb.)	intézményvezető	folyamatos	-
III. Együttműködés az iskolával				
1. A megfelelő iskolai légkör, az intézményi lehetőségek				
	Egyeztetés az iskola és a fenntartó között	intézményvezető	alkalomszerű	-
	Szülők tájékoztatása	intézményvezető, osztályfőnök	folyamatos	-
	Kapcsolattartás az intézmény és a szülők között	intézményvezető	folyamatos	-
2. A tanuló védelmével összefüggő együttműködési feladatok				
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	intézményvezető gyermekvédelmi felelős	folyamatos	-
	Kapcsolattartás a helye szerint illetékes jegyzővel	intézményvezető	folyamatos	-
	A rászoruló tanulók részére támogatási eszközök, források keresése (alapítvány, stb.)	intézményvezető gyermekvédelmi felelős	folyamatos	-
	Egészségügyi helyzettel kapcsolatos feladatok (könnyített vagy gyógytestnevelés, iskolaorvosi, stb.)	szaktanár	folyamatos	Intézményvezető
	Tájékoztatás a baleset-megelőzési és védő, óvó intézkedésekkel kapcsolatban	intézményvezető, osztályfőnök, szaktanár	folyamatos	-
3. Az iskolának a szülőkkel, a tanulóközösséggel való együttműködése				

	A szülőkkel, tanulóközösséggel kapcsolatos együttműködési szabályozás áttekintése	nevelőtestület	alkalomszerű	-
	Házirend kiadása		beíratáskor	Intézményvezető
	Diákönkormányzat létrehozása	pedagógus	tanév elején	Intézményvezető
	Kapcsolattartás az iskolaszékekkel és a szülői szervezettel	intézményvezető	flyamatos	-
IV. A szülő jogai és kötelezettségei				
1. Szülői jogok és kötelezettségek				
	A szülők tájékoztatása a kötelezettségeikről és jogaikról	intézményvezető, osztályfőnök	alkalomszerű	-
	A szülői tájékozottság ellenőrzése (értesítést, érdemjegyet aláírta-e, szülői értekezleten részt vett stb.)	osztályfőnök, szaktanár	flyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	intézményvezető gyermekvédelmi felelős	flyamatos	-
V. A pedagógus jogai és kötelezettségei				
1. A pedagógusi jogok és kötelezettségek				
	A tananyag és a módszer a tanuló életkori sajátosságainak megfelelő	szaktanár	flyamatos	Intézményvezető
	Alkalmazza a differenciált oktatást	szaktanár	flyamatos	Intézményvezető
	Objektíven értékeli a tanuló teljesítményét	szaktanár	flyamatos	Intézményvezető
	Korrepetálást, felzárkóztató órát tart	szaktanár	flyamatos	Intézményvezető
	Felkészít a továbbtanulásra, segít a pályaválasztásban	osztályfőnök, szaktanár	flyamatos	Intézményvezető
	Kapcsolattartás a megfelelő szakemberekkel(pszichológus,nevelési tanácsadó stb.)	intézményvezető, osztályfőnök	flyamatos	-
VI. A tanuló jogai és kötelezettségei				
1. A tanuló jogok és kötelezettségek				
	A tanuló jogok biztosítása, érvényesül az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód követelménye	intézményvezető	flyamatos	-
	A tanuló kötelezettség teljesítésének megkövetelése	intézményvezető, osztályfőnök, szaktanár	flyamatos	-
	Kapcsolattartás a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetésében részt vevő szervekkel	intézményvezető	flyamatos	-
VII. A tanuló teljesítmény értékelése				
1. A tanuló értékelésének, minősítésének módja				
	A teljesítmény objektív értékelése	szaktanár	flyamatos	Nevelőtestület
	Érdemjegyekről, minősítésről a szülő tájékoztatása	osztályfőnök, szaktanár	flyamatos	Intézményvezető
2. Felzárkóztatás				
	Minél korábbi felismerés a tanuló felzárkóztatásra szorulása esetén	osztályfőnök, szaktanár		
	Szülő tájékoztatása a felzárkóztatás eredményességéről	osztályfőnök, szaktanár	flyamatos	-
	Szülő tájékoztatása az eredményes felkészülés lehetőségeiről	osztályfőnök	flyamatos	-
	Tárgyi és személyi feltételek biztosítása	intézmény	flyamatos	Intézményvezető
3.Továbbhaladás				
	Az esélyegyenlőségi és egyenlő	intézményvezető	flyamatos	

	bánásmód követelményeinek betartása			
4. A tanulmányi követelmények nem teljesítése				
	Döntés a javítóvizsga letételének lehetőségéről	nevelőtestület	tanév végén	Intézményvezető
	Javítóvizsga megszervezése	intézményvezető	tanév végén	-
	Szülők tájékoztatása a javítóvizsgával kapcsolatban	osztályfőnök, szaktanár	tanév végén	-
	A tanulók egyéni foglalkozásokon való részvételének biztosítása	intézmény	alkalmi	Intézményvezető
	Osztályozó vizsga letételére való engedélyezés sok mulasztás esetén	nevelőtestület	tanév végén	-
5. Évfolymisméltés				
	Szülők tájékoztatása az évfolymisméltés feltételeiről	intézményvezető, osztályfőnök	tanév végén	Intézményvezető
6. A tanulmányi idő megrövidítése				
	Az esélyegyenlőség és az egyenlő bánásmód figyelembe vétele	intézményvezető	folyamatos	

2.1 A BEILLESZKEDÉSI, MAGATARTÁSI NEHÉZSÉGEK ENYHÍTÉSÉT SZOLGÁLÓ TEVÉKENYSÉGEK:

A nevelő feladata segíteni minden gyermek személyiségének optimális fejlődését, egyéni adottságainak, képességeinek kibontakozását.

A probléma feltárása során alkalmazzuk az alábbi eljárásokat:

- irányított beszélgetés
- az egyes tanulók önmagukhoz mért fejlődésének nyomon követése
- a gyermek családi hátterének megismerése
- szociális kapcsolatok feltérképezése
- a tanulói értékrend megismerése
- intézményi előélet megismerése

Alkalmazott módszerek:

- szociometriai mérések
- családlátogatás
- szülővel való megbeszélés
- kérdőíves eljárások
- óvodákkal való kapcsolattartás

Együttműködés más intézményekkel:

- Pedagógiai Szakszolgálat
- Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat
- Egészségügyi szakszolgálat (orvos, védőnő)

Kiemelt feladat: a másság elfogadása, egymás segítése, tolerancia kialakítása

A pedagógusok felkészítése a tanulási hátrányokkal küzdő gyerekek felzárkóztatására:

- a tanulási zavarok kezelését segítő tanfolyamokon, konferenciákon való részvétel - IPR képzés

- a témakört érintő szakirodalmak megkeresése, elolvasása, az olvasottak feldolgozása, átadása munkaközösségi értekezleteken

A tanórákba építhető korrekciós eljárások:

- differenciálás, kooperatív technikák, projekt módszer alkalmazása
- IKT eszközhasználat biztosítása
- speciális tanulási zavarok (diszlexia, diszgráfia, diszkalkulia) korrekciója érdekében
- együttműködés a speciális szakemberekkel, az általuk javasolt programok alkalmazása
- szülőkkel való együttműködés a problémák leküzdése érdekében

Magatartási nehézségek enyhítését segítő feladatok:

- a családi háttér feltárását követően a segítő együttműködés módjának megtervezése
- a magatartási nehézségek kialakulási okainak pedagógiai feltárása
- a megfelelő pedagógiai eljárások kidolgozása (önkontroll, reális énkép kialakítása)
- az érintett gyermeket oktató pedagógusok együttműködése
- szabadidős tevékenységek szervezése, ahol sikereket ér el a gyerek
- mentesítés a tantárgy értékelése alól
- egyéni foglalkozások, felzárkóztatás
- fejlesztő pedagógus, logopédus, gyógytornász, pedagógus, szülő együttműködése

A témához kapcsolódó iskolai szintű feladatok:

- a szakemberhiány pótlása, a tantestületen belüli szakemberképzést a képzési tervben kiemelten kezeljük
- helyi szintű képzések, konferenciák szervezése meghívott előadók közreműködésével
- szülői konzultációk, előadások szervezése az osztályfőnöki és a napközis közösségek irányításával és közreműködésével
- szakkörök szervezése
- tevékenységközpontú és individuális tanulás előtérbe helyezése
- fejlesztő értékelés bevezetése

2.2 A TEHETSÉG, KÉPESSÉG KIBONTAKOZTATÁSÁT AZ ALÁBBI TEVÉKENYSÉGEK SEGÍTIK:

A tehetség legfontosabb összetevői:

- az intelligencia (értelmi képesség),
- fejlett képességek (általános, speciális),
- a kreativitás magas szintje,
- a korának megfelelően fejlett személyiség,
- a motivációs tényezők (a feladat iránti erős elkötelezettség, pozitív környezeti hatások).

A tehetséggondozás, képességfejlesztés formái iskolánkban:

- speciális csoportok szervezése, ahol egyes tantárgyakat emelt óraszámban tanulnak
- diákjaink (élő idegen nyelveket, ének-zene)
- szakkörök, egyéni foglalkozás
- fejlesztő foglalkozás

- projektmunka
- kooperatív technikák
- névcsoportos oktatás matematikából, magyar nyelv és irodalomból felső tagozaton
- versenyek, vetélkedők, bemutatók (szaktárgyi, sport, kulturális)
- énekkar
- iskolai sportkör
- iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata;
- továbbtanulás segítése
- művészeti ágak (zene, tánc, színművészet, képző-és iparművészeti ág)
- bizonyos területeken tehetséges SNI tanulók célirányos fejlesztése

A tehetséggondozás módjai tanítási órán:

- érdeklődés felkeltése
- belső motiváltság kialakítása a tanulásban
- tanulói aktivitás biztosítása tanulásszervezési módszerekkel

A tehetséggondozás módszerei

Tanórán belül:

- a tanórai magyarázat
- munkáltatás
- egyéni és önálló tanulás
- kooperatív csoportmunka
- projekt
- játék
- vita
- kutató-felfedező munka
- számítógéppel támogatott tanítás-tanulás

Tanórán kívüli módszerek:

- a tanulók érdeklődésének, tehetségének megfelelő szakkörök szervezése
- iskolai tanulmányi versenyek szervezése
- iskolán kívüli tanulmányi versenyeken való részvétel (városi, megyei, országos szinten)
- sportolási lehetőségek biztosítása (edzés, versenysport, területi, regionális versenyeken való részvétel)
- házi pályázatok
- iskolai, városi ünnepségeken való szereplés
- folyamatos, időszakos kiállítások diákmunkákból

Célunk, hogy minden tanulót érdekeltté tegyünk az önálló ismeretszerzésben, az önnevelésben és egyéni céljaik megvalósításában, hogy ez által nagyobb erőfeszítések vállalására legyenek képesek.

3 A GYERMEK-ÉS IFJÚSÁGVÉDELEMMEL KAPCSOLATOS FELADATOK:

- 1) A nevelők és a tanulók személyes kapcsolatainak és a családlátogatásoknak egyik fő célja a gyermek- és ifjúságvédelemmel összefüggő problémák feltárása, megelőzése. Minden

pedagógus közreműködik a gyermek-és ifjúságvédelmi feladatok ellátásában, a tanulók fejlődését veszélyeztető körülmények megelőzésében, feltárásában, megszüntetésében.

- 2) Az iskolában a gyermek- és ifjúságvédelmi feladatok segítésére gyermek- és ifjúságvédelmi felelős működik. A gyermek-és ifjúságvédelmi felelős alapvető feladata, hogy segítse a pedagógusok gyermek-és ifjúságvédelmi munkáját. Ezen belül feladatai közé tartozik különösen:
 - a tanulók és a szülők tájékoztatása azokról a lehetőségekről, személyekről
 - amelyekhez problémáik megoldása érdekében fordulhatnak
 - családlátogatásokon vesz részt a veszélyeztető okok feltárása érdekében
 - a veszélyeztető okok megléte esetén értesíti a gyermekjóléti szolgálatot
 - segíti a gyermekjóléti szolgálat tevékenységét
 - a tanulók anyagi veszélyeztetettsége esetén gyermekvédelmi támogatás megállapítását kezdeményezi
- 3) Az iskola gyermekvédelmi tevékenység fő feladatai: -
 - HH, HHH, SNI-s integráció segítése, elfogadás, tolerancia. A szocializáció segítése.
 - IPR rendszer működtetése
- 4 **A GYERMEK FEJLŐDÉSÉT VESZÉLYEZTETŐ OKOK MEGELŐZÉSE, FELTÁRÁSA, MEGSZÜNTETÉSE.**
 - A gyermekvédelmi problémák feltárásának az a célja, hogy a gyermekek problémáit az iskola a gyermekjóléti szolgálat segítségével minél hatékonyabban tudja kezelni, megelőzve ezzel súlyosabbá válásukat.
- 4) A tanulók fejlődését veszélyeztető okok megszüntetésének érdekében iskolánk együttműködik a területileg illetékes:
 - Pedagógiai Szakszolgálattal
 - Családsegítő, Gyermekjóléti szolgálattal,
 - Kormányhivatallal
 - Polgármesteri Hivatallal,
 - gyermekorvossal,
 - továbbá a gyermekvédelemben résztvevő társadalmi szervezetekkel, egyházakkal, alapítványokkal.
- 5) Iskolánk pedagógiai munkáján belül elsősorban az alábbi tevékenységek szolgálják a gyermekvédelem céljainak megvalósítását:
 - felzárkóztató foglalkozások
 - tehetséggondozó foglalkozások
 - indulási hátrányok csökkentése
 - differenciált oktatás és képességfejlesztés
 - pályaválasztás segítése
 - személyes, egyéni tanácsadás (tanulóknak, szülőknek)
 - egészségvédő és mentálhigiénés programok szervezése
 - családi életre történő nevelés
 - napközis és a tanulószobai foglalkozások
 - iskolai étkezési lehetőségek
 - egészségügyi szűrővizsgálatok
 - tanulók szabadidejének szervezése (tanórán kívüli foglalkozások, szabadidős tevékenységek, szünidei programok)
 - a tanulók szociális helyzetének javítása (segély, természetbeni támogatás)
 - szülőkkel való együttműködés
 - tájékoztatás a családsegítő és a gyermekjóléti szolgálatokról, szolgáltatásokról

5 A TANULÁSI KUDARCNAK KITETT TANULÓK FELZÁRKÓZTATÁSÁNAK SEGÍTÉSE

- az egyéni képességekhez igazodó tanórai tanulás
- a napközi otthon
- a tanulószoba
- az egyéni foglalkozások
- a felzárkóztató foglalkozások
- az iskolai könyvtár, valamint az iskola más létesítményeinek, eszközeinek egyéni vagy csoportos használata
- a továbbtanulás irányítása, segítése
- egyéb szolgáltatás: szakember bevonása a problémák kezelésébe (logopédus, pszichológus)
- felső tagozaton középiskolai előkészítők
- IKT-val támogatott individuális fejlesztés
- motiváló, tevékenykedtető módszerek
- 5-6. évfolyamon nem szakrendszerű oktatás

Leggyakoribb módszerek a tanulási kudarcnak kitett tanulók felzárkóztatásához:

- kooperatív tanulásszervezés
- differenciált rétegmunka
- drámapedagógia
- tevékenységközpontú pedagógia
- projekt módszer

A szociális hátrányok enyhítését az alábbi tevékenységek szolgálják:

- bűnmegelőzési programok megismertetése, kellő tájékoztatás
- motiválás arra, hogy a tanuló tanulószobai és napközis foglalkozásokon vegyen részt
- minden rászoruló iskolai étkezésben részesüljön
- tankönyvvásárláshoz nyújtott segélyek
- a nevelők és a tanulók személyes kapcsolatai
- táborozási, kirándulási hozzájárulás
- a zene és a művészetoktatásban lehetőséget biztosítunk az iskolai hangszerekkel való gyakorlásra

A gyermekek környezetéből, helyzetéből adódó sajátosságokat figyelembe véve kell olyan nevelési, oktatási szervezetet alakítani, amelyben

- minden gyerek az otthonról hozott értékeket, kultúráját képviselheti, kamatoztathatja
- a gyerekek egymást segítő közösségben élnek
- a szülő, a család partnerként kerül az iskolai folyamatokba bevonásra
- csökkentik az előítéleteket
- tudatosan keresik az együttműködés lehetőségét
- tudatosan építik ki az elfogadó közeget

A tanulási kudarcnak kitett és a szociális hátrányokkal küzdő tanulók felzárkóztatását fejlesztő program az alapfokú művészetoktatási intézményegységben

A művészetoktatásban való részvételből nem zárjuk ki az SNI-s és egyéb más, fogyatékkal élő, vagy szociálisan hátrányos helyzetű tanulókat. Számukra egyéni, képességeikhez alkalmazkodó, foglalkozásokat tartunk a tanuló teherbírásának és fejlettségi szintjének megfelelően.

6 A SZÜLŐK, A TANULÓK ÉS A PEDAGÓGUSOK EGYÜTTMŰKÖDÉSÉNEK FORMÁI

1. A tanulókat az iskola életéről, az iskolai munkaterről, illetve az aktuális feladatokról az iskola intézményvezetője, a diákönkormányzat felelős vezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola intézményvezetője legalább évente egyszer a diákközségi ülésen, valamint a diákönkormányzat vezetőségének ülésén
 - a diákönkormányzat vezetője havonta egyszer a diákönkormányzat vezetőségének ülésén
 - az osztályfőnökök az osztályfőnöki órákon
 - az iskola honlapján folyamatosan
 - a főtárgyi szaktanárok folyamatosan
2. A tanulót és a tanuló szüleit a tanuló fejlődéséről, egyéni haladásáról a szaktanárok folyamatosan (szóban, illetve a tájékoztató füzetben keresztül írásban) tájékoztatják.
3. A tanulók kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola intézményvezetőségével, a nevelőkkel, a nevelőtestülettel.
4. A szülőket az iskola egészének életéről, az iskolai munkaterről, az aktuális feladatokról az iskola intézményvezetője és az osztályfőnökök tájékoztatják:
 - az iskola intézményvezetője évente háromszor választmányi ülésen
 - az osztályfőnökök folyamatosan az osztályok szülői értekezletein
5. A szülők és a pedagógusok együttműködésére az alábbi fórumok, rendezvények szolgálnak:
 - Családlátogatás (feladata a gyermekek családi hátterének, körülményeinek megismerése, illetve tanácsadás a gyermek optimális fejlesztésének érdekében.
 - Szülői értekezlet. Feladata:
 - a szülők és a pedagógusok közötti folyamatos együttműködés kialakítása
 - a szülők tájékoztatása
 - az iskola céljairól, feladatairól, lehetőségeiről
 - a helyi tanterv követelményeiről
 - az iskola és a szaktanárok értékelő munkájáról
 - a gyermek osztályának tanulmányi munkájáról, neveltségi szintjéről
 - az iskolai és az osztályközösség céljairól, feladatairól eredményeiről, problémáiról
 - a szülők kérdéseinek, véleményének, javaslatainak
 - összegyűjtése és továbbítása az iskola intézményvezetősége felé
 - Fogadóóra (Feladata a szülők és a pedagógusok személyes találkozása, illetve ezen keresztül egy-egy tanuló egyéni fejlesztésének segítése konkrét tanácsokkal. Otthoni tanulás, szabadidő helyes eltöltése, egészséges életmódra nevelés, tehetséggondozás továbbtanulás stb. A saját gyermekének tanulmányi előmeneteléről, iskolai magatartásáról.)

- Nyílt tanítási nap. (Feladata, hogy a szülő betekintést nyerjen az iskolai nevelő és oktató munka mindennapjaiba, ismerje meg személyesen a tanítási órák lefolyását, tájékozódjon közvetlenül gyermeke és az osztályközösség iskola életéről.)
 - Írásbeli tájékoztató (Feladata a szülők tájékoztatása a tanulók tanulmányaival vagy magatartásával összefüggő eseményekről, illetve a különféle iskolai vagy osztályszintű programokról.
 - Ünnepségek, kulturális-és sportrendezvények:
 - tanévnnyitó
 - sportnap, családi nap
 - Klapka-nap
 - ballagás
 - tanévvzáró
 - témahét
 - hangversenyek, tanszaki bemutatók
 - osztálykirándulások
 - három hetet meghaladó projekt
 - egyéb, az éves munkatervben rögzített iskolai rendezvények, megmozdulások
6. A szülői értekezletek, a fogadóórák és a nyílt tanítási napok időpontját az iskolai munkaterv évenként határozza meg.
7. A szülők kérdéseiket, véleményüket, javaslataikat szóban vagy írásban egyénileg, illetve választott képviselőik, tisztségviselőik útján közölhetik az iskola intézményvezetőségével, nevelőtestületével.

7 AZ ISKOLA KÖRNYEZETI NEVELÉSI ÉS EGÉSZSÉGNEVELÉSI ELVEI

Mottó: „Szeresd az egészségedet, mert az a jelen.
Védd a kisgyermeket, mert ez a jövő.
Őrizd szüleid egészségét! – mert a múlton
épül fel a jelen és a jövő!”

(Bárczi Gusztáv)

Miért kell kiemelt feladatként kezelni az egészségnevelési programot?

Tudjuk, hogy egészségtelenül élünk, de nem teszünk ellene semmit. Készen vásárolt termékektől várjuk az eredményt: bevesszük a fogyókúra pirulát, a vitaminadagoló csodaszereket, de egészségünk megóvásáért tevőlegesen nem teszünk sokat.

Az iskola az egyik közeg, ahol ki lehet és kell alakítani az egész életen át tartó, de a 6-18 éves életkorban megalapozható helyes életmódot, táplálkozást, aktív testmozgást, káros szenvedélyek kerülése iránti igényt.

Országunk jelenlegi mutatói katasztrofálisak:

- a várható élettartam 8 évvel alacsonyabb az európai átlagnál
- magas a dohányosok és az alkoholisták száma
- nő a kábítószer élvezők száma
- egyre több a cukorbeteg, keringési betegségben szenvedők és a rákos betegek száma
- egyre nagyobb a szociálisan leszakadók aránya
- egyre szélesebb réteg éli meg a létfenntartásának veszélyeztetettségéből eredő stresszt stb.

Mindezek megoldása az állam igen sürgető, de távlati feladata.

A jövő felnőttjei most gyerekek, az ő tudatukba most kell beépíteni az egészséges életvitel igényét

Ezzel a szemlélettel igyekszünk nevelési céljainkat, feladatainkat meghatározni.

Az egészség többdimenziós fogalom. A WHO megfogalmazásában „az egészség a testi-lelki és szociális jólét állapota.”

7.1 AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAMJA:

Az élet minden területén már gyermekkorban ki kell alakítani, illetve folyamatosan erősíteni saját szellemi, fizikai állapotáért felelősséget vállaló, tudatos életvitelre berendezkedő tanulói magatartást.

Az egészségnevelés során a tanulót olyan gyakorlati tudáshoz és képességekhez kell segíteni, amelyek használatával saját egészségének megőrzésén túl egy biztos és egészséges külső világ megteremtését célzó értelmes döntéseket tud hozni.

7.2 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS FELADATA:

Olyan tudatosan létrehozott készségfejlesztő lehetőség megteremtése, amellyel az egyén viselkedése az előre meghatározott cél irányába elmozdítható, azaz:

- az egészség megvédésére, megőrzésére, visszaszerzésére vonatkozó, közérthető, de tudományos ismeretek átadása
- megtanítani, hogy alapvető értékünk az egészség
- ennek megvalósítására magatartási alternatívákat ajánlani
- tanítson megfelelő egészségvédő magatartásra gyakorlással, segítséggel, példamutatással
- motiválja a tanulókat az egészségvédő magatartás szabályainak megtartására
- segítse az egészségvédő öntevékenységet az egészséges életmód kialakítását, a helyes döntések meghozatalát
- segítse a pozitív énkép kialakulását
- alakítsa ki a mértékletesség, rendszeresség, felelősség érzését
- tanítsa, alakítsa, fejlessze a konfliktusok kezelését, az empátiát, toleranciát

7.3 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSI PROGRAM ELEMELI:

- testünkkel kapcsolatos ismeretek
- környezetünkkel kapcsolatos ismeretek
- egészséges táplálkozás
- egészségtudatos táplálkozási szokások
- rendszeres testmozgás
- megfelelő életkörülmények, a környezet higiéniája
- lelki egészség, harmonikus életvitel
- függőségre vezető szokások elkerülése (cigaretta, alkohol, drog)
- emberi kapcsolatok ápolása (konfliktuskezelés, kommunikáció)
- átgondolt szexuális magatartás
- családi életre való felkészülés
- szándékos és véletlen balesetek megelőzés

7.4 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS KÖVETELMÉNYEI:

- a család szerepének megértése
- a helyes viselkedés szabályainak elsajátítása, a felnőttek és a társak tisztelete
- a jó és a rossz tulajdonságok felismerése, önismeret és az önuralom kialakítása, a nemet mondás művészete
- A közösségbeli „én- szerep” felismerése, a tolerancia, empátia és pozitív gondolkodás kialakítása
- a jó emberi és baráti kapcsolatok kialakítására és a problémák konfliktusmentes megoldására való igény
- stressz- és feszültségmegoldás módszerei
- az egészségmegőrzés alapvető feltételeinek ismerete, a helyes napirend kialakítása
- Az egészséges táplálkozás aktuális elveinek ismerete
- a biztonságos közlekedés és az elsősegélynyújtás alapelveinek elsajátítása, háztartási balesetek megelőzése (mérgező anyagok, elektromos berendezések)

- a káros szenvedélyek negatív hatásának felismerése
- a testi higiénia iránti igény kialakítása
- a rendszeres testmozgásra való igény kialakítása
- az egészséges életkörnyezetre való igény; tudni, mit tehet az ember a szűkebb / tágabb környezetéért
- a környezetre káros anyagok ismerete
- a környezeti ártalmak ismerete
- az egészségért és az egészséges környezetért folyó törekvésekben való aktív részvétel igényének kialakítása
- testi fogyatékkal élők elfogadása, segítség

7.5 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSBEN ALKALMAZHATÓ TANÍTÁSI STÍLUSOK ÉS MÓDSZEREK

Mivel az egészségnevelés legfontosabb célja a viselkedés megváltoztatása, a tanár szerepe teljesen más kell, hogy legyen, mint a tantárgyak tanítása esetében. Fontos, hogy a megfelelő kapcsolat alakuljon ki a tanár és a diákok között (modellé válhat). Fontos, hogy a tanár olyan hatékony tanítási stratégiát alkalmazzon, hogy a tanulók minél aktívabban vegyenek részt a tanulás folyamatában, mert annál több információ marad az emlékezetében, annál jobban elsajátítja a szükséges képességeket.

Javasolt módszerek:

- meggyőzés (tudatos hatás)
- kommunikációs képességek fejlesztése szituációs játékok és bábjáték segítségével
- közös (csoportos) játékok
- beszélgetés kisebb csoportokban vagy az osztályközösségen belül
- beszélgetéssel és az ismeretek gyakorlati alkalmazásával egybekötött kötetlen előadás
- audiovizuális technika (rádió, tv, video) alkalmazása
- pedagógus által irányított kísérlet és kutatás
- séta és tanulmányi kirándulás
- faliújság és plakátok segítségével történő propaganda
- könyvek, folyóiratok, képek és nyomtatott egészségügyi szórólapok tanulmányozása
- osztályon belüli, iskolai és iskolán kívüli versenyek
- vita
- ötletroham
- tanítva tanulás

7.6 AZ ISKOLAI EGÉSZSÉGNEVELÉS SZÍNTEREI

Minden tanítási órán, kiemelten

- osztályfőnöki – 10 óra témája az egészségnevelés minden osztályban
- testnevelés
- környezetismeret, természetismeret
- biológia, kémia, földrajz
- technika

Tanórán kívül

- mindennapos testnevelés, sportkör, szakkör
- napközi – iskolai étkezés
- előadások
- kiscsoportos megbeszélése

Iskolán kívül

- táborok
- túrák
- kirándulások
- Egészségügyi Szolgálat (szakorvosi vizsgálatok)
- Családsegítő Szolgálat

Tanórán kívül végzendő tevékenységek az egészségneveléssel kapcsolatban

Manapság a kelleténél több az ügyetlen mozgású gyerek, és életkoruk előre hasadtával egyre jobban csökken mozgásigényük. Iskolaorvosunk évek óta jelzi, hogy növekszik a testi elváltozás, szervi problémák miatt kezelésre szoruló tanulók száma (gerincferdülés, lúdtalp, tyúkmell, túlsúly, magas vérnyomás).

Ezért igyekszünk maradéktalanul kihasználni a rendelkezésre álló adottságainkat.

A mindennapos testedzést az alábbi foglalkozások biztosítják:

- **tanórán és tanítási órán kívül**
 - ❑ a heti kettő vagy három kötelező testnevelés óra
 - ❑ heti három testnevelés óra (alsó tagozat)
 - ❑ **tömegsport** foglalkozások, melyek tevékenységébe a tanulók akár egy-egy alkalomra is bekapcsolódhatnak
 - ❑ **gyógytestnevelés**
 - ❑ **szakkörök**-minden évben a tanulói igény és a tanári kínálat alapján szerveződnek pl.: atlétika, labdarúgás, kosárlabda
 - ❑ **sportversenyek**
 - partizán verseny
 - futóversenyek (okt. 6., 23., Klapka -napok)
 - teremlabdarúgás
 - kispályás labdarúgás
 - Klapka –napok (foci, asztalitenisz, sakk, kosárlabda, futás)
 - farsangi sorverseny
 - atlétika verseny
 - meghírdetett körzeti sportversenyek
 - ❑ **túrák**
 - ❑ **más mozgási lehetőségek**

Az isaszegi Sportkör, a Csata Táncegyüttes, és a művészeti képzés mozgásos tanszakai által, valamint egyéb sportegyesületek által kínált mozgásos foglalkozások.

- **a napközi otthonban és a tanulószobán**
 - a játékos, egészségfejlesztő testmozgás

Iskolán kívüli programok

- **Nyári táborok**
- **Tananyaghoz kapcsolódó tanulmányi kirándulások:**
 - séta a vízparton
 - séta az erdőben
 - múzeumlátogatások

Iskola- egészségügyi feladatok ellátása

Iskolaorvosunk: Dr. Horváth Anna.

Feladata: a védőnővel elvégzi az éves szűrővizsgálatokat, beadja a kötelező védőoltásokat is.

Fogászati szűrést a község rendelőjében kapják meg tanulóink.

Fogászati szakorvosunk: Dr. Mészáros Zsuzsa.

A szűrés ideje megbeszélés szerint.

A tanulók a **balesetek megelőzéséhez** szükséges ismereteket a tanév első

- osztályfőnöki
- technika
- testnevelés
- természetismeret
- kémia
- fizikaóráján sajátítják el.

7.7 AZ EGÉSZSÉGNEVELÉSBEN LÉNYEGES ÉS FONTOS A SZÜLŐI HÁZZAL VALÓ EGYÜTTMŰKÖDÉS

Ennek feltételei:

- mindkét fél céljai megegyezzenek
- az együttműködés legyen rendszeres (szülői értekezlet, fogadóóra)
- az együttműködés minden pedagógusra és minden családra terjedjen ki
- a kapcsolatot az objektivitás, a türelem és a tapintat jellemezze
- tekintettel az egyes családok közötti különbségekre minden családot egyénileg kell megközelíteni

7.8 Komplex intézményi mozgásprogram

1. Egészséges életmód-tréningek épüljenek be a kötelező iskolai programokba (sport- és egészségnap, részvétel a különféle helyi szervezésű fitsségi és más sportprogramokon).
2. A mozgásos tevékenységek a tantárgyi jellegnek és az életkori sajátosságoknak megfelelően épüljenek be az óratervi órákba.

3. Az egész napos iskolai (szabadidős), napközis és tanulószobai foglalkozásokon a foglalkozási programban (tervben) foglaltak szerint, míg a különféle szabadidős tevékenységekben azok időkeretének minimum 40 %-a erejéig a testmozgás különféle formái dominálnak a tematikai-tárgyi jelleghez igazodóan.
4. Az egyéb foglalkozásokon – a tantárgyfelosztás keretei között – nagyobb időkeretben és változatosabb programok keretében képviseltessék magukat a sportfoglalkozások (tömegsport, sportszakkör, sportkör stb.).
5. Az éves munkatervben a szorgalmi időszak minden hónapjához – az évszak sajátosságainak megfelelően (pl. tél – korcsolyázás) – legyen egy-egy kiemelt mozgásos tevékenység rendelve, mely az iskolai szabadidős és napközis időkeretben szervezett tevékenységek kiemelt iránya legyen.
6. Az intézmény horizontális kapcsolatrendszerének keretében az iskolai sportegyesülettel illetve a településen működő más sporttevékenységgel foglalkozó társadalmi szervezetekkel, továbbá az iskolai működést támogatni hivatott alapítvánnyal alakuljon ki stratégiai együttműködés az iskola tanulóinak mozgáskultúráját fejleszteni hivatott programok támogatása céljából.
7. A tanulmányi kirándulások és az erdei iskolai programok egyik központi eleme legyen a mozgás és az egészségtudatos életmódra nevelés.
8. A felső tagozat osztályfőnöki foglalkozásain tematikus program kerüljön kidolgozásra a testmozgás propagálására, amely életvezetési tanácsokat is foglaljon magába.
9. Az uniós és a központi költségvetési források kimerítésével, az ezekre épülő anyagi alapokra támaszkodva a legkülönbözőbb sportprogramok kerüljenek megszervezésre.
10. A tanulók fizikai állapotának méréséből fakadó tapasztalatok értékelése alapján a szabadidős és sporttevékenységek terén a mozgásprogramok tartalmára készüljön minden tanévben javaslat.

A komplex intézményi mozgásprogram adott tanéve aktualizált feladatterve az éves munkaterv mellékleteként kerül kidolgozásra.

8 KÖRNYEZETI NEVELÉS

Napjainkban a világ figyelme a fenntartható fejlődés megteremtése felé irányul. Ez az élet minden színterén tapasztalható: szociális, gazdasági, ökológiai, politikai területeken is. A fenntarthatóság ideológiai és tartalmi kialakítását az oktatásban kell elkezdenünk. A diákok számára olyan oktatást kell az iskolánknak biztosítani, amelyben a szakmai képzésen kívül hangsúlyt kapnak az erkölcsi kérdések és a környezettudatos életmód. Interaktív módszerek segítségével kreatív, együttműködésre alkalmas, felelős magatartást kialakító, döntéshozásra, konfliktus-kezelésre és megoldásra képes készségeket kell kialakítanunk. Mindezek megkívánják az új értékek elfogadtatását, kialakítását, megszilárdítását és azok hagyománnyá válását.

A fenti célok csak úgy valósíthatók meg, ha hatékony tanulási, tanítási stratégiákat tudunk kialakítani.

8.1 A KÖRNYEZETI NEVELÉS SZÍNTEREI ISKOLÁNKBAN

Hagyományos tanórai oktatásszervezésben

A tanórákon hozzárendeljük az adott témákhoz a megfelelő környezetvédelmi vonatkozásokat. Az óra jellege határozza meg, hogy melyik problémát hogyan dolgozzuk fel. Kiemelt helyet kapnak a hétköznapi élettel kapcsolatos vonatkozások, amelyekhez a diákoknak is köze van. Különböző interaktív módszereket használva adjuk át az ismereteket, de jelentős szerepet kap az önálló ismeretszerzés is. A szemléltetés hagyományos, audiovizuális és informatikai lehetőségeit is felhasználjuk, alkalmazzuk. Így az élményszerű tanításra lehetőség nyílik. Fontosnak tartjuk, hogy a diákjaink komoly elméleti alapokat szerezzenek, mert véleményünk szerint így lehet csak okosan, átgondoltan harcolni a környezet megóvásáért.

Nem hagyományos tanórai keretben

A tanév során az osztályok egy része szervez múzeumlátogatást, lehetőségeikhez mérten erdei iskolát.

A gyerekek olyan levelező versenyeken indulnak, ahol a környezet-és természetvédelem fontos téma, így elmélyíthetik tudásukat.

Különböző akciókban veszünk részt:

- az iskolában rendszeresen, különböző gyűjtési akciókat (elem-, papírgyűjtés) szervezünk
- kiállításokat rendezünk jeles alkalmakra

8.1.1 ERŐFORRÁSOK

Nem anyagi erőforrások

Iskolán belüli együttműködés

- **Tanárok.** Az iskola minden tanárának feladata, hogy környezettudatos magatartásával, munkájával példaértékű legyen a tanulók számára. A kompetenciafejlesztés érdekében alkalmazza a korszerű oktatási módszereket. (páros és kooperatív munkaformák, differenciált foglalkoztatás, gyűjtő-és kutatómunka, IKT eszközök használata)

- **Diákok.** Az iskola minden diákjának feladata, hogy vigyázzon környezetére és figyelmeztesse társait a kultúrált magatartásra. Ebben kiemelkedő feladata van az iskolai diákönkormányzatnak, az osztályközösségeknek, valamint a környezet védelme iránt különösen érdeklődő és elkötelezett tanulókból álló diákcsoportnak.

- **Tanárok és diákok.** A diákok a környezeti témákkal kapcsolatos ismereteiket a tanáraikkal való közös munka során tanórai és tanórán kívüli programok keretében sajátítják el. Iskolánkban nagy szerepe van a környezettudatos szemlélet kialakításában az erdei iskolának, a hulladékgyűjtési akcióknak, valamint a nyári táboroknak. A diákok és tanárok együttműködése nélkülözhetetlen a környezetbarát iskolai környezet létrehozásában és megőrzésében is.

- **Tanárok és szülők.** Az iskolai környezeti nevelés területén is nélkülözhetetlen a szülői ház és az iskola harmonikus együttműködése. Fontos, hogy a szülők megerősítsék gyermekükben azt a környezettudatos magatartást, amit iskolánk is közvetíteni kíván. Iskolánkban ez egyrészt azon keresztül valósul meg, hogy az elsajátított viselkedési formákat, ismereteket otthon is alkalmazzák a tanulók, másrészt az egyes környezeti nevelési programjaink anyagi fedezetét – a lehetőségeiket figyelembe véve – a családok maguk is biztosítják.

- **Nem pedagógus munkakörben foglalkoztatottak.** Az iskola adminisztrációs és technikai dolgozói munkájukkal aktív részesei környezeti nevelési programunknak. Az iskolai adminisztráció területén fontos feladatunk, hogy csökkentjük a felesleges papírfelhasználást (pl. féloldalas papírlapok használata, kicsinyített és kétoldalas fénymásolás, digitális

információáramlás), folyamatosan gyűjtjük a hulladékpapírt és a kifogyott nyomtatópatront. Példamutató, ha a tanulók látják, hogy az iskola épületének takarítása során környezetkímélő, az egészségre nem ártalmas tisztítószeret használunk.

Iskolán kívüli együttműködés

- **Fenntartó.** Mivel a fenntartó határozza meg az általa fenntartott intézmények profilját és költségvetését, ezért a fenntartóval való kölcsönös együttműködés – az iskola egész életén belül – a környezeti nevelési programunk megvalósítása szempontjából is fontos.

- **Környezeti neveléssel is foglalkozó intézmények.** A tanórai és tanórán kívüli környezeti programot színesebbé és tartalmasabbá teszi a különböző intézmények meglátogatása. Iskolánk számára ilyen szempontból kiemelkedően fontosak a múzeumok, az állatkertek és a nemzeti parkok.

- **Hivatalos szervek.** A hivatalos szervek egyik feladata annak ellenőrzése, hogy környezetvédelmi és egészségügyi szempontból megfelelően működik-e az iskola. Javasatainkra, véleményükre építeni kívánunk az iskolai környezet kialakításában.

Iskolai büfé

Diákjaink délelőtti étkezésének egyik meghatározó tényezője az iskolai büfé kínálata. Fontos, hogy továbbra is megőrizzük, hogy a büfé nem egy nagyvállalat része, hanem egy, az iskolánkra szabottan működő önálló egység. Kíváncsi volt, hogy bővüljön az egészséges táplálkozáshoz nélkülözhetetlen tejtermék- és gyümölcskínálat.

Anyagi erőforrások

Saját erőforrások

- **Költségvetés.** Az iskolai költségvetésből minden évben olyan felújításokat kell végezni, amelyek a környezetbarát és kulturált környezet megteremtését, továbbá a környezetkímélő működtetést szolgálják.

- **Alapítvány.** Az iskolai alapítvány – rászorulósági alapon – támogatja a tanulók erdei iskolákban és a nyári táborokban való részvételét. Minden diáknak szülői írásos kérvényt kell beadnia a támogatás kérésére. Lehetőség van azonban arra is, hogy a tábori munkához szükséges eszközök vásárlását az alapítvány anyagilag segítse.

Külső erőforrások

- **Pályázat.** A pályázat-megjelenések figyelése intézményvezető-helyettesi feladat. Az intézményvezető-helyettes tájékoztatja a kollégákat a pályázati lehetőségekről, és segít a pályázatok elkészítésében.

8.2 ALAPELVEK, JÖVŐKÉP, CÉLOK

Alapelvek, jövőkép

A környezeti nevelés alapelvei közül az alábbiakat kiemelten kell kezelnünk:

- legyen az egész életen át (élethosszig) tartó
- intézményes és nem-intézményes formában egyaránt fontos
- legyen interdiszciplináris (tudomány- és tantárgyközi megközelítés)
- legyen „lokális” és „globális” egyszerre
- legyen „aktuális” és „jövő orientált” egyszerre
- legyen rendszerszemléletű

- neveljen együttműködésre
- neveljen problémamegoldásra
- neveljen új értékrendszerre
- legyen multikulturális

Tartsuk szem előtt, hogy egy gyereket képezünk minden órán és foglalkozáson, vagyis fontos, hogy a diák fejében egységes rendszer alakuljon ki!

Célunk, jövőképünk, hogy környezettudatos állampolgárrá váljanak tanítványaink. Ennek érdekében diákjainkban ki kell alakítani:

- a környezettudatos magatartás és életvitelt
- személyes felelősségen alapuló környezetkímélő, takarékos magatartást és életvitelt
- a környezet (természetes és mesterséges) értékei iránti felelős magatartást, annak megőrzésének igényét és akaratát
- a természeti és épített környezet szeretetét és védelmét, a sokféleség őrzését
- a rendszerszemléletet
- és tudományosan megalapozni a globális összefüggések megértését
- az egészséges életmód igényét, és elsajátíttatni az ehhez vezető technikákat, módszereket

Hagyományok ápolása:

- iskolanap szervezése az egész iskolai közösség számára
- a város nevezetességeinek feltérképezése
- erdei iskolai programok szervezése, megvalósítása
- osztályfőnöki órák környezetvédelmi témában
- környezetvédelmi programok folytatása-hulladékgyűjtés
- tantermek takarítása, díszítése
- ősszel a falevelek összegyűjtése
- kiselőadások, gyűjtőmunkák, könyvtár és IKT eszközök használatának szorgalmazása
- osztálykirándulások, túrák, erdei iskolai foglalkozások, projektek, témahetek szervezése a környezetvédelmi szempontok figyelembe vételével

Szaktárgyi célok:

- a szakórákon minden lehetőség megragadása környezeti nevelésre (pl. ember és környezete, kapcsolatok, természetismeret, a természet állapotának mérési módszerei)
- a hétköznapi környezeti problémák megjelenítése a szakórákon (a környezetszennyezés hatása a természeti, és az épített környezetre, az emberre)
- interaktív módszerek kipróbálása, alkalmazása (csoportmunka, önálló, kísérlet, problémamegoldó gondolkodást fejlesztő feladatok)

8.3 TANULÁSSZERVEZÉSI ÉS TARTALMI KERETEK

Tanórán kívüli és tanórai foglalkozások

A környezeti nevelés összetettségét csak komplex módszerek segítségével lehet közvetíteni. Ezért fontos a tantárgyak közötti integráció, legalább néhány területen. Minden lehetőséget meg kell ragadnunk, hogy megfelelő módon diákjainkban egységes képet alakítsunk ki az őket körülvevő világról. Lehetőségeink:

- terepi munkasorán: terepgyakorlatok, táborok, tanulmányi kirándulások, akadályversenyek stb.
- kézműves foglalkozások: egy-egy ünnephez kötött, tábori időben stb.;

- „akciók”: pályázatok, újságkészítés, kiállítás-rendezés, kérdőíves felmérés, iskolarádió működtetése, „nemzetközi akciók”
- modellezés
- „látogatás”: múzeum, állatkeret, botanikus kert, nemzeti park, valamint szeméttelp, hulladékégető, szennyvíztisztító stb.
- versenyek
- szakkörök;
- iskolazöldítés
- „jeles napok”

Módszerek

A környezeti nevelésben a hatékonyság növelése érdekében módszertani megújulásra van szükség. Olyan módszereket kell választanunk, amelyek segítségével a környezeti nevelési céljainkat képesek leszünk megvalósítani.

- kooperatív (együttműködő) tanulási technikák
- játékok
- modellezés
- riportmódszer
- projektmódszer
- terepgyakorlati módszerek
- kreatív tevékenység
- közösségépítés
- művészi kifejezés

Taneszközök

Az iskola rendelkezik azokkal az alapvető oktatási eszközökkel, szakkönyvekkel, amelyek a környezeti nevelési munkához szükségesek. Folyamatosan pótolni kell az elhasznált vegyszereket, eszközöket, valamint lépést tartva a fejlődéssel, új eszközöket kell beszerezni. Folyamatosan frissíteni kell a környezeti nevelési szak-és CD-könyvtárat. Biztosítani kell, hogy a környezeti nevelési tanórak és programok számára megfelelő audiovizuális illetve multimédiás, IKT eszközök álljanak a tanárok és a tanulók rendelkezésére.

Kommunikáció

A környezeti nevelésben – jellegénél, összetettségénél fogva – nélkülözhetetlenek a kommunikáció legkülönbözőbb módjai. Ugyanakkor legalább ilyen fontos, hogy diákjaink a nagyszámú írott, hallott és látott média-irodalomban kritikusan, a híreket okosan mérlegelve tudják feldolgozni. Fontos számukra, hogy képesek legyenek a szakirodalomban eligazodni, az értékes információkat meg tudják az értéktelentől különböztetni. Tanulóinkat meg kell tanítani a fellépésre, a szereplésre, az előadások módszertanára. Végzett munkájukról számot kell adniuk írásban és szóban egyaránt – ezen képesség napjainkban nélkülözhetetlen.

Iskolán belüli kommunikáció formái:

- kiselőadások tartása megfelelő szemléltetőeszközökkel
- házi dolgozat készítése
- projektek készítése és bemutatása
- faliújságon közölt információk készítése

Iskolán kívüli kommunikáció formái:

- környezetvédelmi cikkek feldolgozása különböző napilapokból

- környezeti problémákról megjelent tudományos cikkek feldolgozása
- környezetvédelemről szóló rádió és televíziós hírek feldolgozása, értékelése

Minőségfejlesztés

Az iskola környezeti nevelési munkájának mérése, értékelése több szempontból eltér az iskola életének más területén alkalmazottaktól. Ennek oka, hogy a környezeti nevelés a szakmai ismeretek mellett – a többi tantárgyhoz képest – markánsabban közvetít egy viselkedési módot és értékrendet az embernek a világban elfoglalt helyéről.

Továbbképzés

Az élethosszig tartó tanulás egy pedagógus számára nélkülözhetetlen. Ennek egyszerre kell tartalmaznia a szakmai és módszertani ismeretekben való fejlődést.

9 FOGYASZTÁSVÉDELEM

AZ ISKOLAI FOGYASZTÓVÉDELEMMEL ÖSSZEFÜGGŐ FELADATOK

A fogyasztóvédelmi oktatás célja:

- fogyasztói kultúra fejlesztése
- a tudatos, kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése

A fogyasztóvédelmi oktatás tartalmi elemei:

- szükséges a társadalmi és állampolgári kompetenciák kialakítása
- a jogait érvényesíteni tudó a közéletben részt vevő és közreműködő tanulók képzése
- a szociális és társadalmi kompetenciák fejlesztése a versenyképesség erősítésével
- a cselekvési kompetenciák fejlesztése

Fontos továbbá a fogyasztás során a tájékozódás képessége a döntési helyzet felismerése, és a döntésre való felkészülés. Meg kell ismertetni a tanulókkal a piac, a marketing és a reklám szerepét, alkalmassá téve őket az eligazodásra.

Hangsúlyozni kell a minőség és a biztonság szerepét a fogyasztás során, valamint a gazdaságosságot és a takarékoságot.

A fogyasztóvédelmi oktatás céljaként megfogalmazott fogyasztói kultúra, valamint a kritikus fogyasztói magatartás kialakítása és fejlesztése érdekében szükséges, hogy a diákok értsék, és a saját életükre alkalmazzák tudják az alábbi fogalmakat:

- környezettudatos fogyasztás
- kritikus fogyasztói magatartás
- a fogyasztói jogok érvényesítése
- preventív, vagyis megelőző fogyasztóvédelem

A fogyasztóvédelmi oktatás színterei az oktatásban:

- az egyes tantárgyak tanórai foglalkozásai
- tanórán kívüli elemek – vetélkedők, versenyek, rendezvények
- módszertani elemek -interjúk, felmérések készítése pl. a vásárlási szokásokról
 - szituációs játékok
 - helyi-, országos-, és EU-s szabályozások tanulmányozása

A tantárgyak következő témái adnak lehetőséget a fogyasztásvédelem kihangsúlyozására:

technika - életvitel – háztartástan

- Fogyasztás és termelés
- Konyhatechnika
- Lakáskultúra
- Mezőgazdasági, gyakorlati ismeretek
- Munkadarabok készítése
- Biztonsági előírások

kémia

- Anyagismeret
- Levegő, víz, talajszennyezés
- Savak, lúgok, sók környezeti hatásai
- Gyártástechnológiai folyamatok
- Szerves vegyületek a mindennapi életünkben
- Műanyagok – újrahasznosítás

fizika

- Energia, energiaforrások
- Elektromos áram
 - előállítása
 - használata
 - gazdaságossága
 - biztonsági előírások

biológia

- az egészséges ember
- az egészséges életmód
- az egészséges táplálkozás
- allergén anyagok
- betegségek kialakulásának okai

magyar nyelv és irodalom

- fogalmazások
- hivatalos irat formai követelményei
- szituációs játékok

dráma

- szituációs játékok – reklámok, vásárlás stb

Osztályfőnöki óra, szabadidős rendezvények, kirándulások

Környezeti nevelés témaköröknél hangsúlyoznunk kell a nem megújuló energiaforrások túlzott igénybevételét. A szén, a földgáz, a kőolaj környezetszennyező hatását és ezek helyettesítési lehetőségeit. A műanyagok, csomagolóanyagok felhasználásának, valamint a hulladékképzés mérséklését, a hulladékgazdálkodás fontosságát.

Az **egészségnevelés** témánál ki kell emelnünk az élelmiszerek összetételét. Milyen vegyszerekkel tisztálkodjanak, hogyan ügyeljenek a környezetük tisztaságára.

10 ÁLDOZATTÁ VÁLÁS ELKERÜLÉSE, BŰNMEGELŐZÉS

A társadalomban, az iskolában, a mindennapi életben, a médiában a tanulók egyre gyakrabban találkoznak etikátlan magatartással, törvényszegéssel. Környezetünkben egyszerre van jelen az áldozat, az áldozattá válás és a bűn elkövetője, de még az olyanok is, akik semleges hozzáállásukkal nem akadályozzák meg a normaszegést. Ezért kiemelt feladataink közé tartozik a bűnmegelőzés, az áldozattá válás elkerülésének biztosítása.

A tevékenység általános tematikája:

- helyes életvitel kialakításának szempontjai
- családon belüli erőszak előfordulásai, ezek negatív hatásai
- média személyiségformáló szerepe, károsító hatása
- szenvedélybetegségek megjelenési formái, prevenciós munka
- biztonságos szexuális élet, az AIDS legfontosabb kérdései
- fiatalok bűnözés megelőzése
- alternatívák a szabadidő helyes eltöltésére

Bűnmegelőzés, áldozattá válás elkerülésének iskolai céljai:

- közösség biztonságának növelése
- emberi jogok érvényesülésének biztosítása
- élet minőségének javítása
- sértetté válás veszélyének csökkentése
- bűncselekményeket előidéző okok minimálisra csökkentése
- bűnözés ismételt megelőzése, az áldozat segítése, kompenzációja

Az áldozattá válás elkerülésének iskolai feladatai:

- döntéshozatal, problémamegoldás, stressz-kezelés, érdekérvényesítés képességének kialakítása
- erőszakmentes, problémamegoldó technikák tanítása
- az iskolán belüli kirekesztés felderítése, hatékony fellépés ellene
- az iskolai erőszak, a zsarolás áldozatainak védelme
- a tantestület tagjainak védelme
- önvédelmi képességek fejlesztése, reális kockázatok tudatosítása
- jelzőrendszer működtetése
- az életmódjukban deviáns jellegzetességet mutató tanulók figyelemmel kísérése, segítése,
- problémák jelzése
- a sportszerű viselkedés kultúrájának erősítése, a fizikailag gyengébbek védelme
- önvédelmi sportok népszerűsítése

Az intézményben folytatott nevelő-oktató munka bűnmegelőző tevékenysége a hagyományos tanórai keretekben a tananyag adta lehetőségeken túl valamennyi osztály osztályfőnöki óráin, lehetőség szerint szakértő előadókkal, célirányos előadásokon, fórumokon, esetenként szülőkkal együtt, tanórán kívüli foglalkozásokon is történhet.

11 KÖZLEKEDÉSRE NEVELÉS

A közlekedés egyik legveszélyeztetettebb csoportja az általános iskolai korosztály. Életkori sajátosságai miatt a közlekedésben gyakran a felnőttektől eltérő módon vesznek részt. Ezért kiemelten fontos szerepe van az iskolai nevelési feladatok között a közlekedésre nevelésnek.

Az iskolai közlekedésre nevelés célja és feladata:

- iskolások utas-kerékpáros-és gyalogos baleseteinek megelőzése
- kulturált közlekedési magatartás kialakítása
- tömegközlekedési eszközök biztonságos használatára történő felkészítés
- közlekedéshez szükséges képességek, készségek fejlesztése
- időjárási viszonyok közlekedést befolyásoló tényezőinek megismertetése
- „Az utca nem játszótér!”

A nevelés színterei, módszerei:

A helyes közlekedési magatartás a gyermekek képességeinek függvénye, amelyeket valamennyi tantárgy a maga sajátos módszereivel, eszközeivel fejleszt, tanórai keretek között. Fejlesztendő terület:

- látás, hallás, mozgás
- közlekedési ismeretek szintje
- készségek gyakorlása, tudatosítása
- akarat és beállítódás

Tanórán kívüli lehetőségek:

- versenyek, fórumok
- kirándulások
- tájékoztató anyagok, szórólapok
- közlekedési programokban való részvétel

12 ELSŐSEGÉLYNYÚJTÁSI ALAPISMERETEK ELSAJÁTÍTÁSA

Az elsősegély fogalma: Az elsősegély azonnali segítségnyújtás vagy beavatkozás, amelyet a sérült kap valamely sérülésére, vagy hirtelen egészségkárosodása miatt a mentők, orvos vagy más személy megérkezése előtt.

Az elsősegély célja:

- Az élet megmentése.
- Megakadályozni a további egészségkárosodást.
- Elősegíteni a gyógyulást.

Az elsősegélynyújtó kötelességei:

- Felmérni a helyzetet gyorsan és biztonságosan, majd ezután megfelelő segítséget kérni.
- Amennyiben lehet, megállapítani a sérülés vagy a betegség természetét, amelyben a balesetes szenved.
- Azonnal elvégezni a helyes és halaszthatatlan beavatkozást.
- Intézkedni, hogy a sérültet azonnal elszállítsák kórházba, orvosi rendelőbe vagy haza.
- A sérülttel maradni mindaddig, amíg átadhatja őt a megfelelő személynek.
- További segítséget nyújtani, ha szükséges.

Az elsősegélynyújtó feladatai:

- A helyszín felmérése (tájékozódás)

- Biztosítsa a helyszínt
- Óvja meg a sérültet a további veszélyektől
- Vegye számba az összes sérültet és utána nyújtson elsősegélyt.
- Ha több mint egy sérült van, a sérülések súlyossága szerint döntse el az ellátás sorrendjét.
- Kérjen segítséget
- Bizonyosodjon meg arról, hogy a szükséges szakemberek elindultak a helyszínre.

A nevelés szinterei, módszerei:

Tanítási órákon, kiemelten: **osztályfőnöki**
 természetismeret
 biológia
 kémia
 fizika
 testnevelés
 technika
 tánc-és dráma

Tanítási órán kívül: szakkör keretén belül

Módszerek: **tanári magyarázat**
 szituációs játék
 munkáltatás
 audiovizuális technika
 versenyek
 páros munka
 csoport munka
 egészségügyi szórólapok tanulmányozása

A tanulási feladatok elvégzése után a tanuló legyen képes:

- segítségnyújtásra, segítségkérésre, a helyszín biztosítására
- felismerni a figyelemfelhívó panaszokat, tüneteket
- ájult sérült ellátására
- stabil oldalfekvő helyzet biztosítására
- vérzéscsillapításra
- rándulás, ficam, törés ellátására
- vegyszer okozta sérülések kezelésére
- égési, fagyási sérülések ellátására
- állati harapások, rovarcsípések kezelésére
- az áramütés okozta sérülések ellátására

Fontos, hogy az elsősegélynyújtó magatartása tükrözze az elvárható személyes és társas kompetenciákat.

13 AZ ÁLTALÁNOS ISKOLAI OKTATÁS HELYI TANTERVE

13.1 AZ EGYES ÉVFOLYAMOKON TANÍTOTT TANTÁRGYAK, KÖTELEZŐ ÉS VÁLASZTHATÓ TANÓRAI FOGLALKOZÁSOK ÉS EZEK ÓRASZÁMAI

13.1.1 Tantervek

Az iskola egyes évfolyamain az elkövetkező tanévekben az alábbi tantervek alapján folyik az oktatás:

- **H2004** = a 2003-ban felülvizsgált és módosított NAT alapján, valamint az Oktatási Minisztérium által 2004-ben kiadott kerettanterv alapján elkészített 2004 szeptemberétől érvényes helyi tanterv.
- **H2012** = a 2004-térvénye helyi tanterv módosítása a mindennapos testnevelés bevezetéséről
- **H2013** = Az iskola helyi tanterve a miniszter által kiadott 51/2012-es EMMI rendelet mellékletként megjelölt Kerettantervek dokumentum alapján készült, melybe beépültek a kompetencia alapú oktatással kapcsolatos tartalmak.
- **Kompetencia alapú oktatás kerettantervei:**
- szövegértés szövegalkotás kompetenciaterület
- matematika kompetenciaterület
- idegen nyelv kompetenciaterület

TANÉV	ÉVFOLYAM							
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.
2013/ 2014	H2013	H2012	H2004	H2004	H2013	H2012	H2004	H2004
2014/ 2015	H2013	H2013	H2012	H2004	H2013	H2013	H2012	H2004
2015/ 2016	H2013	H2013	H2013	H2012	H2013	H2013	H2013	H2012
2016/ 2017	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013
2017/ 2018	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013	H2013

13.1.2 A 2013/2014-es tanévtől alkalmazott helyi tanterv

Az 51/2012-es EMMI rendelet mellékletében szereplő kerettanterve közül az alábbiakat választottuk:

Tantárgy megnevezése	Változat
Magyar nyelv és irodalom	A változat
Matematika	A változat
Fizika	A változat
Kémia	A változat
Biológia-egészségtan	A változat
Ének-zene felső tagozat	A változat
Ének-zene alsó tagozat	A változat

Emelt óraszámú kerettantervek: **ének-zene**

A kerettantervben kitűzött feladatok megvalósítása a mindenkori anyagi helyzet függvénye.

A történelem és a testnevelés helyi tantárgyi tanterve a 7/2014.(I.17.) Kormányrendelet alapján kerül megvalósításra.

13.2 A választott kerettanterv feletti óraszám

A választott kerettantervek óraszámát a szabadon tervezhető órakeret terhére a következő évfolyamokon és tantárgyakban emeljük meg az alábbi óraszámokkal.

Óraterv a helyi tantervhez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+1	7+1	6+1	6+1
Idegen nyelvek	---	---	---	2
Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+1	1+1
Ének-zene	2	2	2	2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Szabadon tervezhető órakeret	2	2	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	25	25	25	27

Óraterv a helyi tantervhez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4+0,5	4+0,5	3+1	4+0,5
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4+0,5	3 +1,5	3+1	3+1,5
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2+1	2+1	---	---
Fizika	---	---	1,5	1,5
Kémia	---	---	1,5	1,5
Biológia-egészségtan	---	---	1,5	1,5
Földrajz	---	---	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc	1	---	---	---
Vizuális kultúra	1	1	1+1	1
Informatika	---	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	+1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Szabadon tervezett órakeret	2	3	3	3
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31

A kerettantervek által előírt tartalmak a tantárgyak számára rendelkezésre álló időkeret kilencven százalékát fedik le. A szabad időkeretet a tantárgyi tudás elmélyítésére, gyakorlásra fordítjuk.

13.3 Emelt szintű ének-zene oktatás tantárgyi rendszere és óraszám

Óraterv az emelt szintű ének-zene képzéshez – 1–4. évfolyam				
Tantárgyak	1. évf.	2. évf.	3. évf.	4. évf.
Magyar nyelv és irodalom	7+0,5	7+0,5	6+1	6+0,5
Idegen nyelvek	---	---	---	2+0,5
Matematika	4+0,5	4+0,5	4+0,5	4+0,5
Erkölcstan	1	1	1	1
Környezetismeret	1	1	1+0,5	1+0,5
Ének-zene	2+2	2+2	2+2	2+2
Vizuális kultúra	2	2	2	2
Életvitel és gyakorlat	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5
Rendelkezésre álló órakeret	26	26	26	28
Tantárgyi engedélyezett többlet órakeret	2	2	3	3

Óraterv az emelt szintű ének-zene képzéshez – 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+0,5	4
Idegen nyelvek	3	3	3	3
Matematika	4	3+1	3+0,5	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	---	----
Fizika	---	---	1,5	1,5
Kémia	---	---	1,5	1,5
Biológia-egészségtan	---	---	1,5	1,5
Földrajz	---	---	1,5	1,5
Ének-zene	1+3	1+3	1+2	1+2
Dráma és tánc	1	---	---	---
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika		1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	29	29	31	31
Tantárgyi engedélyezett többlet órakeret	3	4	3	3

Iskolánk a *Tantárgyi engedélyezett többlet órakeret* terhére (1-től 8. évfolyamig) emelt szintű ének-zene oktatást biztosít, heti 4 órában, és egy énekkari foglalkozással.

13.4 Emelt szintű idegen nyelv oktatás tantárgyi rendszere és óraszám 5-től 8. osztályig.

Óraterv az emelt szintű idegen nyelv oktatáshoz– 5–8. évfolyam				
Tantárgyak	5. évf.	6. évf.	7. évf.	8. évf.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	3+0,5	4
Idegen nyelvek	3+2	3+2	3+2	3+2
Matematika	4	3+1	3+0,5	3+1
Erkölcstan	1	1	1	1
Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek	2	2	2	2
Természetismeret	2	2	---	--
Fizika	--	--	1,5	1,5
Kémia	--	--	1,5	1,5
Biológia-egészségtan	--	--	1,5	1,5
Földrajz	--	--	1,5	1,5
Ének-zene	1	1	1	1
Dráma és tánc	1	--	--	--
Vizuális kultúra	1	1	1	1
Informatika	--	1	1	1
Technika, életvitel és gyakorlat	1	1	1	--
Testnevelés és sport	5	5	5	5
<i>Osztályfőnöki</i>	1	1	1	1
Rendelkezésre álló órakeret	28	28	31	31
Tantárgyi engedélyezett többlet órakeret	3	3	4	4

Iskolánk 5. osztálytól 8.osztályig emelt szintű idegen nyelvoktatást biztosít, heti öt órában, a *Tantárgyi engedélyezett többletóra keret* órakeret terhére.

Első osztálytól harmadik osztályig szakköri formában kínálunk idegen nyelv oktatást.

13.5 A 2011/2012-es tanévtől egységesen alkalmazott H2004-es helyi tanterv

Emelt szintű ének-zene oktatás tantárgyi rendszere és óraszám 1-től 4. osztályig:

Tantárgy/évfolyam	1.		2.		3.		4.	
Félév	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7	8	7	7	7
Matematika	4	4	4	5	4	5	4	4
Idegen nyelv	-	-	-	-	-	-	3	2
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	2	2
Ének-zene	4	4	4	4	4	4	4	4
Rajz	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	3	3	3
Szabadon tervezhető								
Kötelező óraszám a törvény alapján:	22	22	22	22	22	22	25	24

Emelt szintű idegen nyelvi osztály tantárgyi rendszere és óraszám 1-4. osztályig

Tantárgy/évfolyam	1.		2.		3.		4.	
Félév	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	8	8	8	7	7
Matematika	5	5	5	5	5	5	4	4
Idegen nyelv	1	1	1	1	2	2	4	4
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	2	2
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1	1	1	2	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	3	3	3
Szabadon tervezhető								
Kötelező óraszám a törvény alapján	21	21	21	21	22	22	24	23

Általános tagozat 1-től 4. osztályig:

Tantárgy/évfolyam	1.		2.		3.		4.	
Félév	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	8	8	8	7	7
Matematika	5	5	5	5	5	5	4	4
Idegen nyelv	-	-	-	-	-	-	3	3
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	2	2
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1	1	1	2	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	3	3	3
Szabadon tervezhető								
Kötelező óraszám a törvény alapján:	20	20	20	20	20	20	23	22

Emelt szintű ének-zene oktatás tantárgyi rendszere és óraszám 5-től 8-ig:

Tantárgy/évfolyam	5.		6.		7.		8.	
félév	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ism.	2	2	3	3	2	3	2	2
Idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	4	4	4	4	4
Informatika	-	-	-	1	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	2.	2				
Fizika	-	-	-	-	2	1	1	2
Biológia és egészségtan	-	-	-	-	2	1	1	2
Kémia	-	-	-	-	1	2	2	1
Földrajz	-	-	-		1	2	2	1
Ének-zene	4	4	4	4	4	4	3	3
Rajz	1	1	1	1	1	1	1	2
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	-	1	1
Testnevelés és sport	2	3	3	2	2	2	3	2
Osztályfőnök	1	1	1	1	1	1	1	1
Tantervi modulok								
Tánc és dráma	1	1						
Hon-és népismeret			0	0				
Informatika								
Ember és társadalomismeret, etika					-	0		
Mozgókép és médiaismeret							-	0
Egészségtan								
Szabadon tervezhető								
Kötelező ó.szám törvény alapján	25	26	25	26	29	29	29	29

Emelt szintű idegen nyelvi osztály tantárgyi rendszere és óraszám 5.-8. osztályig:

Tantárgy/évfolyam	5.		6.		7.		8.	
félév	I.	II.	I.	II..	I..	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem és államp. ism.	2	2	3	3	2	3	2	2
Idegen nyelv	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	3	4	4	4	4
Informatika				1	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	3	2				
Fizika					2	1	1	2
Biológia és egészségtan					2	1	1	2
Kémia					1	2	2	1
Földrajz					1	2	2	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	2	1	1	1	1	2	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	2	2	3
Osztályfőnök	1	1	1	1	1	1	1	1
Tantervi modulok								
Tánc és dráma	1	1						

Hon- és népismeret			0	0				
Informatika								
Ember- és társ. ism, etika						0		
Mozgókép és médiaismeret							0	
Egészségtan								
Szabadon tervezhető								
Kötelező óraszám törvény alapján	25	26	26	25	29	29	29	29

5 - 8. osztály tantárgyi rendszere és óraszámja :

Tantárgy/évfolyam	5.		6.		7.		8.	
félév	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ism.	2	2	3	3	2	3	2	2
Idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Informatika	-	-	-	1	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	3	2				
Fizika	-	-	-	-	2	1	1	2
Biológia és egészségtan	-	-	-	-	2	1	1	2
Kémia	-	-	-	-	1	2	2	1
Földrajz	-	-	-		1	2	2	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	2	1	1	1	1	2	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	3	3	3	3	3	2	2	3
Osztályfőnök	1	1	1	1	1	1	1	1
Tantervi modulok								
Tánc és dráma	1	1						
Hon-és népismeret			0	0				
Informatika								
Ember és társadalomismeret, etika						0		
Mozgókép és médiaismeret							0	-
Egészségtan								
Szabadon tervezhető								
Kötelező ó. szám törvény alapján	23	24	24	24	27	27	27	27

Iskolánk a nem kötelező (választható) tanítási órákon (1-től 8. évfolyamig) emelt szintű ének-zene oktatást biztosít, heti 4 órában, az erre jelentkező tanulók számára. A tantervet az ének-zene szakos tanárok dolgozták ki.

Az 1997-ben készült, érvényes pedagógiai programunkban a fenntartó az ének-zene tagozatos osztályokban heti plusz 3 órát biztosított erre a tevékenységre.

Tisztelettel kérjük a fenntartó hozzájárulását a munka továbbfolytatásához szükséges óraszámok engedélyezésére.

$3 \times 8 = 24$ óra /hét

A tánc és dráma modul önálló tantárgyként oktatjuk. A 2011/12-es tanévtől a hon-és népismeret, valamint az etika beépül a történelem, a mozgókép- és médiaismeret pedig a rajz tantárgyba.

Az egészségtan tantárgyat a 6. évfolyamon a természetismeret (a zenei osztályban az osztályfőnöki óra), a 8. évfolyamon valamennyi osztályban az osztályfőnöki tantárgy keretében tanítjuk.

Az oktatási miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott szabadon tervezhető órák számával az alsó tagozaton a matematika és magyar tantárgyak óraszámát növeltük meg azzal a céllal, hogy készségfejlesztésre, az ismeretek gyakorlására több idő jusson.

Választható óraszámok:

5. évfolyamon 0,5-0,5 órával megemeltük a testnevelés és a természetismeret órák számát.

6. évfolyamon 1 órával emeltük a matematikát, 0,5 órával a testnevelést.

7. évfolyamon 1 órával emeltük a matematikát, 0,5 órával a testnevelést, és 0,5 órával a technikát

8. évfolyamon 1 órával emeltük a matematikát, 0, 5-0, 5 órával az osztályfőnököt és a testnevelést.

Idegen nyelvként angol és német nyelvoktatást biztosítunk.

13.6 A 2011/2012-es tanévtől egységesen a H2004-es helyi tantervvel haladunk tovább.

Emelt szintű ének-zene oktatás tantárgyi rendszere és óraszám a 1-től 4. osztályig a mindennapos testnevelés óra beépítésével:

Tantárgy/évfolyam/tanév	1. 2012/13		2. 2013/14		3. 2014/15		4. 2015/16	
	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Félév								
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	7	8	7	7	7
Matematika	4	4	4	5	4	5	4	4
Idegen nyelv	-	-	-	-	-	-	3	2
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	2	2
Ének-zene	4	4	4	4	4	4	4	4
Rajz	1	1	1	1	1	1	1	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Szabadon tervezhető								
Köt.ó.szám törv.alapján	24	24	24	24	24	24	27	26

Emelt szintű idegen nyelvi osztály tantárgyi rendszere és óraszám a 1-4. osztályig a mindennapos testnevelés óra beépítésével:

Tantárgy/évfolyam/ tanév	1. 2012/13		2. 2013/14		3. 2014/15		4. 2015/16	
Félév	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	8	8	8	7	7
Matematika	5	5	5	5	5	5	4	4
Idegen nyelv	1	1	1	1	2	2	4	4
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	2	2
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1	1	1	2	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Szabadon tervezhető								
Kötelező óraszám a törvény alapján	23	23	23	23	24	25	27	25

Általános tagozat 1-től 4. osztályig a mindennapos testnevelés óra beépítésével:

Tantárgy/évfolyam/tanév	1. 2012/13		2. 2013/14		3. 2014/15		4. 2015/16	
Félév	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	8	8	8	8	8	8	7	7
Matematika	5	5	5	5	5	5	4	4
Idegen nyelv	-	-	-	-	-	-	3	3
Környezetismeret	1	1	1	1	1	1	2	2
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	1	1	1	1	1	2	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Szabadon tervezhető								
13.6.1.2 Köt.ó.szám a törv.alapján	22	22	22	22	22	22	25	24

Emelt szintű ének-zene oktatás tantárgyi rendszere és óraszama 5-től 8-ig a mindennapos testnevelés óra beépítésével:

Tantárgy/évfolyam/tanév	5. 2012/13		6. 2013/14		7. 2014/15		8. 2015/16	
félév	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ism.	2	2	3	3	2	3	2	2
Idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	3	4	4	4	4	4
Informatika	-	-	-	1	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	2.	2				
Fizika	-	-	-	-	2	1	1	2
Biológia és egészségtan	-	-	-	-	2	1	1	2
Kémia	-	-	-	-	1	2	2	1
Földrajz	-	-	-		1	2	2	1
Ének-zene	4	4	4	4	4	4	3	3
Rajz	1	1	1	1	1	1	1	2
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	-	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnök	1	1	1	1	1	1	1	1
Tantervi modulok								
Tánc és dráma	1	1						
Hon-és népismeret			0	0				
Informatika								
Ember és társadalomismeret, etika					-	0		
Mozgókép és médiaismeret							-	0
Egészségtan								
Szabadon tervezhető								
Kötelező ó.szám törvény alapján	28	28	27	29	32	31	31	31

Emelt szintű idegen nyelvi osztály tantárgyi rendszere és óraszámja 5.-8. osztályig a mindennapos testnevelés óra beépítésével:

Tantárgy/évfolyam/tanév	5. 2012/13		6. 2013/14		7. 2014/15		8. 2015/2016	
félév	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem és államp. ism.	2	2	3	3	2	3	2	2
Idegen nyelv	5	5	5	5	5	5	5	5
Matematika	4	4	4	3	4	4	4	4
Informatika				1	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	3	2				
Fizika					2	1	1	2
Biológia és egészségtan					2	1	1	2
Kémia					1	2	2	1
Földrajz					1	2	2	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	2	1	1	1	1	2	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnökök	1	1	1	1	1	1	1	1
Tantervi modulok								
Tánc és dráma	1	1						
Hon- és népismeret			0	0				
Informatika								
Ember- és társ. ism, etika						0		
Mozgókép és médiaismeret							0	
Egészségstan								
Szabadon tervezhető								
Kötelező óraszám törvény alapján	27	28	28	27	31	32	32	31

5 - 8. osztály tantárgyi rendszere és óraszám a mindennapos testnevelés óra beépítésével:

Tantárgy/évfolyam/tanév	5. 2012/13		6. 2013/14		7. 2014/15		8. 2015/16	
félév	I.	II.	I.	II.	I.	II.	I.	II.
Magyar nyelv és irodalom	4	4	4	4	4	4	4	4
Történelem és állampolgári ism.	2	2	3	3	2	3	2	2
Idegen nyelv	3	3	3	3	3	3	3	3
Matematika	4	4	4	4	4	4	4	4
Informatika	-	-	-	1	1	1	1	1
Természetismeret	2	2	3	2				
Fizika	-	-	-	-	2	1	1	2
Biológia és egészségtan	-	-	-	-	2	1	1	2
Kémia	-	-	-	-	1	2	2	1
Földrajz	-	-	-		1	2	2	1
Ének-zene	1	1	1	1	1	1	1	1
Rajz	1	2	1	1	1	1	2	1
Technika és életvitel	1	1	1	1	1	1	1	1
Testnevelés és sport	5	5	5	5	5	5	5	5
Osztályfőnök	1	1	1	1	1	1	1	1
Tantervi modulok								
Tánc és dráma	1	1						
Hon-és népismeret			0	0				
Informatika								
Ember és társadalomismeret, etika						0		
Mozgókép és médiaismeret							0	-
Egészségtan								
Szabadon tervezhető								
Kötelező ó. szám törvény alapján	25	26	26	26	29	30	30	29

13.7 14.7 Emelt szintű képzés, csoportbontás, nívócsoport

A képzés hatékonyságának emelése az emelt szintű képzési formától, a csoportbontástól és a nívócsoportos oktatás alkalmazásától várható.

Az iskolánkban mindhárom képzési forma megtalálható.

- Intézményünk 30 éve eredményesen folytatja az ének-zene emelt szintű oktatását évfolyamonként egy osztállyal
- Kilenc éve vezettük be az emelt szintű idegen nyelvi képzést szintén évfolyamonként egy osztállyal
- A negyedik osztálytól kezdődően az oktatott két idegen nyelvet (angol, német) bontott csoportban tanulhatják a tanulók. A választás szülői kérelem alapján történik, ügyelve a

helyes tantárgyi létszámarányra és a személyi ellátottságra. A hatékonyabb idegen nyelvi képzés érdekében választható foglalkozásokon felzárkóztató és tehetséggondozó csoportokat is indítunk.

- Számítástechnika tantárgyból szintén csoportbontást szervezünk. Ezt indokolja az a tény, hogy tanulóink a számítógépeken csak kisebb létszámú csoportokban dolgozhatnak eredményesen.
- Lehetőség szerint nívócsoportos oktatást szervezünk felső tagozaton matematika és magyar nyelv és irodalom tantárgyakból. A csoportba osztás alapja az előző év végi matematika és magyar nyelv és irodalom osztályzatok.

Átjárhatóság a szervezett csoportok között

Intézményen belül: -a szülő kérésére az intézményvezető dönt az osztályfőnök és az osztályban tanítók véleménye alapján
-a szaktanár kérésére az intézményvezető dönt a szülő és a szakmai munkaközösség véleménye alapján

Intézmények között: -a szülő kezdeményezésére a befogadó iskola nyilatkozata alapján
-az iskola vagy a szülő kezdeményezésére ha a tanuló elköltözik

Az iskola helyi tantervében a kötelező tanítási órák keretében tanított tantárgyak tananyagai és követelményei megegyeznek az oktatási miniszter által kiadott kerettantervben meghatározott tananyaggal és követelményekkel. A helyi sajátosságokat beépítjük a tantervbe.

Az iskolában az alapozó szakasz (5.-6. évfolyam) kötelező tanórai foglalkozásainak 25 %-ában folyik nem szakrendszerű oktatás, elsősorban a következő tantárgyak tanóráin: idegen nyelv, természetismeret, ének-zene, rajz, technika és életvitel és testnevelés.

13.8 A NEM SZAKRENDSZERŰ OKTATÁS 5-6. ÉVFOLYAMON

A közoktatási törvény 2006. évi módosításai szükségessé tették a 2005 tavaszán elfogadott 5-8. évfolyamos helyi tanterv módosítását, melynek bevezetésére az 5. évfolyamon 2008 szeptemberében került sor.

Az 5. és 6. évfolyamon (az alapozó szakaszban) a rendelkezésre álló tanítási időkeret 25-50 %-át nem szakrendszerű oktatás keretében, az iskolai alapozó funkciók hatékonyságának a növelésére kell fordítani a kt. 8.§. (3) alapján.

A kt. 133. §. (1) alapján az 5. évfolyamon az első ízben a 2008/2009-es tanévben, majd azt követően az 5-6. évfolyamokon felmenő rendszerben kellett megszervezni a nem szakrendszerű oktatást.

Szakrendszerű az oktatás, ha az egyes tantárgyakat, műveltségi területeket, tantárgyi modulokat (a továbbiakban együtt tantárgy) több, az egyes tantárgyak oktatására jogosító megfelelő végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus tanítja. Nem szakrendszerű az oktatás, ha a tanulók részére a tantárgyakat, illetve a tantárgyak nagyobb körét egy, tanítói végzettséggel és szakképzettséggel rendelkező pedagógus tanítja.

A 17.§ (8) bekezdése szerint nem szakrendszerű oktatásban a tanár, illetve az adott tantárgyhoz kapcsolódó szakkollégiumi végzettséggel nem rendelkező tanító akkor taníthat, ha legalább 120 órás pedagógus továbbképzés, vagy szakirányú továbbképzés keretében történő felkészülés során elsajátította a 6-10 éves, illetve a 11-12 éves korosztály neveléséhez, oktatásához szükséges pedagógiai és pszichológiai ismereteket.

A 128. §. (20) bekezdése értelmében az átmeneti rendelkezések szerint a 2012/13. tanítási év végéig az 5-6. évfolyamon, továbbá az emelt szintű oktatás esetén, az 1-4. évfolyamon a nem szakrendszerű oktatásban pedagógus munkakört tölthet be az a tanár, aki 2004. szeptember 1-ig legalább 5 év gyakorlatot szerzett 1-4 évfolyamon.

A nem szakrendszerű oktatásra fordítható óraszámok kiszámításának a módja

Az 52. §. szerint az 5-6. évfolyamon tanulók heti kötelező óraszám 22,5, a nem kötelező órák száma 5,625 lehet. A heti órakeret 28,125, ennek 25 %-a 7,03, 50 %-a 14,06. A nem szakrendszerű oktatás biztosítására tehát minimum 7, maximum 14 óra fordítható.

Iskolánkban a nem szakrendszerű oktatást a kötelező óraszám 25 %-ában úgy kívánjuk megvalósítani, hogy az 5-6. évfolyam helyi tantervében tantárgyaként különböző kulcskompetenciák fejlesztését jelöljük meg, a bevezetéséig a kollégák vállalják, hogy a megfelelő továbbképzésen elsajátítják az ehhez szükséges ismereteket.

Tantárgy	5. évfolyam	6. évfolyam
Magyar nyelv és irodalom	1	1
Idegen nyelv	0,5	1
Matematika	1	1
Történelem	0,5	1
Természetismeret	0,5	0,5
Informatika	-	-
Ének-zene	0,5	0,5
Rajz	0,5	0,5
Technika	0,5	0,5
Testnevelés	1	1
Tánc és dráma	1	-
Hon		0
Összesen	7 óra	7 óra
Évente	252óra	252óra

A nem szakrendszerű oktatásra évente 252 órát fordítunk úgy, hogy ez minden tanuló számára kötelező. Mivel az ötödik osztályban a tánc és dráma tantárgyat teljes egészében a kulcskompetenciák fejlesztésére fordítjuk, ezért nem érdemjeggyel értékelünk, hanem a tanuló a megfelelt vagy jól megfelelt minősítést kapja.

Kiemelt fejlesztési igények, készség-képesség területei a 10-12 éves korú tanulók vonatkozásában

- A Nemzeti alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulcskompetenciákra épülnek, melyek megalapozása, megszilárdítása az ötödik-hatodik évfolyamon is folyamatos, egyénhez igazodó.
- A kulcskompetenciák kialakítását szolgálja a nem szakrendszerű oktatás is, melynek célja a kritikus gondolkodás, a kreativitás, a kezdeményező készség, az értelmek kezelése, vagyis minden olyan tulajdonság, amely érvényesíthető mindegyik kompetencia esetében.
- A nem szakrendszerű oktatásban a képességek, készségek fejlesztésére helyeződik a hangsúly.

Alapkészségek:

Olvasás:

olvasáskészség gyakoroltatása

Íráskészség:

kiírt íráskészség fejlesztése

Elemi számolási készség:

számolás készsége, mértékegység-váltás és a négy alpművelet gyakoroltatása

Elemi rendező és kombinatív készség:

az elemi kombinatív készség fejlesztése az egyes tanulók vonatkozásában

Az oktatásszervezésnél az alábbi területek kapnak kiemelt figyelmet:

- az önálló tanulás, jegyzetelési technikák tanítása 10-12 éves korban
- az információszerzés és feldolgozás (forrásból tájékozódás, szelektálás, rendszerezés, felhasználás, új kontextusban alkalmazás) képességének fejlesztése
- a kommunikációs képességek (pl. műfajok ismerete, értése, nyelvhelyessége, helyesírása, alkotása hétköznapi helyzetekben) erősítése
- a szociális kompetenciák fejlesztése
- a térbeli, időbeli mennyiségi viszonyokban való pontosabb tájékozódás
- az 5. és 6. évfolyamokon kialakítandó tanulásszervezés során a módszertani kultúra továbbfejlesztése

FEJLESZTENDŐ KULCSKOMPETENCIÁK

Kulcskompetenciák azok a „motívum és tudásrendszerek, melyekre minden egyénnek szüksége van személyes boldogulásához és fejlődéséhez, az aktív állampolgári léthez, a társadalmi beilleszkedéshez és a munkához.”

Valamennyi kulcskompetencia fejlesztése csak egymásra épülve, egymással szerves egységben, az iskolarendszer egészében valósítható meg. A kijelölt tantárgyak tanítása során az alábbi kompetenciák és a fejlesztésüket szolgáló tanulói tevékenységek segítik a feladat megoldását.

Nyelvi kompetencia

A gondolkodás kizárólagos nyelvhez kötődéséből következik, hogy valamennyi kompetencia a nyelvi kompetenciára épül. Kialakulását az érdeklődés, az olvasásszeretet, a közlési és beszélgetési vágy működteti. Legfontosabb képessége az anyanyelvi kommunikációs képesség. Birtokában a tanuló képessé válik a hallott vagy olvasott információkban lévő gondolatok, tények, fogalmak, jelenségek, összefüggések értelmezésére, megfogalmazására, szóbeli kifejtésére vagy leírására.

A kommunikációs képességet az alábbi egyénileg vagy csoportban végzett tanulói cselekvések, tevékenységek segítik:

- ismeretek szerzése szöveges és képi információhordozókból
- szövegértelmezés, szövegfeldolgozás (futólagos olvasás, értelmező olvasás, kritikai kérdések megfogalmazása)
- ismeretlen szó meghatározása a szöveggörnyezet elemzése, felbontása alapján
- szövegrészek átfogalmazása, saját szavakkal történő elmondása
- lényeg kiemelése
- kulcsfogalmak kiírása, értelmezése
- fogalmak közötti kapcsolatok felismerése

- vázlat, jegyzet készítése
- elképzelések, érzések, gondolatok spontán elmondása
- szótárak, lexikonok, kisegítő könyvek felhasználása, forráselemzés
- szakszókincs helyes használata
- megfigyelések, vizsgálódások, kísérletek tapasztalatainak összegzése, szóbeli kifejtése, feljegyzések megfogalmazása, rögzítése
- megszerzett információk (szövegfeldolgozás, ábra, diagram, grafikon elemzése) reprodukálása, saját szavakkal történő elmondása
- vita, vélemények megfogalmazása, indoklása, ütköztetése, megvédése
- egymás véleményének meghallgatása
- kiselőadások szövegének összeállítása elmondása
- feladatok megosztásának és megoldásának megbeszélése
- feladatlapok feladatainak megválaszolása
- beszélgetés társakkal a tanult információról
- ön- és társkommunikáció értékelése

Matematikai kompetencia

A mindennapok problémáinak megoldása érdekében fontos feladat a matematikai gondolkodáshoz kapcsolódó képességek fejlesztése és a matematikai modellek használata.

A kompetencia fejlesztését segítő cselekvések, tevékenységek:

- mérőeszközök, mértékegységek használata, mérhető tulajdonságok megállapítása
- becslések, mérések adatainak összevetése, következtetések levonása
- a rész és az egész felismerése, ábrázolása
- grafikonok, diagramok leolvasása, értelmezése, tervezése
- halmazábrák készítése, alkalmazása a hasonlóságok, különbségek és a rendszertani kategóriák megjelenítésére
- táblázatok adatainak összevetése, egyszerű táblázatok készítése
- kölcsönhatások, ok-okozati összefüggések magyarázata, példákkal történő bizonyítása
- problémák felismerése, alternatív megoldások keresése
- adatok, adatsorok értelmezése, felhasználása, feldolgozása
- alapműveletek rutinos végzése
- tájékozódás térben, időben, a világ mennyiségi viszonyaiban
- a tanultak gyakorlati életben való alkalmazása
- a dolgok logikus okának és érvényességének keresése
- műveletek ellenőrzése, hibák javítása
- fejlesztő játékokkal, kísérletekkel a valószínűségi szemlélet alakítása
- általánosítások, példák, ellenpéldák keresése

Természettudományos kompetencia

Tudatosan kell törekedni arra, hogy a tanuló érdeklődéssel forduljon környezete felé. Ismerje fel és értse a természeti környezetben zajló folyamatokat, kölcsönhatásokat, változásokat.

Tudjon e változásokra magyarázatot adni, előrejelzést tenni és ehhez igazítani cselekedeteit. Lássa a tudomány szerepét a környezetben játszódó folyamatok formálásában. Fogadja kritikusan az áltudományos hazugságon és manipuláción alapuló megnyilvánulásokat, információkat. Tudjon és akarjon a földi élet fenntartható fejlődése érdekében cselekedni.

Mozgósítsa természettudományos ismereteit és képességeit mindennapi életében, egyéni és közösségi céljai elérése érdekében.

Ehhez a tanulónak megfelelő szintű tájékozottságot kell szerezni az élő és élettelen világ anyagainak tulajdonságairól, az anyagok felépítésének, szerkezetének és működésének összefüggéseiről, a térben és időben játszódó jelenségekről, folyamatokról, kölcsönhatásokról és változásokról.

A természettudományos kompetencia fejlesztését segítő cselekvések, tevékenységek:

- a természeti adottságok és a társadalmi-gazdasági összefüggéseinek elemzése
- természeti jelenségek, folyamatok, kölcsönhatások megértése
- életfolyamatok, életszakaszok időtartamának reális becslése
- életfolyamatok megfordíthatatlanságának belátása
- a növények, állatok életközösségi helyének és szerepének, valamint az ismert kultúrnövények fő termőterületének megismerése
- felszíni viszonyok, időjárás, vízrajz, élőlények megfigyelése
- időbeli és térbeli tájékozódás környezetünkben, hazánkban, Európában, a földön
- a térképolvasás elemi műveleteinek elsajátítása egyszerű térképvázlat készítése
- a valóság és a képi ábrázolás hasonlóságainak és különbségeinek azonosítása
- a megismerési algoritmusok használata, az ismeretek elsajátítása, rögzítése, reprodukálása során
- ismeretek rendszerezése megadott szempontok szerint
- az élőlények és a környezet elválaszthatatlanságának felismerése és magyarázata
- a természetes és mesterséges tér hasonlóságainak és különbségeinek összegyűjtése
- közvetlen környezetünkben előforduló legfontosabb szerves és szervetlen anyagok vizsgálata
- növényi és állati termékek tápanyagtartalmának kimutatása
- egészséges táplálkozásnak megfelelő étrend tervezése
- a vizsgálódáshoz, kísérletezéshez használt anyagok megismerése
- növényi, állati eredetű anyagok kőzetek, ásványok elkülönítése, csoportosítása
- mérések, kísérletek végzése, tapasztalatok összegzése
- balesetmentes eszközhasználat elsajátítása
- környezetszennyezést okozó anyagok és károsító hatásuk megismerése, megelőzés, alternatív hulladékgyűjtésben való részvétel módjainak tudatosítása
- természetvédelmi munkákban (madáretetés, madártelepítés, hulladékgyűjtés, faültetés, virágosítás, egészségvédelem) való aktív részvétel

Idegen nyelvi kompetencia

Az idegen nyelvi kommunikáció az anyanyelvi kommunikáció elemeivel jellemezhető: alapvető fogalmak, tények megértése, kifejezése és értelmezése szóban és írásban, a társadalmi és kulturális tevékenységek megfelelő keretein belül / oktatás és képzés, munka, családi élet és szabadidős tevékenységek / az egyén szükségleteinek megfelelően. Az idegen nyelvi kommunikáció olyan képességeket is igényel, mint például a közvetítés, más kultúrák megértése

A fejlesztést segítő cselekvések, tevékenységek:

- óravezetés célnyelven
- köszönés, bemutatkozás
- szövegfordítási gyakorlatok
- párbeszéd, szerepjátékok

- képek leírása, képszótár készítése
- szituációs játékok, nyelvi társas játékok
- interjú készítése, kérdőív, felmérés készítése, értékelése
- lakóhely bemutatása
- család bemutatása
- önálló munkák, bemutatók készítése adott témakörhöz
- célnyelvi országok ünnepei, szokásai

Digitális kompetencia

Napjainkban az élet minden területén nélkülözhetetlen az információs társadalom technológiáinak magabiztos és kritikus használata. Ennek érdekében a tanulónak el kell sajátítani a számítógép használatának, az információ visszakeresésének, értékelésének, tárolásának és bemutatásának képességét. Továbbá rendelkeznie kell a kommunikáció és az interneten keresztüli együttműködés képességével.

A fejlesztést segítő cselekvések, tevékenységek:

- információ keresése, összegyűjtése, feldolgozása, kritikus használata
- interneten keresztüli kommunikáció
- együttműködő hálózatépítés a tanulásban
- az információk hitelességének és megbízhatóságának kritikus megítélése
- adatsorok grafikus ábrázolása
- prezentáció készítése
- álló- és mozgóképek, animációk elemzése
- tanulást segítő cd-rom használata

Szociális és állampolgári kompetencia

A személyes, a szociális és az állampolgári kompetenciák a harmonikus életvitel és a közösségi beilleszkedés feltételei. A személyes és a szociális jólét megköveteli, hogy az egyén rendelkezzen saját fizikai és mentális egészségére vonatkozó ismeretekkel. A sikeres kapcsolatok és a társadalmi részvétel érdekében elengedhetetlen az általánosan elfogadott magatartási szokások megértése és elfogadása, az emberi méltóság tiszteletben tartása.

Az állampolgári kompetencia olyan képesség együttes, mely a demokratizmus és az egyenlőség eszméjének elfogadásán alapul. Fogékony a szűkebb és tágabb közösség problémái iránt. Képes együttműködni a megoldásukban. Kezeli tudja a közben fellépő konfliktusokat, felvállalja a döntéshozatalt és képes azok kritikus elemzésére.

Mindezek az ismeretek készségek, képességek lehetőséget biztosítanak ahhoz, hogy tanítványaink felnőttként aktívan vegyenek részt a közügyekben.

A szociális kompetenciához tartozó készségek, képességek kialakítása elsősorban indirekt úton lehetséges, zömmel tanórai kereten kívül. A tanítás szervezeti kereteinek megválasztásával, a kooperatív technikák alkalmazásával a tanórákon is megteremthetők a fejlesztés lehetőségei.

A szociális kompetenciák fejlesztését segítő cselekvések, tevékenységek:

- alkotó részvétel páros, csoport- és projektmunkában
- társak véleményének mérlegelése és elfogadása
- csoporton belüli munkamegosztás szervezése

- az egészséges életvitel szokásrendszerének gyakoroltatása
- felelősség vállalása a közös munkában
- különböző cselekvési formák bemutatása helyzetgyakorlatok során
- esettanulmányok elemzése, megvitatása
- önálló kutatás, különböző témakörökben
- társadalmi szokások bemutatása szerepjátékok segítségével

Kezdeményezőkézség és vállalkozói kompetencia

Korunk társadalmában felértékelődött a kezdeményezőkézség és a vállalkozói kompetencia, hiszen ez segíti az egyént a mindennapi életben, hogy felismerje és megragadja a kínálkozó lehetőséget, hogy képes legyen megújulni és kockázatot vállalni. A sikerhez elengedhetetlenül szükséges a tudás, kreativitás, tervek készítése és kivitelezése, szervező- és irányítóképesség, a tapasztalatok értékelése, egyéni- és csapatomunkában történő munkavégzés.

A kezdeményezőkézség és a vállalkozói kompetencia fejlesztését segítő tevékenységek:

- csoportmunka szervezése, feladatok megosztása
- önálló tanulás szervezése, értékelése
- projektmunka: tervezés, kivitelezés, értékelés
- szituációs gyakorlatok az alternatívák felismertetéséhez
- gazdasági társasjátékok
- döntések elemzése
- versenyeken való részvétel

Esztétikai - művészeti tudatosság és kifejezőképesség, kulturális kompetencia

Magában foglalja az esztétikai megismerést, az elképzelések, élmények, érzések kreatív kifejezését, a művészeti alkotások elismerését, megértését. A művészet sajátos eszközeivel hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez, általuk gazdagodik önismeretük, emberi viszonyaik tartalmasabbá válnak, ugyanakkor segíti őket a világban való eligazodásban. A kompetencia fejlesztését szolgáló cselekvések, tevékenységek:

- a természet és az emberi környezet szépségeinek megláttatása, esztétikai élmények befogadása
- az átélt élmények művészi ábrázolása
- gyűjtőmunka: a természet megjelenítése az irodalomban
- természetfotók készítése, gyűjtése, kiállítás szervezése
- a természet hangjainak megjelenése a zenében
- rendezett, esztétikus füzetvezetés
- esztétikus szaktantermi környezet kialakítása
- műalkotások, előadások elemzése
- kreativitás, fantázia, ügyesség
- igényesen elkészített munka
- pontos, kitartó, fegyelmezett munka végzése

Tanulási kompetencia

Az alapozó szakasz egyik legfontosabb kompetencia területe a hatékony, önálló tanulás képességének megalapozása és folyamatos fejlesztése, a tanulni tudás elsajátíttatása. Ehhez az szükséges, hogy a tanuló motivált legyen az ismeretszerzésben. Egyénileg vagy társaival közösen aktívan vegyen részt a tanítás-tanulás folyamatában. Ismerje és értse a tanulás során elérhető lehetőségeket, és képes legyen a megvalósítás érdekében a felmerülő akadályok legyőzésére. Tudjon kitartóan tanulni, az idővel és az információval hatékonyan gazdálkodni, megszerzett ismereteit, képességeit mindennapi életében és munkájában hasznosítani.

A kompetencia fejlesztését segítő tanulói cselekvések, tevékenységek:

- érdeklődés, kíváncsiság a természeti és társadalmi környezet és információhordozói iránt
- meglévő ismeretek, tapasztalatok használata, alkalmazása
- spontán és irányított megfigyelések önálló végzése, megfigyelési szempontsorok készítése, használata
- vizsgálódások, kísérletek menetének, sorrendjének betartása
- írásos, grafikus és képi információk fokozatos önállósággal történő feldolgozása
- egyéni és csoportos tanulás megszervezése
- feladatok megosztása és az elvégzett munka összegzése, értékelése
- megismerési algoritmusok használata
- a természettudományokban alkalmazott tanulási technikák elsajátítása, gyakorlása
- a kitartó tanulás és az idővel történő hatékony gazdálkodás megtervezése, gyakorlása
- saját tanulási stratégia kialakítása, eredmények értékelése
- a mélyreható tanulási technikák alkalmazása:
 - értelmi kapcsolatok feltárása,
 - teljes, átfogó kép kialakítása,
 - lényeg kiemelése, jelölés aláhúzással,
 - jegyzet, vázlat készítése,
 - kulcsszavak kiemelése (kövessék a logikai rendet, tükrözzék a hierarchiát),
 - strukturális kapcsolatok feltárása,
 - aktív olvasás:
 - mit tudunk előzetesen a témáról?
 - olvasás közben kérdések megfogalmazása
 - időnként saját szavaikkal megfogalmazzák a lényeget
 - háromszori olvasás:
 - átfogó kép a szövegről
 - aktív olvasás
 - ismétlés, összegzés

KIEMELT FEJLESZTÉSI FELADATOK

A Nemzeti Alaptanterv kiemelt fejlesztési feladatai a kulskompetenciákra épülnek. Megvalósításuk lehetőségei a műveltségi területek/tantárgyak függvényében igen eltérőek.

Énkép, önismeret

A mindennapi életben való eligazodáshoz, az életcél, életpálya kiválasztásához és megvalósításához nélkülözhetetlen a reális énkép és önismeret. Csak ezek birtokában járható végig sikeresen a személyes boldoguláshoz, a hasznos társadalmi léthez vezető út. Ezért nagyon fontos, hogy már a kiskamaszban tudatosuljon felelőssége saját sorsának irányításában. Ezért a tanítás-tanulás egész folyamatában gondoskodni kell arról, hogy a tanuló reális ismereteket szerezzen tudásáról, készségeiről, képességeiről. Lássa helyét a közösségben. Ismerje személyiségjegyeit, mert csak így válhat számára tudatossá az önnevelés útja és tennivalója.

Ehhez elengedhetetlen a tanulói teljesítmények rendszeres, sokoldalú mérése és fejlesztő hatású értékelése, mert ez tájékoztatja őt az elért eredményekről és jelzi számára az új feladatokat.

Testi és lelki egészség

Az alapozó szakaszban nagyon fontos feladat az egészségnevelés. Ennek érdekében az iskolában olyan tárgyi és személyi feltételeket kell teremteni, melyek segítik az egészséges életvitelt jellemző pozitív magatartásformák és szokások kialakulását. Ezzel párhuzamosan úgy kell szervezni a tanítás-tanulás folyamatát, hogy annak minden tevékenysége a tanulók testi és lelki fejlődését szolgálja.

Hon- és népismeret

Az iskolai nevelésnek fontos feladata az is, hogy már az 5.-6. évfolyamon megalapozódjon a tanulók nemzettudata, nemzeti önismerete és ezzel párhuzamosan elmélyüljön hazaszeretete, valamint a szomszédságban élő népek tisztelete, megbecsülése.

Európai azonosságtudat – egyetemes kultúra

Tanítványaink az Európai Unió tagjaként nőnek fel. Az iskolás éveik alatt olyan ismeretekkel és készségekkel gazdagodnak, mely képessé teszi őket arra, hogy megtalálják helyüket az európai társadalmakban, magyarságtudatukat megőrizve váljanak európai polgárokká.

Gazdasági nevelés

A NAT-ban új elemként jelenik meg a gazdasági nevelés. Ahhoz, hogy tanítványaink felnőttként megtalálják helyüket a társadalomban, életvitelükkel kapcsolatosan helyes döntéseket hozzanak, szükségük van a gazdálkodás és a pénz világára vonatkozó tudás megszerzésére is. Ismerniük kell a fogyasztás gazdaságmozgató szerepét, saját fogyasztói szokásaik jelentőségét egyéni életükben.

A társadalom és az egyén számára nélkülözhetetlen a munkához, az értékteremtéshez kötődő pozitív attitűd. Ennek kialakítása az iskolai oktató-nevelő munka alapfeladata.

Környezettudatosságra nevelés

Olyan tanulói magatartás és életvitel kialakítására van szükség, mely egyéni és közösségi szinten a természet védelmét szolgálja. Olyan állampolgárokat kell nevelnünk, akik jól tájékozódnak a természeti és társadalmi környezetben, kreatívan gondolkodnak, felelősséget vállalnak egyéni és közös tetteikért. Akinek egész életvitelét a természet szeretete, tisztelete, a környezeti károk megelőzésére való törekvés jellemzi. Ugyanakkor aktív szerepet vállal a környezeti károk, konfliktusok kezelésében, közös megoldásában.

A tanulás tanítása

Tudásalapú társadalmunkban az iskola alapfeladata az önművelődés igényének, szokásrend-szerének kialakítása és a tanulás tanítása.

Az iskolában folyó tanulás ma már nem csupán ismeretsajátítás. Napjainkban ez egy hosszú, folyamat, mely során biztosítani kell a tanulók valamennyi értelmi képességének és egész személyiségének sokoldalú fejlődését, fejlesztését.

Az iskola ezt az alapfeladatát csak akkor tudja ellátni, ha világosan látja és tudatosan megteremti a megvalósításhoz szükséges tárgyi és személyi feltételeket.

A tárgyi feltételek közül legfontosabb a tanulói és tanári közös munkát biztosító környezet kialakítása, a munkatermi hangulat megteremtése. Ennek érdekében a tanteremben vagy szaktanteremben biztosítani kell a „Tárgyi-cselekvéses” (megfigyelés, vizsgálódás, kísérletezés) fejlesztés lehetőségeit. Úgy kell elrendezni a padokat, hogy azok alkalmasak legyenek a tanulói munkához szükséges anyagok, eszközök elhelyezésére, a feladatok egyéni vagy csoportmunkában történő elvégzésére. Legyen lehetőség a tanulói teljesítmények követésére és a közvetlen tanári segítségnyújtásra. Ugyanakkor tegye lehetővé az elvégzett munka bemutatását és értékelését.

Állandó és minden tanuló által jól látható helyen kell elhelyezni a szemléltetést biztosító eszközöket, gépeket, táblákat. Segíteni kell a csoportoknál az ülésrend és a padrend kialakítását. Ismertetni kell a csoport által használt eszközök, információhordozók helyét és rendjét. Mindezeknél is fontosabbak, meghatározóbbak az iskola személyi feltételei: a tantestület szellemisége, pedagógiai kultúrája és a tanítók, tanárok szakmai felkészültsége.

Rajtuk múlik, hogyan tudják:

- felkelteni a tantárgy iránti érdeklődést
- életszerű tartalommal felruházni az elsajátítandó ismereteket
- biztosítani az aktív tanulói részvételt a tanítás-tanulás folyamatában
- megszervezni az egyéni önálló és csoportban végzett munkát
- megszervezni a feladatok megoldásához szükséges információhordozók használatát
- megteremteni a megfigyelések, vizsgálódások, mérések feltételeit, irányítani menetét és segíteni a tapasztalatok feldolgozását
- a feladatok megszerkesztésénél tudatosan továbbfejleszteni a szövegértés, szövegfeldolgozás, ábra és képelemzés képességét
- megismertetni és gyakoroltatni a mélyreható tanulási technikákat
- a fogalomalkotások során végzett gondolkodási műveletek vezérlésével fejleszteni a gondolkodás és a rendszerezés képességét
- alkalmazni az emlékezet fejlesztésének módszereit
- a feladatok nehézségi fokának és a megoldáshoz szükséges idő reális megtervezésével biztosítani az eredményes munkát
- figyelemmel kísérni valamennyi tanuló munkáját, segíteni, felzárkóztatni a lemaradókat
- folyamatos minősítéssel, értékeléssel érdekeltté tenni a tanulókat a közös munkában
- állandó korrekcióval, javítással segíteni a tanulók reális önértékelését
- kialakítani és fejleszteni a kognitív folyamatok tudatos, akaratlagos ellenőrzésének és irányításának képességét
- reálisan felmérni tanítványaik meglévő ismereteit, készségeit, képességeit
- alkalmaztatni a tanulók meglévő ismereteit, készségeit, képességeit a mindennapokban
- megtanítani tanítványainkat az önálló döntéshozatalra, alternatívák végiggondolására, kritikus gondolkodásra, érvelésre, értelmi és érzelmi életük egyensúlyának megteremtésére

Mindez nem könnyű, de nem is nehéz feladat akkor, ha a pedagógus munkáját hivatástudattal végzi. A közös munka ugyanis közös értéket teremt, mely alkotói örömet és megbecsülést hoz számára.

Tantárgyak és műveltségi területek bevonása a kompetencia fejlesztésbe az 5-6. osztályban

MATEMATIKA

Fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, szociális, kezdeményezőképeség és vállalkozói, kulturális, tanulási kompetencia

Kiemelt területek:

- elemi gondolkodási képesség kiépítése, továbbfejlesztése az eredményes iskolai tanulás érdekében
- elemi kombinatív készség fejlesztése, a gondolkodási képesség továbbfejlesztése az eredményes iskolai tanulás feltétele
- elemi rendszerező képesség fejlesztése
- a mértékegység-váltó készség fejlesztése, a gyermekkori intelligencia fejlesztése
- az elemi számolási készség fejlesztése a Pedagógiai Programban meghatározott számkörben, különösen az összeadás és az osztás vonatkozásában
- a természetes számfogalom elmélyítése a tízezres számrendszerben, természetes számfogalomhoz sokrétű, a mindennapi élethez kapcsolódó tartalom rendelése
- a tízes számrendszerhez kapcsolódó biztonságos eligazodás a gyakorló órák differenciált szervezésével
- a sík és térbeli tájékozódási képességfejlesztése a tanítási órákon szemléltetéssel, manipulatív módszerek alkalmazásával
- tevékenykedtetéssel a tanulók eljuttatása egyszerű geometriai transzformációk megismeréséhez
- a gyakorlatban előforduló egyszerű függvények, grafikonok elemzésével a problémamegoldó képesség fejlődésének elősegítése
- fejlesztő játékokkal, kísérletekkel a valószínűségi szemlélet kialakítása
- a szöveges feladatok megoldása során a mindennapi életből vett adatok, példák alkalmazásával a tanulók szemléletének alakítása a valóság és a matematikai modell kapcsolatáról
- Szövegértés képességének fejlesztése a szöveges feladatok értelmezése, megoldása során

MAGYAR NYELV ÉS IRODALOM

Fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, szociális, kezdeményezőképeség és vállalkozói, kulturális, tanulási kompetencia

Kiemelt területek:

- beszédkészség, szóbeli szövegek alkotása és megértése, kulturált nyelvi magatartás
 - adekvát megnyilvánulások: köszönés, megszólítás, kérés, kérdés, társalgás, tájékoztatás
 - egyszerű metakommunikációs jelzések megértése
 - történetmondás mindennapi személyes élményről, olvasmányról
 - kérdések és válaszok megfogalmazása különböző helyzetekben
- olvasás, írott szöveg megértése
 - optimálisan fejlett olvasáskészség

- az életkornak megfelelő tempójú folyamatos hangos és néma olvasás
- az olvasottakról vélemény nyilvánítása
- az olvasott szövegben egyszerű összefüggések felismerése, fontos információk kiemelése
- szövegértés, lényegkiemelés képessége
- a szövegértés bizonyítása kérdésekre adott válasszal, rövid szóbeli beszámolóval
- írásbeli szövegalkotás
 - rövid szöveg leírása másolással, tollbamondással, emlékezet utáni írással
 - optimális gyakorlottságú és használhatóságú kiírás, közlés, fogalmazás
 - az írásmód tempójának és rendezettségének továbbfejlesztése
 - a mindennapi élmények, olvasástartalmak összefüggő leírása időrendben, logikai sorrendben

IDEGEN NYELV

Fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, szociális, kezdeményezőképeség és vállalkozói, kulturális, tanulási kompetencia, idegen nyelvi

Kiemelt területek:

- beszédművelés
 - helyes ejtési gyakorlatok, hangos olvasás
 - beszédértés
 - folyamatos beszéd
 - nyelvhelyességi gyakorlatok
 - nyelvtörők
- szóbeli szövegek megértése és alkotása
 - önismereti gyakorlatok
 - társalgási gyakorlatok
 - szerepjátékok, dramatikus játék
 - szövegmondás, vita
- írott szöveg megértése és alkotása
 - tételmondat-keresés, kulcsszó-keresés, szövegtömörítés, vázlatkészítés, szöveg tagolása, szöveg átalakítása, szövegbővítés, hiányos szöveg kiegészítése, szövegalkotás megadott téma alapján, szövegjavítás, kreatív fogalmazás
 - információ visszakeresése a szövegből kérdések és feladatok alapján
 - rövidebb terjedelmű szöveg önálló feldolgozása lényegkiemeléssel, összefoglalással
- írásképp és helyesírás
 - rendezett írásképpel kapcsolatos gyakorlatok
 - szó- és mondat-kiegészítés, szó-és mondat-átalakítás, a helyes forma kiválasztása
 - hibakeresés és javítás, szótárak használata
 - írástechnikai gyakorlatok
 - jegyzet, jegyzetkészítés
 - otthoni fogalmazás
 - iskolai fogalmazás
- projektmunka

TÖRÉNELEM

Fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, szociális, kezdeményezőképesség és vállalkozói, kulturális, tanulási kompetencia

Kiemelt területek:

- a tankönyvi és egyéb képi információk feldolgozása tanári segítséggel
- párhuzamok keresése a megismert történelmi élethelyzetek, események, életmód és mai életünk között
- információk gyűjtése a tankönyv szövegéből és a tanári előadásból, a könyvtár használata információgyűjtésre történelmi személyiségekről, eseményekről, képi és szöveges információk összevetése képek jellemző vonásainak kiemelése, rendszerezése
- egyszerűbb korabeli írásos források olvasása és értelmezése elsősorban tanári segítséggel
- a megismert történelmi fogalmak alkalmazása élőbeszédben
- történelmi szituációk eljátszása, megjelenítése
- a tanári elbeszélés és a tankönyvi szöveg reprodukálása szóban és írásban vázlat, tanári kérdések segítségével, írásban önálló szöveg elkészítése megadott kulcsszavak segítségével
- történelmi események időrendbe állítása
- a földrajzi és a történelmi atlasz összevetése az egyes időszakoknak és helyszíneknek megfelelően térképolvasás a térkép grafikai és a megismert térképjelek segítségével
 - népünk hagyományainak és a nemzet kulturális örökségeinek felismerése;
 - tájékozódás a földrajzi-néprajzi-nyelvjárási tájak hagyományai között kép, ábra és különböző műfajú szöveg irányított értelmezése, elemzése alapján;
 - a magyar nyelvterület főbb földrajzi és néprajzi tájegységeinek felismerése a térképen
 - különböző információhordozókból tanári irányítással szerzett ismeretek elemzése és felhasználása, információtartalmuk összehasonlítása
 - a néphagyományokkal összefüggő természeti és társadalmi események időrendbe állítása
 - eligazodás egyszerűbb lexikonokban, kézikönyvekben, ismeretterjesztő könyvekben és atlaszokban
 - önálló ismeretszerzés saját környezetükből és a tömegkommunikációból
 - irányított ismeretszerzés, megadott szempontok alapján történő elemzés népköltészeti alkotásokból, filmrészletekből, kiállítási anyagokból
 - irányított ismeretszerzés a honismereti és néprajzi gyűjtőmunka egyszerű módszereivel
 - kézműves tevékenységek, népi játékok, népszokások és népdalok tájhoz kötése leírások, képek vagy filmrészletek alapján

A szerzett ismeretek különböző szempontú csoportosítása, rendszerezése, feldolgozása és ismertetése (pl. rajzban, fogalmazásban, elbeszélésben) tanári irányítással

TERMÉSZETISMERET

Fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, szociális, kezdeményezőképeség és vállalkozói, kulturális, tanulási kompetencia

Kiemelt területek:

- megfelelő szintű jártasság kialakítása a megfigyelések, vizsgálódások végzésében, a tapasztalatok összegzésében, egyszerű magyarázatában
- elsajátítani az elvégzett megfigyelések, vizsgálódások egyszerű ábrázolását, a tapasztalatok írásos rögzítését
- kiterjeszteni a tanulók tájékozódással kapcsolatos ismereteit, megismertetni térkép ábrázolási módjait
- észrevenni a folyamatokban az oksági összefüggéseket, relációkat, időbeli sorrendjüket
- továbbfejleszteni önállóságukat a közvetlen és közvetett megismerésben, a takarékos és balesetmentes anyag-és eszközhasználatban
- felébreszteni igényüket a természetvédelemben való aktív részvételre
- tapasztalat-és ismeretszerzéssel erősíteni a tanulási vágyat, megszerettetni a tanulást
- tudás tisztelőtére nevelni a tanulókat

ÉNEK-ZENE

Fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, szociális, kezdeményezőképeség és vállalkozói, kulturális, tanulási kompetencia

Kiemelt területek:

- a zene jelrendszerének megismerése és alkalmazása a zenei írás-olvasás tevékenységben
- a zene szeretete, a zenehallgatás szokásának kialakítása
- a tanulók értékszemléletének, hagyományörző magatartásának formálása a befogadó- és reprodukáló képesség fejlesztése
- igényes zene mindennapos szükségletté válása

VIZUÁLIS KULTÚRA

Fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, szociális, kezdeményezőképeség és vállalkozói, kulturális, tanulási kompetencia

Kiemelt területek:

- a vizuális nyelv kifejező és ábrázoló szándék szerinti használatának erősítése, tudatosítása.
- az önállóság és kreativitás kialakítása, fejlesztése.
- a művészeti ismeretek bővítése
- megfelelő kritikai érzék előkészítése
- az ízlés, a belső igényesség és a tárgyilagos önértékelés alapjainak kialakítása
- alaprajzok, modellezés, tanulmányrajzok
- külső és belső terek
- díszítmények, bútorok
- emberalak arányai
- terepasztal tervezése, barlangrajzok
- közlekedési eszközök, fantasztikus járművek, fantáziaváros
- szabályos forgástestek, gömb, kúp, henger keletkezése
- rajzfilmmélmények, mozgókép kialakulása, mozgássorozat

TECHNIKA ÉS ÉLETVITEL

Fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, szociális, kezdeményezőképesség és vállalkozói, kulturális, tanulási kompetencia

Kiemelt területek:

- egészséges életmód
- egészséges táplálkozás
- kreativitás
- fantázia, ügyesség
- szervezőképesség
- egyéni felelősség

TESTNEVELÉS

Fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi, matematikai, természettudományos, szociális, kulturális, kezdeményezőképesség és vállalkozói, tanulási kompetencia

Kiemelt területek:

- jellemformálás, akaraterő, küzdeni tudás fejlesztése
- mozgásbiztonság, ügyesség, leleményesség fejlesztése
- játékok során együttműködés (empátia, tolerancia) figyelem fejlesztése
- közösségi magatartás alakítása
- mozgáskoordináció fejlesztése, félelem leküzdése
- a kudarc, elviselésének, a győzelem örömének megtanulása
- játékok segítségével a reagáló képesség, gyorsaság fejlesztése. értelem és mozgáskultúra összhangja
- a játék örömének megtapasztalása, önbizalom növelése

TÁNC ÉS DRÁMA

Fejlesztendő kompetenciák: anyanyelvi, matematikai, természettudományos, digitális, szociális, kulturális, kezdeményezőképesség és vállalkozói, tanulási kompetencia

Kiemelt területek:

- élményszerű, problémahelyzetből kiinduló, kreativitást ösztönző tevékenységek
- a már birtokolt ismeretek aktivizálása: szituációk és emberi kapcsolatok megjelenítése
- drámajátékok segítségével az egészséges önértékelés és mások toleráns megítélésének képességének fejlesztése
- személyiség formálás, a gyerek pszichikus tulajdonságainak

A nem szakrendszerű oktatás értékelése:

A nem szakrendszerű oktatásban tanulók értékelése és osztályozása a Pedagógiai programban rögzített értékelési elvek alapján történik. A nem szakrendszerű oktatásra fordított óraszám felhasználása az adott tantárgy éves tanmenetében jelentkezik. A szaktanár kompetenciája ezen órák helyének, idejének, tananyagának meghatározása és esetleges megváltoztatása az adott osztály képességeinek, haladási ütemének függvényében.

13.8.1 A KOMPETENCIA ALAPÚ OKTATÁS IMPLEMENTÁCIÓJÁNAK CÉLRENDSZERE, A CÉLOK ÜTEMEZÉSE A MEGVALÓSÍTÁSBAN RÉSZTVEVŐ ÉVFOLYAMOKON

Célok, indikátormutatók	Implementáció éve	Fenntarthatóság				
	2010/2011	2011/201 2	2012/20 13	2013/20 14	2014/20 15	2015/20 16
teljes tanórai lefedettséget biztosító szövegértés, szövegalkotás kompetencia	+	+	+	+	+	+
teljes tanórai lefedettséget biztosító matematika kompetencia	+	+	+	+	+	+
teljes tanórai lefedettséget biztosító idegeny nyelvi kompetencia	+	+	+	+	+	+
tantárgytömbösített oktatás a szakrendszerű oktatásban (5-10-15 %)	5%	-	-	-	-	-
műveltségterület tantárgyi bontás nélküli oktatása	+	+	+	+	+	+
digitális tartalmak, taneszközök használata (25 %)	25%	25%	25%	25%	25%	25%
A hátrányos helyzetű és SNI tanulók esélyegyenlőségének javítása	+	+	+	+	+	+

új módszerek intézményi alkalmazása, elterjesztése,	+	+	+	+	+	+
önálló intézményi innováció megvalósítása	+	+	+	+	+	+
jó gyakorlatok átvétele	+					

14 TANULÓI JOGVISZONY KELETKEZÉSE, MEGSZŰNÉSE, A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

A tanuló - beleértve a magántanulót is- az iskolával tanulói jogviszonyban áll. A tanulói jogviszony felvétel vagy átvétel útján keletkezik. A felvétel és az átvétel jelentkezés alapján történik. A felvételtől vagy az átvételtől az iskola intézményvezetője dönt. A tanulói jogviszony a beiratás napján jön létre. A tanuló a tanulói jogviszonyon alapuló jogait az előbbi időponttól gyakorolhatja.

Beiratkozás az első évfolyamra

Az iskola első évfolyamra történő beiratkozásánál a törvényi előírásokat vesszük figyelembe. A beiratkozásra megjelölt időt a helyileg szokásos módon tesszük közzé. Az iskola köteles felvenni azt a tanulót, akinek lakhelye, ennek hiányában tartózkodási helye a körzetében található. Ha a településen több általános iskola is működik, az egyes általános iskolai körzetet úgy kell meghatározni, hogy kialakíthatóvá váljon a halmozottan hátrányos helyzetű gyerekek egyenletes aránya, a nevelési-oktatási intézményben.

Beiratkozás feltételei:

- megfelelő életkor,
- óvodai szakvélemény,
- a nevelési tanácsadó felvételt javasló szakvéleménye (ha a gyermek nem volt óvodás, vagy ha az óvoda a nevelési tanácsadó vizsgálatát javasolta),
- szükség esetén a szakértői bizottság véleménye,
- szülői nyilatkozat emelt szintű osztállyal, ének-zene tagozat esetén meghallgatás alapján.

A zenetagozatos osztályba való beiratkozás feltételei:

- tájékoztató szülői értekezletek az óvodában,
- előzetes meghallgatást végez a szaktanár,
- a szülőket értesíti a lehetőségről,
- túljelentkezés esetén újbóli meghallgatás,
- a felmérő és a felvételi meghallgatás kiterjed hallásvizsgálatra, ritmusérzékre, dalkincs ismeretre, ének és mozgáskoordinálásra.

Az emelt szintű idegen nyelvi csoportok kialakításánál az alkalmasság csak később lesz mérhető, így a differenciált csoportbontás minden tanulót saját képességének megfelelő programba helyez a felsőbb évfolyamokon.

Az iskolába felvett tanulók osztályba való beosztásáról az alsós szakmai munkaközösség véleményének kikérésével az iskola intézményvezetője dönt.

Tanulók átvétele:

Az iskola a beiskolázási körzetéből minden jelentkező tanköteles korú tanulót felvesz.

A körzeten kívül lakó tanuló felvételéről a szülő kérésének, a tanuló előző tanulmányi eredményének, illetve magatartás és szorgalom érdemjegyének, valamint az adott évfolyamba járó tanulók létszámának figyelembe vételével az iskola intézményvezetője dönt.

Az iskola helyi tanterve biztosítja más iskolából, külföldről érkező tanulók felvételét, szükség esetén különbségi vizsgával vagy évfolyamismétléssel.

Különbségi vizsgát azokból a tantárgyakból kell tennie a tanulónak, amelyet az intézmény a megkezdett évfolyamtól alacsonyabb évfolyamon tanított, és amely tantárgy ismerete a sikeres továbbhaladásnál, a magasabb évfolyamba lépés feltétele.

(Az iskolaváltással járó beilleszkedés és felzárkóztatás időszakában esetenként külön egyéni foglalkozások szükségesek.)

Más iskolából érkező tanulók szülői kérés alapján folytathatják tanulmányaikat az emelt szintű csoportokban is, amennyiben elfogadják annak programját, választható óraszámát és képesek a követelmények teljesítésére. Ha a tanuló a kívánt szintet nem teljesíti, alapóraszámában tanuló osztályba kerül. Az átjárhatóság a helyi tanterven biztosítva van. Felmentést a mindennapos iskolába járás alól az intézményvezető adhat a törvényi előírásoknak megfelelően.

Tanulói jogviszony megszűnik, ha

- a tanulót másik iskola átvette, az átvétel napján
- az általános iskola utolsó évfolyamának elvégzéséről szóló bizonyítvány kiállításának napján
- a tankötelezettség megszűnése után, a bejelentés tudomásulvételének napján
- kizárás esetén a fegyelmi határozat jogerőre emelkedésének a napján

Magasabb évfolyamba lépés feltétele második év végétől nyolcadikig

Az iskola magasabb évfolyamára léphet az a tanuló, aki a helyi tantervben előírt minimális, a továbbhaladáshoz szükséges követelményeket teljesítette, beleértve a szükséges készségek meglétét és a minimális tényanyag tudást valamennyi tantárgyból.

A tanulók magasabb évfolyamba lépésének megállapítása a nevelőtestület jogkörébe tartozik.

Ha a tanuló tanév végén bármely tantárgyból elégtelen osztályzatot kapott, legfeljebb három tantárgyból, javítóvizsgát tehet.

Magasabb évfolyamba történő lépéshez, a tanév végi osztályzat megállapításához, a tanulónak osztályozó vizsgát kell tennie, ha:

- az iskola intézményvezetője felmentette a tanórai foglalkozásokon való részvétel alól,
- az iskola intézményvezetője engedélyezte, hogy egy, vagy több tantárgyból a tanulmányi követelményeket az előírtnál rövidebb idő alatt teljesítse,
- egy tanítási évben 250 tanítási óránál többet mulasztott,
- ha a tanuló mulasztása egy adott tantárgyból a tanítási órák 30 % -át meghaladja – és a nevelőtestület engedélyezi – júniusban, vagy pedig augusztus hónapban osztályozó vizsgát tehet,
- magántanuló volt

A 2010/2011. tanév végétől évfolyamismétlésre kell kötelezni mindazokat a diákokat (a 2., 3., 4. évfolyam végén is), akik az előírt tanulmányi követelményeket nem teljesítették.

Az iskola intézményvezetője a szülő kérésére legfeljebb egy alkalommal engedélyezheti az iskola első évfolyamának megismétlését akkor is, ha a tanuló az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette. Abban az esetben a megismétlésre kerülő évfolyamról nem kap bizonyítványt. Munkáját osztályfőnöke az év végén szöveges formában értékeli a tanuló részére kiadott iskolalátogatási bizonyítványon.

15 A TANULÓK TANULMÁNYI MUNKÁJÁNAK, MAGATARTÁSÁNAK ÉS SZORGALMÁNAK ELLENŐRZÉSE ÉS ÉRTÉKELÉSE.

Az első évfolyamon és második évfolyam els félévében *minden tantárgy esetében csak szöveges értékelést alkalmazunk.*

A 2.-8. évfolyamon a tanulók teljesítményét, előmenetelét évközben minden tantárgyból érdemjegyekkel minősítjük.

Az első évfolyamon év végén, valamint második évfolyamon félévkor a tanulók teljesítményét, előmenetelét szöveges minősítéssel értékeljük. Az év végi értékelés módja az Oktatási Minisztérium által jóváhagyott program segítségével kitöltött bizonyítvány, pótlap, törzslap. A szöveges minősítés a tanuló teljesítményétől függően a következő lehet:

- **kiválóan teljesített**
- **jól teljesített**
- **megfelelően teljesített**
- **felzárkóztatásra szorul**

A második évfolyamon év végén, valamint a harmadik-nyolcadik évfolyamon félévkor és év végén a tanulók teljesítményét, előmenetelét osztályzattal minősítjük.

A 4.-8. évfolyamon a félévi és az év végi osztályzatot az adott félév során szerzett érdemjegyek és a tanuló év közbeni tanulmányi munkája alapján kell meghatározni.

Az egyes tantárgyak érdemjegyei és osztályzatai a következők:

- jeles (5), jó (4), közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1)

Tantárgyi dicséretben részesített tanuló tantárgyi osztályzata jeles helyett kitűnő.

A **hit és erkölcstan/etika** tantárgy értékelése: szöveges értékelés (jól megfelelt, megfelelt)

Az osztályozás alapja:

- szóbeli felelet,
- írásbeli felelet,
- tanmenetben tervezett témazáró dolgozat,
- szaktárgyi versenyeken való részvétel,
- órai munka (egyéni szabadság),
- füzetvezetés (külalak),
- gyűjtőmunka, kiselőadás megtartása.

Egy napon két témazáró dolgozatnál több megíratása nem lehetséges (nevelői egyeztetés szükséges).

A tanulók munkájának, előmenetelének folyamatos értékelése érdekében minden tanuló munkáját havonta legalább egy érdemjeggyel kell értékelni. A tanulónak tantárgyanként, félévente legalább kétszer kell felelnie szóban.

Az ellenőrző könyv bejegyzéseit az osztályfőnök kéthavonta ellenőrzi és az esetlegesen elmaradt érdemjegyek beírását pótolja.

A tanulók tanulmányi munkájának, teljesítményének egységes értékelése érdekében a tanulók írásbeli dolgozatainak, feladatlapjainak, tesztjeinek értékelésekor az elért teljesítmény (pontszám) érdemjegyekre történő átváltását a következő arányok alapján végzik el a szaktárgyat tanító nevelők:

Teljesítmény	Érdemjegy
0-33 %	elégtelen (1)
34-50 %	elégséges (2)
51-74 %	közepes (3)
75- 89 %	jó (4)
90-100 %	jeles (5)

A tanulók *magatartásának* értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), rossz (2), érdemjegyeket használjuk.

A tanulók *szorgalmának* értékelésénél és minősítésénél az 1-8. évfolyamon a példás (5), jó (4), változó (3), és hanyag (2) érdemjegyeket használjuk.

A tanulók magatartását és szorgalmát az *első évfolyamon* a félév és a tanítási év végén az osztályfőnök osztályzattal minősíti és ezt az értesítőbe, illetve bizonyítványba bejegyzí.

A 2.-8. évfolyamon a tanuló magatartását és szorgalmát az osztályfőnök minden hónap végén érdemjegyekkel értékeli.

A magatartás és szorgalom félévi és év végi osztályzatát az osztályfőnök az érdemjegyek, és a nevelőtestület véleménye alapján állítja össze. Vitás esetben, az osztályban tanító nevelők többségi véleménye dönt az osztályzatról.

MAGATARTÁS	SZORGALOM
Példás Iskolai magatartása példamutató, mely megnyilvánul abban, hogy az iskola házirendjét betartja, társait is annak betartására buzdítja. A közösségi munkában aktívan részt vesz, a jó közösség kialakulását képességeinek megfelelően támogatja. Udvarias, figyelmes, tisztelettudó. Órák alatt aktív, társait segíti. Önálló a vállalt feladatok elvégzésében.	Példás Kötelességteljesítése kifogástalan. Képességeihez mérten iskolai munkáit, házi feladatait a legjobban látja el. Munkában kitartó, a tőle telhető legjobb eredményre törekszik. Igyekszik a pontos, esztétikai szempontból is tetszetős, hiánytalan munkavégzésre.
Jó Iskolai magatartása általában kifogástalan. Fegyelmezési problémák ritkán fordulnak elő, és ezek is kismértékűek. A közösségi munkában, ha nem is kezdeményező jelleggel, de szívesen részt vesz. A házirendet igyekszik betartani.	Jó Képességeihez mérten megfelelően dolgozik, de többre nem törekszik. Iskolai munkáját, házi feladatait maradéktalanul elvégzi, de ezek esztétikuma már kevésbé érdekli. Tanórákon többnyire aktív, néha figyelmetlen, vagy az érdeklődés hiánya okoz lemaradást.
Változó Iskolai magatartásában bár nem súlyos, de elég sok fegyelmezési probléma adódik. A házirend betartására több ízben kell figyelmeztetni. A közösségi munkában való részvétele hullámzó, aktivitását pillanatnyi kedélyállapota szabja meg. Előfordul, hogy társaival és a felnőttekkel udvariatlan.	Változó A munkában nem kitartó, feladatait nem mindig teljesíti. Felszerelése, házi feladata gyakran hiányzik. Tanulmányi eredménye elmarad képességeitől, ellenőrzésre szorul. Önálló munkájában figyelmetlen, a tanórán többnyire csak figyelmeztetésre dolgozik.
Rossz Fegyelmezetlen magatartásával társainak többször rossz példát mutat. A közösségi élet nem érdekli, a közösségi munkát inkább hátráltatja, mint segíti. Igazolatlanul mulaszt. A házirend előírásait sorozatosan megsérti. Feladatait egyáltalán nem, vagy csak ritkán teljesíti. Társaival és a felnőttekkel szemben rendszeresen udvariatlan. A tanév során tíznél több igazolatlan mulasztással rendelkezik.	Hanyag Gyakran mulasztja el kötelességét, képességein alul dolgozik. Munkái gondatlanok, hanyagságról árulkodnak. A munkavégzésben megbízhatatlan. Felszerelése hiányos, taneszközei rendetlenek.

15.1.1 Jutalmazás

Azt a tanulót, aki képességeihez mérten

- példamutató magatartást tanúsít,
- vagy folyamatosan jó tanulmányi eredményt ér el,
- vagy az osztály, illetve az iskola érdekében közösségi munkát végez,
- vagy iskolai, illetve iskolán kívüli tanulmányi, sport, kulturális stb. versenyeken, vetélkedőkön vagy előadásokon, bemutatókon vesz részt,
- vagy bármely más módon hozzájárul az iskola jó hírnevének megőrzéséhez és növeléséhez

az iskola jutalomban részesítheti.

Az iskolai jutalmazás formái:

- a) Az iskolában tanév közben elismerésként a következő dicsérek adhatók:
- szaktanári dicséret
 - napközis nevelői dicséret
 - osztályfőnöki dicséret,
 - intézményvezetői dicséret,
 - nevelőtestületi dicséret.
- b) Az egész évben példamutató magatartást tanúsító és kiemelkedő munkát végzett tanulók a tanév végén
- szaktárgyi teljesítményért,
 - példamutató magatartásért,
 - kiemelkedő szorgalomért,
 - 3. évfolyamtól példamutató magatartásért és kiemelkedő szorgalomért nevelőtestületi dicséretben részesíthetők.

Az iskolai szintű versenyeken, vetélkedőkön, bemutatókon eredményesen szereplő tanulók szaktanári dicséretben részesülnek, és az iskolai közösség előtt oklevelet, jutalomkönyvet vesznek át.

Az iskolai ballagáskor a 8 éven át kiváló eredményt elért tanulók könyvjutalomban részesülnek. A Klapka-napi ünnepélyen azok a tanulók, akik 4 illetve 8 éven át magatartásukkal, szorgalmukkal, tanulmányi és közösségi munkájukkal példát mutatnak társaiknak könyvjutalmat, ill. oklevelet kapnak.

Az iskolán kívüli versenyeken, vetélkedőkön eredményesen szereplő tanulók intézményvezetői dicséretben részesülnek.

A kiemelkedő eredménnyel végzett együttes munkát az egységes helytállást tanúsító tanulói közösséget csoportos dicséretben és jutalomban lehet részesíteni.

A dicséretet írásba kell foglalni és azt a szülő tudomására kell hozni.

15.1.2 Elmarasztalás

Azt a tanulót, aki

- tanulmányi kötelezettségeit folyamatosan nem teljesíti,
- vagy a házirend előírásait megszegi,
- vagy igazolatlanul mulaszt,
- vagy bármely módon árt az iskola jó hírnevének büntetésben lehet részesíteni.

Az iskolai büntetések formái:

- szaktanári figyelmeztetés;
- napközis nevelői figyelmeztetés;
- tanulószobás nevelői figyelmeztetés
- osztályfőnöki figyelmeztetés;
- osztályfőnöki intés;
- osztályfőnöki megrovás;
- intézményvezetői figyelmeztetés;
- intézményvezetői intés;
- intézményvezetői megrovás;
- tantestületi figyelmeztetés;
- tantestületi intés;
- tantestületi megrovás.

Az iskolai büntetések kiszabásánál a fokozatosság elve érvényesül, amelytől indokolt esetben – a vétség súlyára való tekintettel – el lehet térni.

A büntetést írásba kell foglalni, és azt a szülő tudomására kell hozni.

16 AZ OTTHONI (NAPKÖZIS, TANULÓSZOBAI) FELKÉSZÜLÉSHEZ ELŐÍRT HÁZI FELADATOK MEGHATÁROZÁSA.

- A házi feladatok legfontosabb funkciója a tanórán feldolgozott tananyaghoz kapcsolódó gyakorlás (képesség-és képességfejlesztés), valamint a tananyaghoz kapcsolódó ismeretek megszilárdítása.
- Az 1.-8.évfolyamon a tanulók a tanítási szünetek idejére – a szokásos (egyik órától a másikra esedékes) feladatokon túl – nem kapnak sem szóbeli, sem írásbeli házi feladatot.
- A tanulók eredményes felkészülésének érdekében egy tanítási napon belül egy-egy osztállyal legfeljebb kettő témazáró, illetve félévi vagy év végi felmérő dolgozatot lehet íratni.

17 A TANKÖNYVEK ÉS MÁS TANESZKÖZÖK KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI

1. Iskolánkban a nevelő-oktató munka során a pedagógusok csak olyan nyomtatott taneszközöket (tankönyv, munkafüzet, programcsomag, térkép stb.) használnak a tananyag feldolgozásához, amelyeket a művelődési és közoktatási miniszter hivatalosan tankönyvvé nyilvánított. A nyomtatott taneszközön túl néhány tantárgynál egyéb eszközökre is szükség van: testnevelés, technika, rajz.

2. Az egyes évfolyamokon a különféle tantárgyak feldolgozásához szükséges kötelező tanulói taneszközöket a nevelők szakmai munkaközösségei (illetve, ahol nincs munkaközösség, ott az egyes szaktanárok) határozzák meg az iskola helyi tanterve alapján.
3. A kötelezően előírt taneszközökről a szülőket lehetőség szerint minden tanév előtt (a megelőző tanév májusában szülői értekezleteken) tájékoztatjuk.
4. A taneszközök kiválasztásánál a szakmai munkaközösségek a következő szempontokat veszik figyelembe:
 - A taneszköz feleljen meg az iskola helyi tantervének!
 - A taneszközök használatában az állandóságra törekszünk: új taneszköz használatát csak nagyon szükséges, az oktatás minőségét lényegesen jobbító esetben vezetünk be.
5. Az iskola arra törekszik, hogy saját költségvetési keretéből, illetve más támogatásokból egyre több nyomtatott taneszközt szerezzen be az iskolai könyvtár számára.
6. Tájékoztató található a kölcsönözhető tankönyvekről is, illetve arról, hogy milyen feltételek mellett kaphatnak ingyenesen tankönyvet (jogszábeli rendelkezés alapján), illetve támogatást a tanulók (szüleik) a tankönyvek megvásárlásához.

18 MINDENNAPOS TESTNEVELÉS, MINDENNAPOS TESTEDZÉS AZ ISKOLA TANULÓI SZÁMÁRA

A mindennapos testnevelés az iskolánkban a következőképpen valósul meg:

- Minden évfolyamon heti öt testnevelés órát biztosítunk tanulóink számára
- A Nemzeti Köznevelési Törvény 27§ (11) bekezdése értelmében lehetőség van heti két testnevelés óra kiváltására olyan esetben, ha a tanuló iskolai sportkörben, vagy valamely egyesületben versenyszerűen sportol, vagy amatőr sportolói szerződés alapján jár edzésre.
- Amennyiben az iskolán kívül teljesíti a heti két testnevelés órát, azt megfelelően dokumentálni kell! A szülő kérelemmel fordul az intézmény vezetőjéhez.

Az iskolai sportkörben sportoló tanulókat a szakköri naplóban tartjuk nyilván.

Az iskola tanulói számára a mindennapi testedzést az alábbi foglalkozások biztosítják:

- alsó és felső tagozaton heti 5 kötelező testnevelés óra,
- az iskolai sportkör különféle sportágaiban szervezett foglalkozások (floorball, kosárlabda, atlétika)
- a délutáni tömegsport foglalkozások
- a napközi otthonban játékos egészségfejlesztő testmozgás

18.1 A tanulók fizikai állapotának mérése:

A Magyar Közlöny 2014. október 27-én tette közzé a 20/2012. (VIII.31.) EMMI rendelet módosítását, amely nevesíti a NETFIT-et, mint a tanulók fizikai fittségi mérésének rendszerét, valamint szabályozza annak tartalmi kereteit. Ennek köszönhetően most már minden érintett iskolában a NETFIT® rendszer segítségével mérik fel a testnevelők a diákok fittségi állapotát az adott tanév meghatározott mérési időszakában.

A NETFIT®-re azért van szükség, hogy létrejöjjön egy Nemzeti Egységes Tanulói Fittségi Teszt, amely a 21. század követelményeihez igazodó, diagnosztikus és oktatási célú pedagógiai értékelő és visszajelentő eszközt jelent.

A NETFIT® újszerűsége többek között az alábbi területeken érhető tetten:

- a tudományos megalapozottságban;
- a tanulók minősítésének kritériumorientált módszerében;
- a személyre szabott visszajelentő és értékelő modulban;
- az egészségközpontúságban;
- a motoros tesztek ízület- és gerincvédelmet biztosító végrehajtásában;
- pedagógiai alkalmazhatóságában;
- online adatkezelő rendszerében.
- A NETFIT® fittségmérési rendszer négy különböző fittségi profilt különböztet meg, amely profilokhoz különböző fittségi tesztek tartoznak.
- Testösszetétel és tápláltsági profil:
Testtömeg mérése – testtömeg-index (BMI)
Testmagasság mérése
Testzsírszázalék-mérése – testzsírszázalék
- Aerob fittségi (állóképességi) profil:
Állóképességi ingafutás teszt (20 méter vagy 15 méter) – aerob kapacitás
- Vázizomzat fittségi profil:
Ütemezett hasizom teszt – hasizomzat ereje és erő-állóképessége
Törzsemelés teszt – törzsfeszítő izmok ereje és nyújthatósága
Ütemezett fekvőtámasz teszt – felsőtest izomereje
Kézi szorítóerő mérése – kéz maximális szorító ereje
Helyből távolugrás teszt – alsó végtag robbanékony ereje
- Hajlékonysági profil:
Hajlékonysági teszt – térdhajlítóizmok nyújthatósága, csípőízületi mozgásterjedelem

A NETFIT® az egészséges fittségi teljesítményértékek mellett (egészségzóna) – tesztől függően – további egy, illetve két zónát (tartományt) tartalmaz (“fejlesztés szükséges” és „fokozott fejlesztés szükséges” zóna).

Az egészségközpontú fittség teszt-elemeivel a fittségi állapot három lényeges összetevőjét lehet mérni, amely összefüggésben áll az általános egészségi állapottal. Ez a három fő komponens:

- a kardiovaszkuláris fittség (aerob kapacitás), aerob fittségi (állóképességi) profil
- a vázizom funkcionális fittsége (izomerő, erő állóképesség, hajlékonyság), vázizomzat fittségi profil és hajlékonysági profil
- a testösszetétel (testzsír százalék, testtömeg index), testösszetétel profil

A megújult mérési módszerhez és tartalmakhoz természetesen szükséges, hogy a vizsgálatokat támogatóeszközök is a pedagógusok rendelkezésére álljanak.

A Magyar Diáksport Szövetség projektjében ezért összeállítja, és ingyenesen az iskolák

rendelkezésre bocsátja azt az eszközcsomagot, amelynek tartalma az alábbiak szerint foglalható össze:

- mérési útmutató,
- hanganyag az ingafutás, hasprés és fekvőtámasz gyakorlatokhoz,
- oktató DVD
- tesztek lebonyolításhoz szükséges eszközök (mérleg, testmagasságmérő, hajlékonyságmérő eszköz, kézi szorítóerő-mérő, mérőcsík, 20 m-es szalag, bioimpedencia-analizátor)

19 A PEDAGÓGIAI PROGRAM VÉGREHAJTÁSÁHOZ SZÜKSÉGES OKTATÓ MUNKÁT SEGÍTŐ ESZKÖZÖK ÉS FELSZERELÉSEK

A közoktatási törvény 38.§. (1) bekezdése szerint: „A közoktatási intézménynek rendelkeznie kell a feladatai ellátásához szükséges feltételekkel.”

A nevelési – oktatási intézmények működéséről szóló 11/1994.(VI. 8.) MKM rendelet 7. Sz. melléklete határozza meg az iskola működéséhez szükséges eszközök minimális számát. A funkcionális taneszköz jegyzékről szóló miniszteri tájékoztató kiadására 1998-ban került sor (Műv. Közl. 1998. 2/A számában). A rendelet hatályba lépése óta folyamatosan tervezzük és pótoljuk a tantárgyak tanításához szükséges taneszközök, berendezési tárgyak beszerzését. A programunkban meghatározott feladatok megvalósítását az osztálytermekben és szaktantermekben az alábbi alapfelszerelések és eszközök szolgálják:

- írásvetítő
- diavetítő
- televízió
- videó
- DVD-lejátszó
- kazettás magnó
- CD –lejátszó
- projektor
- szintetizátor
- pianínó

A tantárgyak tanítását segítő egyéb felszerelések és taneszközök:

- Oktatótáblák
- Demonstrációs táblák, eszközök
- Térképek
- Preparátumok
- Modellek
- Kísérleti eszközök
- Fóliák, tankönyvek, segédkönyvek, feladatlapok, szótárak
- Jel-és számkártyák, szóképek
- Diapozitívek
- Hanganyag (hangkazetta, CD)
- Videofilmek
- DVD

- Tornatermi és szabadtéri sportfelszerelések
- Szerszámok a technika tantárgy oktatásához
- Számítógépek és szoftverek az informatika oktatásához

Az alapfelszerelések, és eszközök tételes felsorolása az iskolai szakmai leltárban szerepel.

20 A MŰVÉSZETI KÉPZÉS HELYI TANTERVE

Az egyes művészeti tevékenységek oktatásának cél- és feladatrendszere:

20.1 Zeneművészeti ág

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja keretében folyó zenei és elektroakusztikus zenei nevelés alkalmat ad az érdeklődő és fogékony növendékek képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző zenei szakokon belül való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

A képzés figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tehetségére építve alakítja készségeiket és gyarapítja ismereteiket.

Lehetőséget ad az egyetemes kultúra, az európai műveltség, a nemzeti, népi és helyi hagyományok, értékek átadására, az értékmegőrzés formáinak kialakítására.

A program lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, fogékonyság – alakítása mellett a zene megszólaltatásához szükséges hangszeres és énektechnikai egyéni és csoportos készségek megszerzésére, a zenei ismeretek átadására és minden zenei tevékenység tudatosítására.

A zeneoktatás a különböző zenei műfajok sajátosságait, a művészi megjelenítés módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy az önkifejezés eszköztárának gazdagításával a zene alkalmazására, befogadására készítsen fel.

A képzés fejleszti a reális önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére és hasznosítására a zeneművészet tágas birodalmában.

A képzésnek az is célja, hogy a művészi alkotó, újraalkotó, befogadó és értékelő folyamatokról általános tudást nyújtson. Ez teszi ugyanis egyedül lehetővé, hogy a növendékek a különböző művészeti ágakban szerzett ismereteiket alkalmazni, esetenként integrálni tudják bármelyik általuk választott művészeti tevékenység során.

20.2 Táncművészeti ág

Az alapfokú művészetoktatás - követelménye és tantervi programja alapján - lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli őket.

Hozzájárul ahhoz, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét és hajlandóságát.

A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik tánctechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhetnek jártasságot.

A táncművészeti oktatás célja, hogy a tehetséges tanulókat a táncművészeti pálya felé irányítsa és felkészítse, illetve arra serkentse őket, hogy bekapcsolódjanak az amatőr táncéletbe.

A múlt és a jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismertetésével és megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra és műveltség megszerzésére.

A képzés fejleszti az önértékelést, így a tanulók képessé válnak saját eredményeik felismerésére, és arra, hogy azokat hasznosítani is tudják a táncművészet területén. De arra is lehetőséget teremt, hogy a más művészeti ágakban szerzett ismereteiket alkalmazni, esetenként személyiségükbe integrálni is tudják.

20.3 Képző- és iparművészeti ág

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az általában vett esztétikai érzékenység – nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság – alakítása mellett a látás kiművelésére és tudatosítására is bővítve a képi műveltséget, a képi emlékezetet és képzeletet. A tervező, konstruáló, anyagformáló, eszközhasználó, tárgykészítő és környezetalakító tevékenységek gyakorlata nemcsak a kezűgyességet, technikai érzékenységet fejleszti, hanem kialakítja a gondolatok, érzések, elképzelések, tapasztalatok vizuális eszközökkel való megjelenítésének képességét is.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő és vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását. A képzés széles körben segíti a vizuális kultúra iránt fogékony tanulók fejlődését. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, vizuális tapasztalataira építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanulók képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik vizuális műveltségüket, és jártasságot szerezhetnek a különféle szakirányú területeken.

A képző- és iparművészeti oktatás a vizuális kultúra ágait, a műfajok sajátosságait, a művészi kommunikáció megjelenítési módjait ismerteti meg a tanulókkal, miközben célja az is, hogy a múlt értékeit megszerettesse és továbbéltesse, segítsen a hagyománytiszteltet megteremtésében és a tanulók életkorának megfelelő vizuális műveltség kialakításában.

A képzés fejleszti az önértékelést annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és arra, hogy azokat a képző- és iparművészet területén hasznosítani is tudják. Továbbá lehetővé teszi, hogy a más művészeti ágakban szerzett ismereteiket alkalmazzák, esetenként személyiségükbe integrálják.

20.4 Színművészeti ág

Az alapfokú művészetoktatás keretében folyó színházi nevelés lehetőséget biztosít a színművészet iránt vonzódó tanulók képességeinek fejlesztésére, ismereteik gyarapítására, művészeti kifejező készségeik kialakítására, a művészeti szakterületen való jártasság megszerzésére és gyakorlására figyelembe véve a tanulók érdeklődését, életkori sajátosságait, előzetes színházi-dramatikus tapasztalatait.

A képzés lehetővé teszi a színművészet területén

- a minél változatosabb dramatikus tevékenységformákban való részvételt;
 - a színpadi megjelenítés törvényszerűségeinek megismerését;
 - a differenciált feladatokon keresztül a dramatikus technikák és a színházi konvenciók megismerését, azok széles körű alkalmazását;
 - az alapvető színpadtechnikai eljárások megismerését;
 - a színjáték kulturális tradícióinak megismerését;
 - a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítését;
 - azt, hogy a tanulók az élet más területein elsajátított ismereteiket, készségeiket a színjátékban is alkalmazni tudják;
 - hogy minél több élő és felvett színházi előadást – köztük társaik által készített produkciókat is – tekinthessenek meg;
 - a színházi-drámai formával való kísérletezést, továbbá a színjátéknak mint művészi kommunikációs formának a megtapasztalását,
 - azt, hogy a tanulók egyénileg és csoportosan előadást tervezhessenek, létrehozhassanak, illetve a létrejött előadást bemutathassák;
 - a közös alkotómunka örömteli együttlétét;
-
- az egyéni és közösségi önkifejezést;
 - az önértékelés kibontakozását annak érdekében, hogy a tanulók képessé váljanak saját eredményeik felismerésére, és arra, hogy azokat színházi tanulmányaik során hasznosítani is tudják.

20.5 Zeneművészeti ág:

A zeneművészeti ág tanszakain oktatott tantárgyak helyi tantervét a 27/ 1998(VI.10.) MKM rendelet 3.§-a szerint összeállított ROMI SULI tanterv alapján a nevelőtestület adaptálta

A tanszakok általános fejlesztési követelményei

A zeneoktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése.

A zenei műveltség megalapozása és fejlesztése (hallás, ritmusérzék, intonációs érzékenység, fogékonyság a dinamika és a hangszín különbségeire, zenei memória és fantázia, előadói és manuális készség, a zenei karakterek iránti érzékenység kialakítása).

A zenei olvasás és írás alapfokot meghaladó készségének megalapozása és kifejlesztése.

A technikai készség, az improvizációs készség és képesség, az alkotó magatartás, a kreativitás kialakítása).

Rendszerezett zenei ismeretek, általános zenei műveltség átadása.
 A zenei műszavak és jelentésük megismertetése.
 A zene logikájának, a harmónia szerkezet és forma összefüggéseinek megismertetése.
 A főbb zenei stílusok sajátosságainak, a zeneirodalom nagy korszakainak, népünk zenéjének, a zene történetének és a zeneirodalom nagy egyéniségeinek megismertetése.
 A kortárs zene befogadására nevelés.
 A tanuló rendszeres zenehallgatásra nevelés.
 Az értékes zene megszerettetése. A növendékek zenei ízlésének formálása.
 A tanulók életkorának megfelelő zenei tárgyú könyvek, ismeretterjesztő művek olvasására való ösztönzés. A társművészetek iránti nyitottság kialakítása.
 A zenei élet eseményei iránti érdeklődés felkeltése, illetve részvétel a zenei életben.
 Tehetséggondozás.
 A zenei pályát választó növendékek felkészítése szakirányú továbbtanulásra.
 A növendékek rendszeres, céltudatos, igényes munkára, hatékony gyakorlásra nevelése.
 A tanuló aktív társas muzsikálásra nevelése.
 Közreműködés az egyéb intézmények kulturális rendezvényein.
 Az amatőr zenekarokban, kamaragyűttesekben, kórusban történő aktív részvételre való előkészítés, ösztönzés.
 Cserekapcsolatok létesítése hazai és – lehetőség szerint – külföldi zeneoktatási intézményekkel.

A képzés struktúrája, óraterve, tantárgyai

Hangszeres tanszakok: furulya, fuvola, oboa, klarinét, fagott, kürt, trombita, harsona, tuba, szaxofon, ütő, hárfa, gitár, cimbalom, csembaló, zongora, orgona, harmonika, szintetizátor, hegedű, brácsa, gordonka, nagybőgő.
 Vokális tanszak: magánének.
 Elméleti tanszakok, tantárgyak: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció.
 Egyéb tantárgyak: zenekar, kórus.
 Egyéb tanszak: Kamarazene.

Évfolyamok száma

(Megjegyzés: Az évfolyamszámok magukba foglalják az előképző, alapfok és továbbképző évfolyamait. A képzési idő első számjegye az elméleti és egyéb előtanulmányokat jelöli.)

„A” tagozaton

2+10 évfolyam (furulya, fuvola, trombita, ütő, hárfa, gitár, cimbalom, zongora, harmonika, hegedű, gordonka)
 2+8 évfolyam (oboa, klarinét, fagott, kürt, harsona, tuba, csembaló, orgona, nagybőgő)
 2+6 évfolyam (szaxofon,)
 1+6 évfolyam (magánének)

„B” tagozaton

A „B” tagozat zárójeles számai az „A” tagozaton szerzett előtanulmányokat jelentik. „B” tagozatra a növendéket az alapfok 2. évfolyamától javasolt irányítani.
 (3)+9 évfolyam (furulya, fuvola, trombita, ütő, gitár, zongora, hegedű, gordonka)

(3)+7 évfolyam (klarinét, kürt, tuba, orgona,)
 (3)+5 évfolyam (szaxofon,)
 (2)+5 évfolyam (magánének)

Elmélet és egyéb főtanszakok

„A” tagozaton

2+10 évfolyam (szolfézs)
 2+6 évfolyam (zenetörténet-zeneirodalom, zeneelmélet)
 4 évfolyam (kamarazene)

„B” tagozaton

(5)+7 évfolyam (szolfézs főtanszak)

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy	(2)	(2)	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Kötelező vagy kötelezően választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Választható tárgy	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Összesen	2-6	2-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

Az adott tanszakokon az óratervet az évfolyamok számának megfelelően kell érteni.
 Az előkészítőt a növendékeknek nem kötelező elvégeznie.

Főtárgy: hangszeres és magánének tanszakok (egyéni) elméleti és kamarazenei tanszakok (csoportos)

Kötelező tárgy: szolfézs,
 Zongora (adott tanszakok óratervében jelölteknek megfelelően).

Kötelezően választható tárgy:

- elméleti: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció (mindezek együttes műveltségi programként is taníthatók);
- gyakorlati: zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus.

Választható tárgy: szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció (mindezek együttes műveltségi programként is taníthatók): zongora, második hangszer, kamarazene, zenekar, kórus, népzene.

(Zenei ismeret: a szolfézs, zeneelmélet, zenetörténet-zeneirodalom, improvizáció tantárgyak tantervi programjai alapján, mint együttes műveltségi terület, önálló zenei alapismereteket tartalmazó helyi tanterv készíthető.

Korrepetíció (zongorakiséret): a hangszeres (kivéve, gitár, zongora) és magánének főtárgyhoz szorosan kapcsolódó kötelező foglalkozás.

A tanítási órák számára és képzési idejére vonatkozó rendelkezések

„A” és „B” tagozat, 2+10 évfolyamos (hosszú) tanszakok

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egyheti időtartamra értendő.

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni), vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc

A korrepetíció (zongorakiséret) ideje:

„A” tagozaton (minimum)

1. évfolyamig 5 perc

2-3. évfolyamon 10 perc

4. évfolyamtól 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

1-2. évfolyamon 10 perc

3-4. évfolyamon 15 perc

5. évfolyamtól 20 perc

Kötelező tárgy:

A képzési idő minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton a 10. évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5-6. évfolyamon

Elmélet: minimum 1x45 perc

Választható tárgy:

Az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

„B” tagozaton

Elmélet: minimum, 1x45 perc

Gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy

Minimum 1x30 perc (egyéni)

Hangszeres előkészítő:

Egyéni: 2x30 perc

Csoportos: 2x45 perc

Kamarazene:

Minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően: 2-8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, kórus:

Minimum 2x45 perc

Kamarazene:

Minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően 2-8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, kórus:

Minimum 2x45 perc

Kötelező zongora:

Minimum 1x30 perc

„A” és „B” tagozat, rövid tanszakok

A tanítási órák (foglalkozások) száma és azok képzési ideje egyheti időtartamra értendő.

Főtárgy:

„A” tagozaton minimum 2x30 perc (egyéni), vagy minimum 2x45 perc (csoportos)

„B” tagozaton minimum 2x45 perc

A korrepetíció (zongorakíséret) ideje:

Hangszeres tanszakon:

„A” tagozaton (minimum)

1. évfolyamig 5 perc

2. évfolyamig 10 perc

3. évfolyamig 15 perc

„B” tagozaton (minimum)

1. évfolyam 10 perc

2. évfolyam 15 perc

3. évfolyamtól 20 perc

Magánének tanszakon:

„A” tagozaton minimum 20 perc

„B” tagozaton minimum 30 perc

Kötelező tárgy:

A képzési idő minimum 2x45 perc

„A” tagozaton a 4. évfolyam végéig

„B” tagozaton az utolsó évfolyam végéig

Kötelezően választható tárgy:

„A” tagozaton az 5. évfolyamon elmélet: minimum 1x45 perc

Választható tárgy:

Az előképző 1. évfolyamától 1 vagy 2 foglalkozás

„B” tagozaton elmélet: minimum 1x45 perc

Gyakorlat: minimum 1x45 perc (csoportos), vagy minimum 1x30 perc (egyéni)

Hangszeres előkészítő:

Egyéni 2x30 perc

Csoportos: 2x45 perc

Kamarazene:

Minimum 1x45 perc

A kamarazene csoportlétszáma a műfajnak megfelelően: 2-8 fő, maximum 15 fő.

Zenekar, kórus:

Minimum 2x45 perc

Kötelező zongora:

Minimum 1x30 perc

A zeneoktatás a kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembevételével mellett a növendék más művészeti ág (képző- és iparművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

Az Alapító Okiratban engedélyezett zene és énekművészeti tanszakok szakirányú feladatai, követelményei megegyeznek a 32/1999 (VIII. 18.) OM rendelet által meghatározott feladatokkal és követelményekkel.

2. Táncművészeti ág

Készült: a 27/1998. (VI.10.) MKM rendelettel kiadott kötelező követelmények és tantervi program ROMI SULI mintatanterv felhasználásával

Készítette: Vojt Zsanett

Balikóné Elmer Felícia

Balikó István

20.6 AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS CÉLRENDSZERE ÉS FUNKCIÓI

Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja lehetőséget nyújt a tanulók mozgásműveltségének és mozgáskultúrájának sokirányú fejlesztésére, fizikai állóképességének, ügyességének, cselekvő biztonságának, ritmusérzékének, hallásának, tér- és formaérzékének fejlesztésére, gazdagítására. Egészséges életmódra, magabiztosságra, határozottságra, érzelmi nyitottságra neveli. Hozzájárul, hogy a tanulók személyisége nyitottá váljon a közösségi alkotó tevékenység és a művészetek iránt. Kibontakoztatja a tanulók kreativitását, improvizációs képességét, készségét.

A program keretében folyó táncművészeti nevelés alkalmat ad a táncművészet különböző műfajai iránt érdeklődő és fogékony tanulók képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését és gyakorlását.

Figyelembe veszi az életkorra jellemző fizikai és szellemi sajátosságokat, a tanulók érdeklődésére, tapasztalataira, folyamatos technikai fejlődésére építve gyarapítja ismereteiket, fejleszti képességeiket és alakítja készségeiket. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon képességeiktől és szorgalmuktól függően fejleszthetik táncttechnikai, előadói műveltségüket és különféle szakirányú területeken szerezhethetnek jártaságot.

A táncművészeti oktatás célja, hogy felkészítse és irányítsa a tehetséges tanulókat a táncművészeti pályára, illetve az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra. A múlt és jelen hagyományainak és táncművészeti értékeinek megismerésével, megszerettetésével lehetőséget teremt a tanulók számára életkoruknak megfelelő táncművészeti kultúra, műveltség megszerzésére.

20.6.1 AZ ALAPFOKÚ TÁNCMŰVÉSZETI OKTATÁS ÁLTALÁNOS FEJLESZTÉSI KÖVETELMÉNYEI

Fejlessze:

- -a gyerekek és fiatalok mozgáskultúráját,
- -testi-lelki állóképességét,
- -kapcsolatteremtő képességét.

Neveljen

- -egészséges, jó tartású, jó mozgású tanulókat
- -a táncművészetet értő közönséget,
- táncot szerető fiatalokat.

Készítsen fel

- -a szakirányú továbbtanulásra.
- Az alapfokú táncképzésnek nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.

20.6.2 Balett tanszak

A tanszak feladata, fejlesztési követelmények:

A tanszak célja, hogy a tanulók a képzés során elsajátítsák a klasszikus balett speciális harmóniát igénylő, fegyelmezett, tudatos mozgásnyelvét, táncttechnikáját.

A tanszak feladata:

Ismertesse meg a tanulóval

- mozgásszerveinek funkcióját
- a klasszikus balett lépésanyagát
- a különböző mozgásformák összekötéseit
- a táncstílusok sokféleségét
- a tánc történetét

Fejlessze a tanuló

- adottságait

- állóképességét
- tér- és formaérzékét
- hallását
- ritmusérzékét
- koordinációs és előadási képességét
- a mozgás zenei kivitelezését
- ízlését
- személyiségét

Alakítsa ki a tanulóban

- a tánc iránti szeretet
- önkontrollt és annak tudatos használatát
- rendszeres munka igényét
- művészetek iránti nyitottságot

Ösztönözze a tanulót

- igényes munkára
- színházi események látogatására
- szereplésre
- érzelmi nyitottságra
- egészséges életmódra
- külső megjelenésének igényességére
- fantáziájának kibontakozására
- kreativitás megnyilvánulására

Irányítsa a tanulót

- szakirányú továbbtanulásra
- amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra

2. Óraterv:

Évfolyamok													
Előképző			Alapfok						Továbbképző				
Tantárgy	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.	
Klassz. Balett			2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	
Balett előkészítő gimnasztika	2-3	2-3	2	2									
Népi gyermek-Játék	1	1											
Tánc történet									1	1			
Társastánc Történelmi t. t.					1	1	1				1	1	
Összesen	2-4	2-4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	

3. Követelmények:

Általános követelmény, hogy a megfogalmazott feladatokat, a csoport tanulói összetételének, életkoruknak figyelembevételével, teljesítse.

Követelmények az előképző elvégzése után:

Ballett előkészítő gimnasztika:

A tanuló ismerje testrészeit, a járás- és futásformákat. Legyen képes a térben való tájékozódásra, izmainak tudatos használatára, a tananyag csoportos bemutatására.

Népi gyermekjáték:

A tanuló ismerje az énekes, táncos gyermekjátékokat és az ezekhez fűződő néptánc alaplépéseit. Legyen képes egyszerű ritmusképleteket visszatapsolni. Dobogni, a tanult lépéseket pontosan bemutatni.

Követelmények az alapfok elvégzése után:

Klasszikus balett:

A tanuló ismerje a kar- és lábpozíciókat, a klasszikus balett alapelemeit, a tanult szakkifejezéseket, és azok jelentését. Legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére, a kombinációk használatára, a zene és a tánc összhangjának betartására, a csoportos munkában való fegyelmezett együttműködésre.

Előkészítő gimnasztika:

A tanuló ismerje a test- kar és lábhelyzeteket és mozgásokat, összetett mozgásokat. Legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére, a kombinációk használatára.

Követelmények a továbbképző elvégzése után:

Klasszikus balett:

A tanuló ismerje a tanult tananyagot, a lépések kivitelezésének szempontjait, a tudásszintjének megfelelő nehezebb technikai elemeket és azok szabályait. Legyen képes a gyakorlatok harmonikus, koordinált bemutatására, a kombinációk szolisztikus előadására, önálló gyakorlatok összeállítására.

Tánc történet:

A tanuló ismerje az adott év tananyagát, a táncművészet kimagasló műveit, a nagy egyéniségek munkásságát. Legyen képes elemezni a táncművészet különböző stílusait, a társművészetek iránti érdeklődésre, a múlt és jelen értékeinek befogadására.

4. Tananyag – évenkénti és tantárgyankénti lebontásban

Klasszikus balett

A tanszak főtárgya – a tananyag fokozatosan épül, az óraszám lépcsőzetesen emelkedik a nehézségi foknak megfelelően

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmények	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Af/1	Kar és lábpozíciók, rúdfogás elsajátítása, helyes testtartás elérése, ugrástechnika megalapozása	Rúdgyakorlatok: pozícióváltás rúddal szemben és rúd mellett; Demi plie I., II., V. poz.; Battement tandu – I. poz.; B. t. passe par terre; B. t. jete; Demi rond en dehors és en dedans; Rond de jamb par terre en dehors, en dedans; Releve lent 45o ; Sur le cou-de-pied helyzetek, passe; Releve I. II. poz.;hajlások rúddal szemben Középgyakorlatok: Írányok, térbeosztás; karpozíciók; ½ és I. port de bras; pozícióváltás; Demi plie I. II. V. poz.;Battement tandu I. poz. Allegro: Petit echappe; Pas marche	Fegyelmezett együttműködés, a tanult gyakorlatok ismerete	Legyen képes a tanuló a tanult gyakorlatok bemutatására, ismerje a tanult pozíciókat és kartartásokat.

		lépések; galopp lépés; Pas de bourrée		
Af/2	V. pozíciós munkák kezdete, a tanult elemek egyszerű kombinációi, irányok elsajátítása, gyakorlatok bővítése	Rúdgyakorlatok: IV. poz.; Grand plie I. II. V. poz. Battement tandu V. poz; B t jeté; Rond de j p t demi plievel; Fondu 45o; átfont sur le cou de pied; Releve lent; Frappe; Grand b j ; releve V. poz; dőlések, hajlások rúddal szemben és háttal Középgy.: Bat t V. poz; Demi rond; Rond d j p t en dehors és en dedans; Plie soutenu; Croise és efface irányok V. poz nagy kattar- tással; II. port de bras; releve I. II. poz Allegro: Temps leve saute V. poz; Petit echappe Petit changement de plied; sisonne simple rúddal szemben	A tanult gyakorlatok ismerete, fegyelmezett csoportmunka	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok kivitelezésére, ismerje a tanult szakkifeje- zéseket.
		Rúdgy:		

Af/3	Fej és karkísérek, középgyakorlatok növelése Nagy pózok, tempó gyorsítása, szabadláb, súlyláb nyújtásának helyes kivitelezése	Demi és Grand plie IV. poz; B t d plievel; B t j d plievel; B t j passe part erre; B t j pointe; preparáció r d j p thez; Soutenu 45o-on; Frappe 35o-on; Double fr 35o- on; Releve lent 90o-on; Developpe 90o -on; előkészítő r d j p t en lairhez; Grand b j; balance; Középgy G plie I. II. poz; B tendu d plie; B t marche; B t jete, és d plievel; Rond dj p t d plievel; Releve l 45o-on; Frappe; pózok; Temps lie part erre; III. port d b Allegro: Petit echappe egylábra; Assamble oldalra; Glissade oldalra; Sissona simple en face; Petit jete rúdnál; polkalépés	Az év tananyagának ismerete, helyes testtartás betartása.	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok pontos bemuta- tására, ismerje és használja a tanult szakkifejezéseket, figyeljen a zene és tánc összhangjára.
		Rúdgyak: Battement tandu pózokban nagy katar-		

Af/4	Pózok, Tour preparációk, 3 lábmagasság, néhány gyakorlat féltalpra kerül.	tással; B t j pózok, nagy kart;Grand rond d j p; fondu és double fondu 45o-on; Demi és grand ronde 45o-on; Frappe; releve lent pózokban; Developpe és d passe; Attitude helyzetek; Coupe-piqueV poz; balance Középgy. G plie IV és V poz; Bat t j pointe; b t j marche;fondu, soutenu és rfappe 45o-on en face; Ecarte; rel l és dev 90o-on en face Temps lie par terre ¾ fordulat Vből Vbe Tourok – preparáció II IV V poz, Tour sur place Allegro Temps leve; petit jete; Echappe ¼ és1/2 fordulattal; Double assamble és sisonne oldalra	A tanult gyakorlatok pontos ismerete.	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok bemutatására, izmainak tudatos használatára, a térben való pontos tájékozódásra.
		Rúdgy: Bat d t j ointe pózokban nagy kart; B t j		

Af/5	Pózok használata, en tournant gyakorlatok, tourok, a tanulók fizikai terhelésének fokozása	dev; D fondu, soutenu, g ronde 45o-on fél talpon; R d j en l air fél talpon; mély hajlások előre és hátra; Fouette ½ rordulat Középgy: Bat t en tournant 1/8 és ¼ rord; B d t demi plievel; B t j 1/8 és ¼ ford; Fondu soutenu 45o-on; Rel lent, developpe 91o-on póz; Gr b jete; IV port de bras Tourok – egy tour II IV V pozból, t pas de bourre diagonal Allegro: Changement egy ford; Assemble előre és hátra; Glissade előre és hátra	Az év tananyagának ismerete.	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok pontos kivitelezésére, a zene és tánc összhangjának betartására.
Af/6	A korábbi években tanultak összegzése, a kivitelezés szépítése. A technikai tudás és tánckésztség fejlesztése, a test harmonikus mozgásának elérése	Az eddig tanult gyakorlatokban a törzs, fej, végtagok koordinált mozgásának fejlesztése az izomzat erősítése, kivitelezés precizitása.	Az eddig tanultak ismerete, a helyes testtartás betartása.	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok pontos kivitelezésére, a szakkifejezések használatára és értelmezésére.
		Rúdgyak: Bat t pózokban; B t j dev póz; B		

Tk/7	Rúdgyakorlatok pózokban, fokozzuk a féltalpra emelkedést igénylő gyak számát, minőségi kivitelezést kell elérni	t j envelope Fondu 45o-on emelkedéssel és tombeval; Soutenu 45o emelkedéssel póz; Fouette 45o; Frappe ritmizálva; Bat pour batterie; Allonge pózok; Középgyak: Bat t en t és jete en t ½ fordulattal; Fondu emelkedéssel 45o; Souttenu emelkedéssel 45o; Frappe féltalpon; G b j pózokban; G b j marche; Pas d b en tournant ¾ ford; IV arabesque; V és VI port de bras Tourok – tour sur le cou-de-pied IV poz 2 ford, tour pose, t tire-bouchon, t chaine diagonall Allegro: Echappe 1 ford; Temps leve saute 1 lábon; Assamble és glissade pózokban; Sissone póz; Sis tombe; Ballone 45o; Echappe battu	A tanult nehezebb technikai elemek ismerete, az év tananyagának bemutatása.	Legyen képes a tanuló harmonikus, koordinált bemutatásra, ismerje a lépések helyes kivitelezésének szempontjait.
		Rúdgy:		

Tk/8	A plie-relevek kidolgozása, izomerő és állóképesség fejlesztése, diagonal forgások bővítése, nagy ugrások technikai alapozása	Bat t és b t j en cercle; fondu és d f 90o talpon; Frappe és d f plie-releve; Releve lent plie-releve; Dev p-r; Dev passe féltalpon Demi és g rond 90o félt; Fouette 90o; Gr bat jete passe part erre; Gr bat j dev Középgy: Fondu és soutenu 45o emelkedés pózokban Fouette 45o talp; Rel l 90o emelkedéssel; Passe dev 90o emelk; IV arabesque 45o-ra emelt lábbal; Pas de bourre Tourók – tour sur le cou-de-pied 1 ford rúd; tour tire-bouchon 2 ford, tour pose en suite tour pique diagonal Allegro: Echappe battu; Temps lie sauta; Sissone ferme 90o oldalra és pózokban	Az év tananyagának ismerete, technikai elemek szabályainak ismerete.	Legyen képes tanuló a gyakorlatok harmonikus bemutatására, a kombinációk csoportos bemutatására.
		Rúdgy: Fondu, double f, soutenu 90o-on emelkedés;		

Tk/9	Grand fouettek és grand allegrok súlyláb erősítése, kis és nagy ugrások pontos kivitelezése	Frappe és double fr poseval; Demi és grand rond 90o féltalp; Gr bat j féltalp; Gr bat j releve Középgy: Fondu és soutenu 90o en face és pózok; Rel 1 és dev 90o releve; IV arabesque 90o; Gr fouette; Temps lie part erre 45o Tourok – grand tour 1 ford arabesqueben és a la secondban; tour tire-bouchon 2 ford diagonal Allegro: Royal; Jete coupe 45o; Gr assamble; Contre temps; Jete entrelaca	A tanult gyakorlatok és kombinációk ismerete, önálló gyakorlatok összeállítása.	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok pontos bemutatására, a kombinációk szolisztikus előadására.
Tk/10	Technikai csiszolás, táncos kombinációk, diagonal tourok, grand allegrok bővítése	Rúdgy: Fondu, d f és soutenu 90o emelkedés pózok; Frappe pose ½ ford; Demi és grand rond 90o plie-relevevel; Gr bat jete balancoire Középgy: Fondu és soutenu 90o emelkedéssel en face és pózokban; Grand fouette ½	Az eddig tanult tananyag, a lépések kivitelezési szempontjainak ismerete, szabályszerűségek ismerete, a balett	Az oktatás befejeződik.

		ford; Temps lie parr terre en tournent 1 ford; T lie p t 90o Tourok – tour degage diagonal, pas emboite diagonal Allegro: Grand jete; Gr assemble en tournant; Gr fouette ½ ford	gyakor- latainak harmonikus, koordinált bemutatása, kombinációk szolisztikus előadása.	
--	--	---	---	--

Balett előkészítő gimnasztika

A tanszakon az Ek 1. 2. évében tananyag az előkészítő gimnasztika. A tantárgy célja a képességek fejlesztése és felkészítés a klasszikus balett speciális mozgásvilágára

Évf.	Szakirányú Feladat	Tananyag	Minimum követelmények	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
EK/1	Előkészítés a klasszikus balett speciális követelményeinek megfelelően	Ülve és állva végezhető lábfej gyakorlatok; hajlékonyságot fejlesztő hátgyakorlatok; Hátizom erősítő gyakorlatok; hasizom erősítő gyak; járások; futások.	A tanult gyakorlatok ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok bemutatására
EK/2	En de hors fejlesztése, állóképesség növelése.	Lábfej gyakorlatok; hajlékonyságot fejlesztő hátgyakorlatok; Gyakorlatok en de hors fejlesztésére; előre, hátra és oldal irányú lábemelést, tágitást fejlesztő gyak; koordinációs és ritmikai gyak; Spárga, ill. attitude előkészítés; szökdelés, futások	Testrészek és a gyakorlatok ismerete.	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok bemutatására, a térben való tájékozódásra
Af/1	Koordináció és izomfejlesztés	Ülő, álló és fekvő helyzetek; lábfej-gyakorlatok; izomfejlesztő gyakorlatok; hajlékonyságot és tágságot fejlesztő gyak;	Az év tananyagának	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok pontos

		koordinációs gyak járások, futások, szökdelések; dinamika- erőtéljes és lágy mozgások; ritmika – gyors és lassú váltakozása	ismerete.	bemutatására,
Af/2	Képességfejlesztés, állóképesség javítása	Statikus kar és lábtartások, egyszerű láb és karmozgások, törzsmozgások; en de hors fejlesztését szolgáló gyak; lábfej gyak; koordinációs, dinamikai és ritmikai gy; hajlékonyságot és tágságot fejl gyak; összetett mozgások és gyakorlatok; járások futások, szökdelések	Az eddig tanultak ismerete és bemutatása, az izmok tudatos haszná- lata.	A tantárgy oktatása befejeződik

Népi gyermekjáték

A tantárgy a tanszak Ek 1. 2. évfolyamában tananyag. Célja, hogy megismertesse a tanulóval a népi gyermek- és sportjátékokat, fejlessze tánckészségét és ritmusérzékét

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
EK/1	Énekes-táncos gyermek- játékok, népi sportjátékok megismerése	Gyermekjátékok: altatók; szerepjátékok; fogócskák; Népi sportjátékok: pásztorjátékok; tréfás versengések Ritmika – ének, járás, taps	A tanult játékok és a hozzájuk fűződő néptánc alaplépéseinek ismerete.	Legyen képes a tanuló a tanult játékokat és lépéseket bemutatni egyszerű ritmusképleteket visszatapsolni, dobogni
EK/2	Népi gyermek- és sportjátékok ritmusérzék fejlesztése	Gyermekjátékok: kiolvasók; párválasztók; fogyó – gyarapodó; vonulós – kapuzó Sportjátékok: küzdő; fogó; tréfás versengések Ritmika – ének, járás, taps	A játékok és táncok ismerete, előadása, ritmusképletek visszatapsolása, dobogása.	A tantárgy oktatása befejeződik.

Tánc történet

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/7	A tánc kialakulása, fejlődése	Őskor – a tánc szerepe a törzsek életében Tánc az ókori kultúrákban Középkor a néptánc gyökerei és fejlődése Udvari táncok A balett kialakulása és fejlődése napjainkig A balett történet néhány nagy egyéniségének élete és művei	Az év tananyagának ismerete	A tanuló legyen képes a tanult anyag visszaadására, a múlt és jelen értékeinek befogadására, elemezni a táncművészet különböző stílusait.
Tk/8	A modern tánc és a társastánc története.	A modern tánc kialakulása és fejlődése napjainkig A modern tánc néhány nagy egyéniségének élete és munkái A társastáncok kialakulása és fejlődése	A tanuló ismerje az év tananyagát, a táncművészet kimagasló műveit.	A tantárgy oktatása befejeződik.

II. Modern – kortárstánc tanszak

Intézményünk a moderntánc tanszak oktatását választotta.

1. A tanszak feladata, fejlesztési követelmények

Ismertesse meg a tanulóval

- a modern táncművészet főbb irányait
- az irányzatok technikai alapelemeit, jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit
- a mozgáselemek végrehajtásának szabályait
- harmonikus, esztétikus kivitelezés módját
- Fejlessze a tanuló
- technikai adottságait
- koncentrálókéességét
- muzikalitását
- kreativitását
- tér- és formaérzékét
- előadói készségét
- személyiségét
- Alakítsa ki a tanulóban
- táncművészet iránti nyitottságot
- dinamikai és érzelmi váltások fontosságát
- rendszeres munka igényét
- improvizáció és kompozíció tudatos használatát
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát

Ösztönözze a tanulót

- igényes munkára
- színházi események látogatására
- érzelmi nyitottságra
- egészséges életmódra
- fantáziájának kibontakozására
- kreativitás megnyilvánulására
- improvizációs készség kibontására
- Irányítsa a tanulót
- szakirányú továbbtanulásra
- amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra

2. Óraterv

Évfolyamok												
Előképző			Alapfok						Továbbképző			
Tantárgyak	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Táncelőkészítő gimnasztika	4	4										
Esztétikus testképzés			4	4								
Jazz – technika					4	4	4	4				
Graham – technika									1	1		
Limón – technika											1	1
Kontakt – technika									1	1		
Modern jazz – technika											1	1
Improvizáció									1	1	1	1
Kompozíció											1	1
Tánc történet									1	1		
Összesen:	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

3. Követelmények

Követelmények az előképző elvégzése után

Táncelőkészítő gimnasztika

A tanuló ismerje testrészeit, a járás- és futásformákat. Legyen képes a térben való tájékozódásra, izmainak tudatos használatára, a tananyag csoportos bemutatására, fegyelmezett együttműködésre.

Követelmények az alapfok elvégzése után

Esztétikus testképzés

A tanuló ismerje a térirányok, térlepcsők gyakorlati alkalmazását, a mozgás törvényszerűségeit. Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, plasztikus végrehajtására, tudatos izomtevékenységre, izommunkára, a mozgás törvényszerűségeinek használatára.

Jazz - technika

A tanuló ismerje a technika tanult mozgásanyagát, a kontrakció és release tudatos használatát, a technika stílusát, előadásmódját. Legyen képes a gyakorlatokat biztonsággal, stílusosan bemutatni, önálló és csoportos etüdök, kombinációk előadására.

Követelmények a továbbképző elvégzése után

Graham – technika

A tanuló ismerje a technika tanult mozgásanyagát, speciális gerinchasználatát, a kontrakció release használatát, a technika dinamikai, ritmikai sajátosságait. Legyen képes a tanult gyakorlatok bemutatására, a technika sajátosságainak megfelelő önálló és csoportos előadásra.

Limón - technika

A tanuló ismerje a technika alapelemeit, gyakorlatait, jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit, a mozgáselemek végrehajtásának szabályait. Legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére, azok kombinálására, a technika dinamikai és érzelmi változásainak megfelelő előadásmódra.

Kontakt - technika

A tanuló ismerje a technika tanult mozgásanyagát, improvizációs és kombinációs lehetőségeit. Legyen képes a gördülékeny és puha izomtónus és földhasználatra, a kreativitás, improvizáció tudatos használatára.

Modern jazz - technika

A tanuló ismerje a technika speciális gyakorlatait, mozgássorait, a technikára jellemző harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait. Legyen képes a gyakorlatokat biztonsággal, stílusosan bemutatni, önálló és csoportos előadásra, a zene és tánc kapcsolatának megteremtésére.

Improvizáció

A tanuló ismerje a forma, a tér, az idő, a dinamika alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait. Legyen képes a forma, tér, idő, dinamika komplex alkalmazására, kreatív improvizációra.

Tánc történet:

A tanuló ismerje az adott év tananyagát, a táncművészet kimagasló műveit, a nagy egyéniségek munkásságát. Legyen képes elemezni a táncművészet különböző stílusait, a társ művészetek iránti érdeklődésre, a múlt és jelen értékeinek befogadására.

4.Tananyag – évenkénti és tantárgyankénti lebontásban

Táncelőkészítő gimnasztika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmények	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
EK/1	Képességfejlesztés, állóképesség növelése	Ülve és állva végezhető lábfej gyakorlatok; hajlékonyságot fejlesztő hátgyakorlatok; Hátizom erősítő gyakorlatok; hasizom erősítő gyak; járások; futások; klasszikus balett pozíciói, ülő, álló, fekvő helyzetek; kar- és lábhelyzetek, egyszerű törzs-, kar és lábmozgások; ritmika – járás, taps dinamika – lágy és erőteljes mozgás	A tanult gyakorlatok ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok bemutatására, fegyelmezett együttműködésre
EK/2	Előkészítés a modern technikák speciális követelményeihez	Lábfej gyakorlatok; hajlékonyságot fejlesztő hátgyakorlatok; előre, hátra és oldal irányú lábemelést, tágitást fejlesztő gyak; koordinációs és ritmikai gyak; Spárga. előkészítés; járások, szökdelés, futások; összetett törzs-, kar- és lábmozgások; ritmikai és dinamikai gyakorlatok; légző gy	Testrészek és a gyakorlatok ismerete, tájékozódás a térben	A tantárgy oktatása befejeződik

Esztétikus testképzés

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmények	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Af/1	Természetes, egészséges mozgáskultúra, és az arra való igény kialakítása	A mozgás esztétikai törvényszerűségei - tér, idő, erő Természetes testtartás Légzés Ülő-, álló-, fekvő- és támaszhelyzetek Láb-, nyak és törzsgyakorlatok	A tanult gyakorlatok és a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok bemutatására, tudatos izommunkára

		Izomerősítő gyakorlatok Rövid etűdök		
Af/2	A test és izomzat felkészítése más tánctechnikákra	Rúd mellett végzett lábgyakorlatok Törzsgyakorlatok fekvésben és rúd mellett Izomerősítő gyak Összetett törzs-, kar- és lábmozgások Önálló gyakorlat készítése, improvizáció Rövid koreográfiák	A tananyag, térben való tájékozódás, tudatos izommunka, a mozgás esztétikai törvényszerű- ségeknek használata	A tantárgy oktatása befejeződik

Jazz - technika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Af/3	A jazz – technika alapelemeinek és sajátosságainak megismerése	Pozíciók Tér irányai és szintjei Kontrakció – release, spirál Kartartások, speciális karhasználat Bemelegítő, legördülő és földgyak Technikai gyakorlatok: Pli releve Tanduk, Fonduk Egyszerű izolációs gyak. Néhány ütemből álló kombinációk Nyújtás	Az év tananyagának ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok bemutatására, a tanult technikai elemek tudatos használatára
Af/4	A technika szabályinak és stílusbeli kötöttségeinek megismerése	Bemelegítő gördülő és földgyak Technikai gyak: plie, releve, tanduk, fonduk, rond de jamb par terre, kontrakció release, spirál adagio Tour preparáció	Tanult gyakorlatok, szakkifejezések ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok és etűdök pontos, harmonikus bemutatására

		Összetett izolációs gyak Rövid etűdök Nyújtás		
Af/5	Technikai biztonság kialakítása	Gördülő és földgyak – bemelegítés Technikai gyak plie releve, kontrakció release; tandu; fondu; rondok; frappe; developpe; jete; pas de bourres, spirál, adagio Izoláció Balance Tour Etűdök Nyújtás	A gyakorlatok és etűdök ismerete Szakkifejezések értelmezése és használata	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok pontos és harmonikus bemutatására A tanult etűdöket a technika sajátos stílusának megfelelően előadni
Af/6	Technikai tudás elmélyítése	Az előző években tanult gyakorlatok Koreográfiák	A tanult gyakorlatok és koreográfiák ismerete és a technika stílusának megfelelő előadása	A tantárgy oktatása befejeződik

Graham - technika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/7	A technika alapjainak, mozgás- elveinek megismerése	Térhasználat Központérvzés Talajgyakorlatok – bounces, spirál, légzés, kontrakció release Középgyakorlatok – plie, releve, kontrakció release, láb emelés- len- dítés diagonal gyakorlatok – walks lépés, járás futás, triplets, kis ugrások, skip dinamikai és tempógyakorlatok	A tanult gyakorlatok és a technika sajátosságainak ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok pontos és stílusos bemutatására

Tk/8	A technikai tudás elmélyítése	Talajgyakorlatok – a tanult gyakorlatok összetettebb változatai, kontrakció – release és spirál ötvözése, fold Középgyakorlatok – kontrakció – release, plie releve, weight shift, suspension, Diagonal gyakorlatok – lépéskombinációk és ugrások kimozdítása különböző terekbe ritmikai, dinamikai és tempógyakorlatok	A technika sajátos mozgáskultúrájának, tanult gyakorlatok és kombinációk ismerete, azok stílusos önálló és csoportos előadása	A tantárgy oktatása befejeződik
------	-------------------------------	--	---	---------------------------------

Limón technika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/9	A technikára jellemző mozgáselemek megismerése	Talajgyakorlatok – gerinc, fej, kar, láb izolált mozgáslehetőségeinek feltárása és elsajátítása fekvő gyakorlatokkal; ülő helyzetben végzett gyakorlatok – pozíciók elsajátítása és fejlesztése, előkészítő, első és második poz; izoláció a testrészek súlytalanításával; gördülések előre majd oldalra; zuhanások Középgyakorlatok – pozíciók, technikai gyakorlatok; izoláció; spirál; rotáció; gördülés; suspension; plie, kis zuhanások Diagonal gyakorlatok – folyamatos haladás, központ, kis ugrások	A technika alapelemei, a tanult gyakorlatok ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok pontos kivitelezésére, azok kombinálására
		Talajgyakorlatok – fej, kar, láb és gerinc izolációs gyakorlatok; gördülések; mellkas	A technika jellegzetes	

Tk/10	Technikai tudás elmélyítése	emelés fekvő helyzetben; ülő helyzetben – izolációk; láb- és karpozíciók összekapcsolása, spirál; zuhanások Középgyakorlatok – rugó; pozíciók és rotáció, izóláció; gördülés; plie releve, zuhanások; lendülések	koordinációjának, szabályainak ismerete gyakorlatok és lépéssorok pontos kivitelezése	A tantárgy oktatása befejeződik
-------	-----------------------------	--	--	---------------------------------

Kontakt - technika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/7	A technika specifikumainak megismerése, elsajátítása	alap mozgási ismeretek; saját ösztönös mozgások; bizalom kapcsolat a földdel; gurulások; támaszok és mozgások támaszban; dölések, séta, futás földi helyzetbe kerüléssel, társnak felület és testsúly egy részének átadása test tudatossági gyakorlatok – partnergrafika információ átadása érintéssel, az érintés minőségei, laza izomtónus improvizáció – kötött feladattal, párokban fej-fej, hát-hát, tenyér-tenyér, talp-talp érintéses, csukott szemes társkövetéses gyakorlatok	A tanult mozgásanyag ismerete	Legyen képes a tanuló a gördülékeny és puha izomtónus és földhasználatra
Tk/8	Technikai tudás elmélyítése	gurulások különböző testrészek vezetésével, társnak felületadással; támaszok, súly adás; egyensúlyi helyzetek; földnek átadott súly? dölések, séta, futások partnerrel végezve Test tudatossági gyakorlatok- érintéssel finomabb érzékelés kialakítása; ízületek izolálása végtag mozgatással	a tanult mozgásanyag improvizációs és kombinációs lehetőségeinek ismerete Technikai elemek tánc közbeni előhívása	A tantárgy oktatása befejeződik

		Improvizáció – vezetett formában társ mozgatása, táncba vitele; társ által alkotott felületek kihasználása; csukott szemes követéses feladatok	improvizáció és kompozíció tudatos használata	
--	--	---	--	--

Modern jazz - technika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/9	A technika összetettségének, sokszínűségének megismerése és elsajátítása	Bemelegítő gyakorlatok – paralelle – en dehors pozícióváltások; gördülések; plie releve; kontrakció négy fázisban; Technikai gyakorlatok- battement tendu; rond de jamb part erre; frappe; izolációk adagio; gr. bat jete; tourok; chaine; developpe; Allegro – saute; assambla; sisonne Diagonal – középgyakorlatok alapján, földhasználattal kombinációk Nyújtás, tágítás	Gyakorlatok, a technikára jellemző előadásmód ismerete	Legyen képes a tanuló a tanult gyakorlatokat, kombinációkat stílusosan bemutatni, a zene és tánc kapcsolatának megteremtésére
Tk/10	Technikai tudás továbbfejlesztése, elmélyítése	Bemelegítő gyakorlatok – pozícióváltások; legördülések; releve, plie rotációval; kontrakció Technikai gyakorlatok – bat tendu; rond de j p t; izolációs gyakorlatok; frappe; adgio; gr bat jete; developpe; tourok; chaine Allegro – souték; assamble; sisonne Diagonal – gyakorlatok alapján földhasználattal és ugrásokkal	Gyakorlatok, kombinációk, kivitelezés módjának ismerete stílusos előadásmód	A tantárgy oktatása befejeződik

		Kombinációk Nyújtás, tágitás		
--	--	---------------------------------	--	--

Improvizáció

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/7 Tk/8 Tk/9	Kreativitás fejlesztése, improvizáció lehetőségeinek megismerése	Forma–statikus pozíciók - szobrok, szoborcsoportok; mozgások – helyzetváltoztatás, egyes vagy több testrész mozgatása, vezetés Tér – haladás különböző irányba; elfordulások vízszintes és függőleges tengely körül; térformák; csoportos mozgások Idő – belső óra, külső mérték; mozgás és szünet; relatív viszonyok; egyenletes, egyenetlen löktetés; alaplöktetés, hangsúly ritmuskövetés és alkotás Dinamika – vezetett; lendített, tartott, passzív	Tanult gyakorlatok, feladatok, forma, tér idő alkalmazási lehetőségeinek ismerete	Legyen képes a tanuló a tanultak komplex alkalmazására, az improvizáció és kompozíció tudatos használatára
Tk/10	Improvizációs készség fejlesztése	Az előző évben tanult gyakorlatok és feladatok alapján irányított és önálló feladatok, gyakorlatok összeállításai	Tér, idő, dinamika használata, kreatív, kapcsolatteremtő improvizáció, tudatosság	A tantárgy oktatása befejeződik

Kompozíció

A tananyag egy része azonos az improvizáció tantárgy tananyagával, a különbség a feladatokban és azok megoldásában van

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/9	A kompozíció közegének, a komponálás szempontjainak megismerése	A tánckompozíció közege – szereplők jellege, száma; helyszín, akusztikus környezet; táncosok megjelenése; időtartam; mozgásanyag; kompozíciós elvek; kívánt hatás; téma Forma–statikus pozíciók - szobrok, szoborcsoportok; mozgások – helyzetváltoztatás, egyes vagy több testrész mozgatása, vezetés Tér – haladás különböző irányba; elfordulások vízszintes és függőleges tengely körül; térformák; csoportos mozgások Idő – belső óra, külső mérték; mozgás és szünet; relatív viszonyok; egyenletes, egyenetlen löktetés; alaplöktetés, hangsúly ritmus követés és alkotás Dinamika – vezetett; lendített, tartott, passzív	Tanult gyakorlatok, feladatok, forma, tér idő alkalmazási lehetőségeinek, tánckompozíció közegének ismerete	Legyen képes a tanuló a tanultak komplex alkalmazására, az improvizáció és kompozíció tudatos használatára
Tk/10	Koreográfusi készség fejlesztése	Komponálás slspelvei Az előző évben tanult gyakorlatok és feladatok alapján irányított és önálló koreográfiák összeállításai	Tér, idő, dinamika használata, kreatív, kapcsolatteremtő improvizáció, tudatosság, koreográfusi készség kibontása	A tantárgy oktatása befejeződik

Tánc történet

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/7	A tánc kialakulása, fejlődése	Őskor – a tánc szerepe a törzsek életében Tánc az ókori kultúrákban Középkor a néptánc gyökerei és fejlődése Udvari táncok A balett kialakulása és fejlődése napjainkig A balett történet néhány nagy egyéniségének élete és művei	Az év tananyagának ismerete	A tanuló legyen képes a tanult anyag visszaadására, a múlt és jelen értékeinek befogadására, elemezni a táncművészet különböző stílusait.
Tk/8	A modern tánc és a társastánc története.	A modern tánc kialakulása és fejlődése napjainkig A modern tánc néhány nagy egyéniségének élete és munkái A társastáncok kialakulása és fejlődése	A tanuló ismerje az év tananyagát, a táncművészet kimagasló műveit.	A tantárgy oktatása befejeződik.

5. A számonkérés formája

A tanulók minden gyakorlati tantárgy minden évfolyamában félévi és év végi csoportos vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai:

Az adott év tananyagának ismerete

A bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága

Harmonikus, koordinált bemutatása

A zene és a tánc összhangjára való törekvés

II. Modern – kortárstánc tanszak

Intézményünk a moderntánc tanszak oktatását választotta.

1. A tanszak feladata, fejlesztési követelmények

Ismertesse meg a tanulóval

- a modern táncművészet főbb irányait
- az irányzatok technikai alapelemeit, jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit
- a mozgáselemek végrehajtásának szabályait
- harmonikus, esztétikus kivitelezés módját
- Fejlessze a tanuló
- technikai adottságait
- koncentrálókéességét
- muzikalitását
- kreativitását
- tér- és formaérzékét
- előadói készségét
- személyiségét
- Alakítsa ki a tanulóban
- táncművészet iránti nyitottságot
- dinamikai és érzelmi váltások fontosságát
- rendszeres munka igényét
- improvizáció és kompozíció tudatos használatát
- a munkában való részvételhez szükséges megfelelő magatartásformát

Ösztönözze a tanulót

- igényes munkára
- színházi események látogatására
- érzelmi nyitottságra
- egészséges életmódra
- fantáziájának kibontakozására
- kreativitás megnyilvánulására
- improvizációs készség kibontására

- Irányítsa a tanulót
- szakirányú továbbtanulásra
- amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra

2. Óraterv

Évfolyamok												
Előképző			Alapfok						Továbbképző			
Tantárgyak	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Táncelőkészítő gimnasztika	4	4										
Esztétikus testképzés			4	4								
Jazz – technika					4	4	4	4				
Graham – technika									1	1		
Limón – technika											1	1
Kontakt – technika									1	1		
Modern jazz – technika											1	1
Improvizáció									1	1	1	1
Kompozíció											1	1
Tánc történet									1	1		
Összesen:	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

3. Követelmények

Követelmények az előképző elvégzése után

- Táncelőkészítő gimnasztika
- A tanuló ismerje testrészeit, a járás- és futásformákat. Legyen képes a térben való tájékozódásra, izmainak tudatos használatára, a tananyag csoportos bemutatására, fegyelmezett együttműködésre.

Követelmények az alapfok elvégzése után

- Esztétikus testképzés
- A tanuló ismerje a térirányok, térlépcsők gyakorlati alkalmazását, a mozgás törvényszerűségeit. Legyen képes a tanult mozgásformák önálló, plasztikus végrehajtására, tudatos izomtevékenységre, izommunkára, a mozgás törvényszerűségeinek használatára.
- Jazz - technika
- A tanuló ismerje a technika tanult mozgásanyagát, a kontrakció és release tudatos használatát, a technika stílusát, előadásmódját. Legyen képes a gyakorlatokat biztonsággal, stílusosan bemutatni, önálló és csoportos etűdök, kombinációk előadására.

Követelmények a továbbképző elvégzése után

Graham – technika

- A tanuló ismerje a technika tanult mozgásanyagát, speciális gerinchasználatát, a kontrakció release használatát, a technika dinamikai, ritmikai sajátosságait. Legyen képes a tanult gyakorlatok bemutatására, a technika sajátosságainak megfelelő önálló és csoportos előadásra.

Limón - technika

- A tanuló ismerje a technika alapelemeit, gyakorlatait, jellegzetes koordinációját és variációs lehetőségeit, a mozgáselemek végrehajtásának szabályait. Legyen képes a gyakorlatok pontos kivitelezésére, azok kombinálására, a technika dinamikai és érzelmi változásainak megfelelő előadásmódra.

Kontakt - technika

- A tanuló ismerje a technika tanult mozgásanyagát, improvizációs és kombinációs lehetőségeit. Legyen képes a gördülékeny és puha izomtónus és földhasználatra, a kreativitás, improvizáció tudatos használatára.

Modern jazz - technika

- A tanuló ismerje a technika speciális gyakorlatait, mozgássorait, a technikára jellemző harmonikus, esztétikus kivitelezés módjait. Legyen képes a gyakorlatokat biztonsággal, stílusosan bemutatni, önálló és csoportos előadásra, a zene és tánc kapcsolatának megteremtésére.

Improvizáció

- A tanuló ismerje a forma, a tér, az idő, a dinamika alkalmazásának lehetőségeit és sajátosságait. Legyen képes a forma, tér, idő, dinamika komplex alkalmazására, kreatív improvizációra.

Tánc történet:

- A tanuló ismerje az adott év tananyagát, a táncművészet kimagasló műveit, a nagy egyéniségek munkásságát. Legyen képes elemezni a táncművészet különböző stílusait, a társdművészetek iránti érdeklődésre, a múlt és jelen értékeinek befogadására.

4.Tananyag – évenkénti és tantárgyankénti lebontásban

Táncelőkészítő gimnasztika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmények	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
EK/1	Képességfejlesztés, állóképesség növelése	Ülve és állva végezhető lábfej gyakorlatok; hajlékonyságot fejlesztő hátgyakorlatok; Hátizom erősítő gyakorlatok; hasizom erősítő gyak; járások; futások; klasszikus balett pozíciói, ülő, álló, fekvő helyzetek; kar- és lábhelyzetek, egyszerű törzs-, kar és lábmozgások; ritmika – járás, taps dinamika – lágy és erőteljes mozgás	A tanult gyakorlatok ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok bemutatására, fegyelmezett együttműködésre
EK/2	Előkészítés a modern technikák speciális követelményeihez	Lábfej gyakorlatok; hajlékonyságot fejlesztő hátgyakorlatok; előre, hátra és oldal irányú lábemelést, tágitást fejlesztő gyak; koordinációs és ritmikai gyak; Spárga. előkészítés; járások, szökdelés, futások; összetett törzs-, kar- és lábmozgások; ritmikai és dinamikai gyakorlatok; légző gy	Testrészek és a gyakorlatok ismerete, tájékozódás a térben	A tantárgy oktatása befejeződik

Esztétikus testképzés

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmények	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Af/1	Természetes, egészséges mozgáskultúra, és az arra való igény kialakítása	A mozgás esztétikai törvényszerűségei - tér, idő, erő Természetes testtartás Légzés Ülő-, álló-, fekvő- és támaszhelyzetek Láb-, nyak és törzsgyakorlatok Izomerősítő gyakorlatok Rövid etűdök	A tanult gyakorlatok és a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok bemutatására, tudatos izommunkára

Af/2	A test és izomzat felkészítése más tánctechnikákra	Rúd mellett végzett lábgyakorlatok Törzsgyakorlatok fekvésben és rúd mellett Izomerősítő gyak Összetett törzs-, kar- és lábmozgások Önálló gyakorlat készítése, improvizáció Rövid koreográfiák	A tananyag, térben való tájékozódás, tudatos izommunka, a mozgás esztétikai törvényszerűségeinek használata	A tantárgy oktatása befejeződik
------	--	--	---	---------------------------------

Jazz - technika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Af/3	A jazz – technika alapelemeinek és sajátosságainak megismerése	Pozíciók Tér irányai és szintjei Kontrakció – release, spirál Kartartások, speciális karhasználat Bemelegítő, legördülő és földgyak Technikai gyakorlatok: Pli releve Tandu, Fondu Egyszerű izolációs gyak. Néhány ütemből álló kombinációk Nyújtás	Az év tananyagának ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok bemutatására, a tanult technikai elemek tudatos használatára
Af/4	A technika szabályinak és stílusbeli kötöttségeinek megismerése	Bemelegítő gördülő és földgyak Technikai gyak: plie, releve, tanduk, fonduk, rond de jamb par terre, kontrakció release, spirál adagio Tour preparáció Összetett izolációs gyak Rövid etűdök Nyújtás	Tanult gyakorlatok, szakkifejezések ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok és etűdök pontos, harmonikus bemutatására
		Gördülő és földgyak – bemelegítés Technikai gyak plie releve,		Legyen képes a tanuló a

Af/5	Technikai biztonság kialakítása	kontrakció release; tandu; fondu; rondok; frappe; developpe; jete; pas de bourres, spirál, adagio Izoláció Balance Tour Etűdök Nyújtás	A gyakorlatok és etűdök ismerete Szakkifejezések értelmezése és használata	gyakorlatok pontos és harmonikus bemutatására A tanult etűdöket a technika sajátos stílusának megfelelően előadni
Af/6	Technikai tudás elmélyítése	Az előző években tanult gyakorlatok Koreográfiák	A tanult gyakorlatok és koreográfiák ismerete és a technika stílusának megfelelő előadása	A tantárgy oktatása befejeződik

Graham - technika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/7	A technika alapjainak, mozgás-elveinek megismerése	Térhasználat Központérvzés Talajgyakorlatok – bounces, spirál, légzés, kontrakció release Középgyakorlatok – plie, releve, kontrakció release, láb emelés- len-dítés diagonal gyakorlatok – walks lépés, járás futás, triplets, kis ugrások, skip dinamikai és tempógyakorlatok	A tanult gyakorlatok és a technika sajátosságainak ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok pontos és stílusos bemutatására
Tk/8	A technikai tudás elmélyítése	Talajgyakorlatok – a tanult gyakorlatok összetettebb változatai, kontrakció – release és spirál ötvözése, fold Középgyakorlatok – kontrakció – release, plie releve, weight shift,	A technika sajátos mozgáskultúrájának, tanult gyakorlatok és kombinációk ismerete, azok stílusos	A tantárgy oktatása befejeződik

		suspension, Diagonal gyakorlatok – lépéskombinációk és ugrások kimozdítása különböző terekbe ritmikai, dinamikai és tempógyakorlatok	önálló és csoportos előadása	
--	--	--	------------------------------	--

Limón technika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/9	A technikára jellemző mozgáselemek megismerése	Talajgyakorlatok – gerinc, fej, kar, láb izolált mozgáslehetőségeinek feltárása és elsajátítása fekvő gyakorlatokkal; ülő helyzetben végzett gyakorlatok – pozíciók elsajátítása és fejlesztése, előkészítő, első és második poz; izoláció a testrészek súlytalanításával; gördülések előre majd oldalra; zuhanások Középgyakorlatok – pozíciók, technikai gyakorlatok; izoláció; spirál; rotáció; gördülés; suspension; plie, kis zuhanások Diagonal gyakorlatok – folyamatos haladás, központ, kis ugrások	A technika alapelemei, a tanult gyakorlatok ismerete	Legyen képes a tanuló a gyakorlatok pontos kivitelezésére, azok kombinálására
Tk/10	Technikai tudás elmélyítése	Talajgyakorlatok – fej, kar, láb és gerinc izolációs gyakorlatok; gördülések; mellkas emelés fekvő helyzetben; ülő helyzetben – izolációk; láb- és karpozíciók összekapcsolása, spirál; zuhanások Középgyakorlatok – rugó; pozíciók és rotáció, izoláció; gördülés; plie releve, zuhanások; lendülések	A technika jellegzetes koordinációjának, szabályainak ismerete gyakorlatok és lépéssorok pontos kivitelezése	A tantárgy oktatása befejeződik

Kontakt - technika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/7	A technika specifikumainak megismerése, elsajátítása	alap mozgási ismeretek; saját ösztönös mozgások; bizalom kapcsolat a földdel; gurulások; támaszok és mozgások támaszban; dölések, séta, futás földi helyzetbe kerüléssel, társnak felület és testsúly egy részének átadása test tudatossági gyakorlatok – partnergrafika információ átadása érintéssel, az érintés minőségei, laza izomtónus improvizáció – kötött feladattal, párokban fej-fej, hát-hát, tenyér-tenyér, talp-talp érintéses, csukott szemes társkövetéses gyakorlatok	A tanult mozgásanyag ismerete	Legyen képes a tanuló a gördülékeny és puha izomtónus és földhasználatra
Tk/8	Technikai tudás elmélyítése	gurulások különböző testrészek vezetésével, társnak felületadással; támaszok, súly adás; egyensúlyi helyzetek; földnek átadott súly? dölések, séta, futások partnerrel végezve Test tudatossági gyakorlatok- érintéssel finomabb érzékelés kialakítása; ízületek izolálása végtag mozgatással Improvizáció – vezetett formában társ mozgatása, táncba vitele; társ által alkotott felületek kihasználása; csukott szemes követéses feladatok	a tanult mozgásanyag improvizációs és kombinációs lehetőségeinek ismerete Technikai elemek tánc közbeni előhívása improvizáció és kompozíció tudatos használata	A tantárgy oktatása befejeződik

Modern jazz - technika

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/9	A technika összetettségének, sokszínűségének megismerése és elsajátítása	Bemelegítő gyakorlatok – paralelle – en dehors pozícióváltások; gördülések; plie releve; kontrakció négy fázisban; Technikai gyakorlatok- battement tendu; rond de jamb part erre; frappe; izolációk adagio; gr. bat jete; tourok; chaine; developpe; Allegro – saute; assambla; sisonne Diagonal – középgyakorlatok alapján, földhasználattal kombinációk Nyújtás, tágitás	Gyakorlatok, a technikára jellemző előadásmód ismerete	Legyen képes a tanuló a tanult gyakorlatokat, kombinációkat stílusosan bemutatni, a zene és tánc kapcsolatának megteremtésére
Tk/10	Technikai tudás továbbfejlesztése, elmélyítése	Bemelegítő gyakorlatok – pozícióváltások; legördülések; releve, plie rotációval; kontrakció Technikai gyakorlatok – bat tendu; rond de j p t; izolációs gyakorlatok; frappe; adgio; gr bat jete; developpe; tourok; chaine Allegro – souték; assamble; sisonne Diagonal – gyakorlatok alapján földhasználattal és ugrásokkal Kombinációk Nyújtás, tágitás	Gyakorlatok, kombinációk, kivitelezés módjának ismerete stílusos előadásmód	A tantárgy oktatása befejeződik

Improvizáció

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/7 Tk/8 Tk/9	Kreativitás fejlesztése, improvizáció lehetőségeinek megismerése	Forma–statikus pozíciók - szobrok, szoborcsoportok; mozgások – helyzetváltoztatás, egyes vagy több testrész mozgatása, vezetés Tér – haladás különböző irányba; elfordulások vízszintes és függőleges tengely körül; térformák; csoportos mozgások Idő – belső óra, külső mérték; mozgás és szünet; relatív viszonyok; egyenletes, egyenetlen löktetés; alaplöktetés, hangsúly ritmuskövetés és alkotás Dinamika – vezetett; lendített, tartott, passzív	Tanult gyakorlatok, feladatok, forma, tér idő alkalmazási lehetőségeinek ismerete	Legyen képes a tanuló a tanultak komplex alkalmazására, az improvizáció és kompozíció tudatos használatára
Tk/10	Improvizációs készség fejlesztése	Az előző évben tanult gyakorlatok és feladatok alapján irányított és önálló feladatok, gyakorlatok összeállításai	Tér, idő, dinamika használata, kreatív, kapcsolatteremtő improvizáció, tudatosság	A tantárgy oktatása befejeződik

Kompozíció

A tananyag egy része azonos az improvizáció tantárgy tananyagával, a különbség a feladatokban és azok megoldásában van

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/9	A kompozíció közegének, a komponálás szempontjainak megismerése	A tánckompozíció közege – szereplők jellege, száma; helyszín, akusztikus környezet; táncosok megjelenése; időtartam; mozgásanyag; kompozíciós elvek; kívánt hatás; téma Forma–statikus pozíciók - szobrok, szoborcsoportok; mozgások – helyzetváltoztatás, egyes vagy több testrész mozgatása, vezetés Tér – haladás különböző irányba; elfordulások vízszintes és függőleges tengely körül; térformák; csoportos mozgások Idő – belső óra, külső mérték; mozgás és szünet; relatív viszonyok; egyenletes, egyenetlen löktetés; alaplöktetés, hangsúly ritmus követés és alkotás Dinamika – vezetett; lendített, tartott, passzív	Tanult gyakorlatok, feladatok, forma, tér idő alkalmazási lehetőségeinek, tánckompozíció közegének ismerete	Legyen képes a tanuló a tanultak komplex alkalmazására, az improvizáció és kompozíció tudatos használatára
Tk/10	Koreográfusi készség fejlesztése	Komponálás slspelvei Az előző évben tanult gyakorlatok és feladatok alapján irányított és önálló koreográfiák összeállításai	Tér, idő, dinamika használata, kreatív, kapcsolatteremtő improvizáció, tudatosság, koreográfusi készség kibontása	A tantárgy oktatása befejeződik

Tánc történet

Évf.	Szakirányú feladat	Tananyag	Minimum követelmény	Magasabb évfolyamba lépés feltétele
Tk/7	A tánc kialakulása, fejlődése	Őskor – a tánc szerepe a törzsek életében Tánc az ókori kultúrákban Középkor a néptánc gyökerei és fejlődése Udvari táncok A balett kialakulása és fejlődése napjainkig A balett történet néhány nagy egyéniségének élete és művei	Az év tananyagának ismerete	A tanuló legyen képes a tanult anyagvisszaadására, a múlt és jelen értékeinek befogadására, elemezni a táncművészet különböző stílusait.
Tk/8	A modern tánc és a társastánc története.	A modern tánc kialakulása és fejlődése napjainkig A modern tánc néhány nagy egyéniségének élete és munkái A társastáncok kialakulása és fejlődése	A tanuló ismerje az év tananyagát, a táncművészet kimagasló műveit.	A tantárgy oktatása befejeződik.

5. A számonkérés formája

- A tanulók minden gyakorlati tantárgy minden évfolyamában félévi és év végi csoportos vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A minősítésre, osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.
- Az értékelés szempontjai:
- Az adott év tananyagának ismerete
- A bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága
- Harmonikus, koordinált bemutatása
- A zene és a tánc összhangjára való törekvés

Néptánc

A tanszak tantárgyai és azok óraszámai

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Népi játék, Néptánc	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Folklórismeretek					1	1	1	1				
Tánc történet									1	1		
Köt. vál. t. Népi ének Kinetográfia			1	1							1	1
Összesen	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

Főtárgy:

- Népi játék, néptánc

Kötelező tantárgyak:

- Folklórismeretek
- Tánc történet

Kötelezően választható tantárgyak:

- Népi ének
- Folklórismeretek
- Tánc történet
- Kinetográfia

Szabadon választható tantárgyak:

A tanszak bármely, az életkori sajátosságoknak megfelelő gyakorlati tantárgya.

KÖVETELMÉNYEK

Követelmények az előképző elvégzése után

Népi játék, néptánc

A tanuló ismerjen:

- legalább 10 kiszámolót, 10 különböző típusú játékot, illetve 10 népdalt

Legyen képes:

- a játékokhoz fűződő lépéseket szépen előadni,
- egyszerű ritmusképleteket visszaadni tapssal, dobogással

Követelmények az alapfok elvégzése után

Népi játék, Néptánc

A tanuló ismerje:

- a tanult játékokat és népdalokat
- a tanult táncrendeket, s legalább kettőt magabiztosan improvizáljon. (pl: dél-dunántúli ugrós, kanásztánc (fiúk), karikázó 8 lányok), rábaközi dús, ill. körverbunk (fiúk), szatmári verbunk (fiúk), hajlikázó (lányok) , lassú és friss csárdás, széki négyes, csárdás, sűrű és ritka tempó (fiúk), lőrincrévi páros táncok, sárközi ugrós és csárdás, karikázó (lányok) verbung (fiúk), dél-alföldi páros ugrós és csárdás.

Legyen képes:

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.

Folklórismeret

A tanuló ismerje:

- a folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait,
- az egyes jeles napok időpontját,
- a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét,
- a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait,
- a magyar paraszti világgép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat,
- a parasztság hiedelemvilágának főbb szereplőit, funkciójukat,
- a korévfolym szintjének megfelelő legfontosabb folklór-kiadványokat (könyv, lemez), és intézményeket (múzeumok, gyűjtemények).

Legyen képes:

- felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét,
- előadni népdalokat, rítusénekeket, és szokásszövegeket.

Követelmények a továbbképző elvégzése után

Néptánc

A tanuló ismerje:

- a különböző táncrendek zenéjét, népdalait (min.100)
- a tanult táncrendeket.

Legyen képes:

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni,
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni,
- legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.

Folklórismeret

A tanuló ismerje:

- A fő népköltészeti műfajok jellegzetességeit
- a magyar néprajzi csoportok földrajzi elhelyezkedését, kialakulásuk legfőbb történeti motívumait, hagyományos népi kultúrájuk meghatározó jegyeit.

Legyen képes:

- rugalmas szemlélettel látni az egyén, a közösség egységét és
- kölcsönhatását a hagyományos népi kultúrában,
- megkülönböztetni a népi és „magas” kultúra jelenségeit, összehasonlítani
- jellemzőiket,
- felidézni a prózai népköltészeti alkotások főbb tartalmi csoportjait, témaköreit,
- önálló véleménynyilvánításra a látott művekről.

Kinetográfia

A tanuló ismerje:

- a mozdulatelemzés alaptényezőit,
- a mozdulat és helyzet típusait.

Legyen képes:

- a kinetogrammal lejegyzett motívumokat pontosan leolvasni, és stílusosan előadni.

Tánc történet

A tanuló ismerje:

- az adott évfolyam anyagát,
- a táncművészet kimagasló alpműveit,
- a nagy egyéniségek munkásságát,
- az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokat.

Legyen képes:

- elemezni a táncművészet különböző stílusait,
- a társ művészetek iránti érdeklődésre,
- a múlt és jelen értékeinek befogadására.

Évfolyamonkénti és tantárgyankénti lebontás:

Előkészítő 1-2. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata:

A képzés feladata:

- a játék, a tánc, a mozgás örömeinek megélése,
- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- az alapvető zenei ismeretek elsajátítása,
- ismerkedés a térrel,
- a mozgáselemek tudatos használata,
- a zene és a mozgás összhangjára való törekvés.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a tanítási óra rendjét,
- a teremhasználat rendjét,
- az alapvető ritmusértékeket,
- a fő térirányokat,
- a fő pozíciókat,
- a kör, a sor, a pár fogalmát,
- a mozgás kapcsolatát a zenével.

Fejlessze a tanuló:

- tánc iránti szeretetét,
- ritmuskészségét,
- tér-és formaérzékét,
- koordinációját.

Tananyag

Népi játékok

- a, énekes-táncos gyermekjáték
- b, népi sportjáték

A népi játékok alkalmazásánál figyelembe kell venni a gyerekek nemét, korát, érdeklődési körét, a helyet, ahol a játékot tanítjuk.

Céljaink a tanult játékokkal:

- mozgáskészség javítása,
- közösségi érzés tudatos erősítése,
- élményszerzés, játékra nevelés.

a, Eredeti énekes-táncos gyermekjátékok

- altatók Csicsíja babája..., Beli beli, kucu beli
- kiolvasók: Mese, mese, mátká..., Kiugrott a gombóc..., Héja, héja lakatos...
- szerepjátékok: Lipem-lopom a szőlőt..., Festékes, A csengeri piacon...
- fogócska: Ha én cica..., Katica szállj el..., Tüzet viszek...,
- párválasztó: Három csillag..., Hajlik a meggyfa..., Elvesztettem zsebkendőmet...
- fogyó-gyarapodó: Járok egyedül..., Itt ül egy kis kosárban...
- vonulós-kapuzó: Új a csizmám..., Mért küldött az...,

b, Népi sportjátékok

Kiválóan alkalmasak jellembeli tulajdonságok (ügyesség, bátorság, önuralom, önzetlenség, gyors felfogóképesség, versenyszellem) fejlesztésére.

küzdő Adj király katonát...

nemzetes

fogó fekete-fehér, fészekfogó, Itt a kettő...,

pásztorjátékok csülkőzés, kanászozás

tréfás versengések bakugrás, sötörés,

Néptánc alaplépések

A játékokhoz fűződő lépések: szép, egyenletes járás, futás, egyes-kettes csárdás, szökellő, galopp, sarkazó, szökdelés páros lábon, stb.

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: a tanult játékok bemutatása, népdalok eléneklése.
- Év végi bemutató: a tanult játékfűzés (koreográfiai bemutatása).

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a játékokhoz fűződő lépéseket szépen előadni.
- Legyen képes egyszerű ritmusképleteket visszaadni tapssal, dobogással.
- A tanuló ismerjen legalább 10 kiszámolót, 10 különböző típusú játékot,
- illetve 10 népdalt.
-

Alapfok 1. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a tanult mozgáselemek tudatos használata,
- az ugrás elsajátítása,
- alapvető zenei ismeretek elsajátítása,
- táncetűd elsajátítása,
- a táncához kapcsolódó népdalok megtanulása,
- a nyolcados lüktetés megismertetése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- az ugrás fajtáit,
- az alapvető ritmusértékeket,
- a kör, a sor, a pár fogalmát,

Fejlessze a tanuló:

- ritmusérzékét,
- testtudatát,
- erőnlétét,
- mozgásszeretét.

Tananyag

Tánctechnika

- gimnasztika:
 - járás lábujjon, sarkon, külső-és belső láb élen, futások különböző
 - kartartással, lábemeléssel, törzs-, kar- és fejgyakorlatok.
 - speciális gyakorlatok:
 - o helyes testtartás, pozíciók fogalma (I.,II.)- pozíció váltások,
 - o térdhajlítás (demi plié), féltalpra emelkedés (relevé), lábcúsztatás
 - o (battement tendu).

Ritmika

- hangjegyérték gyakorlatok: nyolcad-negyed-fél értékű járás tapssal,
- visszhang gyakorlatok,
- futótűz-ritmus továbbadása tapssal, dobogással.

Néptánc

- dél-dunántúli ugrós alapmotívumok: cifra, höcögő, lengető, térdügető,
- csapások és ezek variációi, keresztező futó, vonulós-dudálós motívumok,
- eszközös táncok: fiúknak kanásztánc, lányoknak üveges,
- mezőföldi karikázó motívumok:
- egyes és kettes csárdás rugózva, sarkas, sarkas höcögő, lengető-höcögő,
- variánsai, futó-tükörcsárdás,

Daltanulás:

- mezőföldi és dél-dunántúli dalok

Koreográfia:

- a tanult eredeti anyag és játékok alapján

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
- elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend,
- zenekari felállás...), népdalok.
- Év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni.
- Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.
- Ismerje a tanult a tanult játékokat és népdalokat a tanult táncrendeket, s
- legalább kettőt magabiztosan improvizáljon. (pl: dél-dunántúli ugrós,
- kanásztánc(fiúk), karikázó 8 lányok),

Alapfok 2. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- az ugrás különbözőségei, hasonlóságai, típusaink megismertetése,
- az összekapaszkodás módjainak megismertetése,
- a páros ugrós jellemzőinek megismerése,
- a 2/4-es ütem megismertetése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a rábaközi dus mozgásanyagát,
- a tánc zenei jellemzői,

Fejlessze a tanuló:

- ritmuskészségét,
- mozgáskoordinációját,
- erőnlétét,
- ruganyosságát.

Tananyag

Tánctechnika

- gimnasztika
- speciális gyakorlatok:
 - o az eddig tanultak ismétlése, kombinációja, újabb pozíció (V.),
 - o térdhajlítás (grand plié), lábkörzések a földön, lábemelések (relevé lent), karpozíciók (I., II., III.), ugrások: két lábon parallel ugrások
 - o (saute), + 1/4-et, 1/2-et fordulva jobbra-balra.

Ritmika

- egyenletes járás közben hosszabb ritmusképletek visszatapsolása, dobogása,
- kétszólamú mozgás gyakoroltatása.

Táncos nyelv

- térirányok (1-8.)
- karakter (stílus)- hasonlóság, azonosság, különbözőség.

Játék

- szerepjátszó és sportos játékok tanulása.

Néptánc

- ugrós motívumok Rábaközből: kopogó, sarkascifra, ugrócsapó és variánsai,
- terpeszcsapó,
- verbunk motívumok (Rábaköz): tapsbemérő, fordulós és variációi,
- lengető-séta, pattintó csapó, hegyező,
- lányoknak somogyi karikázó: ingó, lépő, csárdás, keresztező, belépő, futó.

Daltanulás

- rábaközi és somogyi dallamok.

Koreográfia

- a tanult anyagból

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
 - elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend,
 - zenekari felállás...), népdalok.
- Év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni.
- Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.
- Legyen képes 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni, dobogni.
- Ismerje a tanult a tanult játékokat és népdalokat a tanult táncrendeket, s
- legalább kettőt magabiztosan improvizáljon.

Alapfok 3. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- páros viszony megismertetése,
- páros forgás technikájának elsajátítása,
- fenthangsúlyos táncolás tudatosítása,
- a negyedes lüktetésrend megismertetése,
- a táncokhoz kötődő népdalok megismertetése.

Ismeresse meg a tanulóval:

- a tanult táncok elnevezéseit,
- a tájegység fogalmát,
- a jellegzetes hangszereket.

Fejlessze a tanuló:

- ritmuskészségét,
- a zenéhez való igazodását,
- improvizációs készségét,
- mozgáskészségét.

Tananyag:

Tánctechnika

- gimnasztika
- speciális gyakorlatok:
 - az eddig tanultak kombinációja, lábdobások (battement tendu jeté,
 - grand battement jeté), fejkapás technika, forgás.

Ritmika

- kontrás taps gyakorlása,
- járás-futás változó tempójú zenére.

Táncos nyelv

- tempó: lassú, közepes, gyors (táncpushoz kötve),
- szimmetria-aszimmetria.

Néptánc

- szatmári verbunk, lassú és friss csárdás: különböző csárdások, cifra variációk,
- hegyezők, bokázók, kisharang, keresztező, fonás előre-hátra,
- átvető, lábfelhúzás (csizmaszár ütő), páros forgó, kiforgató, lányokank forgások, fiúknak csapások
- hajlikázó: vonulósok, kapuzók, egyéni szatmári figurák.
- széki négyes és csárdás: bekezdő, lépő, váltó, séta-cifra, kopogók, páros forgó.

Daltanulás:

- szatmári és széki dalok.

Koreográfia:

- a tanult anyagból.

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
- elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend,
- zenekari felállás...), népdalok.
- Év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni.
- Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.
- Ismerje a tanult népdalokat, a tanult táncrendeket, s
- legalább kettőt magabiztosan improvizáljon. (pl.- szatmári verbunk, lassú és friss csárdás, hajlikázó, széki négyes és csárdás.

Alapfok 4. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a tanult táncstílusok jellemzőinek tudatosítása,
- az összetett ugrós elemek kötési lehetőségeinek ismeretét.

Ismertesse meg a tanulóval:

- forgás egyedül technikáit,
- a zenei jellemzőket,
- a tánc stílus fogalmát,
- a páros viszony jellemzőit.

Fejlessze a tanuló:

- mozgásemlékezetét,
- improvizációs készségét,
- koordinációját,
- dinamikai készségét,
- előadói készségét.

Tananyag:

Tánctechnika

- gimnasztika,
- speciális gyakorlatok: az eddig tanultak nehezített változatai, ugró (assamblé, jeté) gyakorlatok, forgások diagonálban.

Ritmika

- nehezebb visszhang gyakorlatok,
- koordinációs gyakorlatok (mást táncolnak és mást tapsolnak),

Néptánc

- -széki táncrend: négyes és csárdás ismétlése,
 - lassú: szép páros összefogódzás, lassú lépő helyben,
 - fordulva, előre-hátra haladva
 - porka-hétlépés motívumok: ropogtató, páros forgás,
 - előre-hátra lépő, lány kiforgatása, csapás díszítés
 - fiúknak sűrű és ritka tempó: bekezdő, kopogó, csapások, lezárók
 - lábkörzések, figurák
- lányoknak: somogyi karikázó:
- kapuzók, ingó, csárdás, lépő, rida, ridaváltó, belépő.

Daltanulás

- széki lassú, négyes, csárdás dallamok (+csujtogatások),
- somogyi karikázó dalok.

Koreográfia

- somogyi és széki anyagból.

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
- elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend,
- zenekari felállás...), népdalok.
- Év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni.
- Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.
- Ismerje a tanult népdalokat, a tanult táncrendeket, s
- legalább kettőt magabiztosan improvizáljon.

Alapfok 5. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a forgások technikai előkészítése,
- a 4/4 –es ütem megismertetése,
- az aszimmetrikus ritmus megismerése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a széki táncrend fogalmát,
- a sánta dúvő kíséretmódot,
- az erdélyi táncdialaktus területét,
- a széki táncgyományokat.

Fejlessze a tanuló:

- mozgáskoordinációját,
- ruganyosságát,
- egyensúlyérzékét,
- erőnlétét.

Tananyag:

Tánctechnika

- gimnasztika
- speciális gyakorlatok:
 - alapgyakorlatok (rúd, és középgyakorlatok), lábkörzések (demi rond,
 - rond de jambe part erre), ugrások (echappé) fordulva is, forgások és
 - ugrások diagonálban.

Ritmika

- hosszabb ritmusképletek memorizálása,
- nehezebb koordinációs gyakorlatok,
- régi és új stílusú zene felismerése.

Néptánc

- Dél-alföld páros ugrós: egyes csárdás (pihenő), kirúgós cifra, oldalazó,
 - hátravágó, kopogó, légbokázó-cifra, futó-kirúgós cifra,
 - csapások, haladó bokázók, földcsapó, szökellős
 - dobogó.
- Dél-alföldi csárdás: séta, séta-ugró, séta-lengető, páros forgó, forgóváltó
 - (huppantós, ledobbantós, bokázós), páros bokázó, oldalt
 - dobbantós, kisharang, félfordulós (bedöntve is), előre-hátra
 - haladó
- Lőrincrévi páros táncok: páros forgás, forgás-váltó, kinyitás, kiforgatás,
 - vezetés.

Daltanulás

- Dél-alföldi és lőrincrévi dalok.

Koreográfia

- Dél-alföldi ugrós és csárdás anyagból.

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
- elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend,
- zenekari felállás...), népdalok.
- Év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni.
- Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.
- Ismerje a tanult a tanult népdalokat, a tanult táncrendeket, s
- legalább kettőt magabiztosan improvizáljon. (pl.

Alapfok 6. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a sárközi táncrend jellemzőinek megismerése,
- a figurázás szabályainak rögzítése,
- a tánc stílusának megismertetése,
- a páros forgás és forgatás technikájának elsajátítása,
- az erdélyi dialektuson belül Lőrincrève táji meghatározása,
- az alapfok évfolyamain tanultak összefoglalása, rendszerezése,
- felkészülés az alapfokú művészeti vizsgára.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a karalatti forgatások szabályait, törvényszerűségeit,
- a lendület és dinamika törvényszerűségeit,
- a jellegzetes összekapaszkodási módokat.

Fejlessze a tanuló:

- mozgáskoordinációját,
- improvizációs készségét,
- stílusismeretét,
- előadói készségét.

Tananyag:

Tánctechnika

- gimnasztika,
- speciális gyakorlatok: az eddig tanultak ismételése, kombinációja.

Ritmika

- összetettebb koordinációs gyakorlatok (különböző láb-, kéz-, fejmozgás),
- különböző tánc típus zenei anyagának felismerése a tanult táncrend alapján.

Néptánc

- Sárközi táncrend: karikázó: 5/8- os lépő, csárdás, keresztező, rezgők, futó,
 - jobbr-balra váltások,
- ugrós: sárközi cifrák, kirúgók, haladók, kopogók...
- verbunk: cifra, keresztező, hátravágó, záró, váltó, hegyező,
 - csizmaverő.
- csárdás: kettes csárdás, egylépés, cifra, lippentő, keresztező,
 - bokázó, sarkazó, sergő, forgó, mártogató, kopogók.

Daltanulás:

- Sárközi dalok: karikázó, ugrós, csárdás.

Koreográfia:

- Sárközből.

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
- elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend,
- zenekari felállás...), népdalok.
- Év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni.
- Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.
- Ismerje a tanult a tanult népdalokat, a tanult táncrendeket.

Továbbképző 7. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

Ismertesse meg a tanulóval:

- A Kárpát-medence élő magyarok egyes tánc típusait, azok változatait,
- illetve a környező nemzetiségek tánc hagyományait (nemzetiségi táncok).

Készítse elő: speciális feladatokkal a tanulót a gyimesi táncok jellegzetes lépései
mellette a sajátos előadásmód-stílus helyes, szép kivitelezésére.

Keltse fel a tanulóban: a környező országok hagyományai iránti érdeklődést
(tánc, viselet).

Tananyag:

Tánctechnika

- gimnasztika,
- speciális gyakorlatok.

Néptánc

- Gyimesi táncok:
- a, Kárpát medencei: féloláhos, verbunk, lassú és sebesmagyaros, lassú és sebes
 - csárdás, kettős jártatója és sirülője.
- b, Balkáni táncréteg: sima héjsza, korobjászka, kerekes, tisztí héjsza, békási
 - ruszka, hosszúhavasi, régi héjsza.
- c, Közép-európai táncréteg: háromsirülős, egytoppantós, háromtoppantós, hétlépés, porka.
- Somogyi táncrend: karikázó és ugrós ismétlése, kiegészítése,
 - lassú és friss csárdás:
 - kettes csárdás, bokázós csárdás, keresztező csárdás, rezgő,
 - mártogatós, csalogató.

Daltanulás, koreográfia

- a tanult anyagokból.

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
- elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend,
- zenekari felállás...), népdalok.
- Év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni.
- Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.
- Ismerje a tanult a tanult népdalokat, a tanult táncrendeket.

Továbbképző 8. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

Ismertesse meg a tanulóval:

- A tájegységen belül fellelhető különbségekkel, hasonlóságokkal, (nyugati palóc, keleti palóc), és a régi stílusú forgós-forgatós táncokkal.

Érzékeltesse:

- Speciális gyakorlatokkal a mozdulatokban fellelhető dinamikai, ritmikai és plasztikai különbségeket.

Tananyag:

Tánctechnika

- gimnasztika,
- speciális gyakorlatok.

Néptánc

- Palóc táncok: karikázó: csárdás, bekezdő, bukós, sergő, váltó jobbra-balra
 - verbunk: lépő, fordulгатó, bokázó, lengető, cifra, hegyező cifra,
 - oldaltugró, csapó, sarkazó
 - csárdás: egylépés, lengető, aprózó, szaladó, hegyező-cifra,
 - bokázó, mártogató.
- Székelyföldi táncok: verbunk: bokázó, ugró bokázó, kopogók, csapásolók,
 - keresztező, terpesz bokázó, koppantgató,
 - forgatós: összerázó, átvetős, összeugró, csizmaverő,
 - kiforgató, csalogató, forgó, tapsos, ugró,
 - bokázó,
 - szöktető: cifrák, kopogók.

Daltanulás, koreográfia

- palóc és székelyföldi anyagból.

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
- elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend,
- zenekari felállás...), népdalok.
- Év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni.
- Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.
- Ismerje a tanult a tanult népdalokat, a tanult táncrendeket.

Továbbképző 9. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

Ismertesse meg a tanulóval:

- Az erdélyi táncok típusait, a táncokhoz kapcsolódó énekeket, zenei kíséretet.

Fejlessze a tanuló:

- mozgáskutúráját,
- fizikai állóképességét,
- ízlését,
- kritikai érzékét.

Tananyag:

Tánctechnika

- gimnasztika,
- speciális gyakorlatok.

Néptánc

- Mezőségi vagy kalotaszegi táncok:
- a, mezősegi: lassú cigánytánc, szászka (ritka csárdás), ritka szökös, sűrű csárdás,
- o ritka magyar, sűrű magyar, korcsos, négyes,
- b, kalotaszegi: legényes, csárdás, szapora.

Daltanulás, koreográfia

- mezősegi, kalotaszegi, vagy mindkettő.

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
- elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend,
- zenekari felállás...), népdalok.
- Év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni.
- Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.
- Ismerje a tanult a tanult népdalokat, a tanult táncrendeket.

Továbbképző 10. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

Ismertesse meg a tanulóval:

Ismételtesse át a tanulókkal:

- az alapfokon tanult dialektusok táncrendjeit,
- a tánc típusokat,
- a kísérő zenekari felállást,
- a jellegzetes viseleteket.

Készítse fel a tanulót:

- a művészeti záróvizsgára.

Tananyag:

Tánctechnika

- gimnasztika,
- speciális gyakorlatok.

Néptánc

- a tanult táncrendek ismételése,
- kiegészítő anyagként: német, délszláv, szlovák, román, cigány táncok.

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
 - elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend, zenekari felállás...), népdalok.
- Év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni.
- Legyen képes felismerni és megnevezni az irányokat, arányokat, alakzatokat.
- Ismerje a tanult a tanult népdalokat, a tanult táncrendeket, s
- legalább kettőt magabiztosan improvizáljon. (pl: dél-dunántúli ugrós,
- kanásztánc(fiúk), karikázó 8 lányok), rábaközi dús, ill. körverbunk (fiúk),
- szatmári verbunk (fiúk), hajlikázó (lányok) , lassú és friss csárdás, széki
- négyes, csárdás, sűrű és ritka tempó (fiúk), lőrincrévi páros táncok, sárközi
- ugrós és csárdás, karikázó (lányok) verbung (fiúk), dél-alföldi páros ugrós és csárdás.

A népi játék néptánc számonkérési formája:

A tanulók minden évfolyamon félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot. A bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai-minimum:

Előképző

- félévi beszámoló: a tanult játékok bemutatása, népdalok eléneklése.
- év végi bemutató: a tanult játékfűzés (koreográfiai bemutatása).

Alapfok, Továbbképző

- félévi beszámoló: gyakorlat: a tanult anyag biztos ismerete, improvizálás.
 - elmélet: a tanult anyaghoz kapcsolódó elmélet (pl. táncrend, zenekari felállás...), népdalok.
- év végi bemutató: a tanult koreográfiák színpadi bemutatása.

Népi ének

Mivel a balett tanszak keretében kötelezően választható népi ének tantárgynak nincs központilag kidolgozott tanterve- és így iskolánk szabad kezét kapott e tantárgy anyagának kiválasztásában, tartalommal való megtöltésében- úgy határoztunk, hogy e tantárgy keretében foglalkozunk- a folklórismeret tantárgy megalapozásaként- elsősorban helyi néphagyományainkkal, szokásainkkal, „jeles napok”- kal illetve az ezekhez kapcsolódó népi énekekkel, mondókákkal, népdalokkal, ritmikus játékokkal, stb.

Alapfok 1. évfolyam: 1. év

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a hagyományok megismertetése, ápolása: népi énekek, mondókák, ritmikus játékok,
- ritmuskészség fejlesztése,

Ismertesse meg a tanulóval:

- hagyományok születésének megismertetése, ápolása, továbbadása

Fejlessze a tanuló:

- ritmuskészséget,
- a közös éneklés, tánc iránti szeretetét,
- memóriáját.

Minimumkövetelmények:

A tanuló ismerje

- a tanult játékokat és minimum 20 népdalt.

Legyen képes

- a technikai gyakorlatokat biztosan végrehajtani, összekötni
- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Ritmusképletek visszatapsolása, dobogása,
- Irányok, alakzatok felismerése

E tantárgy keretében az ismeretek szerzése megélt élmény formájában történik, ami mindezt maradandóvá teszi.

Tananyag

Májfadöntés: a természet újjászületésének szimbóluma

a legények készítik

a leányok kapják

szalagokkal, virágokkal, tele üveg borral díszítik

Helyi népviseletbe öltözött leányok, legények táncolnak, énekelnek a májfás háznál. A háziak megvendégelik őket.

Kelj fel, májfa...

Isaszegi templom tornya...

Süss fel nap...

Fecskét látok...

Csillag Boris...

Én kicsike vagyok...

Szüreti felvonulás

A menet élén gyönyörű színes szőlő fürtökből font koszorút visznek. Énekszóval, tánccal kísért látványos felvonulásuk minden évben sok-sok nézőt, kísérőt vonz az utcára. A hangulatos vidám ünnepséghez esti szüreti mulatság, bál is kapcsolódik.

Érik a szőlő...
Piros kancsó...
Lipem-lopom a szőlőt...
Isaszegi templom tornya...
Isaszegi bíró szőlőjében...
Süss fel nap...
Bújj, bújj zöld ág...

Alapfok: 2.évfolyam

Szakirányú feladat

A tanulóismerje

- a tanult népi játékokat,
- népdalokat, (minimum 20),
- tanult táncrendeket,
- népszokásokat.

Legyen képes

- 2/4-es ritmusképletet visszatapsolni,
- eljátszani a megismert dalokat,
- Felidézni a népszokások történetét.

Tananyag

Pünkösöd

Ez igazán kedves ünnep tanítványainknak, mivel Pünkösdkirály-választás is kapcsolódik hozzá.

A főszereplő a Pünkösdi királynő, aki díszes ruhájával, megjelenésével kitűnik a többiek közül.

Természetesen menyasszony, vőlegény, vőfély, koszorúslány is szerepel a játékban.

Mi van ma, mi van ma...
Én kicsike vagyok...
A pünkösdi rózsá...
A pünkösdek jeles napja...
Gyere be, rózsám...
Ég a gyertya...
Hej koszorú...
Ickom, pickom...
Csillag Boris...
Haj-ki kiske...

Augusztus 20 – Szent István napja

Az országos megemlékezés mellett helyi szép, színes hagyomány államalapító királyunk ünnepe.

Gyönyörű kalászból font koszorú van a menet elején, amelyet helyi népviseletbe öltözött leány és fiú visz.

A szintén népviseletbe öltözött táncosok, és az asszonykórus tagjai énekszóval, menettáncsal kísérik.

A Szent Istvánnal kapcsolatos ünnepségen felemelő szertartás keretében kerül sor az új kenyér megszentelésére, és megszelésére, amelyet a résztvevők megkóstolnak.

Elvégeztük az aratást...
Arass rózsám, arass...
Búza, búza, búza, de szép tábla búza...
Lipem, lopom a szőlőt...
Repülj, repülj pille...

A fenti ünnepek a helyi aranyminősítésű Csata táncegyüttes hagyományőrző csoportjának, és az Asszonykórus tagjainak részvételével, színvonalas szereplésével válnak maradandó élménnyé.

A Csata táncegyüttesben természetesen kisebb és nagyobb tanítványaink is ott vonulnak, énekelnek, táncolnak.

A helyi hagyományokhoz kapcsolódó ünnepekhez képző-iparművészeti pályázatokat hirdetünk, amelyek eredményhirdetésére és a díjak átadására ünnepségeink keretében kerül sor.

A fentiekkel erősítjük tanítványaink helyi közösségeinkhez való kötődését.

A számonkérés csoportosan történik.

A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze, és ő tesz javaslatot a minősítésre, osztályzatra is. A bizottság szótöbbséggel dönt.

A tantárgy tanításához rendelkezésünkre álló szakmai anyagok:

Tátrai Zs. – Karácsony M.E.: Jeles napok, ünnepi szokások
Lázár K.: Népi játékok
Dolányi A.: Gyermekjátékok Turán
P.M.P.SZ.I.: Ünnepel az iskola
Hónapsoroló I.
Hónapsoroló II.
Magyar Néptánc Örökség I.-II.
Téli népszokások
Játék és tánc az iskolában – sorozat,
és a tantárgy keretében tanított események valós élményei mellett a
helyszíneken készült képi és hangfelvételek.

Folklórismeret

Alapfok 3. évfolyam: 1. év

A tantárgy szakirányú feladata

Elsődleges feladata, hogy a gyermekekben felkeltse az érdeklődést a néprajz iránt, valamint lehetősége szerint a népszokások művelőjévé váljon. (pl.: kántálás, betlehemezés, lucázás...)

Ismertesse meg a tanulóval:

- a rítusok elemeit,
- a kultúrköröket,
- az állandó és mozgó ünnepeket,
- az ünnep fogalmát.

Fejlessze:

- a tanuló közösséghez tartozásának érzését.

Ösztönözze a gyermeket:

- ismeretei gyarapítására,
- a közösségi kultúra művelésére.

Népszokások, bevezetés

Az egyes népszokások konkrét ismertetése előtt világossá kell tenni általában a néphagyomány ünnepi rítusainak formai összetevőit, illetve történeti rétegeik eredetének forrásait. Ezek az alapok a továbbiakban folyamatosan alkalmazhatóak a konkrét ünnepi szokások magyarázatánál.

A tanulók előtt világossá kell tenni, hogy egy-egy jeles napi rítus formailag a következő elemeket tartalmazza, azaz kellett tartalmaznia eredeti formájában:

rítuscselekmény,
mondott rítus (ének, mondóka, szerepszöveg),
rítusmagyarázat (eredetmonda, a szokás funkciójának, miértjének népi magyarázata),

A magyar népszokások kialakulásában szerepet játszó történelmi kultúrköröket:
a kereszténység előtti magyarság szokás-és hiedelemvilágának maradványai,
a görög-római antikvitás elemei,
a germán-kelta-szláv európai pogányság nyomai,
a zsidó-keresztén kultúrkör meghatározó és asszimiláló hatásai

Játékos, érdeklődést felkeltő, szórakoztató formában való átadása, közismert példák felvonultatásával (húsvéti locsolás, tojásfestés, ajándékozás...)!

A paraszti év ünnepi időpontjait befolyásoló, különböző történelmi időszámítási rendszerek:
holdév – napév (állandó és mozgó ünnepek),
évkezdő időpontok (ádvent, karácsony, újév, Szent György nap, stb.),
vigília-jelenség (a nap kezdetének változó felfogása),
ünnepi félév – gazdasági félév,
napfordulók, napéjegyenlőségek,

A téli napforduló ünnepköre

- (Ádventtől vízkeresztig)

Ádvent („Kisbőjt”)

- időbeli meghatározása, egyházi értelme, jelentősége,
- a fonó szokásköre, szerepe a falu téli szokásaiban, disznótor,
- ádvent-kezdő névnapok, a hozzájuk kapcsolódó mágikus, jósló praktikák (András, Katalin, Borbála),

Miklós nap (XII. 6.)

- Miklós püspök legendája (ajándékozás),
- Fonóbeli alakoskodás,

Luca nap (XII. 13.)

- Egykori évkezdés, napforduló,
- Luca apokrif szent,
- Luca női démon, kapcsolatos a fénnnyel, a baromfi termékenységgel,
- Lucajárás,
- Kotyolás,
- Luca széke, hiedelemmondák.

Karácsony (XII. 25-26.)

- Szenteste (vigília-kérdés),
- A téli napforduló pogány ünnepe (Bladr-mítosz),
- A keleti misztérium-kultuszok (Mithrász),
- Hanuka,
- Újszövetségi történet (Jézus születése),
- Karácsonyi asztal, étkezési szokások, halottkultusz,
- Mágikus és jósló praktikák,
- Kántálás, névnapköszöntők, vesszőhordás, Paradicsom-játék.

Betlehemezés

- Jézus születésének dramatizált megjelenítése. Központi magja a pásztorjáték. (Betanulás, szerepek, bábtáncoltató forma.)

Regölés

- Fő időpontja István nap (vértanú),
- Jelmezek, szereplők, hangszerek,
- A rítusének szövegének elemzése (szarvas-ének, párosító, jókívánság, koledálás),
- Földrajzi-történeti elterjedése,
- Ősvallási, ősköltészeti elemek.

Aprószentek (XII. 28.)

- Újszövetségi történet,
- Korbácsolás, vesszőzés,
- Legényavatás,

Szilveszter- Újév (Kiskarácsony)

- Évkezdő szokások: zajkeltés, pásztorjárás, köszöntők, aranyosvíz,
- Mágikus és jósló praktikák,
- Étkezési szokások,
- A moldvai magyarok „hejgetése”.

Vízkereszt (I.6.)

- Újszövetségi történeti (a három napkeleti bölcs, Jézus megkeresztelése, kánai menyegző),
- Vízszentelés, krétaszentelés, házszentelés,
- Csillaghordás, csillagének – a karácsonyi ünnepkör lezáró, a farsang kezdő időpontja.

Minimumkövetelmények:

- A memoriter szöveg-és dallamanyag folyamatos kikérdezése.
- Az egyes tárgykörök lezárásakor dolgozat.
- Házi dolgozat.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét, előadni népdalokat, rítusénekeket, és szokásszövegeket.

A tanuló ismerje:

- a folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait,
- az egyes jeles napok időpontját,
- a korévfolyam szintjének megfelelő legfontosabb folklór-kiadványokat
- (könyv, lemez), és intézményeket (múzeumok, gyűjtemények).

Alapfok 4. évfolyam: 2. év

A tantárgy szakirányú feladata:

Ismertesse meg a tanulóval:

- Szintjének megfelelő folklórkiadványokkal és intézményekkel,
- a farsang jelentését,
- a farsangi szokásokat, hagyományokat,
- a nagyböjt jelentőségét,
- a húsvét, a pünkösd vallási tartalmát.

Ösztönözze:

- a farsangi időszakban a jelmezes beöltöztetésre,
- a húsvéti hagyományok követésére.

Legyen képes:

- farsangi, húsvéti, pünkösd népdalok, egyházi énekek előadására, szokásszövegek, versek mondására

Jeles napok

(Vízkeresztől Dömötör napig)

Ismétlés: az időszámítás kérdései, különös tekintettel a mozgó (luniszoláris ünnepekre, melyek a télvégi, tavaszi ünnepkör meghatározó jeles napjai. Vízkereszt még szoláris (napév szerinti) állandó ünnep, de a másként húsvét-pünkösdnek is nevezett periódus többi meghatározó időpontja néhány kivételtől eltekintve már húsvét, jelenlegi naptárunk szerint változó dátumától függ.

Húsvét előtt 40 nap a nagyböjt. Ennek kezdete és a vízkereszt közé eső időszak neve farsang a recens hagyomány szerint. Húsvét után 50 nappal van pünkösd (Pentekosztész – ötvenedik). Húsvét vasárnapja a tavaszi napéjegyenlőséget (III.21.) követő első holdtölte utáni vasárnapra esik. Így március 22. és április 25. között kap helyet.

Farsang (I. 6. – húshagyókedd)

Eredeti értelmében szerint a nagybőjt előtti utolsó este, éjszaka (Fasching Carnevale). Ez a jeles idő a hagyományokban és köztudatban fokozatosan terjeszkedik. Elvesz két napot az eredetileg 42 napos 6 hetes bőjtből. E két nap a farsang hétfő és a húshagyókedd. Így terjed ki 3 napra a farsang lezáró periódusa, a „farsang farka”, mely eredetileg csak a vasárnapot jelentette (Szent László monda).

A farsang fogalma a mai köztudatban visszafelé is kiterjed. Tulajdonképpen a vízkereszttől nagybőjtig tartó mulatozós időszakot jelenti. Ez az egyházi tilalmaktól és mezei munkáktól mentes időszak, melynek során a legkülönbözőbb helyszínek (fonó, lakodalom) alkalmat adnak a színjátékszerű maszkos szórakoztatás és szórakozás számára. Húsvét korai, vagy késői ideje szerint beszélünk rövid, illetve hosszú farsangról.

A házasságkötések és az ezekhez kapcsolódó többnapos multságok legfőbb időszaka,

A pártában, illetve nőtlenül maradt házasulandó korban levők tréfás, komoly

megszégyenítése a farsang végén (tuskóhúzás, lakodalom paródia, szűzgulyafordítás),

Maszkos alakoskodások, alkalmak (fonó, lakodalom),

Maszkos felvonulások, (téltemetés, farsangtemetés „memento mori”)

Bálszervezés, adománygyűjtés, táncalkalmak,

Rétegmultságok (asszonyfarsang, pástorfarsang, házasok bálja),

A mohácsi sokacok busójárása (eredetmonda),

A hétfalusiak borica-tánca (európai moreszka hagyomány)

A farsang szoláris jeles napjai:

- II. 2. Gyertyaszentelő (időjóslás)
- II. 3. Szent Balázs püspök legendája, balázsolás, iskolástoborzás

Nagybőjt (hamvazószerdától húsvétvasárnapig)

Egyházi-vallási értelme, tilalmak, köteleességek

Bőjti játékok, karikázó, a nagybőjt időszakán belüli szoláris ünnep: Gergely-járás (III. 12.)

iskolás-toborzó, adománygyűjtő szokás

Virágvasárnap (húsvét előtt egy héttel)

Újszövetségi történet (Jézus bevonulása Jeruzsálembe)

Barkaszentelés, barkával kapcsolatos mágikus praktikák

Kiszezhordás, villózás, zöldág-járás

Nagyhét

- Az újszövetségi passió-történet kivetítése a hét egyes napjaira
- Általános lusztrációs megtisztító rítusok

Nagycsütörtök

- „A harangok elmennek Rómába”, kereplés
- Pilátusverés

Nagypéntek

- A legszigorúbb bőjt, tüzek kioltása,
- Rituális mosakodás, szótalán víz, hollóvíz, féregüzés

Nagyszombat

- Új tűz gyújtása, tűzszentelés

Húsvét vasárnapja

- Hajnali Jézus-keresés, halottkultusz maradványai (halotttetetés, kolduskalács...)
- Körmenet, határjárás, határkerülés
- Ételszentelés, húsvéti asztal, étkezési szokások

Húsvéthétfő (vízbevető)

- Termékenységvarázsló locsolás, vesszőzés,
- Tojásajándék, a tojás mitikus jelentősége, szimbolikája, a díszített tojás (keddi visszontöntözés)

Fehérvasárnap (mátkáló vasárnap)

- A komatál küldés fő időpontja
- A műrokonság (mátkaság, komaság) jelentősége a paraszti életben

Zöldfarsang (húsvétól pünkösdig)

- Játszó
- A fiatalok játékszokásai

Pünkösd (Pentekosztész=ötvenedik)

Újszövetségi értelme: Jézus menybemenetele után a Szentlélek rászáll az apostolokra – tkp. az egyház létrejötte.

Az ókortól dokumentálhatóan természet megújulásának ünnepe (római Flórália, zsidó Sávuót)

A középkor óta ismert szokás a pünkösd király és királyné jelképes házassága a termékenység serkentése végett. (angliai Robin Hood ünnepek, olasz Maggio)

A magyar falvakban pünkösd királyt választottak, vagy jelöltek ki ügyességi és erővetélkedők győzteseiből, aki egy év tartalmára a legények kiváltságokkal rendelkező előjárója lett.

Helyenként, szinte napjainkig szokás a pünkösd kiskirályné körülhordozása vallási emlékünnepként, és a kender növekedését serkentő mágikus szertartásként.

Árpád-házi Szent Erzsébet legendája, rózsacsoda, pünkösd rózsza

A májusfa táncmultság rendezésével való „kitáncolása”, kidöntése az ünnepkör lezárásaként.

A húsvét-pünkösd ünnepkör szoláris ünnepei

Szent György nap (IV. 24.)

Kezdő jellegű gonoszjáró nap, főként a marhatartással, tejhaszonnal kapcsolatos mágikus cselekmények ideje (első kihajtás, harmatszedés),

Körmenetek, határjárások,

Általában varázslásra, mágikus eszközök szerzésére, készítésére, gyógyfüvek gyűjtésére különösen alkalmas dátum,

Az elásott kincssel kapcsolatos hiedelmek kapcsolódnak hozzá,

Időjósító.

Május elseje

Az újjászülető természet ünnepe, a természetben tartott multságok, majálisok ideje,

A falun zöld lombokkal díszítik a házakat

Fontos gonoszjáró nap, a boszorkánygyűlések jeles dátuma,

A legények szerelmi jelként májusfát állítanak kedvesük háza elé.

Szent István napja (VI. 24.)

Jóllehet már a nagy munkák idejére esik, csillagászati jelentősége miatt kiemelkedő ünnepi: a nyár napforduló, a legrövidebb éjszaka dátuma,
Rokon népek ünnepi, szláv, germán párhuzamok (fehér éjszakák),
Újszövetségi értelme szerint Keresztelő Szent János emlékünnepe (Világos Szent János) (az Iván névforma szláv kapcsolatra utal),
Tűzgyújtás, tűzugrás, tüzes kerekek gurítása, tűztutajok úsztatása (nap- és fényszimbolika, mágia),
A hosszú szentiváni ének (párosító jelleg, termékenység varázslás),
A tűzön füstölt gyógyfüvek, abban sült gyümölcsök mágikus hatása,
Gazdasági jeles nap: a gabona töve „megszakad”, tovább nem nő csak érik.

Munkavégző ünnepek

Az egyes, különösen fontos paraszti munkafolyamatok lezárásának ünnepei.

Aratás

Kezdés: Péter-Pál (VI. 29.), Sarlós Boldogasszony (VII.2.)
Aratókoszorú, felvonulás, aratóbál.

Szüret

Kezdés, hegytörvények,
Szüreti koszorú, szüreti bál (a neves borvidéken különösen díszes külsőségek),
Tokaj-hegyalja: Baksus, kapáscéh, kádártánc.
Leányvásárok (gesztenyeszüret)
Az exogám közösségek házasságszerzési alkalmi (Baranya-Sárköz)

Pásztorok és cselédek évadzáró napjai

Szentmihály nap (IX. 29.)

- Országosan a szezonra szegődött bér munkások elszámolási és esetenként újrafogadási napja,
- Bálók
- Időjóslás

Vendel (X. 20.)

- Főként a nyugati területek juhászainak ünnepe.

Dömötör (X. 26.)

- A keleti területeken „juhász újév”.

Disznótör (András nap körül, adventben)

- Családi szűkebb körű multság
- Nyársdugás.

Minimumkövetelmények:

- A memoriter szöveg-és dallamanyag folyamatos kikérdezése.
- Az egyes tárgykörök lezárásakor dolgozat.
- Házi dolgozat.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét,
- előadni népdalokat, rítusénekeket, és szokásszövegeket.

A tanuló ismerje:

- a folklór, mint történeti hagyomány sajátosságait,
- az egyes jeles napok időpontját,
- a jeles napok vallási, hiedelmi funkcióját, magyarázó történetét,
- a korévfolyam szintjének megfelelő legfontosabb folklór-kiadványokat (könyv, lemez), és intézményeket (múzeumok, gyűjtemények).

Alapfok 5. évfolyam: 3. év

A tantárgy szakirányú feladata:

Ismertesse meg a tanulóval:

- az emberélet fordulóit,
- az átmenetek rítusait

Ösztönözze a tanulót:

- a néprajzi ismeretei rendszeres gyarapítására
- aktív részvételre a tanítási órákon kívül is a hagyományok ápolására
- közvetlen környezetében gyűjtőmunkára

Tegye nyitottá:

- a gyermek személyiségét a folklór iránt

Hívja fel a tanulók figyelmét:

- A témaköröknek megfelelő irodalom olvasására.

Az emberélet fordulói

(Az átmenetek rítusai)

Születés

- A születendő gyermek tulajdonságainak befolyásolására és megjósolására vonatkozó praktikák, babonák,
- A terhes asszony státusza a családban és a falusi közösségben: előjogok és tabuk,
- A szüléssel kapcsolatos hagyományok, a bába alakja, az apa szerepe,
- Az újszülött családba fogadásának formái,
- Az anyával és az újszülöttel kapcsolatos védelmező mágiák a keresztelőig: Boldogasszony ágya (Boldogasszony pogány alakja), a váltott gyermekkel kapcsolatos hiedelmek,
- Paszita, komatál,

- Keresztelő (névadási szokások, keresztszülők szerepe),
- Keresztelői mulatság,
- Asszonyavatás

Gyermekkor

- Gyermekjátékok (táncoktatóval egyeztetve)
- A paraszti gyermekkor tárgyi környezete,
- Munkára nevelés, a munkába állás fokozatai,
- A gyermekmunka, mint szokásalkalom (libaőrzés stb...),
- Gyermekkiváltságok,

Legényélet, leányélet

- Serdülők számára szervezett alkalmak, ahol elsajátítják a felnőtt fiatalság viselkedésmódját, belenőnek (serketánc, buhatbál, aprók tánca, gyermeklakodalom, gyermekfarsang),
- A nem felavatott serdülők tilalmai, a tabuk megszegésének megtorlása,
- Legényavatás, leányavatás (legénycéh, banda, leányklasszis, kórus),
- Fiatalok együttes szórakozásának, megmutatkozásának többé-kevésbé szervezett alkalmi (táncalkalmak, játszó, kollektív munkaalkalmak, bizonyos jeles napok szokásai)
- Udvarlási szokások, szerelmi élet.

Párválasztás

- Szokásjog, a párválasztás szempontjai,
- Endogámia, exogámia

A házasság előkészítése

- Közvetítés
- Leánynéző, háztűznéző, kéretés,
- A házasságkötést megelőző jogi megállapodások, mórning, hozomány,
- Kézfogó, eljegyzés, jegyajándékok,
- Próbaházasság.

A kereszténység előtti magyarság házassági szokásai

- Történeti források információi (krónikák, korabeli leírások),
- A recens anyagban fellelhető utalások,
- Leányrablás, leányszöktetés, levirátus, asszonyvétel.

Lakodalom

- A lakodalmi rítusok rendje
- A lakodalmi tisztségviselők, szerepek (vőfélykönyvek),
- Lakodalmi táncok, alakoskodó, szórakoztató szokások,
- Hérész, hívatlanok,
- Tájai eltérések (pl.: parkolás – mosdatás, menyasszonytánc, újasszonytánc).

A házasság életmódja

- Családformák, nagycsalád rendszer,
- Új státusz a falu társadalmában, jogok és tilalmak,
- Vadházasság, félrelépés, közösségi szankciók.

Halál

- A hagyományos paraszti közösségben élő ember viszonya az elmúláshoz,
- A halálra való felkészülés
- A haldoklóval kapcsolatos szokások
- A halottal kapcsolatos szokások, hiedelmek, mágia, tilalmak,
- A sirató
- Temetés, temetkezési szokások (kitérve a pogány magyarság temetkezés rítusainak emlékeire), sírjelek
- Halotti tor, gyász, emlékünnepek
- Kísértet, hazajáró halott, halottkultusz maradványai.

Minimumkövetelmények:

- A memoriter szöveg-és dallamanyag folyamatos kikérdezése.
- Az egyes tárgykörök lezárásakor dolgozat.
- Házi dolgozat

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét,
- előadni népdalokat, rítusénekeket, és szokásszövegeket.

A tanuló ismerje:

- a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjait,
- a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat,
- a parasztság hiedelemvilágának főbb szereplőit, funkciójukat,
- a korévfolyam szintjének megfelelő legfontosabb folklór-kiadványokat
- (könyv, lemez), és intézményeket (múzeumok, gyűjtemények).

Alapfok 6. évfolyam: 4. év

A szakirányú feladata:

Az előző tanévekben tanult ismereteket fel kell eleveníteni, különös tekintettel az egyes jeles napok időpontjára, vallási hiedelmi funkciójára, magyarázó történetére, a hagyományos paraszti élet jellegzetes fordulópontjaira, a paraszti világképre. Készítése fel a művészeti alapvizsgára.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a magyar nép ősvallását
- a magyar hiedelemvilágot
- a természetfeletti lényeket
- a természeti démonokat.

Legyen képes:

- különbségeket tenni a valóságos világ és a hiedelemvilág lényei között
- megkülönböztetni a párhuzamos világkép elemeit.

A magyar nép hiedelemvilága

Bevezetés

A népszokások anyagának átvizsgálása, kiemelve a hiedelem összetevőit:

- Sámánizmus
- Pogányelemek
- Keresztényelemek

A magyar parasztság hiedelemvilágának történeti rétegei

- Ósmagyar réteg (finnugor illetve ótörök elemek),
- A délkelet-európai sztyeppék nagyállattartó nomádjainak világképe,
- Európai pogány réteg (mediterrán antikvitás, germán, kelta, szláv ősvallás),
- Zsidó-keresztény kultúra.
- A magyar ősvallás
- A régészeti, nyelvészeti és történeti anyagban fellelhető adatok (többes lélekhit, fordított túlvilág, totemizmus, szakrális fejedelemség),
- Sámánizmus (földrajzi-etnikai elterjedése, története kutatása),
- A sámánhit alapelvei (közvetítő funkció, transz-technika, született hatalom, sámánbetegség, stb.),
- Nyomai a magyar parasztság hagyományos kultúrájában (táltos, halottlító, mesei motívumok), regélés, boricatánc

Világkép

- A sámánhitű népek világképe,
- Párhuzamos világismeret elemei (bibliai, iskolai, pogány),
- Világ keletkezéséről szóló mítoszok,
- Föld, világfa, életfa, világrétegek, világvége,
- Az égistekkel kapcsolatos hiedelmek (nap, hold, csillagképek),
- Szél, vihar, égbolt, szivárvány,
- Fémek (arany, vas, kincsmondák),
- Tűzkultusz,
- Növények
- Állatok (totemizmus, tabunevek...),
- Emberi testrészek,
- Mesterséges környezet (ház, termőföld stb...),

Természetfeletti lények

- Az alsó mitológia fogalma, animizmus,
- Mesei lények, hiedelemlények,
- Metamorfózis, ambivalencia,
- a, Lidérc, ludvérc
- Fényjelenség együttháló démon, tüzes ember, segítőmit-mitke.

1. b, Szépasszony
 - negatív női démon,
 - megjelenésének ideje, helye (Fata Morgana, Déli Baba),
 - tündérek, kisasszonyok,
 - váltott gyermek,
 - környező gépek hasonló lényei,
 - összefonódása a boszorkánnyal,
2. c. Kísértet, hazajáró halott
3. Természeti démonok
 - Alsó mitológia, a kereszténységet megelőző világ ördögivé degradált, általában ambivalens lényei
 - Vízi lények (holt ember, vízi ember, sellő, vörössipkások, „Víz Őrzője”, hany Istók),
 - Egyetemes néphit- és mitológiai párhuzamok,
 - Gabonadémon,
 - Óriások, törpék tündérek (germán-kelta-szláv párhuzamok).
4. Ördög
 - A kereszténység előtti mitológia degradált alakja (Pán, Faun),
 - A bukott angyalok mítosza,
 - A dualisztikus hitvilág démiurgosza,
 - Démoni gonoszságú, alvilági lény, a boszorkányok ura.
5. Luca
 - Visszautalás a jeles napra
 - A téli napforduló ambivalens női démona,
 - Az asszonyi tevékenységek, tilalmak ellenőre,
 - Baromfi-termékenységgel való kapcsolata, madárlak,
 - Szembetegségek gyógyítója,
 - Apokrif szent
6. d, egyebek
 - vámpírok, gyermekijesztők, betegségdémonok, küldött farkas
7. Természetfeletti erővel rendelkező emberek
 - Táltos
 - Sámánizmus
 - A pogány sámán recens magyar megfelelője,
 - Táltos mondák.
8. Garabonciás
 - Nyugati mágusalak elkeveredve táltossal,
 - Kelet-nyugati területi elterjedés.

9. Boszorkány

- a, a népmesei boszorkányalak
- Baba,Jaga, bába, vasorrú bába – szláv hatás.

b, a középkori boszorkánypercek boszorkánya

- történeti összefoglalás,
- boszorkányszervezetek, sámánizmus,
- eretnkségek,
- pogány hitmaradványok (Könyves Kálmán).

c, a néphit boszorkánya

- történeti elemek
- tudományszerzés,
- funkció (oldás-kötés, rontás, gyógyítás),
- metamorfózis,
- gonoszjáró napok,
- védekezés,
- hiedelemmondák.

10. Tudományosok

- A gonoszok, boszorkányok ellenfelei, sámánisztikus motívumok
- Tudós pásztor, tudós kocsis, molnár,
- Értelmiségi ördögösség „(Faust-monda, Hatvani professzor).

11. Látók, nézők, gyógyítók

- Átmenet a született tudósok és a szerződött ördögösök között
- Léleklátó, halottlátó,
- Jósló koldus, vándor,
- Javasok, gyógykovácsok.

A magyar tündérmesék világának hiedelemelemei

- Már nem élő hiedelmek alakjai,
- Eltérések a valóban hitt hiedelmek alakjaitól,
- A sztyeppei nomád hősénekek hatása.

Babona, babonás cselekmények

- Rontás, igézés,
- Oldás-kötés, szerelmi varázslatok,
- Megnyomás, lóvá tevés,
- Haszonelvétel (főként a szarvasmarhával kapcsolatosan),
- Védekezési praktikák,
- A jövő megismerését és befolyásolását célzó varázslatok,
- A szó ereje (ráolvasások, tabunév, antik párhuzamok).

Minimumkövetelmények:

- A memoriter szöveg-és dallamanyag folyamatos kikérdezése.
- Az egyes tárgykörök lezárásakor dolgozat.
- Házi dolgozat.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes felidézni az egyes jelenségek konkrét megjelenését, a népszokások idejét és rítusrendjét,
- előadni népdalokat, rítusénekeket, és szokásszövegeket.

A tanuló ismerje:

- a magyar paraszti világkép legfőbb elemeit, eredetüket, s a hozzájuk fűződő mondákat,
- a parasztság hiedelemvilágának főbb szereplőit, funkciójukat,
- a korévfolyam szintjének megfelelő legfontosabb folklór-kiadványokat
- (könyv, lemez), és intézményeket (múzeumok, gyűjtemények).

A folklórismeret számonkérés formája:

A tanulók minden évfolyamban félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra, szaktanár tesz javaslatot. A bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai-minimumkövetelmények:

- A memoriter szöveg-és dallamanyag folyamatos kikérdezése.
- Az egyes tárgykörök lezárásakor dolgozat.
- Házi dolgozat.

Tánc történet:

Továbbképző 7. évfolyam: 1. év

A tánc történet tanítása a továbbképző 7-8. évfolyamában történik minden tanszakon, heti 1 órában. A tanulók ekkor már rendelkeznek a tantárgy befogadásához szükséges megfelelő történelmi, irodalmi, zenei és művészettörténeti ismeretekkel.

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- megismertetni a tanulókat szakmai ismereteikre alapozva az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokkal, a táncművészet kimagasló alkotó
- egyéniségeinek munkásságával, a táncirodalom néhány alapvető műveivel,
- ösztönözni, hogy a táncművészet értő és élvező befogadjává váljanak

Ismertesse meg a tanulóval:

- a tánc művészi és közhasznú formáit,
- a társasági táncélet alkalmait,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alapművét, s ezek elemzésén
- keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

Fejlessze a tanuló:

- nem verbális megnyilvánulások iránti fogékonyságát,
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységet,
- vizuális memóriáját,
- képzelőerejét,
- fogékonyságát,
- személyiségét.

Tananyag:

- A köznap és művészi mozgás
- Tér- idő- erő- kifejezés
- A közhasznú és művészi tánc
- A tánc és a társművészetek

A tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai:

- a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor)
- a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk)
- a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett)

Minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes elemezni a táncművészet különböző stílusait, a múlt és jelen értékeinek befogadására, a táncművészetek iránti érdeklődésre.
- Ismerje az adott évfolyam tananyagát, a táncművészetek kimagasló
- alapképeit, a nagy egyéniségek munkásságát, az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokat.

Továbbképző 8. évfolyam: 2. év

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- ösztönözni, hogy a táncművészet értő és élvező befogadjává váljanak,
- megismertetni a különféle táncstílusokkal / műfajokkal, a táncművészet
- kimagasló alkotó egyéniségeinek munkásságával, a táncirodalom néhány alapvető műveivel .

Ismertesse meg a tanulóval:

- az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alapképét, s ezek elemzésén
- keresztül a táncirodalom különböző stílusait.
- a társasági táncélet alkalmait.

Fejlessze a tanuló:

- fogékonyságát,
- nem verbális megnyilvánulások iránti fogékonyságát,
- ízlését,
- kreativitását.

Tananyag:

A színpadi tánc története:

- romantikus balettek (olasz, dán, francia)
- klasszikus balettek (oroszok)

Megújulás a XX. Században:

- balett (Gyagilev orosz balettje, nemzeti balettek,
 - o táncszínház)
- modern tánc (amerikai, európai, magyar)
- folklorizmus (jazz, orosz színpadi néptánc, magyar színpadi néptánc)

Tanévenként legalább két táncelőadás megtekintése és közös feldolgozása.

Egy együttes próbájának legalább egy alkalommal történő megtekintése, a látottak közös feldolgozása.

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- A művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes elemezni a táncművészet különböző stílusait, a múlt és jelen
- értékeinek befogadására, a táncművészetek iránti érdeklődésre.
- Ismerje az adott évfolyam tananyagát, a táncművészetek kimagasló
- alapműveit, a nagy egyéniségek munkásságát, az egyetemes és nemzeti
- tánc történeti folyamatokat.

A tánc történet számonkérés formája:

A tanulók minden évfolyamban félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

A tanuló teljesítményében nem az elsajátított lexikális tudást kell értékelni hanem a tánc sajátosságaira való érzékenységét, a kialakult stílusismeretet, a szakmai szókincs és fogalomkészlet elsajátítását.

Az értékelés szempontjai-minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- A művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Kinetográfia

A mozdulatelemzés néhány alapfogalmának elsajátítása után a mozdulatelemzés és a táncjelírás tanítása párhuzamosan történik.

Továbbképző 9. évfolyam: 1. év

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- tánc lejegyzése, megismertetése, megtanulása/megtanítása, publikálása
- jelírással, tárolás –visszakeresés,
- plasztika, ritmika, dinamika,
- a mozdulatok pontos elsajátításához.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a mozdulatok alaptényezőit: ritmika, plasztika, dinamika, -a mozdulatok
- pontos megértésében segít
- különféle jeleket.

Fejlessze a tanuló:

- képzelőerejét,
- tanulási sebességét-intenzitását,
- műveltség a mozdulat elemeinek felismerésében, szétválasztásában,
- összekapcsolásában, megértésében

Mozdulatelemzés:

1. A tánc tagolódása

Fázis – motívum – motívumfűzés – tánc

2. Alaptényezők:

a, plasztika

(irányok, mellékirányok, fő magassági fokok, társági fokok, frontirányok, térrajz)

b, ritmika (hangjegyérték, metrum és az ütem, ritmus, tempó)

c, dinamika (erőfok, feszítés-lazítás)

3. A mozdulat és helyzet típusai

a, mozdulattípusok

lépés

súlyt hordó láb mozgása

föl-le, lábujjhegy – térdhajlítás,

forgatás, ringás jobbra-balra

gesztus

levegőben lévő láb mozdulata (levegőben

lévő láb csúsztatása, kar-fej forgatása)

ugrás

súlytalan testrészek mozdulatlansága

szünet a testben

szünet a térben

szünet a helyen

Táncjelírás:

Alapfogalmak:

Vonalrendszer

Irányok

Mozdulat típusok jelölése:

lépés jelölése

magassági szintek

(forgatás jelölése később)

kiegészítő jelek:

kapocs

ismétlőjel

(csúsztatás, forgatás jelölése később)

ugrás jelölése

kiegészítő jelek:

távolság csökkentés,

növelés

földhöz közeli lábmozdulatok

kis térdhajlítás, feszítés a lábfej részei, azok alkalmazása: talajérintés, gördülő és csúszó

lépés

dinamikai jelek:

(erőteljes lábmozdulat, rugózás-rezgés,

bokázó-taps)

pozíciójelek

forgatás jele

helyzettípusok jelölése

b, helyzettípusok
testpozíció (állás)
súlytalan testrészek mozdulatlansága
szünet a testben
szünet a térben
szünet a helye

- helyzettípusok jelölése

Minimumkövetelmények:

- félévi beszámoló
- egyszerű motívum (karikázó, ugrós) leolvasása, stílusos előadása,
- a motívumok ritmusának pontos eltapsolása,
- a motívumban szereplő mozdulattípusok felismerése
- év végi beszámoló:
- verbunk, ill. csárdás motívum leolvasása, stílusos előadása,
- mozdulattípusok felismerése.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a kinetogrammal lejegyzett motívumokat pontosan leolvasni, és stílusosan előadni.
- A tanuló ismerje a mozdulatelemzés alaptényezőit, a mozdulat és helyzet ípusait.

Továbbképző 10. évfolyam: 2. év

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- tánc lejegyzése, megismertetése, megtanulása/megtanítása, publikálása
- jelírással, tárolás -visszakeresés
- plasztika, ritmika, dinamika,
- a mozdulatok pontos elsajátításához.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a mozdulatok alaptényezőit: ritmika, plasztika, dinamika, -a mozdulatok pontos megértésében segít,
- különféle jeleket.

Fejlessze a tanuló:

- képzelőerejét,
- tanulási sebességét-intenzitását,
- műveltség a mozdulat elemeinek felismerésében, szétválasztásában,
- összekapcsolásában, megértésében.

Mozdulatelemzés:

a, mozdulattípusok:

- forgás
 perdülő
 perdülés nélkül
 ugró
- keringés
- gesztus
 testrészek forgatása
 karhelyzetek
 csípő forgatása
 törzs forgatása, döntése
 hajlítása
- kiegészítő fogalmak
- páros viszony
- fogások
- táncos eszközök viszonya

Táncjelírás:

- különböző típusú forgások
 jelölése
 frontirányok
- kiegészítő jelek
 testrészek és ízületek
 (csapásolás, lábszárkörzés,
 lábfej tartás (lefesztett,
 „pipáló”)
- keringés jelölése
- újabb gesztusok jelölése
- páros viszony jelölése
- fogások jelölése
- vonatkozási jel

Megjegyzések: a kinetográfia a tánc lejegyzésére szolgáló, s kizárólag jelíráson alapuló rendszer.

A Lábán Rudolf nevéhez fűződő táncjelírást, ill. az ehhez szorosan kapcsolódó mozdulatelemzést hazánkban Szentpál Mária fejlesztette tovább (figyelembe véve Ann Hutchinson és Albrecht Knust munkásságát is), míg a MTA Zenetudományi Intézetben található Táncírás Tár létrehozásával Lányi Ágoston szerzett nagy érdemeket.

Minimumkövetelmények:

- Félévi beszámoló:
- legényes motívum leolvasása, stílusos előadása
- mozdulattípusok felismerése.

Év végi beszámoló:

- eszközös motívum, 1 páros motívum leolvasása, stílusos előadása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a kinetogrammal lejegyzett motívumokat pontosan leolvasni, és
- stílusosan előadni.
- A tanuló ismerje a mozdulatelemzés alaptényezőit, a mozdulat és helyzet típusait.

A kinetográfia számonkérés formája:

A tanulók minden évfolyamban félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze, a bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra szaktanár tesz javaslatot. A bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

- év.
- félévi beszámoló
- egyszerű motívum (karikázó, ugrós) leolvasása, stílusos előadása,
- a motívumok ritmusának pontos eltapcsolása,
- a motívumban szereplő mozdulattípusok felismerése
- év végi beszámoló:
- verbunk, ill. csárdás motívum leolvasása, stílusos előadása,
- mozdulattípusok felismerése.

- év.
- Félévi beszámoló:
- legényes motívum leolvasása, stílusos előadása
- mozdulattípusok felismerése.
- Év végi beszámoló:
- eszközös motívum, 1 páros motívum leolvasása, stílusos előadása.

Társastánc

A tanszak tantárgyai és azok óraszámai

A képzés ideje: 12 év
Évfolyamok száma 12
Óraterv

ÉVFOLYAMOK												
ELŐKÉPZŐ			ALAPFOK						TOVÁBBKÉPZŐ			
Tantárgy	1	2	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Társastánc			4	3	3	3	2	3	2	2	3	3
Gyermektánc	2	2										
Klasszikus balett				1	1	1	1	1				
Történelmi t. t.									1	1	1	1
Viselkedéskult.							1					
Tánc történet									1	1		
Összesen	2	2	4	4	4	4	4	4	4	4	4	4

A tanszak tantárgyai:

Kötelező tantárgyak:

- Társastánc
- Gyermektánc
- Klasszikus balett
- Történelmi társastánc
- Viselkedéskultúra
- Tánc történet

Szabadon választható tantárgy:

- A tanszak bármely tantárgya

A társastánc tanszak célja, hogy törekedjen a táncművészet, azon belül a társastánc minél teljesebb megismerésére, segítse sajátos eszközeivel a tanulók személyiségének formálását. Az alapfokú táncművészeti oktatásnak nem célja a hivatásos és versenytáncos képzés, de célja a tehetséges tanulók pályára irányítása, valamint az amatőr táncéletbe való bekapcsolódásra ösztönzése.

A tanszak feladata:

Ismertesse meg a tanulóval

- a társastánc alapjai,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a kombinációk és etűdök, koreográfiák megfelelő kivitelezését.

Alakítsa ki a tanulóban

- a rendszeres munka természetes igényét,
- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a növendék

- fizikai állóképességét,
- tánc iránti szeretetét,
- ritmusérzékét,
- technikai tudását,
- koncentráló képességét,
- tér-és formaérzékét,
- stílusérzékét,
- előadói készségét.

Ösztönözzé a tanulót

- a társastáncsal kapcsolatos események, bemutatók megtekintésére, elemzésére,
- a viselkedéskultúra alapszabályainak és magatartásformáinak alkalmazására a
- mindennapi életben és a társas érintkezésben,
- a táncművészeti előadások látogatására,
- a televízió táncos műsorainak figyelemmel kísérésére.

Tudatosítsa a tanulóban, hogy a tánctanulás fejleszti

- akaratát,
- ízlését,
- állóképességét,
- mozgáskoordinációját,
- alkalmazkodóképességét,
- személyiségét.

Követelmények

Követelmények az előképző elvégzése után

Gyermektánc

A tanuló ismerje:

- a társastánc alapfogalmait, alapmozdulatait,
- a magyar és más népek táncainak alaplépéseit.

Legyen képes:

- zenére, énekre ritmikus mozgást végezni,
- a tanult játékos táncok csoportos bemutatására.

Követelmények az alapfok elvégzése után

Társastánc

A tanuló ismerje:

- a standard táncok (angol keringő, tangó, bécsi keringő, slow fox, quickstep)
- alapmotívumait,
- a latin-amerikai táncok (samba, cha-cha-cha, rumba, paso doble, jive)
- alapmotívumait

Legyen képes:

- a tanult táncok pontos, stílusos eltáncolására,
- páros és csoportos feladatok végrehajtására.

Klasszikus balett

A tanuló ismerje:

- a klasszikus balett tanult alapelemeit,
- a harmonikus, esztétikus kivitelezés módját.

Legyen képes:

- a tanult gyakorlatok pontos kivitelezésére,
- a zene és a tánc összhangjának betartására.

Viselkedéskultúra:

A tanuló ismerje:

- a mindennapi élet és a társas érintkezés alapszabályait, magatartás formáit.

Legyen képes:

- az elsajátított viselkedéskultúra gyakorlati alkalmazására.

Követelmények a továbbképző elvégzése után

Társastánc

A tanuló ismerje:

- a nemzetközileg elfogadott angol stílus szerint a standard és latin-amerikai táncok összetettebb motívumait és az alaplépések variációit.

Legyen képes:

- a standard és a latin-amerikai táncok önálló és páros bemutatására,
- a csoportos bemutatási formában figyelmes együttműködésre,
- a tanult társastáncok valamelyikéből vagy azok mixeléséből önálló csoportos bemutatására.

Történelmi társastánc

A tanuló ismerje:

- a történelmi társastáncok alaplépéseit.

Legyen képes:

- a tanult történelmi társastáncok stílusos, önálló és csoportos bemutatására.

Tánc történet

A tanuló ismerje:

- az adott évfolyam tananyagát,
- a táncművészet kimagasló alpműveit,
- a nagy egyéniségek munkásságát,
- az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokat.

Legyen képes:

- elemezni a táncművészet különböző stílusait,
- a múlt és jelen értékeinek befogadására,
- a táncművészetek iránti érdeklődésre.

Évfolyamonkénti és tantárgyankénti lebontás:

Gyermektánc:

Előképző 1. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata:

A képzés feladata:

- a játék, a tánc, a mozgás örömeinek megélése,
- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- az alapvető zenei ismeretek elsajátítása,
- ismerkedés a térrel,
- a mozgáselemek tudatos használata,
- a zene és a mozgás összhangjára való törekvés.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a tanítási óra rendjét,
- a teremhasználat rendjét,
- az alapvető ritmusértékeket,
- a fő térirányokat,
- a fő pozíciókat,
- a kör, a sor, a pár fogalmát,
- a mozgás kapcsolatát a zenével.

Fejlessze a tanuló:

- tánc iránti szeretetét,
- ritmuskészségét,
- tér-és formaérzékét,
- koordinációját.

Tananyag:

Tánctechnika

Természetes gyakorlatok, rávezető gyakorlat

- helyes testtartás megtanítása
- járás talpon, féltalpon, lábujjon, sarkon, külső- és belső láb élen, hajlított térdrel
- futások (hátról és elöl felkapott lábbal, előre nyújtott lábbal)
- szökdelések ugrások (páros-zárt lábbal, galopp, szökdelés oldalra)
- testsúly áthelyezés
- törzs-, kar- és fejgyakorlatok
- térformák tudatos használata
- jobbra fordulat ($1/8$, $1/4$, $1/2$, $1/1$)
- balra fordulat ($1/8$, $1/4$, $1/2$, $1/1$)

Ritmikai gyakorlatok

- hangjegyérték gyakorlatok
- hangjegyérték megtanulása
- visszhang gyakorlatok
- futótűz-ritmus továbbadása tapssal, dobogással

Táncos nyelv

- irány fogalma: jobb-bal, előre-hátra, rézsút irányok
- alakzatok: kör, félkör, sor, oszlop, cikk-cakk

Játékok

- különböző típusú játékok (párválasztó, párcserélő, fogyó-gyapadódó, vonulós, sportos, kapuzó)

Alaplépések és táncok

- 5 népdal és 5 népi játék hozzákapcsolódó táncleépésekkel
- Minden évben a csoport életkorához és tudásszintjéhez megfelelően választom ki.

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete, tanult gyakorlatok ismerete.
- A csoportos táncolás magatartásformáinak betartása (fegyelmezett együttműködés).
- Alapvető ritmikai szabályok alkalmazása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyenek képesek zenére, énekre ritmikus mozgást végezni.
- Legyenek képesek a tanult játékos táncok csoportos bemutatására.

Előképző 2. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- az esztétikai érzék megismertetése,
- kialakítani a tanulóknál a mozdulatok minél pontosabb technikájára való törekvését,
- a gyakorlatok pontos és fegyelmezett kivitelezése,
- a mozgáselemek tudatos használata ez által a koordináció készség fejlesztése.
-

Ismertesse meg a tanulóval:

- a szükséges szakkifejezéseket,
- a társastánc alapfogalmait,
- a kombinációk megfelelő kivitelezését .

Fejlessze a tanuló:

- fizikai állóképességét,
- ritmusérzékét,
- előadói készségét,
- improvizációs készségét.

Tananyag:

Tánctechnika

Az 1. évfolyam természetes gyakorlatai

Előkészítő szabadgyakorlatok, tartásos gyakorlatok

Mozgásos (dinamikus) gyakorlatok zenére

- lendítések
- emelések
- hajlítások, nyújtások (törzs, térd)
- döntések és dölések
- fordítások és forgások
- körzések
- forgások

Ritmikai gyakorlatok

- ütemgyakorlatok
- ütemfajták
- ütem-felismerés
- ütemszünet

Alaplépések és táncok

- polka motívumok (előre, hátra, oldalt, kreuzpolka, galopp)
- Country tánc
- Gyermektáncok

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- A gyakorlatok pontos és fegyelmezett kivitelezése.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes egymásra és a zenére figyelve bemutatni a koreográfiát.
- Legyen képes a tanult táncok páros csoportos bemutatására.
- Ismerje a társastánc alapfogalmait.

A gyermektánc számonkérés formája:

A tanulók az Előképző 1-2. évfolyamában félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai-minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a csoportos táncolás magatartásformáinak betartása
- alapvető ritmikai szabályok alkalmazása

Társastánc:

A két év előképző után a Társastánc tantárgy az alapfok 1. évfolyamától a továbbképző 10. évfolyamáig tart. Az egymásra épülő, folyamatosan nehezedő táncok és motívumok juttatják el a tanulót az egyre magasabb színvonalú tánctudáshoz.

Az évfolyamok táncismerete a minimum anyagot jelöli meg. A tanulók képessége és a szaktanár belátása alapján bővíthető.

Alapfok 1. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- az alapvető zenei ismeretek elsajátítása,
- a tánc és a mozgás örömeinek megélése,
- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- a különféle stílusok megismertetése,
- a táncirányok ismerete,
- a zene és a mozgás összhangjára való törekvés.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a teremhasználat rendjét,
- a tanítási óra rendjét,
- a társastánc alapjait,
- a tér irányait / táncirányok,
- a szükséges szakkifejezéseket,
- a különböző táncstílusok megismertetése,
- a helyes testtartás megismertetése tánconként,
- az alapvető ritmusértékeket.

Fejlessze a növendék:

- ruganyosságát,
- stílusérzékét,
- tánc iránti szeretetét,
- technikai tudását.

Tananyag:

Tánctechnika

Izolált (függetlenített) testrész gyakorlatok

- fej
- váll
- mellkas
- medence
- törzs
- kéz
- lábfő

Ritmikai gyakorlatok

Ritmusgyakorlatok

- ritmusjárás, taps
- az adott tánc motívumainak ritmusképlete tapssal, járással

Tempógyakorlatok

- visszhang
- accelerando-ritardando

Alaplépések és táncok

Társastáncok kezdőknek

Foxtrott

Angol keringő

Tangó

Bécsikeringő

Slow fox

Samba

Cha-cha-cha

Rumba

Jive

Polka motívumok (páros jobbra forgó polka, rézsut haladó polka, páros jobbra forgó galopp)

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete.
- A tanult lépések ismerete, helyes testtartás és a tér irányainak ismerete.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult táncok pontos, stílusos eltáncolására.
- Legyen képes a páros és csoportos feladatok végrehajtására.
- Tudjanak figyelni a helyes testtartásra.
- A tanuló ismerje a standard és a latin-amerikai táncok alapmotívumait.

Alapfok 2. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- a technikai tudás bővítése,
- ismerkedés a térrel,
- az alapvető zenei ismeretek elsajátítása,
- a fordulatmenyiségek betartása és kivitelezése,
- helyes testtartás,
- a helyes lábtechnika alkalmazása táncként (standard táncoknál: süllyedés – emelkedés, lábvezetés, latin-amerikai táncoknál: lábvezetés, féltalp-telitalp)
- a tánc és a zene örömeinek megélése,
- ruganyosság táncok közötti stílusváltások megoldása, helyes kivitelezése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a fő pozíciókat,
- a szükséges szakkifejezéseket,
- testtartást,
- forgásmennyiségeket,
- lábtechnika,
- az alapvető ritmusértékeket,
- ritmusértékeket.

Fejlessze a tanuló:

- a technikai tudását,
- stílusérzékét,
- fizikai állóképességét,
- koncentrálókéességét.

Tananyag:

Alaplépések és táncok

- Angol keringő: Jobbra fordulat (Natural Turn), balra fordulat (Reverse Turn) átmeneti lépések (Closed Change)
- Quickstep: Negyed fordulatok (Quarter Turns)
- Cha-cha-cha: Alaplépés, nő szólófordulat (Basic movement), New York, Hand to Hand
- Jive: Alaplépés, a nő jobbra fordulat (Fallaway Rock), balra fordulat, váll-váll mellett.
- Tangó: Séta (Walk on Left Foot, Right Foot), lánc (Progressive Link), zárt promenád (Closed Promenade)
- Rumba: Alaplépés, nő szólófordulat (Basic Movement), Hand to Hand, Fan Alamana, Spot Turns

Megjegyzés: az Alapfok 2. évfolyamától kezdve öt éven keresztül a táncos mozgásának fejlesztéséhez a klasszikus balett tantárgy nyújt segítséget. Szakmailag indokolt, ha a társastánc órákat megelőzi a balett óra.

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam társastánc anyagának ismerte.
- Stílusnak megfelelő előadásmód.
- Helyes testtartás.
- Alkalmazkodás a csoportos munkában.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult táncok pontos eltáncolására.
- (Figyelve a tánctartásra, táncirányokra, lábtechnikára és a zenére.)
- Ismerje a standard és latin-amerikai táncok alapmotívumait.

Alapfok 3. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a technikai tudás bővítése,
- a helyes testtartás,
- a mozgáselemek tudatos használata (izoláció, bounce mozgás a sambánál),
- partnerrel való kontaktus kialakítása,
- tér- és formaérzék kialakítása a tanulóban,
- kialakítani a tanulóban az esztétikai értéket,
- kialakítani a tanulóban a rendszeres munka természetes igényét.

Ismertesse meg a tanulóval:

- partnerrel való kontaktust,
- izoláció megismertetése (CBM, CBMP),
- pozíciókat,
- a dinamikus mozgás megismertetése,
- a szükséges szakkifejezéseket,
- tér, irányok használatát,
- helyes testtartást,
- ritmusértékeket.

Fejlessze a tanuló:

- technikai tudását,
- tér- és formaérzékét,
- improvizációs készséget,
- mozgásemlékezetét,
- koordinációját,
- tánc iránti szeretetét.

Tananyag:

Alaplépések és táncok

- Az előző évben tanult tangó és rumba
- Angol keringő: Jobbra körzés (Natural Spin Turn), Whisk "a"- forma,
 - sasszé promenádból (The Chassé from PP), külső váltás
 - (Outside Change)
- Quickstep: Progresszív sasszé (Progressive Chasse), keresztsasszé
 - (Cross Chasse), keresztlépés előre (Forward Lock)
- Cha-cha-cha: Fan, Alamana, Spot Turns
- Jive: Helycsere jobbról – balra (Change of Places Right to Left),
 - hely-csere balról – jobbra (Change of Places Left to
 - Right), kézcsere (Change of Hands behind back), Link
 - rock and Link
- Bécsi keringő: Jobbra fordulat (Natural Turn), előre haladó alap (Forward Changes)
- Samba: Alaplépés (Basic Movement – Natural, Reverse and
 - Alternative), Samba Walks in PP, Whisk, nő szóló
 - fordulat (Whisk to R. and L. Solo Spot Volta)

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete.
- A táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a páros és csoportos feladatok végrehajtására, a táncban
- alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatására.
- Legyen képes a tanult táncok technikájának elsajátítására.

Alapfok 4. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a technikai tudás bővítése,
- a használt akciók helyes kivitelezésének megismertetése,
- a mozgáselemek tudatos használata,
- a koreográfiák megfelelő kivitelezése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a partnerrel való kontaktus ruganyosságát (csiszolása),
- a szükséges szakkifejezéseket,
- technikai elemeket,
- az önkontroll alkalmazását,
- a használt akciókat,
- pozíciókat.

Fejlessze a tanuló:

- előadói készségét,
- ruganyosságát,
- technikai tudását,
- kondícióját,
- tánc iránti szeretetét.

Tananyag:

Alaplépések és táncok

- Az előző évben tanult bécsi keringő és samba
- Angol keringő: Fonó II. (The Weave from PP), Whisk b., progresszív
 - sasszé (Progressive Chasse)
- Tangó: Nyitott balra fordulás, zárt befejezéssel (Open Reverse
 - Turn with Closed Finish)
- Quickstep: Jobbra körzés (Natural Spin Turn), keresztlépés hátra
 - (Backward Lock) Running Finish
- Rumba: Hockey Stick, Closed és Open Hip Twist
- Cha-cha-cha: Hockey Stick, Three Cha-cha-cha
- Jive: American Spin, Stop and Go
- Bécsi keringő formáció

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete.
- Helyes testtartás.
- Alkalmazkodás a csoportos munkában.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult táncok pontos, stílusos eltáncolására.
- Legyen képes a használt akciók elsajátítására.

Alapfok 5. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a tanult táncok lépésösszekötései párban és csoportban,
- a partnerrel való kontaktus megismertetése, tudatosan mit- miért- és hogyan teszünk” (CBM, CBMP, sway-ek),
- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- a helyes akciók kivitelezése, megoldása párban és egyénileg,
- a tanulók izomzatának erősítése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a partnerrel való kontaktus megismertetése (vezetés-követés),
- technikai elemeket,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a pozíciókat,
- kombinációk megfelelő kivitelezését
- ritmusértékeket (paso doble).

Fejlessze a tanuló:

- állóképességét,
- előadói készségét,
- mozgásemlékezetét,
- ruganyosságát.

Tananyag:

Alaplépések és táncok

- Slow fox: Négyeslépés (Feather Step), hármaslépés (Three Step)
- Paso doble: Basic Movement, Appel, Sur Place, Deplacement (To Include the Attach) promenad, promenad jobbra és balra
▪ fordulattal (Promenade Link), válás (Separation)
- Angol keringő: Kitartott váltás (Hesitation Change), Impetus
- Tangó: Négyeslépés (Four Step)
- Quickstep: Balra fordulat sasszéval (Chasse Reverse Turn), dupla
▪ keresztlépés (Double Locks)
- Bécsi keringő: Balra fordulat (Reverse Turn), átmeneti lépés (Forward Changes)
- Rumba: Rope Spinning, Aida, Hip Rocks
- Cha-cha-cha: Cuban Breaks
- Samba: Helycserés volta (Volta Movements Criss Cross, Maypole), Bota Fogos to P.P. and C.P.P., Side Samba
▪ Walk, Stationary Samba Walks
- Jive: The Whip, Fallaway Throwaway

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete.
- Stílusnak megfelelő előadásmód.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítására.
- Az adott évfolyam társastánc anyagának ismerete.
- Stílusnak megfelelő előadásmód.

Alapfok 6. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- tánc, a mozgás örömeinek megélése,
- ismeretek bővítése,
- koreográfiák megfelelő kivitelezése,
- a használt akciók helyes kivitelezése,
- térérzékének kibontakoztatása,
- formaérzékének kibontakoztatása.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a koreográfiák megfelelő kivitelezését,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- a koreográfia megfelelő kivitelezését,
- lépéskombinációkat,
- a térben való táncolást, tér kihasználása.

Fejlessze a tanuló:

- fizikai állóképességét,
- előadói készségét,
- tánc iránti szeretetét
- tér- és formaérzékét.

Tananyag:

Az alapfok végére a táncosnak ismerni kell az öt standard (angol kerigő, tangó, bécsi keringő, slow fox, quickstep) és az öt latin-amerikai (samba, cha-cha, rumba, paso doble, jive) táncból a nemzetközileg elfogadott angol táncstílus alaplépéseit, alapfogalmait.

Alaplépések és táncok

- Angol keringő: Corte, Double Reverse Spin, The Back Whisk
- Tangó: Progressive Side Step, Progressive Side Step Reverse
 - Turn, Open Promenade, Back Open Promenade, Back
 - Corte, Rock Turn, Rock Back on Right Foot and Left
 - Foot, Natural Promenade Turn, Natural Twist Turn
- Quickstep: Natural Turn, Natural Turn with Hesitation, Natural
 - Pivot Turn, Tipple Chasse to Right, Double Reverse
 - Spin
- Slow fox: Natural Turn, Reverse Turn, Change of direction,
 - Reverse Wave, Impetus Turn, The Weave
- Samba: Progressive Basic Movement, Outside Basic
 - Movement, Travelling Bota Fogos, Reverse Turn, Corta
 - Jaca
- - Cha-cha-cha: Natural Top, Natural Opening Out, Movement, Closed
 - Hip Twist, Time Steps
- Rumba: Progressive Walks Forward and Backward, Natural
 - Top, Natural Opening Out Movement, Side Step,
 - Cucarachas
- Paso doble: Chasses to Right and Left (With or Without Elevation),
 - Fallaway Ending to Separation, The Huit (Cape),
 - Sixteen
- Jive: The Walks

Minimumkövetelmények:

- A tanult társastáncok tananyagának ismerete.
- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a páros és csoportos feladatok végrehajtására.
- Ismernie kell az öt standard (angol keringő, tangó, bécsi keringő, slow fox, quickstep) és az öt latin-amerikai (samba, cha-cha-cha, rumba, paso doble, jive) táncból a nemzetközileg elfogadott angol táncstílus alaplépéseit,
- alapfogalmait.

Továbbképző 7. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- ismeretek bővítése,
- a tanult táncok lépésösszekötései párban és csoportban,
- a párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása,
- a lépésanyagok és kombinációik, a koreográfia megfelelő kivitelezése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a szükséges szakkifejezéseket,
- technikai elemeket,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- ritmikai variációkat.

Fejlessze a tanuló:

- koordinációját,
- improvizációs készségét,
- mozgásemlékezetét,
- ritmuskészségét.

Tananyag:

A továbbképzőben (7-10. évfolyam) a táncosok a standard és latin-amerikai táncokból készített koreográfiákkal ismerkednek meg, miközben tovább bővítik ismereteiket. A koreográfiákat egyénileg, a növendékek felkészültségét figyelembe véve ajánlott elkészíteni.

Alaplépések és táncok

- Angol keringő: Open Telemark, The Telemark (closed Telemark),
 - Outside Spin, Drag Hesitation, Bakward Lock, The
 - Turning Lock
- Tangó: Fallaway Promenade, Brush Tap, Promenade Link,
 - Outside Swivel
- Slow fox: Open Impetus Turn, The Weave from PP, The Natural
 - Weave, Natural Telemark, The Top Spin, Hover Feather,
 - Hover Telemark, Open Telemark, Open Telemark, with a
 - feather Ending
- Paso doble: Promenades, Grand Circle (Advanced , Ending, to
 - Promenades, Open Telemark, Ecart Fallaway Whisk, La
 - Passe
- Quickstep: Progressive Chasse to Right, Quick Open Reverse, Four
 - Quick Run, The V 6
- Samba: Closed Roks, Shadow Bota Fogos, Argentine Crosses
- Cha-cha-cha: Shoulder to Shoulder, Reverse Top, Opening Out from
 - Reverse, Top, Aida, Spiral, Open Hip Twist
- Rumba: Reverse Top, Opening Out from Reverse, Top, Spiral
- Jive: Whip Throwaway, Windmill, Spanish Arms, Rolling off
 - the Arm

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete.
- Stílusnak megfelelő előadásmód.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a standard és latin-amerikai táncok önálló és páros biztonságos bemutatására.
- Legyen képes a csoportos bemutatási formában figyelmes együttműködésre.
- Ismerje a standard és latin-amerikai táncok alaplépéseinek variációit.

Továbbképző 8. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a technikai elemek finomítása, csiszolása,
- a zene és a mozgás összhangjára való törekvés finomítása,
- a mozgáselemek tudatos használata,
- a párral való kontaktus finomítása,
- forgásmennyiségek betartása,
- különféle variációk kibontakoztatása,
- a párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása.

Ismertesse meg a tanulóval:

- technikai elemeket,
- forgásmennyiségek ruganyos betartása,
- a lábtechnika, ritmika, lépéskombinációk variációit,

Fejlessze a tanuló:

- ruganyosságát,
- koordinációját,
- kondícióját,
- ritmuskészségét,
- improvizációs készségét,
- koncentrálókéességét.

Tananyag:

Alaplépések és táncok

- Angol keringő: Cross Hesitation, The Wing, The Zig-Zag, Reverse Pivot
- Tangó: Basic Reverse Turn
- Slow fox: Natural Twist Turn, Open Telemark, Natural Turn to
 - Outside, Swivel, The Telemark
- Quickstep: The Zig-Zag, Cross Swivel, Fish Tail, Running Right
 - Turn, Change of Direction, Reverse Pivot
- Samba: Open Rocks, Back Rocks, Plait
- Cha-cha-cha: Rope Spinning, Advanced Hip Twist
- Rumba: Alternative Basic, Movement, Kiki Walks
- Paso doble: Fallaway Reverse, Syncopated Separation, Banderillas,
 - The Twists
- Jive: Simple Spin

Minimumkövetelmények:

- A táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása.
- A párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a standard és latin-amerikai táncok önálló és páros bemutatására.
- Ismerje a standard és latin-amerikai táncok összetettebb motívumait és az alaplépések variációit.

Továbbképző 9. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a tanult táncok lépésösszekötései párban és csoportban,
- vezetés-követés kivitelezése,
- a lépésanyagok és kombinációik, a koreográfia megfelelő kivitelezése,
- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- tánc, a mozgás örömeinek megélése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a térben való táncolást,
- a táncirányokat,
- pozíciókat,
- szükséges szakkifejezéseket.

Fejlessze a tanuló:

- tér- és formaérzékét,
- koncentrálóképességét,
- ritmuskészségét,
- mozgásemlékezetét
- előadói készségét.

Tananyag:

Alaplépések és táncok

- Angol keringő: The Weave, The Left Whisk, The Contra Check, The
 - Closed Wing, The Double Natural Spin
- Tangó: The Chasse, Four Step Change, Fallaway Four Step, The
 - Oversway
- Slow fox: The Hover Cross, Curved Feather to Back, Feather,
 - Fallaway Reverse and Slip Pivot, The Natural Zig-Zag
 - from PP, Natural Hover Telemark
- Quickstep: Six Quick Run, The Hover Corte, The Rumba Cross,
 - The Topsy, Running Finish
- Samba: Foot Changes, Contra Bota Fogos, Rolling off the Arm
- Cha-cha-cha: Cross Basic, Turkish Towel
- Rumba: Sliding Doors, Fencing
- Paso doble: Coup de Pique, Left Foot Variation, Fregolina
 - (Incorporating The Farol)
- Jive: Chicken Walks, Toe Heel Swivels

Minimumkövetelmények:

- Alkalmazkodás a csoport munkában.
- A táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a standard és latin-amerikai táncok önálló és páros bemutatására.
- Legyen képes a tanult társastáncok valamelyikéből vagy azok mixeléséből önálló csoportos bemutatására.
- Ismerje a standard és latin-amerikai táncok összetettebb motívumait és az alaplépések variációit.

Továbbképző 10. évfolyam:

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a zene és a mozgás összhangjára való törekvés,
- a tanult táncok lépésösszekötései párban és csoportban,
- tánc, a mozgás örömeinek megélése.
- térérzékének kibontakoztatása,
- formaérzékének kibontakoztatása.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a szükséges szakkifejezéseket,
- a térben való táncolást,
- a helyes testtartást,
- ritmusértékeket.

Fejlessze a tanuló:

- improvizációs készségét,
- ruganyosságát,
- kondícióját,
- koordinációját,
- ritmuskészségét
- előadói készségét
- tánc iránti szeretetét.

Tananyag:

A továbbképző elvégzése után a táncos megismeri az öt standard (angol keringő, tangó, bécsi keringő, slow fox, quickstep) és az öt latin-amerikai tánc (samba, cha-cha-cha, rumba, paso doble, jive) összetettebb motívumait és az alaplépések variációit is.

Alaplépések és táncok

- Angol keringő: Quick Open Reverse, Fallaway Reverse and Slip Pivot,
 - Hover Telemark, Natural Fallaway
- Tangó: Fallaway Reverse and Slip Pivot
- Slow fox: The Whisk, Double Reverse Spin, Fallaway Whisk,
 - Contra Check, Pivot to Right (just right after Contra
 - Check!)
- Quickstep: Wing, The Whisk, Foxtrot Natural Turn, The Top Spin,
 - Curving Feather step, Side Lock from PP, Outside
 - Swivel, The Telemark, Impetus, Open Impetus, Outside
 - Spin
- Samba: Natural Roll, Volta Movement (Closed, Volta, Travelling
 - Circular, Volta sin R. Shadow, Position, Roundabout)
- Cha-cha-cha: Sweetheart, Follow My Leader
- Rumba: Three Threes, Advanced Hip Twists
- Paso doble: The Chasse Cape, Travelling Spins from, Promenade
 - Position, Travelling Spins from, Counter, Promenade
 - Position
- Jive: Flicks into Break

Minimumkövetelmények:

- A táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása.
- A párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a standard és latin-amerikai táncok önálló és páros bemutatására.
- Legyen képes a tanult társastáncok valamelyikéből vagy azok mixeléséből önálló csoportos bemutatására.
- Ismerje a standard és latin-amerikai táncok összetettebb motívumait és az alaplépések variációit.

A társastánc számonkérés formája:

A tanulók minden évfolyamban félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai-minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam társastánc tananyagának ismerete
- párral való táncolás technikájának biztonságos elsajátítása
- stílusnak megfelelő előadásmód
- a táncban alkalmazott térformák helyes, pontos bemutatása
- alkalmazkodás a csoportos munkában

Klasszikus balett

Alapfok 2. évfolyam: 1. év

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- térérzékének kibontakoztatása,
- formaérzékének kibontakoztatása,
- a balett alapjait,
- technikai elemeit,
- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- az alapvető zenei ismeretek elsajátítása,
- a kombinációk, koreográfiák megfelelő kivitelezését,
- a mozgáselemek tudatos használata,
- kialakítani a tanulóban a rendszeres munka igényét,
- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- a tánc, a mozgás örömeinek megélése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a tanítási óra rendjét,
- a teremhasználat rendjét,
- az alapvető ritmusértékeket,
- a fő térirányokat,
- fő pozíciókat,
- a szükséges szakkifejezéseket.

Fejlessze a tanuló:

- hallását,
- ritmuskészségét,
- koordinációját,
- ruganyosságát,
- mozgásemlékezetét.

Tananyag:

Gyakorlatok a rúdnál

Lábhelyzetek és pozícióváltás 90°-os és 180°-os lábtartásban, I., II., III., V. pozícióban
Demi plié I., II., III. pozícióban 90°-on, majd 180°-ra nyitott lábbal, rúddal szemben állva
Hátrahajlás rúddal szemben
Relevé és plié relevé párhuzamos és 90°-ra nyitott állásban
Plié soutenu rúddal szemben és rúdnak háttal
Degagé rúddal szemben II. pozícióban
Térdhajlítás és féltalpra emelkedés párhuzamos lábbal (demi plié – féltalp – térdnyújtás – talpra ereszkedés)
Hátizom gyakorlat (asztalállás)

Gyakorlatok középen

Hátegyenesítés előző és törökülésben
Hátegyenesítés álló helyzetben (asztalka)
Törzsfordítás és törzshajlítás oldalra
Lábfejlesztő és lazító gyakorlatok (pipa-ceruza-spicc)
Háton fekvésben lábemelés
Térdelésből térd mellé ülés jobbra és balra
Háton fekvésben mellkas emelés
Háton fekvésben csípő emelés
Hason fekvésben mellkas emelés
Hason fekvésben hátra lábemelés
Lábdobás nyújtott ülésben indítva
Lábdobás hastámaszból indítva
Nyújtógyakorlat (hernyómozgás, nyújtott térdekkel)
Nyújtógyakorlat (béka)
Nyújtógyakorlat (ülésben)
Térbeosztás (1.2.3.4.5.6.7.8-as irányok)
Karvezetések (gimnasztika karhelyzetei)
Klasszikus balett karpozíciók (I. II. III.)
Port de bras-k 1/2, I.II.
Relevék mint a rúdnál

Járások

Járás különböző zenei értékekre (1/8, 1/4, 1/2, stb.)
Járás féltalpon
Járás tapssal

Futások

Futás hátul felkapott lábbal
Futás elől felkapott lábbal
Futás előre nyújtott lábbal

Szökdelések (ugrások)

Szökdelés két lábon zárt lábtartással egyenletes és ritmizált tempóban
Szökdelés páros lábbal haladva
Szökdelés váltott lábbal haladva (indián szökdelés)
Szökdelés párhuzamos lábbal 1/4 és 1/2 fordulattal

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- A klasszikus balett stílusának megfelelő előadásmód.
- A bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága, megfelelő kivitelezése.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult gyakorlatok pontos kivitelezésére.
- Legyen képes a zene és a tánc összhangjának betartására.
- Ismerje a klasszikus balett tanult elemeit.
- Ismerje a harmonikus, esztétikus kivitelezés módját.

Alapfok 3. évfolyam: 2. év

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a mozgáselemek tudatos használata,
- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- a tánc, a mozgás örömeinek megélése,
- a tanulók izomzatának erősítése,
- fizikai teherbírásának fokozása,
- a tánc és a mozgás örömeinek megélése,
- kialakítani a tanulóban a rendszeres munka természetes igényét.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a megfelelő munkafegyelmet,
- az esztétikai érzéket,
- pozíciókat,
- szükséges szakkifejezéseket,
- technikai elemeket,
- az önkontroll alkalmazását.

Fejlessze a tanuló:

- stílusérzékét,
- technikai tudását,
- tánc iránti szeretetét,
- koncentrálóképességét.

Tananyag:

Egyszerű balett elemek a rúdnál és középen. (Port de bras-k)

Rúdgyakorlatok

Pozícióváltás rúddal szemben és rúd mellett

Demi plié I. II. V. pozícióban rúd mellett

Battement tendu I. és V. pozícióban rúddal szemben és háttal

Battement tendu I. pozícióban rúd mellett előre, oldalra és hátra

Battement tendu passé par terre

Battement tendu jeté rúddal szemben és rúdnak háttal állva, hátra, oldalt, előre, oldalt

Demi rond en dehors és en dedans

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans

Plié soutenu rúd mellett

Relevé lent 45°-ra

Relevék I. II. pozícióban plié-vel és plié nélkül

Középgyakorlatok

Pozíció váltás

Demi plié I. II. pozícióban

Battement tendu I. pozícióban előre, oldalra, hátra

Battement tendu passé par terre en face

Pas de bourrée suivi párhuzamos lábbal előre haladva féltalpon

Port de bras I. II.

Allegro

Temps levé sauté

Petit échappé I. pozícióból II. pozícióba ugorva

Galopplépés

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- A klasszikus balett stílusának megfelelő előadásmód.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult gyakorlatok pontos kivitelezésére.
- Legyen képes a zene és a tánc összhangjának betartására.
- Ismerje a klasszikus balett tanult elemeit.
- Ismerje a harmonikus, esztétikus kivitelezés módját.

Alapfok 4. évfolyam: 3. év

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- a különböző mozgásformák összekötése,
- a tanulók izomzatának erősítése,
- fizikai teherbírásának fokozása,
- a mozgáselemek tudatos használata.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a mozgás kapcsolatát a zenével,
- technikai elemeket,
- a kombinációk, koreográfiák megfelelő kivitelezését,
- ritmusértékeket.

Fejlessze a tanuló:

- előadói készségét,
- technikai tudását,
- fizikai állóképességét,
- koordinációját.

Tananyag:

Egyszerű balett elemek a rúdnál és középen. (Port de bras-k)

Rúdgyakorlatok

Pozícióváltás rúddal szemben és rúd mellett

Demi plié I. II. V. pozícióban rúd mellett

Battement tendu I. és V. pozícióban rúddal szemben és háttal

Battement tendu I. pozícióban rúd mellett előre, oldalra és hátra

Battement tendu passé par terre

Battement tendu jeté rúddal szemben és rúdnak háttal állva, hátra, oldalt, előre, oldalt

Demi rond en dehors és en dedans

Rond de jambe par terre en dehors és en dedans

Plié soutenu rúd mellett

Relevé lent 45°-ra

Relevék I. II. pozícióban plié-vel és plié nélkül

Középgyakorlatok

Pozíció váltás

Demi plié I. II. pozícióban

Battement tendu I. pozícióban előre, oldalra, hátra

Battement tendu passé par terre en face

Pas de bourrée suivi párhuzamos lábbal előre haladva féltalpon

Port de bras I. II.

Allegro

Temps levé sauté

Petit échappé I. pozícióból II. pozícióba ugorva

Galopplépés

Minimumkövetelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

A klasszikus balett stílusának megfelelő előadásmód.

A bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága, megfelelő kivitelezése.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult gyakorlatok pontos kivitelezésére.
- Legyen képes a zene és a tánc összhangjának betartására.
- Ismerje a klasszikus balett tanult elemeit.
- Ismerje a harmonikus, esztétikus kivitelezés módját.

Alapfok 5. évfolyam: 4. év

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a kombinációk, koreográfiák megfelelő kivitelezését,
- a mozgáselemek tudatos használata,
- a tánc, a mozgás örömeinek megélése,
- a test alkalmassá tétele a mozgásra.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a kombinációk, koreográfiák megfelelő kivitelezését,
- a technikai elemeket,
- pozíciókat,
- szükséges szakkifejezéseket.

Fejlessze a tanuló:

- ruganyosságát,
- koordinációját,
- technikai tudását,
- testi- lelki teherbírását,
- dinamikai különbségek iránti érzékét.

Tananyag:

Battement-ok plié-vel és nyújtva. Balance gyakorlatok. Fordulatok, forgások.

Rúdgyakorlatok

Grand plié IV. pozícióban

Battement tendu demi plié-vel

Battement tendu jeté demi plié-vel

Battement tendu jeté passé par terre

Preparáció a rond de jambe par terre-hez

Fondu 45°-on rúddal szemben állva hátra és oldalra, rúdnak háttal állva előre

Frappé 35°-on előre, oldalra, hátra

Flick-flack előre, oldalra, hátra nyitni

Relevé lent 90°-on

Petit battement sur le cou-de-pied

Grand battement előre, oldalra, hátra

Félfordulat V. pozícióból, V. pozícióban rúd felé és rúdtól elfordulva

Balance talpon, egy lábon állva és féltalpon, két lábon állva pozíciókban

Pas de bourrée lábváltással rúddal szemben en dehors és dedans

Közép-gyakorlatok

Demi plié IV. pozícióban

Grand plié V. pozícióban

Battement tendu demi plié-vel

Battement tendu marché

Battement tendu jeté

Relevé lent 45°

Frappé lábujjhegygel a földet érintve

Pózok lábujjhegygel a földet érintve nagy kartartással croisé, éffacé előre és hátra, I. II. III. arabesque

Temp lié par terre tagoltan előre és hátra

port de bras

Preparáció a tour sur le cou-de-pied-hez IV. V. pozícióból V. pozícióba zárva en dehors és en dedans

Allegro

Assemblé oldalra (előre és hátra haladva)

Glissade oldalra, váltva és nem váltva

Changement 1/4 és 1/2 fordulattal

Petit jeté oldalra a rúdnál

Fordulatok, forgások

fordulat a rúdnál V. pozícióban

fordulat középen V. pozícióban

Tour sur place

Minimumkövetelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

A klasszikus balett stílusának megfelelő előadásmód.

A bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága, megfelelő kivitelezése.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult gyakorlatok pontos kivitelezésére.
- Legyen képes a zene és a tánc összhangjának betartására.
- Ismerje a klasszikus balett tanult elemeit.
- Ismerje a harmonikus, esztétikus kivitelezés módját.

Alapfok 6. évfolyam: 5. év

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- térérzékének kibontakoztatása,
- formaérzékének kibontakoztatása,
- a mozgáselemek tudatos használata,
- a tánc, és a mozgás örömeinek megélése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- technikai elemeket,
- pozíciókat,
- szükséges szakkifejezéseket,
- a mozgás kapcsolatát a zenével.

Fejlessze a tanuló:

- előadói készségét,
- koncentrálókéességét,
- technikai tudását,
- tánc iránti szeretetét,
- magabiztos fellépését.

Tananyag:

Néhány gyakorlat féltalpon. Demi és grand rond-ok 45°-on.
Ugrások fordulva. Forgások par terre és diagonálban.

Rúdgyakorlatok

Battement double-tendu degagé-val előre, oldalra, hátra
Battement tendu degagé-val előre, oldalra, hátra
Rond de jambe par terre demi plié-vel, en dehors és en dedans
Grand rond de jambe par terre en dehors és en dedans
Double fondu 45°-on
Soutenu 45°-on
Demi és grand rond 45°-on talpon en dehors, en dedans
Frappé féltalpon
Double frappé talpon
Rond de jambe en l' air rúddal szemben, nyújtva és plié-vel
Petit battement féltalpon
Developpé
Attitude helyzetek
Relevé egy lábon
Balance féltalpon rendkívül sur le cou-de-pied-ben
Grand battement jeté passé par terre

Középgyakorlatok

Grand plié IV. pozícióban
Battement tendu degagé-val előre, oldalra, hátra
Battement tendu pózokban, nagy kartartással
Battement tendu jeté marché
Fondu 45°-on en face
Soutenu 45°-on en face
Frappé 35°-on en face
Double frappé 35°-on en face
Petit battement talpon
Flick-flack előre, oldalra, hátra
Relevé lent 90°-on a tanult pózokban
Pas balancée en face
VI. part de bras

Allegro

Petit jeté oldalra

Echappé 1/4 és 1/2 fordulattal

Sissonne simple elől és hátul felhúzott sur le cou-de-pied-vel, rúdnál és középen

Sissonne fermé oldalra

Glissade előre és hátra

Assemblé előre és hátra

Changement egy fordulattal

Nagyobb és nehezebb ugrásokat, ha azt a főtárgy megkívánja, az évfolyam fizikai állapotának és balett tudásának figyelembevételével taníthatunk.

Fordulatok, forgások

Egy tour sur le cou-de-pied IV. és V. pozícióban

Tour posé en dehors, en dedans

Tour pas de bourrée diagonálban

Tour chaîné diagonálban

Tour piqué diagonálban

Minimumkövetelmények:

Az adott évfolyam tananyagának ismerete.

A klasszikus balett stílusának megfelelő előadásmód.

A bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága, megfelelő kivitelezése.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult gyakorlatok pontos kivitelezésére.
- Legyen képes a zene és a tánc összhangjának betartására.
- Ismerje a klasszikus balett tanult elemeit.
- Ismerje a harmonikus, esztétikus kivitelezés módját.

A klasszikus balett számonkérés formája

A tanulók az Alapfok 2-6. évfolyamában félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról.

A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai – minimumkövetelmények:

az adott évfolyam tananyagának ismerete

a klasszikus balett stílusának megfelelő előadásmód

a bemutatott gyakorlatok technikai biztonsága, megfelelő kivitelezése

Történelmi társastánc:

Továbbképző 7. évfolyam: 1. év

A történelmi társastánc tanítását a XIX. Századi társasági táncok alaplépéseivel, azok stílusának és magatartásformáinak megismertetésével kezdjük.

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- ismerjék meg a különböző korok táncait,
- alapvető zenei ismeretek elsajátítása,
- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- a zene és a mozgás összhangjára való törekvés,
- a tánc és a mozgás örömeinek megélése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a történelmi társastánc alapfogalmait,
- a szükséges szakkifejezéseket,
- a fő pozíciókat,
- térirányokat,
- az alapvető ritmusértékeket,
- technikai elemeket.

Fejlessze a tanuló:

- előadói készségét,
- ritmusérzékét,
- mozgásemlékezetét,
- stílusérzékét
- tánc szeretetét.

Tananyag:

- Alaplépések és táncok
- XIX. sz.-i bók
- Pas marché
- Pas glissé
- Pas élevé
- Chassé
- Pas degagé
- Pas galopp
- Pas polka előre-hátra-oldalra
- Forgó polka szólóban
- Forgó polka párosan
- Kreuzpolka
- Keringő lépés előre-hátra
- Keringő lépés előre és hátra haladva
- Forgó keringő szólóban
- Páros-forgó keringő
- Valse-Mignon
- Pas balancé
- Pas marché etűd

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- Az elsajátított lépések korhű, stílusos bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult történelmi társastáncok, stílusos, önálló és csoportos bemutatásra.
- Ismerje a történelmi társastáncok alaplépéseit.

Továbbképző 8. évfolyam: 2. év

Az előző év lépésanyagát már etűdök és egyszerűbb koreográfiák betanulásán keresztül gyakorolják a tanulók.

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- ismerjék meg a különböző korok táncait,
- a mozgáselemek tudatos használata,
- a zene és a mozgás összhangjára való törekvés.
- kialakítani a tanulóban az önkontrollt és annak tudatos használatát.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a kör, a sor, a pár fogalmát,
- a szükséges szakkifejezéseket,
- a dinamikus mozgást,
- esztétikus mozgás igényét,
- technikai elemeket.

Fejlessze a tanuló:

- ritmuskészségét,
- kreativitását,
- ruganyosságát,
- technikai tudását
- előadói készségét.

Tananyag:

- Alaplépések és táncok
- Pas chassé A formák
- Pas chassé B formák
- Polonaise előre-hátra haladva
- Polka etűd
- Keringő koreográfia

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- Az elsajátított táncok korhű, stílusos bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult történelmi társastáncok stílusos, önálló és csoportos bemutatására.
- Ismerje a történelmi társastáncok alaplépéseit.

Továbbképző 9. évfolyam: 3. év

A XIX. század könnyedsége mellett a barokk szertartásosabb, kifinomultabb, kötöttebb stílusával ismertetjük meg a tanulókat a menüett lépésein keresztül. A rokokó Gavotte lépései már klasszikus kifinomultságot is igényelnek.

A tantárgy szakirányú feladata:

A képzés feladata:

- ismerjék meg a különböző korok táncait,
- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- alapvető zenei ismeretek elsajátítása,
- a tér- és formaérzékének tudatosítása.

Ismertesse meg a tanulóval:

- a lépések és koreográfiák megfelelő kivitelezését,
- fő pozíciókat,
- a szükséges szakkifejezéseket,
- az esztétikus mozgás igényét.

Fejlessze a tanuló:

- technikai tudását,
- ruganyosságát,
- előadói készségét,
- stílus érzékét.

Tananyag:

- Alaplépések és táncok
- századi Menüett bók
- Pas menü
- Menüett tánc
- Gavotte bók
- Pas gavotte
- Pas de zefír
- Pas pompadur
- Galambocska
- Kiskontra tánc
- Polonaise etűd

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- Az elsajátított táncok korhű, stílusos bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult történelmi társastáncok stílusos, önálló és csoportos bemutatására.
- Ismerje a történelmi társastáncok alaplépéseit.

Továbbképző 10. évfolyam: 4. év

Az utolsó évfolyagába kerül egy magyar úri, báli tánc a Körmagyar, mert stílusa eltér a gyerekek által ismert néptánctól, ezért nehezebb elsajátítaniuk.

A tantárgy szakirányú feladata:

A képzés feladata:

- a test alkalmassá tétele a mozgásra,
- a zene és a mozgás összhangjára való törekvés,
- a táncstílusok sokféleségének megismertetése,
- a tánc és a mozgás örömeinek megélése.

Ismertesse meg a tanulóval:

- az alapvető ritmusértékeket,
- az önkontrollt és annak tudatos használatát,
- a helyes előadásmódot,
- a különböző tánctechnikák mozgásformáit.

Fejlessze a tanuló:

- ritmusérzékét,
- ruganyosságát,
- stílus érzékét,
- tánc iránti szeretetét,
- mozgásemlékezetét.

Tananyag:

Alaplépések és táncok

- Tarantella
- Gavotte tánc
- Francia négyes
- Körmagyar lépései és tánc

Andalgó	Lejtő	Fonás
Tétovázó	Vágó	Keresztező
Csalogató	Toborzó	Bölcső
Csárdás	Lengető	Magányforgó
Rida	Emelkedő	Kisharang
Cifra	Verbunkos	Bokázók

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- Az elsajátított táncok korhű, stílusos bemutatása.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes a tanult történelmi társastáncok stílusos, önálló és csoportos bemutatására.
- Ismerje a történelmi társastáncok alaplépéseit.

A történelmi társastánc számonkérés formája:

A tanulók a Továbbképző 7-10. évfolyamán félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A bemutatás párosan és csoportosan történik. A minősítésre, az osztályzatra a szaktanár tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Az értékelés szempontjai-minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- az elsajátított táncok korhű, stílusos bemutatása.

Viselkedéskultúra:

Alapfok 5. évfolyam: 1. év

A növendék ebben a korban (14 év) igényli a legjobban a segítséget a mindennapok gyakorlatahoz.

A különböző témaköröket tanár által irányított beszélgetés formájában ajánlott feldolgozni.

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- a társasági élet, viselkedéskultúra megismertetése,
- illemszabályok megismertetése
- a tanulók legyenek tisztában a társadalmi együttélés
- szabályaival, fontosságával,
- kommunikációs ismeretek.

Ismertesse meg a tanulóval:

- illemszabályokat,
- a társasági életben való érintkezést,
- a kommunikáció szabályaival
- megjelenés illető különféle alkalmakkor és egyébként.

Fejlessze a tanuló:

- személyiségét,
- az önálló gondolkodását,
- a kommunikációs képességét,
- megnyilvánulását.

Tananyag:

Témakörök:

- Viselkedés általános szabályai
- Köszönés, megszólítás, tegezés, magázás
- Bemutatkozás, bemutatás, kézfogás, kézcsók
- A bocsánatkérés formái, a pontosság
- Viselkedés táncos alkalmakkor (felkérés, lekérés, leköszönés)
- Társalgás
- Öltözködés, divat
- Testápolás, kozmetika, ékszerek
- Kirándulás
- Megjelenés, viselkedés étteremben
- Megjelenés, viselkedés színházban, moziban, hangversenyen
- Étkezés, helyes tarás ülés közben
- Mit mivel, hogyan eszünk?
- Vendégségben, vendéglátás, ünnepi alkalmak
- A rágógumi
- Utazás
- Telefonálás, levelezés
- Ajándékozás
- Nemzeti sajátosságok

Minimumkövetelmények:

- A táncos alkalmakkor való viselkedés szabályainak ismerete.
- Tájékozottság a köznap élet illemtanában.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes az elsajátított viselkedéskultúra gyakorlati alkalmazására.
- Ismerje a mindennapi élet és a társas érintkezés alapszabályait, magatartás formáit.

A viselkedéskultúra számonkérés formája:

A tanulók az Alapfok 5. évfolyamában félévkor az órai munka alapján, év végén vizsgateszt kitöltése során adnak számot tudásukról. A teszt anyagát szaktanár állítja össze, s az elért eredmény szerint osztályoz 1-5-ig terjedő érdemjeggyel.

Az értékelés szempontjai-minimumkövetelmények:

- a táncos alkalmakkor való viselkedés szabályainak ismerete
- tájékozottság a köznap élet illemtanában.

Tánc történet

Továbbképző 7. évfolyam: 1. év

A tánc történet tanítása a továbbképző 7-8. évfolyamában történik minden tanszakon, heti 1 órában. A tanulók ekkor már rendelkeznek a tantárgy befogadásához szükséges megfelelő történelmi, irodalmi, zenei és művészettörténeti ismeretekkel.

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- megismertetni a tanulókat szakmai ismereteikre alapozva az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokkal, a táncművészet kimagasló alkotó
- egyéniségeinek munkásságával, a táncirodalom néhány alapvető műveivel,
- ösztönözni, hogy a táncművészet értő és élvező befogadjává váljanak

Ismertesse meg a tanulóval:

- a tánc művészi és közhasznú formáit,
- a társasági táncélet alkalmait,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alpművét, s ezek elemzésén keresztül a táncirodalom különböző stílusait.

Fejlessze a tanuló:

- nem verbális megnyilvánulások iránti fogékonyságát,
- a tánc komplexitásából adódóan a társművészetek (zene, képzőművészet, színház) iránti érzékenységet,
- vizuális memóriáját,
- képzelőerejét,
- fogékonyságát,
- személyiségét.

Tananyag:

- A köznapi és művészi mozgás
- Tér- idő- erő- kifejezés
- A közhasznú és művészi tánc
- A tánc és a társművészetek
- A tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének változásai:
- a tánc és a vallások, rítusok (őskor, ókor)
- a tánc és a szórakozás, a tánc és a reprezentáció (ókor, középkor, reneszánsz, barokk)
- a színpadi táncművészet kialakulása (udvari balett)

Minimumkövetelmények:

- az adott évfolyam tananyagának ismerete,
- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes elemezni a táncművészet különböző stílusait, a múlt és jelen értékeinek befogadására, a táncművészetek iránti érdeklődésre.
- Ismerje az adott évfolyam tananyagát, a táncművészetek kimagasló alpműveit, a nagy egyéniségek munkásságát, az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokat.

Továbbképző 8. évfolyam: 2. év

A tantárgy szakirányú feladata

A képzés feladata:

- ösztönözni, hogy a táncművészet értő és élvező befogadjává váljanak,
- megismertetni a különféle táncstílusokkal / műfajokkal, a táncművészet
- kimagasló alkotó egyéniségeinek munkásságával, a táncirodalom néhány
- alapvető műveivel .

Ismertesse meg a tanulóval:

- az egyetemes és nemzeti táncművészet legjelentősebb művészeinek pályáját,
- az egyetemes és nemzeti táncművészet néhány alaplát, s ezek elemzésén
- keresztül a táncirodalom különböző stílusait.
- a társasági táncélet alkalmait.

Fejlessze a tanuló:

- fogékonyságát,
- nem verbális megnyilvánulások iránti fogékonyságát,
- ízlését,
- kreativitását.

Tananyag:

A színpadi tánc története: - romantikus baettek (olasz, dán, francia)
- klasszikus baettek (oroszok)

Megújulás a XX. Században: - balett (Gyagilev orosz balettje, nemzeti baettek, táncszínház)
- modern tánc (amerikai, európai, magyar)
- folklorizmus (jazz, orosz színpadi néptánc, magyar színpadi néptánc)

Tanévenként legalább két táncelőadás megtekintése és közös feldolgozása.

Egy együttes próbájának legalább egy alkalommal történő megtekintése, a látottak közös feldolgozása.

Minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- A művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Követelmények, az iskola magasabb évfolyamára lépés feltételei:

- Legyen képes elemezni a táncművészet különböző stílusait, a múlt és jelen
- értékeinek befogadására, a táncművészetek iránti érdeklődésre.
- Ismerje az adott évfolyam tananyagát, a táncművészetek kimagasló
- alaplát, a nagy egyéniségek munkásságát, az egyetemes és nemzeti
- tánc történeti folyamatokat.

A tánc történet számonkérés formája:

A tanulók minden évfolyamban félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

A tanuló teljesítményében nem az elsajátított lexikális tudást kell értékelni hanem a tánc sajátosságaira való érzékenységet, a kialakult stílusismeretet, a szakmai szókincs és fogalomkészlet elsajátítását.

Az értékelés szempontjai-minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- A művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Magasabb évfolyamba lépés

Félévenkénti tájékoztató értékelés után, a tanév végén a nevelőtestület dönt a tanuló továbbhaladásáról.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló kiemelkedő előrehaladása esetén a főtárgy tanár javaslata alapján a tanuló és a szülő egyetértésével az intézményvezető dönt a rendkívüli továbbhaladásról.

Ezen esetben a tanuló több évfolyam anyagából osztályozó vizsgát tehet, amely vizsgabizottság előtt zajlik.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

Akik a 2004/2005. tanévben kezdték meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény első alapfokú évfolyamán, a továbbképző évfolyamokra művészeti alapvizsga letétele után léphetnek.

Az alapfokú művészetoktatásba a 2004/2005-ös tanévet megelőzően beiratkozottak akkor kezdenek meg tanulmányikat az alapfokú művészetoktatási intézmény továbbképző évfolyamán, ha legalább két alapfokú évfolyamot sikeresen elvégeztek.

Ha a tanuló az iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt az iskola helyi tantervében az adott évfolyamra meghatározott követelmények figyelembevételével, majd javaslatot készít az intézményvezetőnek a tanuló évfolyam-és csoportbesorolását illetően.

A meghallgatás és a különbözeti vizsga feladatait tanévenként a bizottság tagjai állítják össze.

A tanulók felvételéről az intézményvezető dönt.

Ha a tanuló más alapfokú művészetoktatási intézményből kéri átvételét, akkor bizonyítványába bejegyzett elvégzett évfolyamai alapján soroljuk be a megfelelő évfolyamba, illetve csoportba. Ha a kötelezően, illetve a szabadon választott tantárgya módosul, a tanulóknak különbözeti vizsgát kell tennie az iskola helyi tantervében az adott évfolyamokra meghatározott követelmények alapján.

A táncművészeti ág tárgyi feltételei:

- balett terem
- parkettás táncterem
- mozgatható vagy rögzített balett rúd
- mozgatható vagy rögzített tükör
- balett szőnyeg
- magnetofon
- tánceszközök (szalagok, karikák, botok, üvegek)
- jelmezek, dresszek, fellépő ruhák
- magnó
- erősítő + hangfalak
- CD-lejátszó, CD lemezek
- videó –televízió –képfelvevő –videokamera
- hangkazetták –videokazetták
- öltöző
- reflektorok
- ritmusjátékokhoz ütőhangszerek
- kézi könyvtár
- tábla (kréta)
- zongora
- pianínó
- paraffin
- kottaállvány
- kották
- diavetítő
- diasorozat beszerzés alatt

20.6.3 Képző- és iparművészeti ág

A képző- és iparművészeti oktatás általános fejlesztési követelményei, feladatai

Irányítsa a tanuló figyelmét az emberi és a természeti környezet esztétikumára, szépségére. Ismertesse meg az egyetemes emberi kultúra, az európai műveltség, a nemzeti hagyományok értékeit, az értékmegőrzés formáit.

Ismertesse meg a kommunikáció művészi formáit, a képző- és iparművészet műfaji sajátosságait.

Ösztönözze a tanulót az önkifejezés eszköztárának gazdagítására, és készítse fel a tanult művészi kifejező eszközök alkalmazására.

Készítse fel a tanulót

- a látvány megfigyelésére, értelmezésére, analízisére,
- a vizuális információk, közlemények megértésére,
- a képi gondolkodásra, a vizuális absztrakcióra,
- tapasztalat, képzelet, emlékezet utáni ábrázolásra,
- a legfontosabb kifejezési eszközök, kompozíciós eljárások ismeretére,
- a kifejezési eljárások használatára,
- élmények, gondolatok, érzelmek vizuális kifejezésére,
- a képi nyelv kifejezési szándék szerinti megválasztására,
- a média által közvetített üzenetek befogadására, értelmezésére,
- a vizuális önkifejezésre, alkotásra,
- tanulmányok, szabadkézi vázlatok, makettek, modellek készítésére,
- tervezésre, konstruálásra,
- a kifejezési technikák, a tárgykultúra anyagainak ismeretére,
- eszközhasználatra, anyagalakításra,
- a baleset- és munkavédelmi előírások betartására,
- tárgykészítésre, környezetformálásra,
- a kézműves tevékenységek gyakorlására,
- a jelentés, az esztétikum felismerésére, értelmezésére,
- a rendeltetés – a szerkezet, a tartalom és a forma összefüggéseinek felfedezésére
- a mindennapok, a természet szépségének, a művészetek, a műalkotások befogadására
- a vizuális művészetek, a környezet- és tárgykultúra megismerésére,
- a műelemzési eljárások alkalmazására.

Tegye lehetővé

- a néphagyomány
- a népi kultúra élményszerű megismerését.

Alakítsa ki a tanulóban

- az esztétikum iránti igényt,
- az esztétikai élményképességet,
- az alkotó magatartást és ehhez tartozó pozitív beállítódásokat, szokásokat.
- Fejlessze a teremtő képzelet és az improvizációs készséget.

A képzés struktúrája

A képzés ideje: 12 év

Évfolyamok száma: 12 évfolyam

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Vizuális alapismeretek	2-4	2-4	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Rajz-festés-mintázás	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2	2	2
Műhelyelőkészítő	-	-	2	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Műhelygyakorlat	-	-	-	-	2	2	2	2	2	2	2	2
Szabadon választható tant.	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabad sáv	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2-4	2-4	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6	4-6

A rajz-festés-mintázás és a műhelygyakorlatok órasszáma: 1-3 vagy 3-1 arányban átcsoportosítható. Az előképzőt a tanulónak nem kötelező elvégeznie.

A képzés tanszakai, tantárgyai

Vizuális alapismeretek

- az előképző komplex művészeti tantárgya

Kötelező tantárgyak

- rajz-festés-mintázás
- műhelyelőkészítő, műhelygyakorlat.

Kötelező műhelygyakorlat választható tanszakai:

- -Képzőművészet: grafika, festészet
- -Iparművészet: kerámia, kézművesség, textilműves.

Szabadon választható tantárgyak:

- -Művészettörténet.

A szabad sáv keretében a fenti tantárgyak vagy a műhelygyakorlatok bármelyike választható.

A rajz-festés-mintázás tantárgy biztosítja a képző- és iparművészeti alapozást.

A műhelyelőkészítő foglalkozások során a tanuló a képzés több területével ismerkedhet meg.

A műhelygyakorlat teszi lehetővé a képző- és iparművészeti szakirányú tevékenységeket.

A képzőművészet, iparművészet területén a helyi lehetőségektől függően a fenti műhelyek közül a tanuló érdeklődésének és képességeinek megfelelően választhat.

A képzőművészet és iparművészet-oktatás kötelezően előírt tantárgyai és azok óraszámai figyelembe vétele mellett a tanuló más művészeti ág (zeneművészeti, táncművészeti, szín- és bábművészeti ág) képzésébe is bekapcsolódhat, illetve azok központilag meghatározott tanítási óráin részt vehet.

Az alapfokú képző- és iparművészeti oktatás követelménye

A rajz-festés-mintázás tantárgy helyi tanterve

Összeállította: Baranyai Zoltánné, 2004

A PROGRAM CÉLJA

Az alapfokú művészetoktatásban résztvevő tanulók számára a program a következő cél és feladatrendszer határozza meg:

- a látás és látványértelmező képesség fejlesztése,
- a látványértelmezésben szerepet játszó tényezők tudatosítása,
- a megjelenítő és a kompozíciós képesség fejlesztése,
- a vizuális gondolkodás képességeinek fejlesztése:
- az elemzés,
 - az elvont gondolkodás,
 - a képi gondolkodás,
- a képzettársítás és a szintetizálás (sűrítés) képességeinek fejlesztése,
- jártasság a térábrázolásban és a geometria alapelemeiben,
- jártasság kialakítása az anatómiai ismeretekben,
- a plasztikai és a síkművészeti technikák készség szintű elsajátíttatása,
- az egyes festői és szobrászi technikák valamint a médiaművészet (intermédia) megismerése, alkalmazása,
- a művészettörténet nagy korszakainak, s az azok ismerete alapján levonható tapasztalásoknak, összevetéseknek tárgyilagos, elemző ismerete,
- a vizuális kifejező képesség fejlesztése,
- a személyiségfejlődés segítése.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló az alapfok végén ismerje:

- a rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában.

A tanuló az alapfok végén legyen képes:

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- a síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- a népművészetből ismereteket meríteni,
- a művészettörténet nagy korszakait ismertetni és elemezni.

1. évfolyam

Az első évfolyam tanítási céljai:

A tanulók kreatív képességeit fejlesztő program beindítása, az általános vizuális alapismeretek elsajátítása és az ezekkel való célszerű tevékenységsorok munkafolyamatainak kialakítása a tanulóknál. Annak az igénynek a kifejlesztése, mely az örömteli munkát és a környezetükben fellelhető esztétikai minőségeket egyaránt felfedezi. Fontos feladata a programnak, hogy célként tűzze ki a gyerekek és tanárok közös tevékenységének, a tanári korrektúra elfogadásának igényét, az alkotó jellegű tevékenységek folyamatainak széles körű megismerését, vagyis az alkotásra nevelés folyamatának megalapozását.

Az első évfolyam tanítási feladatai:

- a kreatív munkára és a kreatív gondolkodásra nevelés,
- az általános vizuális alapismeretek, és az ezekkel való munkálkodás elsajátítása,
- a színek, formák, felületek és tömegek alapvető törvényszerűségeinek megismeretése és játékos módon való feldolgozása,
- az alapvető formaelemzés gyakoroltatása,
- a rajzi eszközökkel, képzőművészeti anyagokkal való ismeretek mélyítése,
- az arányok, a kompozíció, a tér és sík alapvető fogalmi ismerete és az ezekkel való alkotó-játékos munka kialakítása,
- az önálló véleményalkotás, az önértékelés kialakítása,
- az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek, jártasságszintű elsajátítása,
- az örömteli alkotómunkára való felkészítés.

Tananyag

Ahhoz, hogy a gyermek a világról szerzett tapasztalatait vizuálisan is meg tudja fogalmazni, játékosan meg kell ismertetni vele a vizuális kifejezés eszköztárát, technikáit.

Tervezetünk az ismeret-, készség- és képességfejlesztést a gyermek érzékvilágához közel álló vizuális alkotások bemutatásával, a hagyományok megismertetésével, a kép- és tárgyalakítás lehetőségeinek megismertetésével biztosítja.

Az első évfolyamban a világról való ismeretek bővítése a gyermek számára kedves lények, a mesék és játékok, az épített környezet, az ünnepek vizuális megismerése, megjelenítése által történik. Az általunk ajánlott játékos foglalkozások a gátlások felszabadítását, az élmények feltárását, megjelenítését segítik elő.

A tanulók a meghallgatott meséket illusztrálhatják.

Virág és terménybábokat készítenek, a bábokat életre keltve jeleneteket adhatnak elő. A bábjelenetekhez, történetekhez díszleteket készítenek. Az énekes, mozgásos bábozási élményeket rajzban, festményekben rögzítik.

Talált tárgyakból, fantáziagazdag formákból játékokat, mesebeli lényeket alkothatnak. A készített tárgyakat megszemélyesíthetik.

Dobozokból várakat, építményeket emelhetnek, meselényparkot képezhetnek. Az általuk teremtetett kis lényekkel a térben játszhatnak.

Közös munkával nagyméretű faliképeket alkothatnak.

Homok és hósobrokat építhetnek. Megjeleníthetik a szoborépítés, a képalkotás élményét.

Életképeket festhetnek a család hétköznapi és ünnepi eseményeiről.

Alkothatnak ujjbeggyel, szivaccsal, ecsettel, pálcikával. A festék és tuscseppeket képzeletbeli lényekké formálhatják.

Megismerhetik a tuskimosás, a monotípiát, a viaszkarót, a papírdúc, a papírkivágás és – hajtogatás technikáit.

Követelmény

A tanulók tudjanak ismereteket gyűjteni:

- az őket körülvevő világ formakincséről, fény- és színhatásairól,
- az élő és élettelen természet, az épített, a kulturális környezet elemeiről,
- a vizuális kommunikáció legegyszerűbb közlési módjairól,
- a vizuális művészet jellemző sajátosságairól,
- a köznapit és a művészi szépről,
- a gyermekek lelki világához közel álló alkotásokról.

Legyenek nyitottak a múlt szokásainak, a hagyományok világának megismerésére.

Próbálják tapasztalataikat képi és plasztikai eszközökkel megjeleníteni.

Gazdagítsák önkifejezési eszköztárukat.

Gyakorolják a tanult rajzi, festési, plasztikai és a hagyományos kézműves eljárásokat.

A tananyag témakörei

Növényekről szóló mesék illusztrálása

Mesekönyvek, művészi illusztrációk nézegetése.

Mesehallgatás.

A mesehallgatást követően a mese egyes jeleneteinek elképzelése

Az események sorrendjének szóbeli megfogalmazása

A választott meserészlet eljátszása, a szereplők környezetének elképzelése

A mese képi megjelenítése

Madarakról szóló mesék illusztrálása

Beszélgetés azokról az illusztrációkról és illusztrált könyvekről, amelyekkel a gyermekek eddig megismerkedtek.

Madarakról szóló mesék, versek, énekek meghallgatása.

Szóbeli megnyilatkozások a színek érzelmek és élménykifejező hatásáról

A gyermekeknek tetsző irodalmi alkotásokhoz illusztráció tervezése.

Illusztrációkészítési technikák megismerése

A képi megjelenítés választható feladatai:

Grafika vagy festmény készítése-

Színespapír-kollázs készítésével dekoratív illusztráció készítése

Színek összefuttatásával, fröcsköléssel, szivaccsal érdekes felületű képek alkotása

Tuskimosással (a fehér temperával megfestett kép fekete tussal történő lefedése, majd

"kimosása" által) fekete-fehér folthatású illusztrációk készítése

négylábú mesefigurák megjelenítése

Mesék, versek meghallgatása négylábúakról (Pl.: nyusziról, rókáról, oroszlánról...)

Képek, videofilm megtekintése az állat mozgásáról.

Egyéni élmények felelevenítése

A négylábú testfelépítésének, arányainak, színének vizsgálata képek alapján (esetleg a természetben is)

A képi megjelenítés választható feladatai:

Pl.: Weöres Sándor: Száncsengő című versének festői ábrázolása

Arany János: Rege a csodaszarvasról című művének illusztrálása grafikai megoldással

Mesebeli lények tervezése

Motívumgyűjtés mesebeli állatokról

A gyermek által gyűjtött, állatról szóló meserészletek, ötletek meghallgatása

Művészi állatábrázolások nézegetése, népművészeti motívumok gyűjtése, különleges állatokat megjelenítő meserészletek felolvasása

A tapasztalatok alapján meselények alkotása a fej, törzs, végtagok cseréjére alkalmas lapozható füzetecske segítségével

A füzetecskéből nyert ötletek alapján térben mozgó mesebeli lény rajzolása, festése a környezet jelzésével

A szubjektív érzelmek és élmények kifejezése sajátos arányviszonyokkal, technikával

Állatfigurás játék készítése

Állatfigurás játékok megfigyelése az otthonról hozott kedvenc játékok segítségével

Játékkészítésre alkalmas anyagok gyűjtése

Talált tárgyak: érdekes faágak, gyökérdarabok, fakérgek, fonalak, spárgák, textilek, kukoricaszár, lószőr, rafia, csuhé, vessző alakításának élményszerű megtapasztalása

A játék megtervezése

A fő- és részformákhoz alkalmas anyagok kiválasztása

A különböző részek ragasztással és kötözéssel való összeillesztése

Az állatfigurák megszemélyesítése, bemutatása

Meselénypark kialakítása

Az előző órákon készített kedvenc állatok, meselények számára állatkert, mesepark, játékpark kialakítása csoportmunkával

A téralakítás szempontjainak közös megbeszélése

Játékos téralakítás terepasztalon

Fák, növények telepítése. Patakok, tavak kialakítása

Építmények emelése dobozokból. A dobozokon nyílásokkal bejáratok, ablakok képzése

Utak, kerítések konstruálása vesszőből és hurkapálcából

A játékok környezetbe helyezése

Esztétikai élmények, emlékek kifejezése síkon.

Tündérek... megjelenítése

Tündérről, királylányról szóló mese, vers felolvasása. A főszereplő formájának, mozdulatainak, ruhájának, környezetének elképzeltetése, megbeszélése

Egy gyermek jelmezbe öltöztetése (csillagos fejpánt, varázspálca, csipkeruha, palást)

Táncoló vagy varázsló gesztus, mozdulat bemutatása, megfigyelése

A modell megfigyelése

A vizuális megjelenítés választható feladatai:

A mese vagy vers főszereplőjének és környezetének megrajzolása tussal vagy diópáccal a gyűjtött élmények alapján

A választott irodalmi mű egy részletének megfestése temperával - színfolttal kiemelve a kompozíció egy részletét

A meseszereplők síkbábjaik elkészítése

A gyermekeknek tetsző meserészletek és a kedvenc meseszereplők kiválasztása

A fő és mellékszereplők alakjainak, tulajdonságainak számbavétele

A mesehősök tulajdonságaihoz illő viselet kiválasztása

Egy-egy szereplő síkbábján történő megjelenítése

A meseszereplők jelenetbe helyezése. A jelenetek, mozdulatok élményszerű eljátszása

A környezet tárgyait, formáit elképzése

A kiválasztott meserészlet illusztrálása (vegyes technikával: zsírkréta-vízfesték, tus-vízfesték, filctoll-vízfesték, tempera-kréta)

A kiemelés, figyelemfelkeltés módjának feltérképezése (szín, méret, elhelyezés, díszített felület). A megfelelő eszközök, anyagok, technikák megválasztása

A különböző ábrázolási módok megnevezése (vonalas ábrázolás, foltos ábrázolás, kevert, színes)

Meséhez díszlet készítése

Várformák, várbelső megfigyelése

A mesehősökhöz illő építmény kiválasztása. A kiválasztott elemek szubjektív átfogalmazása közös munkával

A várépítés, díszletkészítés lehetőségeinek számbavétele

Vár építése dobozokból és hullámpapírból

A dobozokon nyílások (ablakok, ajtók) kialakítása, kivágással

A kivágott mesefigurák beragasztása a várablakokba és a várkapukba

Az építményhez, szereplőkhöz illő háttér díszletszerű megfestése

A színek megválasztásával hangulatok, érzelmek (jó, gonosz) érzékeltetése

Várzászló, címer, pajzs tervezése

Szituációs játékok a vár körül

Minimumkövetelmény

A tanuló alkalmazza a vizuális nyelv jelrendszerét.

Használja az önkifejezés, a képi, plasztikai megjelenítés különböző technikáit, lehetőségeit. A formákról, színről, térről szerzett tapasztalatait tudja egyénileg megfogalmazni.

ALAPFOK

2. évfolyam

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS

A 2. évfolyam tanítási céljai

Ismertesse meg a tanulókkal

- a vizuális nyelvrendszer alapjait,
- az ábrázolás alapvető törvényszerűségeit,
- az ábrázolási konvenciókat,
- a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatát.

Alakítsa ki a tanulóknak

- a rajzi, képi, plasztikai nyelv segítségével gondolataik önálló, alkotó módon történő kifejezését,
- a csoportos és egyéni kreatív tevékenységek számos formáját,
- a kritikai véleményformálás igényét és képességét, mely a saját és mások alkotásainak megítélésében segítségükre válhat,
- a művészet iránti érdeklődést.

Feladatai

- a látvány értelmezésének fejlesztése,
- az ebben szerepet játszó tényezők (formai és tartalmi elemek) megismerése,
- az elvont gondolkodás (absztrakció) szerepének felismerése és alkalmazása,
- a sűrítés, és felbontás, mint alkotói (komponálási) eszköz ismerete,
- a képi kifejezés összefüggéseinek felismerése és alapszintű alkalmazása.

Ismertesse meg

- az egyes témák, témacsoportok anyagokkal történő változatos feldolgozását,
- a képzőművészet nyelvi, kifejezési módjainak néhány törvényszerűségét.
- Segítsen ismereteket szerezni
- az absztrakció fogalmáról, a vizuális kommunikáció (képi jel-jelentés) összefüggéseiről és alkalmazásáról.
- Alakítsa ki a tanulóknak
- a tárgykultúra és a művészeti alkotások értékeit felismerő képességet,
- az igényt az önálló alkotómunkára.

Tananyag

Az általunk készített tantervi program az alapfok második évfolyamában a természet és a gyermek kapcsolatát helyezi a vizuális megismerés, vizsgálódás középpontjába.

A második évfolyamos tananyag elsajátításának célja az élő természetről való ismeretek gazdagítására.

A gyermekek megfigyelhetik a természet körforgását, a születés–fejlődés–kiterjedés–újjaszületés mozzanatait, ritmusát.

A tanulók először a növényvilág vizuális feldolgozásával foglalkoznak.

Felfedezhetik az apró kis gyomnövények szépségét, bogyós ágakkal nyomatokat készíthetnek, virágokból koszorút fonhatnak, szőnyeget szőhetnek, kéregdarabokból változatos felületeket képezhetnek. A virágok emberi tulajdonságokkal való felruházásával virágországot alkothatnak.

A növényvilág vizuális feldolgozása után a vizsgálódás iránya az állatvilág felé terelődik. Először a lepkék, majd a halak kerülnek a figyelem középpontjába.

A madarak testének tömegét a tömörszerű mintázás, a testet borító tollazat színességét, rajzolatát a grafika és festészet eszközeivel adhatják vissza, fejezhetik ki.

A népművészetben megjelenő madárformák tanulmányozásával sokféle átírási módot ismerhetnek meg.

Saját mesemadaruk elkészítéséhez az alkotási szándék függvényében a kifejezési eszközök és technikák - tuskimosás, viaszkaparás, monotíпия, papírmetszet, papírdúc, forma kitakarás, különböző vegyes technikák - teljes tárházát felsorakoztathatják.

A megismert, tanulmányozott formák segítségével meséket illusztrálhatnak, diafilmeket, bábokat készíthetnek.

A négylábú állatok megismerését plasztikai, grafikai megjelenítés segíti.

Az egyénileg megmintázott kis szobrokkal téri jeleneteket modellezhetnek, szoborcsoportokat alkothatnak. A tanulmányozott állatok síkra redukált formáival jeleket képezhetnek, információkat közölhetnek.

Az ember vizuális megismerésére, megjelenítésére programunk sokféle megoldást kínál.

Lehetőséget teremtünk a gyermek érzelmeinek, az emberekhez való kötődésének kifejezésére is.

Követelmény

Gyűjtsenek tapasztalatokat az élő természet formáiról, tér-idő viszonyairól.

Szerezzenek ismereteket:

- a formák tulajdonságairól, mozgásáról; az élő természet fény-, szín-, tér- és időviszonyairól,
- a térben való tájékozódásról és a téralakításáról,
- a vizuális közlési nyelv újabb elemeiről,
- a színek, formák átírásáról,
- fázisrajzok és folyamatábrák létrehozásáról,
- a műalkotásokból felénk sugárzó érzelmi hatásokról,
- az élő természethez fűződő hagyományokról.
- Készítsenek a természet ünnepeihez köthető tárgyakat.
- Törekedjenek tapasztalataik, a természet gazdag formakincsének élményszerű ábrázolására.
- Tegyék árnyaltabbá önkifejező képességeiket.
- Bővítsék kompozíciós ismereteiket.
- Ismerjenek meg újabb technikákat, fejlesszék anyag- és eszközhasználati jártasságukat.

A tananyag témakörei

Növények rajza, festése

- A gyomnövények megfigyelése, részeinek megnevezése, arányainak megállapítása
 - A grafikai megjelenítésre kiválasztott növény megrajzolása
- A festésre alkalmas virág kiválasztása. A virág színeinek megnevezése, a színárnyalatok kikeverése. A virág és háttérének megfestése

Fázisrajzok a növények fejlődéséről

- Előzetes csíráztatás után a csírázás különböző fázisaiban lévő növények előkészítése, kiosztása
- Analógiák gyűjtése a növény különböző fejlődési szakaszaihoz: - kiscsibe kibújása a tojásból - sorozatfotók; - csecsemőkori, kisgyermekkori, jelenkori fotók összehasonlítása; - egy sportoló mozdulatainak folyamatábrái
- A csírázás fázisainak megfigyelése
- A növényi részek megnevezése (mag, gyökér, szár, levél). A növényi részek arányai, kapcsolódása
- A körvonal, a belső vonalak, az egyenes, a görbülő, a vastag-vékony, a párhuzamos vonalak kifejező ereje, helyes használata
- A fázisrajzok elkészítése ceruzával, filctollal
- A kész munkák értékelése a változás kifejezése és a vonalfajták használatának kifejező-ereje szerint

Növényi nyomatokkal gipszdombormű készítése

- A plasztikáról szerzett ismeretek felelevenítése képzőművészeti alkotások, gyermekmunkák segítségével.
 - A domborműkészítés lehetőségeinek megismertetése. A gipsznyomat, a negatívból pozitívba való öntés technológiájának bemutatása
 - Az előzetesen gyűjtött növényi részekkel gipszdombormű készítése
- Természeti formák agyagba nyomkodása, negatív formák létrehozása rendezgetés, komponálás alapján. A formák kiemelése az agyagból
- Az elkészült munkák értékelése

Alkotások növényi részek felhasználásával

- Növényi részekből készült tárgyak, alkotások bemutatása
 - A gyűjtött növényi részek formáinak, felületének, színének, rugalmasságának vizsgálatával felhasználhatóságuk kitalálása
 - A tárgyalakítás választható feladatai:
- Virágokról, fákról szóló vers, mese felolvasása után növényi részekből illusztráció készítése. Kompozíció kialakítása az irodalmi mű vagy az egyéni élmény alapján. A ragasztás technikájának megbeszélése. A felragasztott növényi részek kiegészítése vonallal, pontszerű elemekkel, színnel. A szerzett tapasztalatok verbális megfogalmazása
- A préselt növényi részek, kéregdarabok, termések rakosgatásával dekoratív felületalakítási kísérletek készítése
- Gyűjtött növényi elemekből virágszőnyeg szövése. Keménypapír kereten felvetett spárga láncfonalak közé növényi vetületek (virágok) beszövése

A sodrás, a fonás alapelemeinek elsajátításával virágkoszorú készítése

A virágok megszemélyesítése

- Viaszkarc alkotások bemutatásával a viasz-karc-készítés lehetőségeinek megismertetése
- Viaszkarchoz szükséges lap készítése sűrű többszínű zsírkrétával való alapozással, az alap temperával való lefedésével
- A száradási idő alatt beszélgetés az eddigi növénymegfigyelésekről, a mesebeli növényekről, a virágokkal kifejezhető jelentéstartalomról. Részletek felolvasása növényről szóló versekből, mesékből; zenehallgatás
- A növényeket ábrázoló képzőművészeti alkotások szépségének felfedezése
- Egy gyermek virágjelmezbe öltöztetése a képzelőerő fokozása érdekében
- A gondolatban megszemélyesített növény megrajzolása karcolással a megszáradt, lealapozott felületre
- A vizuális jelek arányos, tudatos használata a kompozíció helyes kialakítása
- A megszemélyesített, mesebeli növényábrázolások egymás mellé helyezésével "Virágország" kialakítása
- A legkülönösebb virág gazdájának Virágkirállyá, Virágkirálynővé választása

Növénymotívumok a népművészetben

- Motivációként növényekről, virágokról szóló népköltészeti alkotások felidézése
- Az előzetesen gyűjtött népművészeti tárgyak és róluk készült képek alapján a növénymotívumok alkalmazásának és formai sajátosságainak megfigyelése: a stilizált és naturalis ábrázolás, a motívumok felépítése, elrendezése, az egyes virágfajtákkal kifejezhető jelentéstartalom felfedeztetése
- A kiosztott fénymásolatokról, tárgyakról növényi motívumok gyűjtése
- A megfigyelt vonalrendszerek, pontszerű elemek rögzítése nádtollal és diófapáccal
- A motívumgyűjtés után választható tevékenységek:
Sorrítmusok vagy terülő ritmusok kialakítása a virágelemek felhasználásával
Szubjektív érzelmek kifejezése a megismert növénymotívumok továbbalakításával

Lepkék, halak vizuális megjelenítése

- Az állatvilág változatos formáinak megismerése a gyűjtött tapasztalatok, videofilmek, fotók, képzőművészeti alkotások segítségével
- Egyszerű sík- vagy plasztikus formára redukálható állatalakok tanulmányozása, vizuális megjelenítése
- Választható tevékenységek:
A lepkék testfelépítésének, szimmetriarendszerének, a lepkeszárny színének, rajzolatának megfigyelésével dekoratív feladatok alkotása
- A halak alakjának, színének, mintázatának tanulmányozásával az áramvonalas test jellemzőjének megfigyelése; az azonosságok és különbségek felismertetése. Változatos formájú halak megjelenítése papírnnyomattal
- Egy óriás akvárium élővilágának megfestése csoportmunkával. A víz megjelenítése szivaccsal. Óriás háttér elé egyénileg megfestett és kivágott halacskák elhelyezése

madarak plasztikai megjelenítése

- A madarak változatos formáiról szerzett ismeretek bővítése videofilmek, fotók, képzőművészeti alkotások segítségével
 - A megismert sajátosságok összegzése plasztikai megjelenítés által
- Az előző évben tanult mintázási műveletek felelevenítése: egy tömbből formálás, kihúzás, kicsípés, sodrás, gömbölyítés
- A körplasztika és a dombormű közötti azonosságok és különbségek
- Az agyag és a plasztilin eltérő tulajdonságainak megismerése
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
- Egy elképzelt madár megmintázása domborművön. A mintázás műveleti sorrendjének megismerése
- Egy madár körplasztikában történő megmintázása. Tömbből való formázással a test fő tömegének kialakítása
- Az elkészült munkák alapján a dombormű és körplasztika jellemzőinek összegzése

Állatfigurákkal diafilm készítése

- A diafilm jellemzőinek megbeszélése
 - Diafilmkészítésre alkalmas mese (pl. A kóró és a kismadár c. történet) meghallgatása
- A mese szereplőinek jellemzése
- Madárfotók, egyéni élmények, kitömött modellek alapján a madár felépítésének, arányainak, tollazatának vizsgálata
- A tapasztalatok megfogalmazása
- Az egymást követő eseményeknek megfelelően a mese tagolása
- Az egyes részekhez vázlatok készítése
- Az időben egymást követő események ábrázolása egy-egy képen
- A formák megrajzolása tussal, színezés vízfestékkel. A száradást követően további díszítés ponttal, vonallal, folttal
- Az elkészült képek felragasztása az előre elkészített fotókarton "filmszalagra"
 - Az összeállított képsor (diafilm) "levetítése" alatt a történet felolvasása

A repülés megjelenítése

- A madár jellemző mozgásának, a madár repülésének a vizsgálata személyes megfigyelések, videofilmek, fázisfotók alapján
- A levegővel teli könnyű csontok megtekintése madárcsontvázon
- A repülőgépek, sárkányrepülők és a madár alakja, testfelépítése közötti azonosságok felismertetése
 - A madár testrészeit jelképező sablonok kivágásával, azok téri helyzetének megváltoztatásával a repülés fázisainak több képen való megjelenítése

Állatfigurák a térben

- Képek, képzőművészeti alkotások, videofilm segítségével élmények felelevenítése az állatok mindennapjairól
- Az állatok formájának, tömegviszonyainak összehasonlítása a művészi feldolgozásokkal
- A plasztikai megjelenítés választható tevékenységei:
- Kerekszobor készítése cirkuszi állatról. Az állatmutatványok felidézése. A kerekszobor készítési sorrendjének megismerése

Csoportmunkával egy cirkuszi produkció figuráinak megalkotása (az elefántok vagy lovak sétája a porondon; fókák, medvék labdázása), a figurák szoborcsoporttá rendezése
Közös munkával "Noé bárkájának" benépesítése. A bárka agyagból való kialakítása közös munkával. A bárkán utazó állatok egyéni megmintázása
- A plasztikáról tanultak összegzése

Állatábrázolás a népművészetben

- Népművészeti tárgyakon, róluk készült fotókon, fénymásolatokon az állatmotívumok megfigyelése
- A motívumok felépítésének, elrendezésének, alkalmazásának vizsgálata. A hozzájuk kötődő jelentéstartalom felfedeztetése
- Tárgyak, képek, fénymásolatok alapján motívumok gyűjtése
- A gyűjtött motívumok felhasználása, alkalmazása, továbbbépítése, más környezetbe helyezése

Állatfejes farsangi maszk készítése

- Beszélgetés a farsangi néphagyományokról
- Énekek, mondókák felelevenítése. Képek, videofilmek megtekintése
- A természet, az évszakok változásának és a farsangi szokások összefüggésének felismertetése. Mesék, versek meghallgatása az állatok farsangjáról
- Álarcok, maszkok megfigyelése, lényeges tulajdonságaik kiemelése
- Az egyszerűsítés, dekorativitás felfedeztetése
- Az állatokkal kifejezett tulajdonságok, a maszkokról leolvasható gesztusok értelmezése
- Az "állatportrék" jellemző formájának megfigyelése, képi ábrázolása
- A papírmásé álarc készítés műveleti sorrendjének megismerése
- Az elkészült állatálarcokkal maskarázás

Emberalak nézetei, mozdulatok

- Az emberről szerzett ismeretek gyarapítása vizuális megfigyelés, leképzés által
- Az alakábrázolás fejlesztése mozdulattanulmányok, krokik segítségével
- Várakozó, álló mozdulat megrajzolása szemből
- Ülő alak megrajzolása oldalnézetből
- Ülő és álló alak rajza oldal- és hátulnézetből. Vázolás, lavírozás diófacapáccal, nádtollal
- A munkák értékelése az arányok, irányok, gesztusok, nézetek helyes ábrázolása szempontjából

Öltöztetőbaba tervezése

- Az előlnézeti képek segítségével - öltöztethető baba tervezése
- Beszélgetés korunk divatjáról, a történeti és népi viseletekről régi fotók, képzőművészeti alkotások segítségével
- Az ismeretek alapján ruhatervek (női-férfi, mai-régi, történeti-népi ruhák és tartozékok) készítése. A tervek kivitelezése különféle technikákkal:
- A fehér papírból kivágott ruha ritmikus, szimmetrikus mintázása burgonyanyomattal
- Papírzsebkendő vízfestékekkel való batikolásával színes nyári ruha készítése
- Az elkészült munkákból közös divatlap összeállítása

Szoborcsoport készítése

- Különböző korok szobrászati alkotásainak bemutatása, családi fotók nézegetése
 - Az emberi kapcsolatok körplasztikában való megjelenítése
- Két ember kapcsolatának, mozdulatának elképzelése, eljátszása, a mintázandó téma (szülők-nagyszülők, apa-gyermek, anya-gyermek, testvérek) kiválasztása
- A két ember tömegének kialakítása, mozdulatok, részletek kidolgozása (sodrás, gömbölyítés, lapítás, kihúzás, nyújtás, simítás, nyomhagyás)
- Érzelmeinek kifejezése mozdulattal, arckifejezéssel
- Az alkotások értékelése

Emberi mozgások megjelenítése papírdúccal

- Metszetek, nyomatok, fekete-fehér színre komponált képzőművészeti alkotások nézegetése
- Beszélgetés a képek foltszerűségéről
- Sokszorosításra alkalmas technikával az emberi mozdulatok kifejezése
- Néhány jól kifejezhető mozdulat megfigyelése. Lépcsőn menő, kerítésen átmászó, kézen-álló mozdulatok vázolása
- Az elkészült vázlatok segítségével papírdúcok, papírnyomatok készítése
- A gyermekmunkák és a művészeti alkotások kompozíciójának, mozgásábrázolásainak összevetése

Portrék megjelenítése

- A portré fogalmának tisztázása
 - Tükörből a saját arc részeinek, arányainak megfigyelése. A fej megrajzolása
 - A megszerzett ismeretek felhasználása a mesebeli lények portréinak elkészítésében
- Mesebeli portrék mintázása papírmáséból Játék a mesebeli lények portréival
- A gyermeki fantázia és a művészi alkotások összevetése. A szerzett tapasztalatok verbális megfogalmazása

Múzeumlátogatás – kiállításrendezés

- Múzeumlátogatás:

Az élő természetről tanultak áttekintését, összefoglalását követően látogatás egy közeli természetvédelmi múzeumba

Az előzetesen megbeszélt szempontok és a szubjektív élmények alapján a látottak verbális megfogalmazása

- A látottak, a tapasztalatok alapján az év végi kiállítás megrendezése
- A második évfolyam záró kiállításáról készült fotók elemzése

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes a szerzett vizuális tapasztalatokat verbálisan is megfogalmazni.

Juttassa kifejezésre a színek érzelem- és élménykifejező hatását.

Legyen képes személyes élményeit képben, plasztikában kifejezni.

Legyen jártas a rajz -festő- és mintázóeszközök használatában.

3. évfolyam

Tananyag

Az általunk készített tantervi program az alapfok harmadik évfolyamában az élettelen természet és az ember kapcsolatát helyezi a vizsgálódás középpontjába.

A harmadik évfolyamos tananyag elsajátításának célja az élettelen természetről való ismeretek gazdagítása.

Bevezető feladatként a világegyetemről való ismeretbővítést tűzzük célul.

A kisgyermek először a csillagok és bolygók keletkezésével, a keletkezéshez kapcsolódó eredetmondákkal ismerkedhetnek meg, majd a Tejútrendszer, a Nap és a Hold kerül a vizsgálódás középpontjába. Játékosan feldolgozhatják az égitestek mozgását, megismerhetik környezetre, emberre gyakorolt hatásukat.

A Föld keletkezéséhez, formájához kapcsolódó néhány elképzelés bemutatása alapján érzékelhetik az emberi elme, a tudomány fokozatos ismeretbővülését.

A fentiek után térünk rá a közvetlen élettér, a földfelszín, az élettelen természet anyagainak vizsgálatára. Foglalkozunk a földfelszín alakító erőkkel - a szél, víz, jég, vulkán építő és romboló munkájával. A tanulmányok sorából nem marad ki a tűz, a fény és az árnyék vizsgálata sem.

A tanulók játékosan megjeleníthetik a különböző eredetmondákat, a föld-, szél-, víz- és tűzisteneket, -démonokat, szellemeket és boszorkányokat. Rajzos magyarázatokat készíthetnek az őselemekkel kapcsolatos kifejezésekről. Alkotásaikban továbbépíthetik a hagyományozódott jeleket és motívumokat. Játékos modelleket, tereket építhetnek.

Foglalkozhatnak a tüzet idéző meleg és a vizet idéző hideg színekkel, a kontrasztok és a dekoratív átírások szerepével. Faktúrákat képezhetnek, agyag és homoképtítményeket emelhetnek, játékos papírplasztikákat, kavics- és papírmásé szobrokat, árnybábokat, napórát, szélkereket készíthetnek.

Múzeumot látogathatnak, alkotásaikból kiállítást rendezhetnek.

Követelmény

Legyen sokoldalú tapasztalatuk a térről és az azt alakító formák térviszonyairól.

Szerezzenek ismereteket:

- az élettelen természet jelenségeiről, gazdag formakincséről, a formák tulajdonságairól, színvilágáról,
- a természetben lezajló változásokról,
- az anyagok alakíthatóságáról,
- az élettelen természet műalkotásokban való megjelenéséről.

Legyenek ismereteik az élettelen természet ember életére kifejtett hatásairól.

Kapjanak képet az élettelen természethez kapcsolódó hagyományokról.

Használják fel az élettelen természet anyagait a tárgyalkotásban.

Hozzanak létre téri konstrukciókat, képi, plasztikai alkotásokat, formaátírásokat.

Érzékeltessenek fényhatásokat, színérzeteket, színhangulatokat, színellentéteket.

Gyakorolják a megismert ábrázolási kifejezőeszközöket.

A tananyag témakörei

A csillagok és bolygók

- Az égitestek keletkezéséről szóló történetek bemutatása.
- A Tejútrendszer magyar eredetmondája - Sánta Kata története
- A csillagok, a kis- és óriásbolygók világa. A csillagokhoz, a hullócsillagokhoz, az üstökösökhöz, a meteorokhoz kapcsolódó sorsmeghatározó hiedelmek
- A csillagok helye az égbolton – csillagképek. A legérdekesebb csillagmondák bemutatása
- A Göncölszekér magyar eredetmondája
- Csillagióslások, csíziók megismerése
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
- A világ teremtésével, a Tejútrendszer létrejöttével kapcsolatos mesék, mondák megjelenítése szabadon választott eszközzel
- A Göncölszekér vagy más néven a Tündérr királynő Szekerének és a Fiastyúk mondájának megrajzolása
- A gyermek saját csillagképének megalkotása
- Az égitestek egymáshoz való viszonyának eljátszása mozgással

A Nap

- A Naprendszer keletkezése. A Nap, mint égitest. A Föld útja a Nap körül
- Napfordulók. Az év, a hónapok, a hetek, a napok származtatása. Naptárak
- A Nap, mint fényforrás, a világosság megtestesítője, a sötétség ellentéte, a rossz szellemek távoltartója, a szerencse csillaga
- A Nap, mint hőforrás, a melegség, a tűz meg-jelenítője - az életető erő
- A természeti népek Napkultusza. A Nap ábrázolása a különböző kultúrákban
- Naphívogató mondókák a magyar folklórban
- Napsugaras kapuk, oromfalak a népi építészetben
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
- A Nap útjának (felkel, lenyugszik) játékos megjelenítése
- Napóra készítése a megfigyelések jelzésével
- A különböző napszakok fényhatásainak, színérzeteinek festői megjelenítése
- A népművészetben megjelenő Nap motívumok gyűjtése, továbbépítése a kifejezésben
- A természet változásait bemutató naptár készítése szabadon választott technikával

A Hold

- A Hold, mint mellékbolygó. A Hold anyaga, légköre.
- A Hold felszíne, holdhegyek, -tengerek, holdkráterek
- A Hold keletkezéstörténetei
- Holdév, holdhónap
- A Hold alakváltozásai - holdfázisok és a hozzájuk kapcsolódó néphiedelmek
- A Hold emberi életre gyakorolt hatása. A Hold női jelképként való megjelenése
- A Holddal kapcsolatos fényköri jelenségek - holdfogyatkozás, ezüst- és aranyhíd
- A Holddal kapcsolatos kifejezések magyarázata - holdvilágos, holdfényes, holdképű
- Az ember holdkutató, világűr meghódító törekvései
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
- A hold fázisainak játékos megjelenítése
- A Hold emberre gyakorolt hatásának (holdkór) karikatúraszerű ábrázolása

A Holddal kapcsolatos fényköri jelenségek megfestése
A hold jelképének beépítése az ábrázolásba
A Holddal kapcsolatos fogalmak (holdképű, holdfényes) megjelenítése
Az életfán megjelenő égitest ábrázolások megfigyelése és felhasználása a kifejezésekben

A Föld

- A Föld helye a világegyetemben. A Föld helye a Naprendszerben
A Föld keletkezéstörténete a különböző kultúrákban
A Föld istenként való tisztelete a természeti népeknél. Földanya kultusz
A Földet felépítő anyagok. A szilárd kéreg, melyen élünk. A Föld izzó belső magja
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
A Föld teremtésével kapcsolatos teremtésmítoszokból a tanulóknak tetsző, őket érdeklő részletek megrajzolása
A Föld teremtésével kapcsolatos táncos, zenés rítusok, ősi improvizatív jellegű táncok és szertartások eljátszása, illusztrálása
A Föld alakjával kapcsolatos ókori és középkori elképzelések játékos megrajzolása
Gazdagságot, termékenységet szimbolizáló Földanya készítése agyagból
Képsorok készítése a földfelszínen lezajló változásokról, átalakulásokról

a FÖLDKÉRGET FORMÁLÓ VULKÁN

- A vulkáni tevékenység felszínformáló hatása
- A természeti jelenségekhez fűződő mítoszok, legendák, népmesék megismerése
Vulkán- és földrengéslegendák megismerése
A természetfeletti lények, a szellemek és istenek szerepe a természet életében: kigyó-szellemek, földrengésboszorkányok, sértődött istenek, lángdémonok
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
A legjobban tetsző vulkánmítoszok egy-egy részletének képi megjelenítése, illusztrálása
A képzelet szabad szárnyalásával, gyűjtött anyagokból földrengésboszorkány konstruálása
A tűzistennő hajának, könnycseppjének különböző anyagokkal (fémszálak, fonalak ...) való megjelenítése
A különböző természetfeletti lények cselekedeteinek dramatikus megjelenítése

A földkérget formáló víz és szél

- A víz, a jég és a szél felszínformáló hatása
A természeti erők természetfelettivé alakítása a hiedelmekben. Szél- és vízistenek
- A természeti jelenségekhez, a vízhez, szélhez fűződő mítoszok, legendák, népmesék
A vízözönről szóló történet megjelenése a különböző kultúrákban
A vízözön legendájának, Noé szerepének, bárkájának képi, plasztikai megfogalmazása

A föld szilárd kérgét alkotó kőzetek

- A kőzetek fajtái, tulajdonságai.
A kőzetek jellegzetes szerkezetének, színének, fényének megfigyelése.
Az ásványok hasadása, törése, keménysége
A kőzetek felhasználása a mindennapi életben és a művészetben
A drága- és féldrágakövek kultikus szerepe
Sziklákhöz, kövekhez fűződő hiedelmek

- A kavics kialakulásának folyamata
 - A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
- A közetgyűjtemény legérdekesebb, legrajzosabb, legfestőibb darabjainak tanulmányozása - rajzi, képi megjelenítése
- A kavics formaelemzése
- A kavics felszínének, a törésvonal érdekes rajzolásának dekoratív átfogalmazása
- Kövek összeragasztásával kavicsszobrok készítése
- Térrendezés, térlehatárolás kövekkel
- Ásványszerű, kőzetszerű anyagok kialakítása üvegdarabkák összeragasztásával
- Különböző faktúrák létrehozása papírmasszába kevert kavicsokkal, vágott kövekkel

A kő az építészetben és a szobrászatban

- Természet alkotta szél és víz formálta építmények és szobrok megismerése
 - A kő szerepének vizsgálata az építészetben és a szobrászatban:
- Az ember építő tevékenysége
- Az őskor kőkultúrája - jelzőkövek, sírépítmények, kör alakú kultusz helyek
- Az óriások építőtevékenységének tulajdonított küklpsz-falak bemutatása
- A későbbi korok védelmi falai, álboltozatai
- Az ember szoborformáló tevékenységének megismerése:
- A Húsvét-szigetek kőóriásai; az inka, a maja és azték művészet totemoszlopai; az ókori egyiptomi művészetben megjelenő óriás szfinx
- A kő felületburkoló anyagként és díszítő anyagként való megismerése
- A mozaikművészet legszebb példáin a mozaik-felhasználás lehetőségeinek bemutatása
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
- Óriásokról, gólemekről, köemberekről szóló mesék képi, plasztikai feldolgozása a technika szabad megválasztásával vagy a szereplők és a környezet megjelenítése kövekből, agyagból, gyurmából
- Agyagba kövek lenyomataival faktúraképzés
- A kialakított mélyedések gipsszel való kiöntésével reliefek képzése
- Terméskő fal faktúrák megjelenítése rajztollal, diófapáccal, gyúrt papírok nyomataival
- Római márványpadozatok mintájára színes papírragasztással padlótervek, játékos útburkolatok tervezése
- A bizánci mozaikok hatására egységnyi kis négyzetlapokból vagy burgonyából kialakított formákból mozaikhatás keltése
- Gaudi formagazdag térépítményeinek, felületburkolatainak élményéből kiindulva játékos játszótéri alakzatok képzése agyagból, és az elkészült forma felületének díszítése kavicsokkal, színes csempedarabkákkal

Az agyag szerepe a kézműves tevékenységben

- Az agyag tulajdonságainak, formálhatóságának megfigyelése
- Az agyag felhasználásának megfigyelése az ősi és hagyományos építészetben, tárgyalakotásban és a mai mindennapi környezetben
- Ismerkedés az agyag előkészítésének szerepével, az agyag egyszerűbb formázási és mintázási lehetőségeivel
- A tanulói tevékenység választható feladatai:
- Edény készítése körbetapasztással, formába-rakással
- A formára rakás érdekesebbé tehető egységnyi elemek (pl.: csigavonalak, apró agyag-gömbök) egymásba építésével

Használati tárgy (persely, gyertyatartó ...) készítése, felrakása sodrott agyaghurkákból, díszítése rátétes technikával

A homok

- A kövek mállásából keletkezett parányi szemcsékből álló laza anyag - a homok - sokrétű megismerése
- A szél és hő szerepe a homoksivatagok, homokképződmények (dűne, bucka) keletkezésében
- A víz szerepe a homokzátonyok, homokpartok kialakulásában
- A homok, mint kötő- és építőanyag
- A homok tulajdonságaihoz kapcsolódó kifejezések (homokba dugja a fejét, homokra épít, nehéz, mint a homokzsák) magyarázata
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
 - Gaudi homokdűnékre, homokpartra emlékeztető építményeinek hatására vizes homokból hullámzó vonalú térelhatárolók építése
 - A szél formaképző hatásainak ismeretében változatos homokfelületek kialakítása terepasztalon
 - Homok felhasználásával festésre alkalmas faktúraalapok kialakítása

A csapadék – víz, jég, hó

- A víz alakváltozásainak megfigyelése:
 - Harmatcsepp, köd és zúzmara
 - Eső, jégeső, havaseső és hó
 - Jégvirág, jégcsap, jégtábla
- Az évszak jellegzetes csapadékfajtáinak megfigyelése
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
 - Hóember, hószobor, hóvár építése a szabadban
 - A jégvirág gyönyörű rajzolatának grafikai megjelenítése
 - Az érintetlen havas táj szépségének megfestése
 - A téli táj kínálta sportolási lehetőségek - szánkózó, csúszkáló, korcsolyázó, sielő mozgásos élmények - képi megjelenítése

Az örvény és a hullám

- Videofilmen a szél által felkorbácsolt víz, a hullám és a fodrozódás megfigyelése
- Az esőcsepp által keltett körkörös hullámok megfigyelése, vagy azok modellezése vízzel teli edénybe csöpögtetett víz segítségével. A hullámok természetének megbeszélése
- A hullám és örvény szavak átvitt értelmű jelentéseinek magyarázata (összeapszoknak felette a hullámok, a gondolatok kavargása, az érzelmek hullámozása ...)
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
 - A hullámok természetének, mozgásának ábrázolása lendületes tempera és vízfesték alkotásokkal
 - Örvénylő mozgás megjelenítése mozgással egybekötött nagyméretű krétarajzokkal
 - A tálkában megkevert víz felületére csöpögtetett tus mozgásának rögzítése a vízfelületre helyezett papír segítségével. A papír által felszívott folt kifejezőerejének tovább fokozása lendületes vonalak belerajzolásával
 - A hullámmal, örvénnyel kapcsolatos fogalmak, gondolatok játékos megfogalmazása
 - Sordíszek képzése hullámvonalakkal

A levegő, a pára és a köd

- A levegő mozgása, áramlása. A hő hatása a légmozgások, áramlások kialakulásában
- A levegő halmazállapot-változásának, a légnemű anyag cseppfolyóssá válásának feltételei
- A légköri páratartalomnak, a csapadékfajtáknak (eső, köd, pára, harmat, zúzmara, hó, jég) megismerése
- A levegőből való pára- és gőzképződés, cseppfolyós kicsapódás bemutatása egyszerű eszközökkel (víz forralása, a gőz kicsapódása a fedőn, a pára lecsapódása az üvegen ...)
- A levegőtávlat érzékelhető tulajdonságainak megfigyelése és megbeszélése képzőművészeti alkotások, fotók, filmek, egyéni tapasztalatok alapján
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
- Levegőtávlatot érzékeltető akvarell készítése lavírozással
- Térbeli távolságot érzékeltető festmény készítése szivacs alkalmazásával

A víz körforgása

- A víz körforgásának - a levegő, pára, felhő, csapadék
- A levegő körforgása
- A szél
- A természeti népek hitében megjelenő szél-isten. A lélek széllel való azonosítása
- A szél, mint bánat és bánatűző jelkép
- A forgószellet jelképező forgórózsa motívumok a különböző népek művészetében
- A légköri páratartalom felhővé alakulása. A felhő anyaga, formája, színe
- A levegő, pára, gőz, köd, szél és felhő átvitt értelmű jelentéseinek megismerése (levegőnek nézi, levegőből él, szegény pára, köd előtte-köd utána, széllel bélelt, felhős ...)
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
- Magyarázó rajzok készítése a víz körforgásáról, a csapadék keletkezéséről
- A témához kapcsolódó átvitt értelmű szavak rajzos magyarázata
- A mesékben szereplő szélidémmel vagy a láthatatlanságot biztosító ködsüveggel kapcsolatos elképzelések rajzi megjelenítése

A tűz

- A tűz, mint őselem.
- A tűz istenként való tisztelete a természeti népeknél. Tűzimádás, tűzáldozatok
- A különböző kultúrák tűzről szóló mondáinak, legendáinak bemutatása
- Tűzokádó szörnyek, sárkányok, kígyók a mesék világában
- A tűz, mint lélekszimbólum
- A tűz formájának, anyagának, színének vizuális megismerése
- Fém tálban meggyújtott gyúrt papír, vagy gyertyaláng segítségével a láng felépítésének, természetének, színének, formaváltozásainak tanulmányozása
- A tűz színeit idéző meleg színek színskálájának összeállítása
- Tűzhez kapcsolódó kifejezések - tüzesvérű, tűzről pattant, tűzön-vízen ... - magyarázata
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
- A tűz forma- és színváltozásainak megfestése
- A tűz és víz ellentétének kifejezése kontrasztokkal, redukált formákkal
- Tűzokádó szörnyek megjelenítése

A fény és árnyék

- A fény és a fényforrás természetének megismerése

A fény-árnyék összefüggéseinek megfigyelése irányított fénnel megvilágított tárgyon

- A fény világosságot, ragyogást, derűt, örömet, dicsőséget, értelmet kifejező jelentése
- Az árnyék sötétet, borút, előnyteleniséget kifejező jelentése
- Az árnykép, árnyjáték kialakulása a különböző kultúrákban
- Az árnykép létrehozási lehetőségeinek bemutatása
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:

Fény- és színhatások megfestése más-más napszakban

Árnyjátékokra alkalmas mozgatható síkbábok készítése, dramatizálás a kész bábokkal

Fázisrajzok készítésével az árnyszínválogatás jelenetek egy-egy részletének rögzítése

A világosság és sötétség, a tisztaság és gonosz, a jó és rossz ellentétének kifejezése szubjektív átirásokkal

Kiállításrendezés

- Kiállítás rendezése tanulói munkákból

Válogatás adott szempontok alapján az éves anyagból (pl.: téma, technika, ötletesség, egyéni megfogalmazás, kompozíció)

Az alkotások előkészítése, elhelyezése a térben, érdekes alakzatokban elrendezett paravánokon, különböző síkokat létrehozó posztamenseken

A múzeum információs rendszerének alkalmazása a tanulók munkáiból készült kiállításon (feliratozás, magyarázószöveg ...)

A kiállítás megörökítése fotón, videón

Minimumkövetelmények

Ismerje fel az élettelen természet képi, plasztikai megjelenítésre alkalmas formáit.

Legyen képes a tér- és formaélmények képi, plasztikai megjelenítésére.

Tudjon létrehozni téri konstrukciókat.

Alkalmazza a megismert ábrázolási kifejezőeszközöket.

4. évfolyam

Tananyag

Az általunk készített negyedik évfolyamos tantervi program segítségével a tanulók megismerhetik az élő- és az élettelen természet kapcsolatát, az ember létezésének feltételét jelentő környezetet.

Az ember természetben elfoglalt helyét képi, plasztikai tanulmányokon keresztül vizsgálhatják, elemezhetik.

Megfigyelhetik az évszakok változó forma és színvilágát.

A nyár és őszi vidám színek kavalkádját, a tél tisztaságot, visszafogottságot, néha szomorúságot sugalló hangulatát, az ébredő tavasz frissességét sokféle kifejezési technikával adhatják vissza, idézhetik fel.

A képzelőerő, az alkotókedv segítségével a táj évszak szerint változó hangulatát színes képek összemontírozásával jelezhetik.

Az évszakokhoz kötődő hagyományokat, például a téltemetés eseményét kisbáb készítésével erősítjük.

Megfigyelhetik az érintetlen természetet. Hegyeket, dombokat, völgyeket, síkságokat jeleníthetnek meg, megismerhetik a felszíni vizeket – a patakokat, folyókat, tavakat, tengereket. Tanulmányozhatják a tenger ékszereit, a formagazdag kagylókat és csigákat. Óriásképen rögzíthetik a megszerzett ismereteket.

Az elsajátítandó ismeretek körét úgy állítottuk össze, hogy a gyermek megérezze a természet és ember harmonikus együttélésének, a természet védelmének fontosságát.

Követelmény

Gyűjtsenek tapasztalatokat az élő és élettelen természet formáiról.

Szerezzenek ismereteket:

- a formák tulajdonságairól, fény-, szín- és térvizsionyairól,
- a térben való tájékozódásról és a téralakításról,
- a színek, formák átírásáról,
- a vizuális közlési nyelv újabb elemeiről,
- az élő és élettelen természethez fűződő hagyományokról.

Legyenek ismereteik:

- a formák különböző tulajdonságainak, funkciójának, nézeteinek, színének vizsgálatáról,
- a műalkotásokban megjelenő természet alkotta formákról.
- Alkalmazzák a hagyományos tárgykészítés szempontjait alkotó munkájukban, sajátítsanak el újabb kézműves technikákat.
- Használják tudatosan a képi kifejezés eszközeit.

A tananyag témakörei

ŐSZI TÁJVIZUÁLIS MEGJELENÍTÉSE

- Az őszi séták, a családi kirándulások élményének felelevenítésével, fotókkal, képzőművészeti alkotásokkal, verssel, énekkel
- A képzelőerő és az alkotókedv segítségével az őszi táj napszakonként változó hangulatának (reggeli derengés, déli napsütés, esti szürkület) megjelenítése
- A kép és plasztikai alkotás választható feladatai:
Színes újságokból kivágott - különböző formájú, színhatású - tájelemek más-más színű alapon való összemontírozásával a napszakok hangulatának kifejezése
Csoportonként más-más napszak megfestésével - a tájelemek, hegyek, dombhátak laza felfestésével, fákkal, bokrokkal, virágokkal való benépesítésével (sűrűbb és lazább festéssel, színkeverésekkel) - az évszak hangulatának kifejezése

Hegy, völgy, domb, síkság

- A közvetlen környezet, a lakóhely felszíni formáiról szerzett ismeretek gazdagítása
A felszíni formák (hegy, völgy, domb, síkság) jellemző jegyeinek (hegytető, völgyoldal, dombhajlat ...) megfigyelése
Az élettelen és élő természet kapcsolatának megfigyelése
A közvetlen környezet felszíni formáinak összehasonlítása más területek felszíni formáival (pl.: síkság és hegyvidék)
Egy-egy vidék jellemző jegyeinek megismerése elbeszélések és tájleírások alapján

- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
A lakóhely felszíni formáinak elkészítése terepasztalon
A közvetlen környezet, a lakóhely legjellemzőbb felszíni formáinak megrajzolása, megfestése. A megismert forma dekoratív átfogalmazása
A gyerekek számára fontos tájrészletek önálló képként való megjelenítése
Az ember és a természet harmonikus kapcsolatának kifejezése a tanulók számára nem tetsző környezeti elemek átírásával

Az érintetlen táj

- Az érintetlen természet
A táj változatossága, a látvány sokszínűsége, gazdagsága, különlegessége
A táj hatása a lelki állapotra
A táj története, legendái, jellegzetességei. Az emlékek szerepe a szépség megítélésében
- A képi megjelenítés választható feladatai:
A közvetlen környezetben található táj látványszerű megjelenítése
A tájhoz fűződő érzelmek képi kifejezése a színek és formák szubjektív megválasztásával
Egy adott táj látványbeli változatosságának megragadása a fény- és légköri viszonyok, az évszak, a természet körforgásának, változásának hatására - szivárvány, napfényes és párás délelőtti hangulatának megörökítése

Az ember által alakított táj

- Az érintetlen természet, a megművelten táj és az emberi beavatkozással kialakított-megművelt táj közötti különbség felfedezése
Az alapvető formák tagoltságának, a részformák kapcsolódásának megfigyelése
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
Egy tájról készült fotó képi átfogalmazása
A tájról készült vázlatok dekoratív átírása
Terepasztalon agyagból, homokból dekoratív tájformák létrehozása
Egységnyi lapokból formaritmusra épülő reliefek kialakítása. A reliefek sík redukciója
- A víz színét, színváltozását befolyásoló anyagok, fényviszonyok
A víz alatti világ gazdag formakincsének bemutatása videofelvételek segítségével
Az akváriumok élettelen anyagainak, vízi növényeinek, élőlényeinek megfigyelése
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
Folyóval, tóval kapcsolatos élmények képi felidézése
Hideg színek sorozatával az egyre mélyülő víz színárnyalatainak megjelenítése

A TÉLI ÜNNEPKÖR A KARÁCSONY

- Karácsonyi készülődés: az ünnep felidézése bibliai háttér és személyes élmények alapján
Jézus, mint Fényhozó a keresztény vallásban
A betlehemi csillag történetének kapcsán beszélgetés a csillagokhoz fűződő hiedelmekről: a csillag és a lélek, az emberi élet kapcsolatairól (új csillag - születés, hullócsillag - halál)
A csillagok útmutató szerepének felfedeztetése az éjszakai égbolton
A csillag, mint a szerelmesek jelképének megfigyelése a népköltészetben
A népszokások épített betlehemeinek elemzése
- Betlehem készítése.

Téltemetés, tavaszköszöntés

- Beszélgetés az élő természet körforgásáról - a téli nyugalmi időszak és a tavaszi újjászületés sajátosságairól (sötétség-fény, hideg-meleg, alvó-ébredő, csend-zene ...)

A téltemetés tavaszköszöntés szokásának bemutatása videofilm, képek, dalok segítségével

A népszokás kellékeivel kifejezett szimbolikus tartalom értelmezése - a telet, bajt jel-képező kiskegye kivitele a faluból; a tavaszt, egészséget jelképező zöld ág behozatala

- Választható tevékenységek:

Egy nagy kiskegye építése, felöltöztetése csoportmunkával

Tanulónként egyéni munkával egy-egy kisebb bába elkészítése faágakból készített vázszerkezet felöltöztetésével

Tavaszi hangulat

- Beszélgetés a tavaszról személyes és közös tapasztalatok alapján

A tavaszi hangulat felidézése közös énekkel, versmondással, műalkotások nézegetésével

- Tavaszi hangulat kifejezése játsszó, sportoló emberi figurákkal

A témafeldolgozás lépései:

Sétáló, futó, horgász, játsszó mozdulatok beállítása, vázolása zsírkrétával

Az alakok tavaszi környezetbe helyezése

Kora nyár

- Beszélgetés kora nyári élményekről

- A élmények szabad feldolgozása

Minimumkövetelmény:

A tanuló ismerje fel az élő és élettelen természet kölcsönhatását.

Téri megfigyeléseit legyen képes képi, plasztikai munkájába beépíteni.

Legyen képes a kifejezés lényeges elemeinek kiemelésére.

Tudja személyes élményeit rajzban, festményben, plasztikában, térkonstrukciókban megjeleníteni.

5. évfolyam

Tananyag

Az ötödik évfolyamos tantervi program a természeti és az emberi kölcsönhatásával, az építészet szerepével, anyagaival, az építkezéshez fűződő hagyományokkal, az épületek fajtáival, a középületek funkciójával, a szakrális építmények jellemzőivel, a lakás, az otthon iránti elvárás tényezőivel, a népi építészet hagyányaival.

A tanulók megfigyelhetik az épületek formáit, tömegét, tagolását, díszítését; a várfalak, kapuk, kerítések funkcióit; a formán megjelenő díszítmények szerepét.

Megismerhetik azokat a legegyszerűbb sík- és térformákat, amelyekből az építmények, tárgyak modellezhetők. Megtanulhatják a testek származtatását és azt, hogy a különböző formák összeépítésével, csonkolásával, hogyan lehet új formákat képezni.

Elsajátíthatják a magyarázórajz készítésének lehetőségeit, a felépítést, tagolást, szerkezetet értelmező rajzok készítésének lépéseit.

Készíthetnek tájba illő maketteket, modellezhetnek parkokat, játszótereket, a fenti terekbe szobrokat, szökőkutakat is tervezhetnek, de létrehozhatnak jövő századi építményeket is.

Megismerhetik a különböző történelmi korok belső tereit, a parasztház berendezéseit.

Tervezhetnek házakat, szobákat, készíthetnek lakásdíszeket, használati és dísz tárgyakat.

Követelmény

Gyűjtsenek tapasztalatokat a tér háromirányú kiterjedéséről, beosztásáról, lehatárolásáról, lefedéséről.

Legyenek képesek:

- az épített környezet formáinak, színének, nagyságviszonyainak, szerkezetének, térbeli viszonyainak ábrázolására.

Értsék:

- az épület, építmény funkcióit, esztétikáját,
- a műalkotás szerepét a tájban és az épített környezetben.
- Ismerjék a hagyományos népi építészetet, legyenek jártasak megfigyelésében.
- Tudják az építkezés elemeit, meghatározó tényezőit.
- Készítsenek maketteket, valamint a berendezéshez kapcsolódó hagyományos tárgyakat.
- Alkalmazzanak szubjektív kifejezési módokat a térkonstrukciók és a képi megjelenítések során.

Tudjanak:

- megjeleníteni elképzelt és épített környezetet,
- bizonyos formákat leegyszerűsíteni, átírni,
- az épített környezetben megjelenő mozgásokat ábrázolni.
- Legyen igényük az esztétikus, tiszta környezet kialakítására.
- Tökéletesítsék a már elsajátított kifejezési eljárásokat.

A tananyag témakörei

Egyszerű építmények alkotása

- Beszélgetés az építészet kialakulásáról, az építmények szerepéről

A természeti és az emberi tényezők hatásának megfigyelése az építkezés alakulásában

Az építmények fajtáinak, alaprajzáinak fejlődése

A kör alaprajzú építmények nyomán követése az őskori és az ókori kultúrákban, a népi és a modern építészetben

- Választható tevékenységek:

Egyszerű kör alaprajzú építmények készítése, jurta modellezése

Sátor készítése a szabadban

Egy lakatlan sziget enyhelyének, berendezési tárgyainak megtervezése, elkészítése természetes anyagokból

A népi építészet jellemzői

- Beszélgetés a települések kialakulásáról, a falu és a város elkülönüléséről

- A népi építészet anyagainak megismerése, tulajdonságaik összehasonlítása (fa, kő, föld, nád, szalma, ág, vessző, napraforgó- és kukoricaszár)

A természeti adottságok tükrében a népi építészet jellemzőinek megismertetése az építkezés anyagai és technikai alapján. Az építkezéshez fűződő szokások, hiedelmek bemutatása (pl.: építőáldozat, zöld ág kitűzése, házszentelés)

- Választható tevékenységek:

A jellegzetes háromosztatú parasztház alaprajzának elkészítése

Csoportmunkában épületek modellezése a megismert építkezési technikák alkalmazásával.

Az elkészült épületekkel falukép kialakítása

A ház külső díszei

- A homlokzat díszítő és tagoló elemeinek megfigyelése a történeti stílusok építményein és a népi építészetben. Ajtó- és ablaknyílások, szoborfülkék tanulmányozása; lábazatdíszek, oromfalak, stukkódíszítmények, épület-sgrafittók megfigyelése

Beszélgetés a tornác kialakulásának építészeti szükségszerűségéről

Az eresz megnyújtása fa- illetve kőoszlopokkal, alátámasztása, majd az oszlopok közötti terület bizonyos magasságig való felfalazásának hagyománya

- Képek segítségével a különböző típusú tornácok összehasonlítása

- Választható tevékenységek:

A környező házak, épületek homlokzattagolásának rajzi megjelenítése

A homlokzatok ornamentikájának, vakolatdíszjeinek grafikus és plasztikus ábrázolása

A lakóépület belső terei

- Különböző korokból származó lakásbelső bemutatása, elemzése

- A hagyományos parasztházban található helyiségek funkciójának megvitatása. A helyiségek bútorainak, eszközeinek bemutatása. A szobában kialakított belső terek (szentsarok, munkatér) és a családtagok szerep és rang szerinti elhelyezkedése közti kapcsolat vázolása.

Az egyes bútorokhoz, berendezési tárgyakhoz kapcsolódó szokások, hiedelmek megismerése

- A mai lakás tereinek, funkcióinak vizsgálata fotók, diaképek, tervrajzok alapján

Az alaprajz készítésénél használt jelrendszer megismerése (a fal, ablak, ajtó, lépcső, terasz ábrázolásának módjai)

- Saját lakás alaprajzának és berendezésének megtervezése

A tervezés mozzanatai:

Életmódhoz illő terek kidolgozása

Az elképzelt lakás alaprajzának kialakítása. A falak megrajzolása, a nyílások jelölése. A

különböző rendeltetésű terek bútorainak elképzelése, a bútorok alaprajzának berajzolásával a célszerűség, praktikum, otthonosság, kényelem szempontjainak figyelembevétele

A tervezés során elképzelt lakás rekonstruálása térben, dobozok, kartonok felhasználásával

A színek és formák szerepe a belső térben

- A modern és a hagyományos lakberendezés összehasonlítása, a lakáskultúra főbb tényezőinek felelevenítése. A tárgyak rendeltetéséből adódóan a funkció-forma-díszítmény összhangjának hangsúlyozása

Az enteriőrt meghatározó tényezők elemzése A lakástextil szerepe

- Választható feladatok:

Lakásmakett készítése. A lakásmakett különböző textíliákkal való díszítésével más-más enteriőr kialakítása

A makettkészítés lépései:

Megfelelő méretű papírdobozok kiválasztása. A papírkartonból készített főfalakon és válaszfalakon az ajtó- és ablaknyílások kivágása. A kartoncsíkokból kialakított válaszfalak rögzítése

Lakástextilek tervezése hajtogatott papírzsebkendők festékekkel való batikolásával

A függönyök, szőnyegek, térelválasztók elhelyezése. A színek érzelmi hatásainak tudatos érvényesítése

Edényfogó kesztyű készítése nemezeléssel

Terítő batikolása csomózással

Falikép, ikebana összeállítása szárazvirágokból

VÁRAK MEGJELENÍTÉSE

- A magán- és középület fogalmának tisztázása. A középületek funkciói, fajtái

Beszélgetés más-más korokból származó középületekről

Fotók és festmények bemutatása várakról, erődtplomokról

Az építmény megfigyelése tájban és épített környezetben (pl.: cseszneki vár, budai vár)

Várról szóló mítosz- vagy meserészlet felolvasása

- Az elképzelt vár vizuális megjelenítése

A térbeli helyzet meghatározása alaprajz, nézőpont alapján (alálátás, rálátás)

Az elő-, közép- és háttér érzékeltetése (pl.: az előtérben mozgó szereplők, a középtérben álló vár, a háttérben hegyek, égbolt). Rajzolás tussal, festés temperával

- Az alkotás során szubjektív fantáziaképek, érzelmek, események megjelenítése és szóbeli megfogalmazása

Szagrális terek, épületek megjelenítése

- A templom, mint vallási célú épületforma és funkció változásainak megismerése

Templomtípusok összehasonlítása

- Választható feladatok:

Templommakettek készítése. A makettek vetületi rajzának elkészítése

Az elől- és oldalnézet felhasználásával képeslap tervezése

A képeslap elkészítése történhet papírnyomattal, papírkivágással vagy a kivágott templomforma körbefűzésével, az üres részek grafikai kitöltésével

TÁJBA ILLÓ TELEPÜLÉS TERVEZÉSE, MAKETTEZÉSE

- A táj és az épített környezet különböző viszonyainak bemutatása fotók, videók segítségével

- Terepasztalon a természeti és mesterséges formák - hegyek, völgyek, folyók, tavak, fák, utak, alagutak, hidak, víz-vezetékek, vízfolyók, vízgyűjtők, víztárolók, csatornák, csatornarendszerek - modellezése

- A település elhelyezése a természeti környezetben

- Térképkészítés

Park, játszótér tervezése köztéri szobrokkal

- Különböző parkok, játszótérek bemutatása

A természet és az épített környezet viszonyának elemzése

A parktípusok egymással való összehasonlítása, kialakulásuk eszmei hátterének a megértése

A parkok díszítőelemeinek (szobrok, szökőkutak ...) megfigyelése

A játszótér berendezéseinek elemzése, felsorolása

- A modellezés választható feladatai:

Egy játszótér makett formában való elkészítése (labirintus, hinta, mászóka ...)

Az előző órai terepasztal-gyakorlat során kialakított környezetbe - műalkotásként funkcionáló

- mobilszobor tervezése, kivitelezése, beillesztése

Szerves, organikus szobrok készítése folyami kavicsokból, kövekből, ágból, uszadékfából

Calder nyomán függesztett formájú mobilszobrok tervezése. A szobrok kiegyensúlyozása és felfüggesztése

Az ember helye az épített környezetben

- Az előző órákon kialakított terepasztal benépesítése mozgó emberi alakokat ábrázoló kispasztikákkal

- A körplasztika készítés munkafázisainak megismertetése: Az emberalak tömbjének hengerré formálása. A végtagok megjelenítése kihúzással. A mozgás ábrázolása a formák ízületekben történő behajlításával. Törekvés a statikus szoboralkotásra

- Feladat: Utcákon, tereken mozgó emberalakok megmintázása pl.: görkorcsolyázó, kocogó, várakozó, padon fekvő hajléktalan, kutyát sétáltató, babakocsis kismama, plakátragasztó, útbontó, faültető, jégkrémárus

A sík és a test, a körlap és a gömb megismerése

- Az egyszerű geometrikus alakzatokról tanultak felidézése. A kör és a körrel kapcsolatos fogalmak felelevenítése

A körlap formai sajátosságainak, származtatásának megismerése

A körlap távlati elváltozásainak megfigyelése. A szemmagasság szerepe az ellipszis méretváltozásaiban

- A kör perspektivikus elváltozásainak megjelenítése vonalas rajzzal

- A gömb származtatás lehetőségeinek számbavétele:

Körlapok egymásba illesztésével, a köralakzat szimmetriatengely mentén való elforgatásával, különböző átmérőjű körlapok középpontos felfűzésével gömb származtatása

- A származást szemléltető modellek ábrázolása

- A gömb térbeliségének megjelenítése három-négy tónusérték alkalmazásával, az ön- és vetett árnyék jelölésével

- A gömb plasztikusságának megjelenítése többféle grafikai eszközzel

- A gömb testességének megjelenítése különböző festésmóddal

- A háromdimenziós forma két dimenzióban való megjelenítésének lehetőségei

Téglalap és henger, háromszög és kúp ábrázolása

- Az egyszerű geometriai alakzatok - a négyzet, a téglalap, a háromszög - tulajdonságainak felelevenítése

A háromszög, a téglalap, a kúp és a henger legfontosabb jellemzőinek felidézése

- A szabályos forgástestek származtatási lehetőségeinek számbavétele:

A henger származtatásának megismerése téglalapok összehajtása és elforgatása révén

Kúp képzése háromszög szimmetriatengely mentén való körbeforgatásával

- Választható feladatok:

A kúp és henger származtatásáról folyamatábra készítése

Henger kialakítása téglalap alakú papírcsík két szemközti oldalának összeragasztásával

A síklap térbefordulásának rajzi megjelenítése

A kúp és a henger térbeliségének megjelenítése három-négy tónusérték alkalmazásával, az önárnyék és vetett árnyék jelölésével

A henger, a kúp és a gömb háromképsíkös vetületi rajzának elkészítése szerkesztő eszközök használatával

A henger és kúp plasztikusságának kifejezése egy szín világosabb-sötétebb árnyalataival

Forgástestekkel fantáziaváros tervezése

- A forgástestek képzésével, összeépítésével megszerzett ismeretek felhasználásával forgástestekből összeépített hengertelvények, fantáziaváros tervezése, készítése csoportmunkában

A feladat sikeres megoldása érdekében fotók bemutatása a XX. századi modern építészetéről, a világűrkutató űrbázisokról; science-fiction videofilmrészletek felvillantása, novella részletek bemutatása jövő századi létesítményekről

A változatos formavilág megteremtését segítheti a téglalap oldalainak bemetszésével képzett síkformák térbe hajlítása, a szimmetrikus síklapok elforgatásával kialakított tagolt hengerek modellként való felhasználása

- Választható feladatok:

Kiseb csoportokban az űrváros vagy a víz alatti város különböző rendeltetésű, formájú épületeinek megtervezése, megalkotása a fantázia szabad mozgósításával

Formák térbe helyezésével városrészek kialakítása. A városnegyed térképének, információs tábláinak elkészítése

Forgástestekkel járművek tervezése

- Autókról, űrhajókról gyűjtött fotók, műszaki rajzok elemzése

Fantasztikus járműveket bemutató videofilm részletének megtekintése

- Az eddigi ismeretek és a képzelet segítségével fantasztikus járművek tervezése, makettezése Vázlatkészítés az eddig megismert formák átírásával, formaredukcióval, hozzáépítéssel, belső részformák, szerkezetek berajzolásával

A tervek modelljeinek elkészítése csonkolt és összeépített műanyag flakonok, alumínium fóliák felhasználásával

A jármű égi vagy földi, esetleg föld alatti vagy vízi környezetének megtervezése, megjelenítése

Kiállításrendezés

- Az év során készült rajzok, grafikák, festmények, plasztikák megadott szempontok szerinti válogatása, keretezésre, kiállításra való előkészítése

- A kiállított anyag térben - a paravánra vagy a falra - való elhelyezésének megtervezése Az elrendezés kivitelezése. Felirat-, katalógus-, meghívótervek, plakátok tervezése és készítése

Az írás és a kép, a szín és a forma viszonyának átgondolása

A tárlók, a paravánok, az installációk ízléses elhelyezése, egyéni ötletek alkalmazása a kiállítási felületek megválasztásában

- A kiállítás megörökítése, fotózása

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes az épített környezet formáinak, színének, nagyságviszonyainak, arányainak, szerkezetének vizuális megfigyelésére.

Tudja a formák testességét tónussal, fény-árnyék hatásokkal kifejezni.

Legyen képes forma- és színredukálásra.

Legyen tisztába a képi tér (előtér, középtér, háttér) fogalmával.

6. ÉVFOLYAM

Tananyag

Az általunk készített tanítási program a hatodik évfolyamban elsősorban az ember és az őt körülvevő természet, a közvetlen környezet, a lakóhely vizuális megismerését helyezi a vizsgáldás középpontjába.

A tanulók a vizualitás eszközszerével figyelik meg, dolgozzák fel a szülőföld tájait, éghajlatát és állatvilágát. Feltárják a lakóhely történetét, hagyományait. Foglalkoznak a természetvédelem és műemlékvédelem fontosságával. Elemzik a település szerkezetét, úthálózatát, a földrajzi, gazdasági körülmények által meghatározott közlekedés, kereskedelem, idegenforgalom, turizmus jelentőségét.

Segítünk megértetni az emberi közösségek, a család szerepét, a közösségi és családi ünnepek jelentőségét, az egészséges életmód fontosságát, az egészség megőrzését lehetővé tevő intézmények, szervezetek jelentőségét, a szolgáltatások, a kultúra és a tanulás fontosságát.

A tanulók rajzos feldolgozásokkal mutathatják be a környék növény- és állatvilágát, a gazdálkodás, a földművelés és állattenyésztés, a kézművesség, az építészet és az öltözködés hagyományait. Elemezhetik a környék formáit, tárgyait, magyarázó rajzokkal, folyamatábrákkal szemléltethetik a környezet változásait.

Tájékoztató táblákat, információs jeleket, útvonalrajzokat, térképeket, plakátokat készíthetnek. Kertet, parkot, útburkolatot, utat, autópályát, felüljárót, épületeket, bútorokat, berendezéseket, tárgyakat, öltözeteket, jelmezeket tervezhetnek. Tájképeket, csendéleteket, életképeket festhetnek. Illusztrálhatnak; karikatúrákat rajzolhatnak; képsorokat, könyvborítókat tervezhetnek; diákújságot szerkeszthetnek. Kisplasztikákat, bábokat, maszkokat alkothatnak. Hímezhetnek; batikolhatnak; megismerhetik a foltvarrás technikáját; fonalat, szalmát, gyékényt, csuhét, vesszőt fonhatnak; madzagot szőhetnek. Ajándékként asztali díszeket, virágkompozíciókat készíthetnek.

Követelmény

Legyenek képesek:

- összetett természeti és mesterséges tárgyak arányainak, szerkezetének, formai sajátosságainak, színének megfigyelésére, karakteres ábrázolására síkon és térben,
- önálló piktogramok, emblémák, információs táblák megalkotására,
- alaprajzot, útvonalrajzot, metszetrájzot olvasni, készíteni.
- Jelenítsék meg a teret és térformákat a távolsági viszonylatoknak, a nézőpontnak, a térmélységnek megfelelően.
- Alkossanak szubjektív módon képeket mindennapi életükkel kapcsolatos eseményekről, illusztráljanak zenei, irodalmi műveket.
- Hozzanak létre csendéleteket és formaátírásokat lakóhelyünk használati tárgyairól.

- Ismerjék az életkép műfaját és egy-egy kiemelkedő alkotást a családbrázolás témaköréből.
- Ismerjék meg a hagyományos népi életmódot.
- Tanulmányozzák saját környezetük életmódját, hagyományait.
- Ismerjék az öltözködés-, a magatartás-, a beszéd-, a testkultúra összetevőit.
- Készítsenek az életmódhoz, gazdálkodáshoz kapcsolódó tárgyakat a kézműves tevékenységben.
- Ismerjenek meg újabb kézműves technikákat.

A tananyag témakörei

A település története

A lakóhely és szülőföld.

Érzelmi motívumként híres emberek szülőföldjükről tett vallomásának bemutatása

A lakóhely természeti környezetéhez (folyóhoz, barlanghoz, érdekes alakú sziklához, öreg fához ...) fűződő történetek, hiedelmek megismerése

Történelmi események emlékeinek felidézése

A lakóhely természetéhez fűződő hiedelmeinek, népszokásainak bemutatása (pl.: időjósítások, jeles napi szokások)

- A megismert történetek képi, plasztikai illusztrálása a témához illő technika megválasztásával

A régészeti kutatás

- A régészet - az emberiség történeti múltját a fennmaradt tárgyi emlékek alapján kutató tudomány - bemutatása

Fontossága az írás nélküli történelmi korok feltárásában, szerepe az írással bíró történelmi korokban.

A jelenkor régészeti kutatásai. A régészet és társtudományok kapcsolata

A modern technika (légi fényképezés, a talaj vegyelemzése...) szerepe a feltáró munkában

A település hajdani életmódja

- Beszélgetés a hagyományos népi életmódról:

A régi gazdálkodási formák vizsgálata, az állattartás, földművelés, kézművesség jellemzőinek megismerése

A természeti környezet hatásának vizsgálata a lakóhely életmódjának alakulásában

A gazdasági évhez, munkaalkalmakhoz fűződő hagyományok bemutatása

- A képi megjelenítés témája:

Gazdasági udvar megfestése, megrajzolása (épületek, eszközök, állatok, emberek ...)

A lakóhely hagyománytárgyai

A régi világ eszközei, szerszámai

Tárgyakhoz kapcsolódó szokások bemutatása (pl.: jegyajándékok, vásárfiák ...)

- Választható feladatok:

Régi tárgy (pl.: köpülő) elemzése

- Ismerkedés a közvetlen környezet, a saját tájegység népművészetével:

Önálló gyűjtőmunka végzése múzeumi anyag vagy a tanulók környezetének emlékei alapján

A település földrajzi adottságai

- A lakóhely térképének elemzése

A település típusának, szerkezetének, úthálózatának megfigyelése

- Választható feladatok:

A környezet természeti tájaihoz, történelmi nevezetességeihez útvonalrajz készítése

A lakóhely természetföldrajzi, településtörténeti, településnéprajzi sajátosságainak információs táblán, térképen való megjelenítése

A település szerkezetének modellezése terepasztalon

Idegenforgalomhoz kapcsolódó természetvédelmi, műemlékvédelmi jelek készítése

A lakóhely műemlékeinek rajzi feltérképezése (homlokzatrajzok, alaprajzok, útvonalrajzok ... készítése) közös munkával

A fejlesztési tervben szereplő, a gyermekek életéhez kapcsolódó létesítmények (játsszótér, sportcentrum ...) megtervezése közös munkával

A tanulók által használt művelődési intézmények információs jeleinek elkészítése

A LAKÓHELY TÁJAI- TÁJFESTÉS

- Az érintetlen természet megfigyelése
- A táj változatos formai képének, a látvány sokszínűségének elemzése
- A fény- és légköri viszonyok okozta változások megfigyelése
- A tájbrázolás lehetőségeinek megismerése
- A kép kivágás szerepe a kompozíció kialakításában. A színvázlatok fontossága
- A barbizoni és nagybányai iskola műveinek segítségével tapasztalatok gyűjtése a szabadban való festés sajátosságairól
- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:
- A lakóhely természeti tájainak látványszerű megjelenítése
- Az adott táj változatosságának kifejezése az évszak, a fény- és légköri viszonyok függvényében
- A táj látványának egyéni, dekoratív átfogalmazása a grafika lehetőségeivel (monotípiák)
- A tájhoz fűződő élmények (kirándulás) érzelmi hatásának megjelenítése

A település növényvilága- csendélet festés

Séta a mezőn, vízparton vagy erdőben

Az erdő, mező gyomnövényeinek és gyógynövényeinek megismerése:

A vizek növényei. Az erdő cserjeszintjének, az erdő és vízpart fájának megfigyelése

Termesztett növények

- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:

A gyomnövények és termesztett növények szépségének, formagazdagságának felfedezése a növény jellemző részeinek (gyökér, szár, levél, virág) képi megjelenítése által

A növények téri helyzetének ábrázolása

A gyűjtött gyógynövények felhasználásával olyan gyógynövénygyűjtemény készítése, amely a hozzáírt szöveg segítségével bemutatja a növény gyógyító hatását

A cserjék formai jellemzőinek megfigyelésével a különböző cserjefajták felismerését segítő karakterrajzok készítése

Az erdő és vízpart fájának tanulmányozásával nyert tapasztalatok rögzítése (pl.: a törzs és ágak kapcsolatának bemutatásával)

Az otthon Külső és belső tér ábrázolás

A lakóház, az otthon

Lakáskultúra

A település építési hagyományainak, háztípusainak, házberendezési módjainak számbavétele.

Történeti stílusok a népi és polgári építészetben

- A képi, plasztikai megjelenítés választható feladatai:

A lakóhely hagyományos építészetének feltérképezése, a lakóház funkcionális tagolásának alaprajzok segítségével történő bemutatása, a homlokzatok tagolásának rajzos feldolgozása.

A saját lakás alaprajzának elkészítése

A külső formajegyek meghagyásával tervek készítése egy régi parasztház mai életkörülményekre alkalmassá tételére (pl.: fürdőszoba beépítése)

Közös munkával képes építészeti album készítése a környezetben fellelhető, megőrzésre érdemes házakról

A kert és lakás növénye Külső és belső tér Csendéleti

A növények szerepe az ember életében

A kerti virágok, díszcserjék, díszfák

A balkonok, erkélyek, lakásbelső növényei

- Választható feladatok:

Az otthon köré díszkert tervezése cserjékkel, kerti virágokkal, utakkal, pihenőkkel

A kedvenc gyümölcsök, virágok formájának, színének tanulmányozásával formaelemzések (felépítés, szerkezet, tagoltság ...) készítése

Tetszés szerint összeválogatott növényekből virág- vagy gyümölcscsendéletek festése

A nyílás, hervadás kifejezése

A kedvenc háziállatok

- Állatokkal kapcsolatos vidám történetek megrajzolása, megfestése

A kedvenc állat által kifejezett testbeszéd (örül, bánatos, sértődött ...) rögzítése formaredukcióval, papírmetszetekkel

A kedvenc háziállat plasztikájának elkészítése a forma kifejezésére leginkább alkalmas anyagokból

Alaktanulmányok készítése

- A test arányainak vizsgálata

A női és férfi alkat közötti különbség megfigyelése, megállapítása

A gyermek és felnőtt testarányok összehasonlítása

Az ember vázszerkezetének, csontvázrendszerének tanulmányozása

Az emberi test mozgáslehetőségeinek, az ember téri mozgásainak megfigyelése

- Egy- és kétalakos beállításokról képi igényű alkotás készítése

Több alakos beállításról szoborkompozíció alkotása

Fej- és kéztanulmányok készítése

- A portré és az önarckép műfaji sajátosságainak vizsgálata:
Történetiségük: a múmiaportréktól a barokk csoportportrékig
- A fejrész ábrázolás általános szabályainak megismerése
- Az arc koponya és az agykoponya nagyságviszonyának vizsgálata
- Az arc részei. A részek és az egész viszonya, arányaik
- Az egyénre jellemző arcélszög megfigyelése. Az arcelemek: homlok, orr, száj, szem, fül tanulmányozása
- A különböző megvilágítás (szórt fény, irányított fény) által keltett hangulatok elemzése
- A kéz és láb formai jegyeinek, mozgásának vizsgálata
- A kéz (feszítő, hajlító, közelítő, távolító, forgató) mozgásának megfigyelése
- Irányított fényvel megvilágított fej grafikus ábrázolása
- Kéz- és lábtanulmányok készítése

Öltözködéskultúra Divattervezés

- Az öltözködéskultúra fogalma
Az öltözet alkotóelemeinek számbavétele (ruházat, hajviselet, fejviselet, lábbelik ...)
Képek, régi családi fotók alapján a különböző korok viseleteinek vizsgálata
Anyag-, szín- és díszítésbeli különbségek megfigyelése a különböző korstílusokban
A népviselet fogalmának tisztázása
A közösségi értékrend, az írott és íratlan szabályok hatásának felfedezése az öltözködési szokásokban
- Beszélgetés a mai öltözködéskultúra jellemzőiről
A divat szerepének vizsgálata az öltözködési szokásokban
Az életkor és életmódbeli eltérések megjelenése a ruházatkódokban
Az egyéniség megnyilvánulásának lehetőségei az öltözködések között
Az alkalomhoz illő öltözködés szempontjainak megvitatása - a csinos, divatos, elegáns fogalmak közti különbségek tisztázása
Magatartási és illemszabályok megbeszélése a viselethez fűződően
Az öltözködéskultúra, a testkultúra és a higiénés szokások közti összefüggések, elvárások megbeszélése
- Választható feladatok:
Divatos iskolai öltözet tervezése
Farsangi, báli alkalmi ruha vagy jelmez tervezése a hozzá illő kiegészítőkkel saját maguk számára
Színes csomagolópapírok felhasználásával folttervek készítése mellényre, táskára

Pillanatképek az iskola életéből

- Az életkép műfajának fogalmi tisztázása műalkotások elemzése, összehasonlítása által
Elemzési szempontok: A mű rendeltetése (táblakép, illusztráció ...), technikája (olaj-festmény, freskó ...)
- A képi elemek kigyűjtése: szereplők, helyszín, esemény, gesztusok, arcvonások
- A mozgás ábrázolásának módjai, a kompozíciós szerkezet és a színhasználat elemzése
- A színek szerepe a téma kiemelésében
- A karikatúra sajátos humoros, szatirikus ábrázolásmódjának vizsgálata. A műfaj jellemzőinek felsorolása
- Választható feladatok:

A tanórai élmények, benyomások vizuális rögzítése szabadon választott eszközökkel
Iskolai életkép készítése, az életkép műfaji ismérveinek felhasználásával
A tanulók önmagukról vagy társukról készített karikatúráikból osztálytabló összeállítása

Diákújság készítése

- Az előzetesen gyűjtött folyóiratok elemzése:

A folyóiratok csoportosítása hírájságok, szórakoztató, ismeretterjesztő, művészeti ...
folyóiratok kategóriájába

Az újságtípusok jellemzőinek megismerése: kihez szól; milyen a szöveg és a kép aránya;
hány rovatra tagolódik; milyen a papír minősége és a lap terjedelme ...

- Beszélgetés arról, hogy ki melyik újságot olvassa szívesen és miért, mi teszi vonzóvá az
olvasó számára a lapot. Az ismérvek kigyűjtése

Kiosztott portrék alapján, a képen szereplő személyekhez illő sajtótermékek kiválasztása

- Választható feladatok:

A hozott újságok és nagy méretű kartonok felhasználásával újságpavilon felállítása

Egy tagolatlan szöveg tördelése és egy fotó beillesztése a szöveggörnyezetbe

Egy saját lap megszerkesztése a rovatok kialakításával, az oldalszám meghatározásával, a
címlap megtervezésével

Osztályújság szerkesztése csoportmunkával:

Az arculat megtervezése, a rovatfelelősök megválasztása; a tördelés megbeszélése ...

Egy osztályélmény képregényszerű bemutatása, az aranymondások karikírozott
megjelenítése.

A reklám

- A reklám hatásmechanizmusáról tanultak felidézése és azok új
szempontokkal történő kiegészítése
- Plakátok, televíziós reklámok megtekintése és a bennük rejlő szándék
felismerése:
- Ismétlésekkel a termék, a cég logójának bevétele a vásárló tudatába
- Az áru megjelenési formája, a csomagolás módja, színe. A termék neve, ára,
helye a polcon. A szín, a ritmikus ismétlődés, a képzettársítás jelentősége a
reklámszövegekben
- Az alkotás választható feladatai:
- Egy szabadon választott termék "piacra dobása". A cég emblémájának, a
termék nevének, formájának, csomagolásmódjának megtervezése
- Egy reklámfilm forgatókönyvének elkészítése

Kiállítási meghívó és plakát készítése

- A tömegkommunikáció különböző formáinak (meghívók, plakátok,
katalógusok ...) tanulmányozása
- A tartalom és forma egységének vizsgálata
- Évvégi rajzkiállításra plakát, meghívó tervezése
- A meghívó szövegének meghatározása. A meghívó, plakát képehez,
szövegéhez illő betűtípus választása vagy tervezése
- Múzeumlátogatás és az év során készült tanulói munkák válogatása után
kiállítás rendezése. A fejlődéskronológia kifejezése a vizuális produktumok
csoportosításával

- Az installációk ízléses elhelyezése, egyéni és újszerű ötletek alkalmazása a kiállítási felületek megválasztásában. A kiállítás fotózása

A tanultak összegzése kiállítás segítségével

- A tanév során készült alkotások tematikus rendbe szedése
- A település történelmi múltjának, hagyományainak bemutatása a tanulók e témához kapcsolódó grafikái, kislasztikái, téri konstrukciói, hagyománytárgyai alapján
- A település földrajzi helyzetének szemléltetése a gyerekek által készített útvonalrajzok, térképek, településszerkezeti modellek, makettek, tájképek, tanulmányrajzok, folyamatábrák rendszere által
- A lakóhely közösségeinek, a közösségi tevékenységek színtereinek, a család életterének, életének bemutatása csendéletek, kislasztikák életképek segítségével
- Az építészeti, közlekedési, öltözködési változások nyomon követése a tanulók által készített tablók, albumok segítségével
- A lakóhely szolgáltatásainak (egészségügy, hírközlés...), kulturális tevékenységének, az iskola életének számbavétele a tanulók által készített pillanatképek, programfüzetek, plakátok, diákújságok, helytörténeti és iskola-történeti dokumentumok feldolgozásával
- A kialakított tematikus rendszer téri elhelyezése

Minimumkövetelmény

- A tanuló ismerje a fő-, mellék-, telt-, tört és lokálszíneket.
- A tanuló legyen képes természeti és mesterséges formák elemzésére, azok képi, plasztikai megjelenítésére.
- Legyen képes a testesség, kiterjedés képi megfogalmazására.
- Vegye észre a színreflexeket.
- Legyen képes vizuális közlések olvasására.

A GRAFIKA MŰHELYGYAKORLAT HELYI TANTERVE

Készítette: Lázárné Verebes Ilona, 2004

A grafikai műhelygyakorlat tanítási célja, az egyedi és a sokszorosított grafikai eljárások megismerése.

A grafika két fő területének: a képgrafikus és az alkalmazott grafikai tevékenységnek a megismertetése

A grafikai műhelygyakorlat célja

A grafikai műhelygyakorlat célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló ismerkedjen meg:

- a szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalókkal,
- a grafika lehetőségeivel és korlátaival (sokszorosítható grafika, reklámgrafika...),
- sajátítsa el a grafikai munkához szükséges technikai eszközök használatát,
- tudja kiválasztani és alkalmazni az egyéniségének megfelelő grafikai technikákat,
- ismerje a szaknyelvet,
- legyen tájékozott a grafika művészettörténetében,
- tevékenységében váljon önállóvá,

- legyen nyitott az új médiumok megismerésére (számítógép),
- felkészültsége legyen alkalmas arra, hogy tanulmányait szakirányban tovább folytathassa.

A grafikai műhelygyakorlat feladata

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanulót ismertesse meg:

- a grafikai tevékenységhez szükséges technikai anyagok, eszközök, szerszámok működésével, kezelésével,
- a grafikai művészet egy-egy kiemelkedő képviselőjével,
- a segédanyagok tulajdonságaival, használatával,
- a szabványokkal, a méretekkel, az installálási törvényekkel,
- a szakma rövid történetével
- a képzőművészeti gyakorlatban, a feladatokban felhasználható művészeti elemekkel (pont, vonal...),
- a képépítés törvényszerűségeivel,
- a színelmélet alapjaival.

A grafikai műhelygyakorlat feladata, hogy a tanulóban:

- fejlessze ki a feladatok elvégzéséhez szükséges önálló, kreatív, alkotói módszert,
- alakuljon ki véleménynyilvánítási igény és képesség,
- alakuljon ki a készített mű esztétikus megjelenítésének képessége.

KÖVETELMÉNYEK

Az alapfok végén a tanuló ismerje:

- a képépítés alapvető szabályait,
- a tanult grafikai technikákat, ezek továbbfejlesztési lehetőségeit és korlátait,
- az egyedi és a sokszorosított grafika – különösen a megismert magasnyomási eljárások – sokszínű technikai lehetőségeit,
- a grafika történeti és technikai lehetőségeit,
- a nyomtatásra és dűckészítésre alkalmas papírfajtákat, linó és fém anyagokat.

Legyen képes:

- az eddig megismert grafikai technikák alkalmazására,
- vázlatkészítésre, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, átírásra, dűcra dolgozásra,
- az egyedi és a sokszorosított grafika – különösen a megismert magasnyomási eljárások – sokszínű technikai lehetőségeinek alkalmazására,
- esztétikus képi megjelenítésre.

TANANYAG

MŰHELYELŐKÉSZÍTŐ

1-2. évfolyam

A műhelyelőkészítő során a tanuló megismerkedhet a legfontosabb grafikai jelekkel, a grafika kifejező eszközeivel. Megtapasztalhatja a színek tulajdonságait, ezek hatásmechanizmusát, a színelmélet alapjait. Tanulmányozhatja a nyomhagyás különböző módjait, eszközeit. Elsajátíthatja a képépítés alapjait, kísérletezhet a különféle komponálási módokkal. Betekintést nyerhet az egyedi és a sokszorosított grafika eljárásainak módszereibe, ráérezhet a különbözőségek jelentőségére. A gyermek lelkivilághoz közelálló alkotások létrehozásával az önálló, kreatív alkotómódszere, kezűgyessége, gyakorlati, technikai érzékenysége fejlődhet.

EGYEDI GRAFIKAI ELJÁRÁSOK

A grafikai jelek megismerése.

A kifejezőeszközök létrehozása különböző anyagokkal, technikával.

A jelhagyás módjai – ceruzával, ecsettel, tollal, pálcával, ujjal, lemezzel, fésűvel.

A pont, a vonal, a folt szerepe.

A színek hatása az emberre. Kísérletezés a különböző minőségű és tulajdonságú festékekkel.

Több szín egymás mellett: harmóniák – diszharmóniák.

Monotípiia egy szín ill. több szín felhasználásával.

A pozitív és a negatív nyomat – az egyszínű és többszínű változatok.

Foltnyomat – fantáziajáték. Különböző sűrűségű festékek viselkedésének megfigyelése.

A festék és a papírfajta használata közötti összefüggések – a kép összehatása.

A nyomatok kiegészítése képpé többféle vonalminőséget létrehozó eszközzel.

Fotók, képek, műalkotások elemeinek újrarendezése, új összefüggések keresése- az alkotóelemek szubjektív módon való összeillesztése.

A NYOMHAGYÁS TANULMÁNYOZÁSA

Különböző textúrájú anyagok nyomtatása, „átsátozása” - zsákvászon, erős szálú textilek, dörzspapír,

Kisebb méretű tárgyak felületnyomata – pénzdarabok, gombok, levél, madártoll, fakéreg, növényi részek, kövek, ásványok ...

Nyomatok felhasználásával kollázs létrehozása. Rendezgetés, kompozíciós gyakorlatok.

Pecsét készítése természetes anyagokból, a pecsét rányomtatása kedvenc használati tárgyakra

Ritmuskép készítése: ösztönösség – automatizmus – szerkesztettség – a komponálás alapjai.

EGYSZERŰ SOKSZOROSÍTÁSI ELJÁRÁS

Papírmetszés technikája – a pozitív és negatív forma.

A papírdúc felhasználásának módjai a sokszorosítási eljárások alkalmazásakor (fénymásolás, festékfröcskölés, hengerlés ...)

A vágott és a tépett papír nyomhagyásának összevetése, képalakítás – képépítés játékosan.

Az alkotás és a játék összekapcsolása.

A TANGRAM

A játék szerepe, jelentősége és kortörténeti áttekintése
Környezetünk alakíthatóságának, ezen belül a szabad fantázia szárnyalásának lehetőségei
Sablon alapján tangram készítés
A megfelelő papír kiválasztása. Az anyag és funkció kapcsolata, esztétikai hatásuk
A színek hatása egyéniségünkre és környezetünkre egyaránt.
Különböző alakzatok kirakása, az igényesség szerepe
A tervezés lépései, a vázlat és a kompozíció fontossága

EGYSZERŰ PAPÍRSABLONOK KÉSZÍTÉSE ÁTFÚJÁSHOZ

A technika ismertetése, bemutatása
A tervezés lépései
Sablonok készítése és kipróbálása különböző anyagokon és felületi minőségeken
Nyomatok készítése
Egyéni munkák és nagy közös kompozíció készítése
Az osztályterem díszítése

KIÁLLÍTÁS RENDEZÉSE A MUNKÁKBÓL

Vendégek (szülők) meghívása, saját készítésű meghívókártyák készítése
A kiállításra készült plakát elkészítése
Játékos feladatok az érintett témák kapcsán
Egy közös bábjáték eljátszása a vendégek számára

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje fel a legfontosabb grafikai jeleket, ezeket tudja alkalmazni ezeket gyakorlati munkája során. Ismerje a színek alapvető tulajdonságait. Legyen képes a kép felületén a formák rendezésére.

3. ÉVFOLYAM

A tanév folyamán a tanuló megismerkedhet az érintetlen természet formavilágával, ezek esztétikumával. Megtanulhatja, hogyan kell ezeket elemezni, leegyszerűsíteni, tömöríteni, stilizálni, átírni. A rajzi kifejezőeszközök közül megismerkedhet a vonal tulajdonságaival, karakterével, gondolat és érzelempszerszerepével. A sokféle eszköz alkalmazása, és a különböző anyagok minőségének megismerése közben megtapasztalhatja a puha, lágy, a kemény, határozott vonalrendszerek hatását. A kontúrvonalas megoldásoktól eljuthat a részletgazdag, tónusos ábrázolásig. A nyomtatás egyedi módozatait felhasználhatja a képalkotás folyamatában.

Elmélet

A GRAFIKA

Mit nevezünk grafikának? – a fogalom megközelítése

A grafika elhelyezése a képzőművészet ágai között

A grafikai eljárások során alkalmazott anyagok, eszközök, tulajdonságainak, használatának megismerése

A kézi és a gépi sokszorosítás műveletei

A grafikai műhelyben alkalmazott gépek, eszközök

A papírok tulajdonságainak megfigyeltetése, a különbségek okai

A grafikai technikák műfaji követelményei

Grafikai műhely látogatása

A sokszorosított lapok jelentősége, hasznossága, szerepe

Az alkalmazott- és a képgrafika közötti különbség

Az egyedi rajz fogalma

A rajzolás szerepe, az egyedi rajz jelentősége a valóságos világ megismerésében (vázlatok, tanulmányrajzok ...)

Az egyedi rajz műfajának kritériumai, jellemzői

Az egyedi rajz szerepe a képalakítás, a térplasztikai alkotás, az építészeti formák létrehozásának folyamatában

Az eszközök szerepe témaválasztáskor (ceruza, toll, szén...)

A felületnagyság és az eszközválasztás közötti kapcsolat

A képzőművészet alapfogalmainak szerepe: pont, vonal, folt, szín, kompozíció, felület, méret, ritmus

Az elektronikus úton létrehozott rajz: új eszközök a grafika világában

Egyszerű számítógépes programmal való ismerkedés

A technika adta új lehetőségek tanulmányozása

A „BESZÉLŐ” VONAL

A vonal, ami jellemzi az embert – a vonal pszichikai kifejezőereje.

A nyugodt – zaklatott, a rendezett – kaotikus, a merev – lendületes, a szögletes – kerek, az emelkedő – eső, a személyes – személytelen vonal.

A különféle stílusban, és különböző vérmérséklettel megalkotott vonalrendszerek összehasonlítása.

Dürer, Holbein, Paul Gauguin, Goya, Joan Miró, Pablo Picasso, Marc Chagall műveinek elemzése.

Az ember gondolatát, a gondolat mozgását tükröző vonal.

A vonal, mint figyelemirányító.

Létrehozásának módjai: szabadkézi, szerkesztő eszközzel és elektronikus úton.

Kompozíciós elemek megismerése, elrendezésük módjai: szimmetria – aszimmetria, egyensúly, ritmus, leegyszerűsítés, redukálás, lényegkiemelés, figyelemvezetés, sűrítés, elhagyás.

GYAKORLAT

Az élő természet megfigyelése.

Tanulmányrajzok, vázlatrajzok készítése a megismert lehetőségek és technikák felhasználásával.

Az alkotásokhoz használható eszközök, technikák: különböző- keménységű ceruzák, tollak, ecsetek, kréták, tusok, pácok, festékek.

FELADATOK

A MOZGÁST, AZ ÁRAMLÁST KIFEJEZŐ VONAL

Lendületes, ritmikus, lüktető felületek képzése:

A könnyed, lágy és a határozott, karakteres vonalak alkalmazása.

Sűrítés – ritkítás, lazítás – tömörítés.

A lelkiállapot, a gondolat, a mozgás kifejezése cérnagrafika felhasználásával

Nyugodt és háborgó felületek képzése. A szél felületalakító munkája: vízen, homokon.

Az egymásba fonódó vonalak felület alakító hatása.

A VONAL EGYÉNISÉGE, EGYEDISÉGÉNEK SZEREPE

Az élővilág gazdag formakincsének megfigyelése, ábrázolása.

Az élő természet esztétikuma.

A természetben lezajló változások megfigyelése, ábrázolása.

Az élő természet formáinak, érzékelhető tulajdonságainak megtapasztalása ábrázolás által. A karakter fogalma.

A folyamatok jellegzetes fázisainak bemutatása két-három képsorral.

Az időben egymást követő események ábrázolása –elrendezés, komponálás: a lényeges részek kiemelése formával. Diafilmszerű feldolgozás.

A JELEK, SZIMBÓLUMOK SZEREPE

Az élő természet ábrázolásának megfigyelése a különböző művészeti korokban, stílusokban.

A szubjektív önkifejezés érvényesítése a megjelenítés folyamán

Jelek, szimbólumok világa.

Az egyedi jelek: feliratok, reklámhordozók, közlekedésnél használatos jelzések, táblák, térképjelek, pecsétek története, kialakulása és fejlődése.

A színek jelentéshordozó szerepe.

Az alkalmazott grafika, a piktogram, a betű, a monogram – tervezések.

A betű kialakulása és fejlődése.

A kézzel írott és a nyomtatott betű.

A betű anatómiája, az olvashatóság. A kézírás esztétikája.

Saját monogram tervezése, alkalmazása, felhasználása füzeteken, mappákon, esetleg ruhadarabokon.

Pecsét faragása természetes anyagokból.

TERMÉSZETES FORMÁK ALKALMAZÁSÁVAL TÖRTÉNŐ KÉPALAKÍTÁS

Motívumgyűjtés.

A motívumok felépítésének, elrendezésének, alkalmazásának világa.

Természeti formák grafikai tanulmányozása, majd átírási lehetőségeivel való játék. Humoros, játékos formák megalkotása. Ezek felhasználása a képépítés folyamatában.

A szín és a forma összekapcsolása, elhelyezésének jelentősége a kép érzélem közvetítő szerepében.

Pozitív – negatív formák, kiemelés – elhagyás, elrendezés – átrendezés.

AZ EGYEDI NYOMTATÁS – MONOTYPIA

A vonal egyedisége, egyéni vonásai, jellemzői, karaktere.

Nyomhagyás különböző eszközökkel, tárgyakkal.

Felületképzés – textúrák és faktúrák létrehozása.

A szín megjelenése a monotypiákon.

AZ ILLUSZTRÁCIÓ

Egyszínű, ugyanazon szín árnyalatainak monokrom alkalmazása.

Foltképzés és a vonalrendszerek összekapcsolása.

Formaredukciók, a foltok hatása: nagyság, szín, elhelyezés, elrendezés alapján.

Festékszórás, fújás, csurgatás, fröcskölés.

Az egyéniség érzékelhetősége a képalakítás során.

Minimumkövetelmény

A tanuló tudjon gyakorlatban és elméletben különbséget tenni az egyedi és a sokszorosított grafikai eljárások között.

Ismerje fel ezeket és tudja alkalmazni a gyakorlati munkája során.

Biztonságosan alkalmazza a különböző vonalfajtákat.

Tudja kiválasztani a megfelelő eszközt a feladatok megvalósításához.

4. ÉVFOLYAM

A tanuló megismerkedhet az élettelen természet formavilágával, az ember által alkotott tárgyak esztétikumával. Bővítheti grafikatörténeti ismereteit. Megtapasztalhatja a vonalak folttá szerveződését, a pozitív- negatív foltok ritmusának alkalmazási lehetőségét.

Megismerkedhet a súlyos és tömör foltok mellett a fátyolszerű, finoman áttetsző felületekkel; olyan hatásokkal, amely a feszültség és oldódás, harmónia és diszharmónia, keménység és lágyág érzetét keltik. Felfedezheti a folt tulajdonságait, és ezeket felhasználhatja a kompozíciós gyakorlatok során. Megismerkedhet a nyomhagyás lehetőségeivel. Az érdes felületek, tárgyak, textilek nyomataiból frottázst készíthet. Fejlődhet tervező és eszközhasználó képessége.

ELMÉLET

A GRAFIKA TÖRTÉNETÉBŐL

Történeti áttekintés: A természeti népek által alkalmazott nyomhagyás jelentősége – nyomolvasás tudománya

A középkori kódexektől a tipográfia művészetéig.

A könyvnyomtatás feltalálása és nagy egyéniségei.

A vésett minta utáni nyomdabetű előállítás.

A betűtípusokban rejlő szépségek és lehetőségek.

A NYOMTATÁS FOGALMÁNAK ELMÉLYÍTÉSE

A természeti erők nyomhagyásai: állat- és növénylenyomatok kőületekben.

A természetes nyomatok tanulmányozása.

A nyomtatott kép létrehozásának eszközei, az esztétikumának kritériumai.

A pont, vonal, folt (pozitív-negatív), a ritmus, a képi egyensúly, mint képalkotó elem, és mint formaképző.

A foltok hatása a szemlélőre: érzelmi, értelmi hatások.

Az egynemű folthatás – stilizálás – redukció kényszer.

A nyomtatott kép térhatásának lehetőségei és korlátai.

Az alkotás technikái:

- erőteljes textúrák nyomatainak előállítása,
- élő és élettelen anyagok nyomatai,
- gyűrt újságpapír nyomatának változatossága,
- papírdombormű elkészítése magasnyomással – a teljesen fehér kép szépsége,
- a színes foltok esztétikai hatása.

GYAKORLAT

A sokszorosításnál alkalmazott dúc fogalma

Lényegretörő foltkarakterek nyírással, tépéssel

Kifejező képalakítás, formaegyszerűsítés, redukció felületi hatásokkal

A folt szerepe a vizuális közlések sorozatában

Sokszorozással kialakított ritmusok (egy forma több nyomata), ismétlődések

Tervező- és eszközhasználó készségek és képességek fejlesztése

FELADATOK

TÁRGYAK NYOMAI

Nyomhagyás vizes homokban, sárban, hóban

TERMÉSZETBEN TALÁLHATÓ ELEMÉK NYOMAINAK TANULMÁNYOZÁSA:

Fakéreg, növényi részek, ujjlenyomat, lábnyomat, kavics, ág, indák, levelek, madártoll.....

Ember által létrehozott tárgyak nyomatainak vizsgálata: cipőtalp, autógumi, fém pénz, gomb

TEXTILNYOMATOK

Zsákvászon, mikro-, makro kordbársony anyagok textúra nyomatainak képzése, ezek felhasználása a kompozícióhoz
Látványelemzések fotók alapján
Felületképzés egyszerű használati eszközökkel (pl.: hurkapálca, mesterséges tárgy, stb.)
Képalakítási gyakorlatok a nyomatok felhasználásával:
szimmetrikus –aszimmetrikus kompozíció,
vízszintes – függőleges - ferde elrendezés,
síkformákban való elrendezés (háromszög, kör...),
képkeret, bordűr, foltstruktúra kialakítása.
Geometrikus képek ritmusrendszere: vékony – vastag, rövid – hosszú, szabályos – szabálytalan.

TERMÉSZETES ANYAGOKBÓL NYOMÓDÚC KÉSZÍTÉSE

Répa, alma, burgonya faragása, magas és mélynyomódúc készítése
Közös nagy kép tervezése egyéni dúcok felhasználásával
Sordísz, területísz felhasználásával ruhaminták, tapétaminták, csomagolópapír-tervek, törölköződíszek tervezése és kivitelezése

PAPÍRMETSZET ÉS VARIÁCIÓI

A magasnyomás lényege
Nyomódúc kialakítása szabályos és szabálytalan foltok segítségével
Dúckészítés nyírással, tépéssel, vegyesen
A felület gazdagítása egy – egy lapos tárggyal vagy préselt növényi motívumokkal
A monotonia elkerülése, játékos felületek kialakítása
A felület izgalmasabbá tétele egy-egy szín rányomásával
Képipítési gyakorlatok a nyomatmaradványokból és a megmaradt kartonok, textilek felhasználásával
Papírháló tervezése és sokszorosítása különféle módon: hengergetés, nyomtatás, festékszórás, fröcskölés, fénymásolás...stb.

JÁTÉK A FÉNYMÁSOLÓVAL

Fénymásolt tárgyak, képek darabjainak átszerkesztése
Variációk készítése elmozdítással
A modern technika, mint a képalakítás eszköze

EGYEDI GRAFIKA

Vastag, puha lágy vonalrendszerek, vonalhálók tervezése
Tónus - gazdag megjelenítés ceruzával, tollal, szénnel
A forma karakterének visszaadása kontúrvonallal
A forma részletgazdag felületi jellemzőinek visszaadása: textúra – faktúra
A szénrajz, mint a legérzékletesebb, leglíraibb megjelenítési eszköz

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a monotypia fogalmát.

Ismerje a folt tulajdonságait, tudja felhasználni a kompozíciós gyakorlatok során.

Tudjon különbséget tenni az egyedi és a sokszorosított grafikai eljárások között.

Tudja biztonságosan alkalmazni a grafikai eszközöket.

Ismerje és használja a legfontosabb grafikai szakkifejezéseket.

5. ÉVFOLYAM

A tanév során a tanuló megismerkedhet a magas és a mélynyomás technikai sajátosságával, a dúc fogalmával, a dűckészítés folyamatával. Készíthet papírmetszetet, gyakorolhatja a linómetszés technikáját. Kellő tapasztalatot szerezhethet a képi kifejezőeszközök kiválasztásában. Gyakorolhatja a technikákhoz szükséges eszközök használatát, a vésők, a festékező hengerek, a szikék balesetmentes alkalmazását a munkafolyamatok során. Megélheti az alkotás örömét a tervezéstől a kivitelezésig. Elmélyítheti szintani ismereteit, felhasználhatja ezeket a színes nyomatok elkészítése során. Tovább bővítheti grafikatörténeti ismereteit, találkozhat a kisgrafika és a tükörkép fogalmával. Megismerheti a papírfajták felhasználhatóságát.

ELMÉLET

A GRAFIKA TÖRTÉNETE

Történeti áttekintés: A magyar linómetszők és motívumrendszereik

Grafikai eljárások története:

- magasnyomás –fametszet☹kezdetben a reprodukció a cél),
- linómetszet,
- mélynyomás fogalma és fajtái,
- a mélynyomás és az ötvösművesség kapcsolata.

Pecsétek és pecsétnyomók elemzése – pecsétgyűrű, királyi adományozó-levél, cégbélyegzők,

A papír gyártása és fajtái,

Összefüggés a papír minősége és felhasználása között,

A csomagolásgrafika,

A plakátművészet kezdetétől a mai plakátművészetig,

A plakátművészet elméleti kérdései és jellegzetességei,

GYAKORLAT

TECHNIKAI ISMERETEK, A TECHNIKA SAJÁTOSSÁGAI

A képi kifejezés eszközeinek elmélyítése,
A redukció, a leegyszerűsítés lehetőségei,
A formák karaktere és az átírás kapcsolata,
Tömeg – egyensúly, pozitív – negatív forma,
Az átírás lehetőségei – a képi megjelenítésre alkalmas jegyek kiemelése,
A jegyek átírása a linómetszés technikájára – pont, vonal, folt, forma, karakter,
Ritmuskok, arányrendszerek, felületkitöltés,
Dinamizmus, mozgás, játékosság, egyéni látásmód,
A tervkészítés fontossága, a tudatosság jelentősége.

Anyag és eszközismeret:

- papírfajták felismerése,
- különböző nagyságú véső eszközök,
- festékező hengerek helyes megválasztása,
- a festék állaga, minősége, oldószerei, tisztítás.

A munkafolyamatokban rejlő baleseti lehetőségek megelőzése

FELADATOK

PECSÉTEK, PECSÉTELŐ HENGEREK KÉSZÍTÉSE

Pecsét készítése gipszkorongba történő faragással
A tulajdönt jelző egyéni jel, jelkép alkotása
A gipszlap öntésének és faragásának technikája; az anyag tulajdonságai
(első munkadarabnál használhatunk radírgumit is a technika megismertetésére.)
Gipszkarc készítése – karcolás, vésés
Pecsételő-henger kialakítása hengerformára felragasztott motívumok alkalmazásával –
papírhenger, fahenger (seprűnyél, sodrófa...)
Szabályos és szabálytalan foltok ritmusa
A pecsételő-henger gyakorlati alkalmazásának módjai: csomagolópapír, tapétaminta... stb.

LINÓKÉSZÍTÉS: TERVKÉSZÍTÉSTŐL A KÉPNYOMTATÁSIG

A linómetszet sajátosságai, a műfaj specifikumai
A szükséges eszközökkel való ismerkedés
Az eszközhasználat követelményei, veszélyei
Játékos vonalak vésése az első próbalemezekre. Ritmuskok – a vonalak vastagságának jelentősége, irányok – vonalrendszerek
Önálló linólap tervezése, kivitelezése
A komponálás, a képi egyensúly megteremtésének fontossága
A tervek javításának, átmásolásának módjai
Vágás, próbanyomat (hengerezési jó tanácsok), nyomtatási módok és trükkök, a dúc fejlesztésének lehetőségei
A linódúc javításának módozatai

A MAGASNYOMÁS MŰVÉSZETE ÉS A SZÍNEK KAPCSOLATA

A szintani ismeretek felelevenítése: harmóniák, kontrasztok, színek egymásra hatása, színkeverések

„Hamis „színes linómetszet készítése

A színek szerepe a sokszorosított grafikában

Színes nyomatok készítése a nyomódúc feldarabolásával

Újrarendezés, új kép létrehozása a már ismert formákból

Redukálás, leegyszerűsítés, dekoratív – síkformák a munkafolyamatok során

A valódi színes sokszorosítás alapjai

Többdúcú linómetszetek tervezése, kivitelezése

A színek keveredése, új színek létrejötte, átfedések

Önálló képalkotás. Témaválasztás egyéniség szerint

EX LIBRIS

A magyar kortárs művészek törekvései, eredményeik, jellegzetes megoldásaik

A kisgrafika fogalma

A tükörkép fogalma, szerepe a grafikai alkotásokon. (fordított kép, mint a dúcon)

A leegyszerűsített formák jelentősége, szükségessége, hasznossága

A betűről tanultak felelevenítése. A betű szerepe a grafikában

A betű anatómiája, mennyisége, arányai

Minimumkövetelmény

A tanuló a gyakorlatban tudjon – feladatának – megfelelően választania magasnyomási eljárások között. Ismerje a papírmetszet és a linómetszet műfaji sajátosságait és szabályait. Legyen tisztában a dúc fogalmával. Ismerje és alkalmazza a legegyszerűbb szintani szabályokat.

6. ÉVFOLYAM

A grafikai tanszak utolsó évében a tanuló a 20. század és napjaink grafikai törekvéseivel, az új utak keresésével, a modern kor kihívásaival, és ezeknek való megfelelés kísérleteivel ismerkedhet meg. Megtanulhatja a formák, a színek, a képek alkotóelemeinek újrarendezését, a különböző anyagminőségek beépítését a kép felületébe, a kollázs és a frottázs térhódítását a mai kor alkotásai között. Felfedezheti a népművészeti hagyományok újragondolásának szépséget. Megismerkedhet a komputergrafikával, a fénymásoló képalakító lehetőségeivel. Rendszerezheti elméleti, gyakorlati tudását.

ELMÉLET

A GRAFIKA TÖRTÉNETÉBŐL

A modern művészet és a grafika

A kortárs grafika és a hazai törekvések. (Kondor Béla, Hincz Gyula)

Ismerkedés a mai magyar grafika művelőivel

Tárlatlátogatás, neves művészekkel való találkozás

Absztrakt geometrikus törekvések – formaalakító színes felületek expresszív hatása

A kifejezés és a kor kívánalmai

Tartalmi és formai tisztulás igénye

Az új technikák létjogosultsága a klasszikus megoldások mellett

Az új technikák lehetőségei és korlátai

Az önkifejezés és az önmegvalósítás sajátos forma- és karaktervilággal

Kollázsok, dekollázsok, frottázs (Max Ernst)

A komputergrafika új utakat, lehetőségeket teremt

GYAKORLAT

Az új anyagfajták gyakorlati megismerése

A számítógépes grafika felhasználásának módjai

Az elmélet során megismert grafikai technikák hasznosítása a gyakorlati tervezések során

Az egymásra kopírozott filmkockák, az áttűnés, a vágás, a montázs és a léptékváltás a

modern grafika eszköztárában

FELADATOK

ÚJ LEHETŐSÉGEK, ÚJ STÍLUSOK

Az emberek egyszerű mozgásformáinak megjelenítése a mozgás mindent átható dinamizmusa

A hétköznapi tárgyak csodálatos felületeinek átlényegítése

Kollázs: a fotó, a filmnegatív, a mikroszkopikus metszet beemelése az alkotásokba

A különböző korok technikájának, formavilágának, témájának önkényes összekapcsolása

Áttűnések és fátylak, rongydarabok és gyertyafolt vagy hulladék-grafikai elemek átlényegítése

A „groteszk”, a „bizarr” és a „romantikus” megfogalmazása adott felületen

A népművészet elemeinek, arányrendszerének, egyszerűségének, tisztaságának, játékos kedvének átemelése a mai mondanivaló feldolgozására

A „hűvös” ábrák összekapcsolása a színek világával

Színvariációk felhasználásával a hatás fokozása

A művészettörténet során örök értékűvé vált alkotások új megközelítésben, új környezetben való újraértelmezése

Gipszmetszetek tervezése

Kollázsok készítése különféle textúrájú anyagok nyomataiból

Önálló hangulatú kép tervezése különböző sokszorosítási eljárás alkalmazásával

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes a formák, a színek, a képi elemek újrendezésére, új gondolatok közvetítésére. Ismerje a kollázs, a frottázs technikáját, alkalmazza tudatosan a színek figyelemfelkeltő és kompozíciós szerepét. Használja a számítógépes grafika alapvető lehetőségeit.

A kézműves műhelygyakorlat helyi tanterve

Összeállította: Baranyai Zoltánné, 2004

A KÉZMŰVES MŰHELYMUNKA CÉLJA

A kézműves műhelymunka tanításának célja:

a tanulók számára azoknak az elméleti és gyakorlati tudnivalóknak a biztosítása, melyek lehetővé teszik az önálló alkotómunkát, az önkifejezést. A kézműves tevékenységek megismertetésével a hagyományos kultúra területének továbbéltetése, átörökítése, a múlt értékeinek beépítése a mai tárgykultúrába, tárgyalkotó tevékenységbe. A kézművesség során a manuális és konstruáló képesség, a kreativitás fejlesztése, az esztétikai érzékenység mélyítése. A természetes anyagok felhasználásával a természetközeli szemlélet kialakítása és megerősítése, a környezetharmonikus életvitel, a környezetalakítás képességének megalapozása, az értékteremtés és -megőrzés igényének létrehozása. A fentiek segítségével a személyiség formálódásának pozitív irányba terelése.

A KÉZMŰVES MŰHELYMUNKA FELADATA

- a kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása,
a hagyományos tárgyi és szellemi kultúra összekapcsolódásának bemutatása,
a hagyományok megismertetésével múltunk, népi örökségünk megbecsülése,
megszerettetése, a hovatartozás-tudat mélyítése,
a kézműves tevékenységek szerepének és alkalmazási lehetőségeinek feltárása a mindennapi életben és a modern viszonyok között,
a tárgy, a környezet, a létrehozó és használó ember viszonyának, harmóniájának felfedeztetése tárgyelemzéseken és a tárgyalkotó tevékenységen keresztül,
a természethez, környezethez való kötődés mélyítése élmény-, ismeret- és tapasztalatszerzés által,
azoknak az elméleti és gyakorlati ismereteknek a nyújtása, melyek a tervezéstől a kivitelezésig biztosítják a meghatározott célú alkotómunka elvégzését,
az önkifejezés, az önmegvalósítás lehetőségének felfedeztetése a kézműves tevékenységen keresztül,
a felhasznált anyagok megfigyelése, elemzése, az alakításukhoz szükséges eszközök megismerése, jártasság kialakítása balesetmentes használatukban,
a kézügyesség, a technikai érzék, a tervező - teremtő fantázia fejlesztése,
az értékteremtésen és -megőrzésen keresztül a munkára nevelés, a felnőtté válás elősegítése,
az érzelmek gazdagítása, az esztétikai és etikai fogékonyság, igényesség alakítása, árnyalttá tétele, ezáltal a személyiség fejlesztése.

KÖVETELMÉNYEK

a tanuló ismerje meg:

- a kézműves tevékenységek minél szélesebb körét;
- alakuljon ki benne a kézművesség iránti nyitottság, érdeklődés;
- tudjon pozitívan viszonyulni a természethez és a múlt értékeihez;

rendelkezzen ismeretekkel:

- a természetes anyagokról és felhasználási lehetőségeikről,
- a tárgykötés szerepéről, területeiről, szempontjairól;

legyen jártas:

- a kézművesség eszközeinek segítségével elképzelései, ötletei megvalósításában,
- egyszerű technológiájú tárgyak készítésében,
- a felhasznált anyagok megfigyelésében,
- a kézműves munkafolyamatok alkalmazásában (tervezés, anyag- és technikaválasztás, kivitelezés, díszítés),
- a gazdaságos munkavégzésben,
- a munkafolyamatokhoz szükséges eszközök megfelelő, balesetmentes használatában,
- a tárgyak elemzésében;

legyen képes:

- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- az önálló tárgykötésre, esztétikus, igényes kivitelezésű termékek létrehozására;
- fedezze fel:
- a tárgyakban rejlő esztétikumot,
- a kézművesség szerepét a modern körülmények között és saját életében.

TANANYAG

A műhelyelőkészítő tananyagtartalma a környezet anyagainak, az ember tárgykészítő tevékenységének, a tárgykészítésre alkalmas anyagok tulajdonságainak, formálhatóságának megismerésére irányul.

A tanulók növényi részekből (kukorica- és cirokszárból, gyékényből, szalmából, csuhéból) használati-, dísz- és ajándéktárgyakat készítenek.

A környezetben található anyagokból játékokat, bábokat konstruálnak.

A műhelygyakorlat során a tanulók az agyag, textil, bőr, papír formálhatóságával ismerkednek meg.

Fonnak, szőnek, nemezelenek, az anyagokat szabják, varrják, gyúrik, festik, az agyagot formálják, alakítják. Anyag-, textil- és bőr kollázsokat, textúrákat képeznek, agyag-, textil- és bőr tárgyakat alkotnak. Darabolással, összeillesztéssel tárgyakat alkotnak. Az elkészült tárgyak felületét a funkció-forma-díszítmény összhangjának érvényesítésével a legkülönbözőbb technikai eljárásokkal díszítik.

Kiemelt szerepet kap a hagyományos kézműves technikák megismerése mellett a mai alkalmazás lehetőségének feltárása, megismerése.

Alapfok

MŰHELYELŐKÉSZÍTŐ

1. évfolyam

AZ 1. ÉVFOLYAMOS MŰHELYELŐKÉSZÍTŐ CÉLJA, FELADATA

Az első évfolyamos műhelyelőkészítő célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló:

- sajátítsa el olyan ismereteket, eszközhasználó képességeket, jártasságokat, amelyek lehetővé teszik számára a tárgyalakotást.

Az első évfolyamos műhelyelőkészítő feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan:

- keltse fel a tanulók érdeklődését a tárgyi környezet iránt,
- alakítsa ki olyan alapozó ismereteket, készségeket, melyek lehetővé teszik a fenti célok megvalósulását.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló ismerje:

- a kézművességben használt anyagokat,
- az anyagok alakíthatóságát,
- az eszköznélküli anyagalakítás módjait, lehetőségeit,
- a tárgyalakotó tevékenység műhelyitkait.

A tanuló legyen képes:

- a megszerzett elméleti és gyakorlati ismeretek alkalmazására,
- a leendő tárgy elképzelésére, megtervezésére,
- a legegyszerűbb tárgyformáló eszközök használatára,
- egyszerű anyagformálásra, anyagalakításra,
- balesetmentes munkavégzésre.

A TANANYAG TÉMAKÖREI

A KÖRNYEZET ANYAGAI

Elmélet

A környezet anyagainak megfigyelése: természetes (ásványi, növényi, állati eredetű) és mesterséges anyagok

Gyakorlat

Tanulmányi séta a természeti környezetben, különféle anyagok gyűjtése

Játékeszközök és -figurák: állat- és emberalakok készítése (pl.: bogáncsbaba)

Kő, homok és hó felhasználása a játéktevékenységben

A KÉZMŰVESSÉG LEGŐSIBB ANYAGAI

Elmélet

Tárgykészítésre alkalmas növényi részek
Tárgykészítésre alkalmas állati eredetű anyagok
Tárgykészítésre alkalmas ásványi anyagok

Gyakorlat

A különböző növényi részek formálhatóságának megismerése
Kukorica- és cirokszár játékok alkotása
Gyékény figurák (pl.: lovacsák) készítése
Csuhe baba alkotása
Szalma figurák, szalmadíszek képzése
A vesszőfonás kipróbálása

AZ EMBER TÁRGYKÉSZÍTŐ TEVÉKENYSÉGE

Elmélet

Ismerkedés az ember tárgykészítő tevékenységével, a tárgykészítés szerepével, a tárgyalkotás területeivel

Gyakorlat

Tárgyak szerepének vizsgálata a környezetben
Tárgyalkotó lehetőségek megismerése
Kéreg vagy tökedénykék készítése

HASZNÁLATI ÉS AJÁNDÉKTÁRGYAK

Elmélet

A használati tárgyak funkciója
A dísz tárgyak funkciója
Az ajándék szerepe, ajándékozási szokások

Gyakorlat

A megismert anyagokból hétköznapi tárgyak tervezése és készítése
Használati tárgyak alkotása a megismert anyagokból
Dísz tárgyak tervezése a megismert kézműves tevékenységek felhasználásával
Ünnepekhez kapcsolódó tárgyalkotás választott anyagokkal és technikákkal, pl.: asztali- és falidíszek komponálása
Ajándéktárgyak, öltözet-kiegészítők készítése, pl.: magokból, termésekből nyakláncok, karkötők fűzése

A PAPIR

Elmélet

A papír tulajdonságainak megfigyelése
A papír felhasználási lehetőségei
A papír újrahasznosítása

Gyakorlat

Papírhajtogatások

Papírmasé figurák készítése

Mozgatható végtagú figurák készítése (más anyagok kombinálásával is)

Sárkánykészítés

A GYAPJÚ

Elmélet

A gyapjú tulajdonságai. A gyapjú alakíthatósága

A gyapjú sodrása, fonása

A nemez tulajdonságai

Gyakorlat

A nemezelés gyakorlati megismerése. Nemezlabda készítése

Kisméretű rátétes nemeztakaró készítése

Egyszerű sodratok készítése. Egyszerű fonástechnikák elsajátítása

A FONAL

Elmélet

A fonallal való anyagalakítás lehetőségeinek megismerése

A szövés - fonás műveletei

A szövetek felhasználási területei

Gyakorlat

A körmönfonás technikái

Többszálás fonástechnikák: lapos és gömbölyű fonások

Szövés szövőtábla segítségével. Szövés kártyákkal. Szövés kereten

A TEXTIL

Elmélet

A textil fogalma. A textilek alapanyagai

A textilképzés lehetőségei (szövés, kötés, hurkolás...)

A textilek tulajdonságai. A textil felhasználhatósága. A textil alakíthatósága

Gyakorlat

Gyűrőssel, hajtogatással, ragasztással textilképek alkotása

Textildarabkákból kollázsok létrehozása

Különböző faktúrájú anyagokból nyomhagyásra alkalmas dúcok készítése

Nyomhagyással (pl.: krumplidúc), fröcsköléssel, ecsettel a textil felületének átalakítása

Hajtogatással, kötözéssel batikolt textilek alkotása

Szabással, kötözéssel, töméssel rongybaba kialakítása

AZ AGYAG

Elmélet

Az agyag tulajdonságai. Az agyag felhasználási területei

A fazekasság munkafolyamatai: előkészítés, formázás, díszítés, égetés

Gyakorlat

Agyagelőkészítési műveletek

Agyagplasztikák készítése

Edénykészítés formába rakással

Díszítés nyomhagyással

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a kézművesség azon anyagainak legfontosabb tulajdonságait, amivel a műhelyelőkészítő tevékenység során foglalkoztak.

Alakuljon ki a tanulóban a kézműves tevékenységek iránti érdeklődés.

Próbálja ki a bemutatott kézműves technikákat.

MŰHELYELŐKÉSZÍTŐ

2. évfolyam

A 2. évfolyamos műhelyelőkészítő célja, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló: képes legyen látványteremtésre, mondanivalója bábokkal való kifejezésére és a bábok alapmozgásainak elsajátítására.

A 2. évfolyamos műhelyelőkészítő feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanuló:

- ismerje meg a bábkészítés és bábjátszás történetét,
- legyen képes megkülönböztetni a bábok alapvető típusait,
- sajátítsa el a legfontosabb bábtípusok elkészítési módját,
- ismerje a díszletkészítés sajátosságait,
- ismerje fel a játéktér lehetőségeit.

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló ismerje:

- a bábtörténet legfontosabb vonulatait (képmutogatástól a legbonyolultabb mechanikákig),
- a darab mondanivalójának és a kiválasztott bábtípusnak a kapcsolatrendszerét,
- a felhasználható anyagok tulajdonságait és célszerű felhasználhatóságukat,
- a bábművészet szintetizáló képességét az irodalom, a képzőművészet, a zene és a mozgásművészetek között.

A tanuló legyen képes:

- a képzőművészet lehetőségeit, eszközeit felhasználva bábokat készíteni, tartalmat adni az egyszerű tárgyaknak, eszközöknek.

A tanulóknak alapvetően tisztában kell lenni azzal a ténnyel, hogy mozgatható, színpadra állítható bábok készítenek, nem pedig kiállítható képzőművészeti alkotás.

A TANANYAG TÉMAKÖREI

RÖGTÖNZÖTT BÁBFIGURÁK KÉSZÍTÉSE

Elmélet

A bábkészítés és bábjáték műfaji sajátosságai - az átváltozás és jelzések

A forma és színredukció szerepe a karakter megfogalmazásában

A rögtönzött bábok jellemzői

Gyakorlat

Anyaggyűjtés (termények, flakonok, papírdobozok, lécek, ágak, fonalak).

Egyszerű zászló, vagy síkbáb alkotása

Rögtönzött bábok készítése termények felhasználásával

Rögtönzött bábok készítése flakonok felhasználásával

Kézre, fejre húzható zacskóbábok kialakítása

Fejre, kézre, lábra, törzsre húzható dobozokból jelmezek készítése

Színes zoknik, harisnyák kitömésével, elkötésével harisnyafigurák kialakítása

Kesztyűre ragasztott filcdarabkákkal egyszerű kesztyűsbábok létrehozása

FAKANÁL- VAGY BOTBÁB KÉSZÍTÉSE

Elmélet

A fakanál vagy botbáb jellemzői

a báb karaktere, arányrendszere

A játéktér szerepe a bábjátékozásban

Gyakorlat

Meseválasztás. A mesefigura karakterének megrajzolása

A karakternek megfelelő fakanál vagy botbáb-figura elképzelése

A báb karakteréhez szükséges fakanál kiválasztása

Fej karakterének kialakítása applikációval

Fej és törzs arányának kialakítása

Ruházat (húzott szoknya) megvarrása, felerősítése (pl.: ragasztással)

Lábak, kezek, testjelzések (farok, taréj) kialakítása

A történethez díszlet készítése. A meséhez zeneválasztás (dalok)

A bábok megmozgatása paraván nélkül majd paraván mögött

A mesefigurák karakterének kialakítása hanggal, taglejtéssel

A paraván mögötti játéktér megismerése, bejátszása

Próbák, majd a mese eljátszása

SÍKBÁB KÉSZÍTÉSE PÁLCÁRA VAGY LÉCRE SZERELVE

Elmélet

a síkbáb fogalma, felépítése

A síkbábok bábtörténeti vonatkozásai

Gyakorlat

A megjelenítésre szánt figura karakterének megtervezése

A test részekre tagolása, a testrészek kivágása

Kartonból kivágott fej, kéz, láb összeépítése a törzzsel (mozgatható módon)

A végtagok véletlenszerű mozgatása. A végtagok összerendezett mozgatása

Ruházat elkészítése varrással, ragasztással

Játék a kész bábbal

ÁRNYBÁB KÉSZÍTÉSE

Elmélet

bábtörténeti ismeretek – az árnybáb fogalma

A vetítés törvényszerűségei. Játék a fénnnyel

Gyakorlat

Árnyjátékokhoz mese vagy egyéb történet, irodalmi anyag és a hozzá illő dalok, zenék kiválasztása (pl.: a láncmesék, balladák)

A bábok megtervezése

A bábok elkészítése (anyaga színes vagy festhető merev műanyag fólia; a figurák ruházata festéssel készül, gazdagabb, igényesebb grafikai eljárással)

A bábokhoz díszletek készítése

A mozgatási mechanizmus megismerése, gyakorlása

Játék a vetítőgéppel – éleesebb árny előállítás. Próbák.

Az árnyjáték bemutatása

EGYSZERŰ GYŰSZŰ- ÉS KESZTYŰBÁBOK KÉSZÍTÉSE

Elmélet

A gyűszű és kesztyűbáb tulajdonságainak megismerése

A gyűszű- és kesztyűs báb szerkezetének megbeszélése (fej, kosztüm, jelzések)

Az ember- és állatfigurák jellemzői. Arányok

Gyakorlat

Gyűszűbáb készítése

Újra húzható gyűszűbáb tervezése, szabása, varrása

Az újra húzható gyűszűforma bábfigurává alakítása rávarrt, ráapplikált jelzésszerű elemekkel

Játék a gyűszűbábbal

Kesztyűbáb készítése

Kesztyűbáb tervezése. A tervek alapján a kesztyű kiszabása 3 ujjra és tenyérre (mindkét kézre alkalmazható)

A bábfej gyűszűjének elkészítése

Fej kialakítása papírmaséból. A fej jelzéseinek felhelyezése: applikálással, festéssel

A kesztyűn a figura testének, ruházatának jelzése

Az elkészült kesztyűbáb életre keltése hanggal, mozgatással

WAYANG BÁBOK TERVEZÉSE

Elmélet

A wayang báb eredete, tulajdonságai, felhasználási lehetőségei

A szerkezet, a bábu megfogalmazása

Gyakorlat

Bábtervek készítése wayang bábhoz (hős, misztikus alak, fenséges mozgású király, balladai alak)

A fej és a test megmintázása papírmáséból

Ruhatervek készítése. A ruhához szükséges anyagok kiválogatása

A ruha kiszabása, megvarrása

Szerkezet-vázlat készítése. A mozgás megtervezése

A wayang báb összeszerelése, felöltöztetése

A wayang báb mozgásának kipróbálása

MARIONETT BÁB KÉSZÍTÉSE

Elmélet

A marionett báb jellemzőinek megismerése

az emberi test mozgása, arányai. A test "szerkezete"

Gyakorlat

Az emberi test felépítésének tanulmányozása: arányok, mozgás kifejezése

A mozgáspontok vizsgálata.

A báb mozgásához a legszükségesebb ízesülési pontok kijelölése

Mozgató kereszt elkészítése. A mozgatandó részek felzsinórozásának megtervezése

Egy választott figura elkészítése marionett technikára

A szükséges mozgásokhoz a megfelelő ízesülési pontok kiválasztása

A plasztika (fej, törzs, végtagok) elkészítése és az ízesülések kialakítása

Az ízesülések és a mozgatókereszt felzsinórozása

A báb felöltöztetése; anyagkiválasztás (pl.: a mozgó részekre jó esésű vagy lenge anyag)

A kész báb mozgásának begyakorlása, a mozgás közben tapasztaltak felfedezések megfigyelése

DÍSZLETKÉSZÍTÉS

Elmélet

a színpadkép fogalma; síkdíszlet, féldomború díszletek

A redukció fontossága

Gyakorlat

A kiválasztott bábhoz, meséhez teljes színpadkép tervezése, készítése

Síkdíszletek (ház, fa, domb, erdő, virágos rét, híd, patak ...) készítése

Textildíszletek, drapériák, függönyök

Minimumkövetelmény

Tudjon rögtönzött bábót, egyszerű fakanál bábót készíteni és az elkészített bábokat karakteres jelzésekkel ellátni.

Ismerje a sík- és árnybáb jelentőségét.

Tudjon a mesedarabhoz egyszerű színpadképet komponálni.

Tudjon pálcás bábót megfelelő szerkezettel elkészíteni.

Tudjon egyszerű gyűszű- vagy kesztyűbábót készíteni.

Tudjon egyszerű marionett figurát alkotni.

Tudjon bábdíszletet tervezni, létre hozni.

MŰHELYGYAKORLAT

3. ÉVFOLYAM

A MŰHELYGYAKORLAT CÉLJA, FELADATA

A műhelymunka célja, hogy a tanuló:

- a megismert műfaji lehetőségeket egyéniségének megfelelően tudja használni, alakítani,
- tudjon bánni a megszerzett ismeretekkel, anyagokkal, technikákkal,
- tudjon élni az újfajta kifejezőmód lehetőségeivel,
- legyen képes textiles feladatok elkészítésére, kivitelezésére, esztétikus megjelenítésére.

A műhelymunka feladata, hogy a tanuló ismerje meg:

- a textilt, mint anyagot,
- a textil felhasználhatóságának sokszínűségét,
- a textil sajátosságait,
- a szövési műveleteket (felvetés, leszövés, szövés, stb.).

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló ismerje meg:

- a tanult egyszerűbb textiltechnikákat,
- az eszközöket, anyagokat,
- a textil felhasználásának sokszínűségét,
- a szövés alapjait.

A tanuló legyen képes:

- tervek készítésére
- alkalmazni a tanult technikákat,
- önálló munkák létrehozására,
- saját képek, szőnyegek elkészítésére,
- társai és saját munkáit véleményezni.

3. ÉVFOLYAM

A TANANYAG TÉMAKÖREI TEXTIL SZAKIRÁNYUAK

ISMERKEDÉS A TEXTILLEL

Elmélet

Ismerkedés a textillel, mint anyaggal, annak sokszínűségével, felhasználhatóságának fő területeivel, a textilhez kapcsolódó, a textilt alakító eszközökkel

Anyagismeret:

- természetes anyagok - len, kender, pamut, gyapjú, selyem,
- mesterséges anyagok - műszálak

Ősi textilmaradványok a művészet története során (pl.: Egyiptom - kopt, Kína - selyem)

Gyakorlat

Fonalvezetés papíron ragasztással, varrással

Textil foltkollázsok készítése, képek létrehozása ragasztással, varrással

ISMERKEDÉS A TEXTIL ALAPANYAGAIVAL

Elmélet

A természetes anyagok felhasználása a termesztéstől, termeléstől a feldolgozásig

Növényi és állati eredetű festékek megismertetése

Gyakorlat

Festőnövények gyűjtése (bodza, sáfrány, dió, hagyma, stb.)

Gyapjú és pamutfestés növényi és állati eredetű festékekkel

Képek készítése természetes és mesterséges anyagok felhasználásával

A megfestett fonallal "írott kép" létrehozása (hímzés, öltés)

ISMERKEDÉS A TEXTILNYOMATOKKAL

Elmélet

Ismerkedés a népművészetben használt, a textilkészítésben alkalmazott eszközökkel, pl.: nyomódúc, indigó, kékfestő

Gyakorlat

Világos, egyszínű anyagra nyomat készítése (pl.: tárgyenymatok, terméslenymat, pálcikák nyomatása, tenyérlenymat)

Nyomódúccok készítése

Terítő készítése nyomtatással

Geometrikus formák tervezése, kivitelezése, színpróbák, árnyalatok létrehozása

FAKTÚRA ÉS TEXTÚRA JÁTÉKOK

Elmélet

Ismerkedés a textilek szerkezetével: szálszerkezet, anyagtan, anyagismeret (filc, selyem, vászon, gyapjú vizsgálata)

Tömör, laza, sűrű, lukacsos, szőrös, érdes, sima, bársonyos anyagok felületeinek vizsgálata

Gyakorlat

Textilfaktúrák és textúrák alkotása

Textilfrottázsok kialakítása

Textilkollázsok készítése

A BATIK

Elmélet

A batik szó jelentése

A jávai batik, a néger batik, az ikat története

A batiktechnika hazai rokonai

Gyakorlat

A batiktechnika megismerése, elsajátítása

A batikolás eszközeinek megismerése (viasz, csumi, batikpipa, spárga, selyem, vászon)

Kötözött batik készítése (trikó, ruhaanyagok, dekorációs anyagok)

A viaszolás tanulmányozása

Batikolás selyemre, vászonra, viasszal

Színkihagyás, több szín alkalmazása

Batikolással kendő, sál, terítő festése

A színtartósság növelése, mosás, öblítés, viasz és festék bevasalása

TEXTILFESTÉS

Elmélet

Az új technikai eszközök és társműfajok (festészet, grafika) technikáinak megjelenési lehetőségei a textilen

Gyakorlat

Textilfestés ecsettel különböző anyagokra (vászon, selyem)

Textilfilc használatával mini textilek készítése

TEXTILBÁB KÉSZÍTÉSE

Elmélet

Bábok a művészetben

Kínai bábok

Schéner Mihály, Anna Margit bábfigurái

Gyakorlat

Bábfigura tetőtől talpig textilbe öltöztetése

A bábfigura berendezett térbe helyezése (pl.: babaház)

Az adott tér hangulatához illő textilek tervezése, anyagok kiválasztása

NEMEZELÉS, NEMEZKÉSZÍTÉS

Elmélet

A gyapjú tulajdonsága, alakíthatósága
Népművészeti motívumkincsek gyűjtése
Honfoglalás kori sátrak, jurták megismerése
A mai nemezművészet bemutatása

Gyakorlat

A gyapjú festése
Egyszerű kisméretű nemezlabda készítése
Használati tárgyak tervezése, ezek átírása nemezre
Kis nemeztárgyak (pl. tarisznya, pénztárca) készítése
Nagyméretű nemezplasztikák készítése, összeépítése fémmel, fával, fémszállal
Közös alkotás létrehozása az eddig ismert eljárásokkal (nemezelés, kollázs, hímzés, varrás, festés, applikálás, különböző anyagok felhasználása)

FONÁS

Elmélet

A szálanyagok tulajdonságai
A fonás technikái

Gyakorlat

Egyszerű fonalsodratok készítése. Többszálás fonalsodratok kialakítása
A sodratokkal textilképek alkotása
Sodratok, fonások felhasználásával használati tárgyak, öltözetkiegészítők díszítése

SZÖVÉS

Elmélet

A szövés eredete. A szövés történeti áttekintése
A szövés technikái. A szövés eszközei
A lánc és vetülék szerepe
Az erdélyi festékes szőnyegek fajtái. A festékesek motívumvilága

Gyakorlat

A különböző felvetési módok kipróbálása
Az alapszövés megismerése
Csíkritmusok tervezése
Szövés szövőtáblával
Szövés kereten
A kártyaszövés technikájának megismerése
Kártyás szövéshez minták tervezése
A minta leszövése
A szövőállvány vagy szövőszék megismerése a gyakorlatban
Alapszövésekkel. 20x20-as szövés minták készítése
A szélek és a méret tartása

Minimumkövetelmény

A tanuló tudjon textilnyomatokat, textil kollázsokat, frottázsokat készíteni.

Ismerje és tudja alkalmazni az év során tanult batikolási technikákat.

Tudja alkalmazni a textilfestés tanult technikáit.

A tanuló rendelkezzen alapvető varrási, applikálási ismeretekkel.

Tudja a textilbábkészítés alapismereteit

A tanuló ismerje a gyapjú tulajdonságait, a nemezkészítés eljárásait.

A tanuló ismerje az alapvető szövési technikákat.

A tanuló sajátítsa el a gyapjúfestési ismereteket.

4. ÉVFOLYAM

A MŰHELYGYAKORLAT CÉLJA, FELADATA

A műhelygyakorlat célja

- a hagyományos népi kultúra ezen területének továbbéltetése, átörökítése, valamint a múlt értékeink beépítése a mai tárgykultúrába, tárgyalakotó tevékenységbe,
- a manuális képességek fejlesztése, az értékteremtésre, -megőrzésre nevelés, a természetes anyag feldolgozásával a természetközeli szemlélet mélyítése, az esztétikai, művészi, konstruktív érzékenység kialakítása,
- a természetes bőr hagyományos kézműves megmunkálási módjainak elsajátítása,
- a bőrműves műhelymunka iránti nyitottság kialakítása.

A műhelymunka feladata

- a bőr felhasználásának, bőrtárgyak készítés-történetének megismertetése,
- tárgytervezési alapismeretek elsajátítása,
- a bőrtárgykészítéshez szükséges elméleti és gyakorlati tudnivalók biztosítása,

A műhelyprogram feladata a balesetmentes, munkavédelmi előírásoknak megfelelő jártasság kialakítása az eszközhasználatban. Irányított tárgyelemzések és tervezési folyamaton keresztül a tárgy, a környezet és a használó ember összhangjára, harmóniájára való figyelemfelhívás, ezzel az esztétikai érzék és ítézőképesség mélyítése, árnyaltabbá tétele.

Követelmények

A tanuló ismerje:

- az alkalmazott anyagok tulajdonságait, a kéziszerszámok használatát,
- a motívum-, mintagyűjtés forrásait, másolási módszereket, a tervezés folyamatát,
- a tárgykészítés folyamatát,
- a bőrfestést, pácolást, a domborítást, metszést, a rátétes díszítéseket,
- a bőrből készített tárgyak körét.

A tanuló legyen jártas:

- a bőrdíszítési eljárások alkalmazásában, a szerszámok használatában,
- tervezési folyamatokban
- gondolatait, elképzeléseit tárgyi formában megjeleníteni,
- a tárgyak fajtájának ismeretében a megfelelő alapanyagok kiválasztására,
- arányos méretezésre,
- a tárgyhoz és az anyaghoz megfelelő összeillesztési és díszítési technika kiválasztására, elvégzésére,
- szíjhasításra,
- munkájában a munkavédelmi, balesetvédelmi előírások betartására.

A TANANYAG TÉMAKÖREI BŐRÖS SZAKIRÁNYUAK

ISMERKEDÉS A BŐRREL

Elmélet

A természetes (állati eredetű) bőr és mesterséges bőr tulajdonságai

A bőr felhasználásának lehetőségei

A bőrtárgy-készítéshez szükséges alakítási műveletek megismerése

Gyakorlat

A különböző bőrök tulajdonságainak (vastagság, puhaság, formálhatóság...) tapasztalati megismerése

A darabolás, vágás technikáinak kipróbálása (ollóval, késsel, snitzerrel vágás)

A ragasztás technikáinak gyakorlata (pontoszerűen, hólosan, teljes felületen)

A szíjhasítás, metszéses díszítés módszerének megismerése (metszőkés használata)

A bőrfonás technikáinak elsajátítása (két-, három- és többágú lapos és gömbölyű fonások)

A fonáshoz alkalmas bőryananyagok tulajdonságainak vizsgálata

Az összeerősítő kézi varrás technikáinak megismerése

Különféle apró tárgyak készítése a tanult technikák alkalmazásával

RÁTÉTES BŐRMUNKÁK

Elmélet

A rátétes bőrmunkák jellemzői

A rátétes díszítmények mintakincse

A népművészet motívumrendszerének bemutatása - a motívumok csoportjai: geometrikus és természetes motívumok. Stilizált és naturális megjelenítések

A kompozíció alakításának hagyományai, szabályai

A lyukasztás szerepe a rátétképzésben

A díszítő varrások szerepe a rátétek felerősítésében

Gyakorlat

Motívum és mintagyűjtés

A hagyományos tárgyak motívumvilágának elemzése

A kézi varrások és hímző öltések valamint a rátétes díszítmények megfigyelése

A lyukasztás lehetőségei a díszítményképzésben

Lyukasztásos rátétdíszek készítése

Egyszerű tokok, erszények készítése rátétes díszítésekkel filcből, vékony irhabórból

Motívum- és mintagyűjtés, másolás, szabás ollóval, esetleg késsel

Hímző öltések fonallal

A tanult technikák kombinált alkalmazása, az anyaghoz illő díszítési mód megtervezése, kikísérletezése

A BŐR DOMBORÍTÁSA

Elmélet

A bőrdomborítás különböző módszereinek megismerése szakmatörténeti példák alapján

Bőrranyagok használati és alakítási tulajdonságai, hő, nedvesség, vegyi anyagok, festékek, pácok hatására

Gyakorlat

A bőrdomborítás különböző módszereinek megismerése

Díszítmények tervezése

A domborítandó anyag előkészítése

A bőr áztatása, formálhatóvá tétele

A domborítás kivitelezése. A domborítás rögzítése

Könyvborító tervezése a tanult technikák felhasználásával (domborítás, lyukasztásos- fűzéses összeerősítés...)

A BŐR FESTÉSE

Elmélet

Bőrfestékek - vegyi és természetes alapú festékek

Népi természetismeret - természetes alapú festékek (pl.: festőnövények használata)

Kiegészítő anyagok (pácok) szerepe, a festés munkafolyamata

A bőr batikolása

Gyakorlat

Bőrfestés - lehetőség szerint növényi festékekkel is. Színárnyalatok létrehozása

A bőr alapszínének megváltoztatása, mintaképzés festéssel. Fűzőszálak festése

Bőrfestéssel, batikolással mappa készítése

PÁSZTORMŰVÉSZ

Elmélet

A népi bőrművesség tárgyanyagának, formakincsének, díszítési módjainak megismerése

A pásztorművészet jellemző tárgyai, forma- és motívumkincse

A pásztorok bőrkikészítési eljárása

A szíjgyártók munkája

Gyakorlat

Különböző díszítési, összeerősítési technikák gyakorlása

A pásztorművészet jellegzetességeinek megjelenítése a tárgyalakotásban - pl.: pásztorkészség

Sallangok, pillangók készítése

Néhány egyszerű szíjgyártó technika megismerése

BŐRMŰVES MESTERSÉGEK

Elmélet

Szakmatörténet - bőrmunkák az ókorban, középkorban, újkorban.

Kézművesség és tömegtermelés

Háziipar, kézműves mesterség jellemzői. Céhek, céhszervezetek létrejötte, szerepük

A bőrműves mesterségek szakosodása, bőrkikészítő és bőrfeldolgozó mesterségek - tímár, varga, csizmadia ...

A szűcsmesterség. A szűcsök díszítő technikái és motívumkincse, színvilága

Viselettörténeti anyaggyűjtés különös tekintettel az öltözet-kiegészítőkre

Ismerkedés a népviselettel

A női és férfi viselet elemei, öltözet-kiegészítők

A jelentéstartalom kifejeződése a viseleten keresztül

Gyakorlat

Szabás félholdkéssel, varrás varrópadon árral, két tűvel

Lábbeli-viseletek történetének tanulmányozása. Gyűjtés, dokumentálás.

Bocskor, vagy saru készítése hagyományos minta alapján, saját méretre

A kesztyűviselet történetének tanulmányozása

Saját részre kesztyű készítése irhából

Anyaggyűjtés, dokumentálás. Erszény, tarsoly készítése a tanulmányok alapján

Varrás, fűzés varrópadon árral, két tűvel. Csont és fa záró elemek, díszek készítése

A szűcsmesterség megismerése - a készített tárgyak köre.

Rátétes és hímzett díszítésmód alkalmazása kisebb tárgyakon

Népi ihletésű öltözet-kiegészítők készítése - pl.: szironydíszű öv, ékszerek

BŐR A KORTÁRS MŰVÉSZETBEN, A MAI DIVATBAN

Elmélet

Más kultúrák (pl.: törzsi kultúrák) bőrmunkáinak tanulmányozása. Irányított gyűjtőmunkák végzése

A hagyományok továbbélésének lehetőségei, a múlt értékeinek jelentősége a modern világban

Bőr a mai divatban

Bőr a kortárs művészetben

Gyakorlat

Más kultúrák bőrmunkáinak felelevenítése a tárgyalakotásban (pl.: színvilág-, technika-, motívumátvétellel)

A modern környezetbe illeszkedő tárgyak létrehozása (pl.: lakáskultúrába, viseletbe)

A megszokottól eltérő felhasználási módok kitalálása, kipróbálása

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes ollóval, késsel szabni, tűző- és hímző öltéssel varrni.

Ismerje a hagyományos motívumrendszer alapvető jellemzőit, a kompozícióépítés fontosabb elveit.

A tanuló ismerje a bőrdomborítás különböző módjait, a bőrfestés lehetőségeit, a festékek csoportjait, a festés munkafolyamatának alapjait.

Legyen képes varrópadon szíjakkal összefűzni alkatrészeket.

Ismerje a népi bőrművességen belül a pásztorművészet és a szíjgyártás formakincsét, díszítményeit.

5. ÉVFOLYAM

A MŰHELYGYAKORLAT CÉLJA, FELADATA

A műhelymunka célja

- fejlessze a tanuló képességeit, ízlését,
- rendszerezze és közvetítse azokat az ismereteket, melyeknek birtokában igényes tárgyakat tud létrehozni.

A műhelymunka feladata, hogy a tanulót ismertesse meg

- a kerámiaművészet sajátos nyelvével, kifejező eszközeivel, formakincsével, megnyilvánulási formáival,

- a tárgyformálás anyagaival, eszközeivel,
- egyes technológiai eljárások kivitelezésével és azok alkalmazási területével,
- kerámiatárgyak készítésének folyamatával,
- a kerámiakészítés környezet-, tűz- és balesetvédelmi szabályaival.

követelmények

A tanuló ismerje:

- a kerámiakészítés alapjait - a felhasznált anyagok tulajdonságait, a készítés technológiáját,
- a forma és díszítmény összhangjára vonatkozó esztétikai követelményeket,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat.

A tanuló legyen képes:

- a tárgyalakítás folyamatában a forma és díszítmény összhangját megteremteni,
- önálló tervezésre,
- terveit látványszerű és formaértelmező rajzokban igényesen megjeleníteni,
- megszerzett ismereteit a tárgykészítés folyamatába beépíteni,
- a szakmai elméleti és gyakorlati ismeretek birtokában a tervet megvalósítani,
- a cél és az eredmény összevetésére,
- a rendeltetés, forma és díszítmény szempontjai szerint a műtárgyak

elemzésére,

- a megismert munkavédelmi szabályok következetes betartására.

A TANANYAG TÉMAKÖREI KERÁMIA SZAKIRÁNYUAK

ISMERKEDÉS AZ AGYAGGAL

Elmélet

Az anyag tulajdonságai

Az agyag jellegéből következő alakítási lehetőségek

A földfestékekkel való díszítés technikái

A kerámiaművesség néhány jelentős alkotásának bemutatása

Gyakorlat

Az agyag alakíthatóságának, formálhatóságának megtapasztalása

Felületalakítási gyakorlatok

Nyomhagyásos gyakorlatok síkfelületen

Síkfelület tagolása engobbal (csíkozás, fröcskölés, ecsettel való festés, írókázás)

Síkfelület kialakítása színes masszák segítségével

Adott felület szabad illetve kötött rendszerű plasztikus tagolása

RELIEFKÉSZÍTÉS

Elmélet

A relief formajegyei

A lapos és mélyrelief

A pozitív és negatív szerepe

Gyakorlat

Síklap formálása- szabályos és szabad ritmizálkással

Lapos plasztikájú falicsempék, járólapok tervezése

Magas plasztikájú egyedi megjelenésű dombormű tervezése és készítése szabadon választható funkcióra

Apró természeti formákról gipsznegatív öntése

Ellentétpár öntése gipszből

Monogrampecsét faragása

Gipszbe való karcolás, felületképzés

KÖRPLASZTIKA KÉSZÍTÉS

Elmélet

A körplasztika meghatározói

A tömörszerű mintázás jelentősége

Gyakorlat

Apró agyagplasztikák - ember és állatfigurák - készítése, földfestékekkel való díszítése

Kisméretű karakteres állatfigurák, gyermekjátékok pl.: cserépsíp készítése

EDÉNYKÉSZÍTÉS

Elmélet

Edényképzési technikák megismerése
A mázazás megismerése

Gyakorlat

Edénykészítés szétnyomkodással
Különféle formára és formába való döngöléssel készített tárgyak előállítása
Marokedény készítése, díszítése nyomhagyással
Formára vagy formába rakott intarziaedény
Kézikorongon történő edényfelrakás
Síklapokból készített egyszerű fedeles tárgy készítése, díszítése a ritmusgyakorlatok alkalmazásával
Különböző rendeltetésű és formájú, egymással harmonizáló szögletes edényegyüttes kialakítása összeépítéssel, díszítése a fenti technikák alkalmazásával
Mázazási, kemencerakási gyakorlatok
Az égetés figyelemmel kísérése

SZABAD ÉS KÖTÖTT FORMÁLÁS ÖSSZEKAPCSOLÁSA

Elmélet

A téma megjelenési formái a kerámiatörténetben

Gyakorlat

Tervezés és anyaggyűjtés látványszerű rajz segítségével
Figurális agyagplasztika kézikorongon felrakott edény részeként alkalmazva

FORMA ÉS DÍSZÍTMÉNY EGYÜTTESE

Elmélet

A forma és díszítmény összhangja

Gyakorlat

Forma és motívumgyűjtés az adott témában
Egyéni megoldási variációk tervezése
Öblös edény engóbos tagolása geometrikus, vagy antropomorf jelleggel
Mázazás, kemencerakás
Azonos formavilágú, harmonikus tárgyegyüttes tervezése, elkészítése kézműves eszközökkel
Az elképzelt darabok látványszerű megjelenítése rajzban

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen birtokában az alapvető technológiai ismereteknek.

Legyen képes a megismert technikákat úgy alkalmazni, hogy lehetőleg repedésmentes plasztikát illetve tárgyat hozzon létre.

Legyen képes felrakással egyszerű edényeket készíteni.

A tanuló tudjon egyszerű lapos és mélyreliefeket készíteni.

Ismerje a gipszöntés technikáját. Tudja alkalmazni a pozitív és negatív formaképzést.

Legyen képes körplasztikák készítésére.

Ismerje az engóbbal, írókázással való díszítést.

Munkáiban törekedjen a forma és funkció összhangjára.

6. ÉVFOLYAM

A MŰHELYGYAKORLAT CÉLJA, FELADATA

A műhelymunka célja

- az anyagi minőségek, esztétikai értékek iránti fogékonyság fejlesztése,
- a tanulók problémaérzékenységének, manuális készségének és igényességének kialakítása,
- a tanulók mesterségbeli tudásának megalapozása.

A műhelymunka feladata, hogy a tanulót ismertesse meg

- a papír kultúrtörténeti jelentőségével,
- a papírművészet műfajaival,
- a papírkészítés folyamatával,
- a tárgyalakítás anyagaival, eszközeivel,
- a munkafogásokkal, az eszközök balesetmentes használatával.

Alakítsa ki és mélyítse el a tanulóban:

- azokat a tulajdonságokat, amelyek révén képessé válik a tanultakat adaptálni és alkotó munkát végezni.

Követelmények

A tanuló ismerje:

- a papírfajtákat, azok tulajdonságait, felhasználási lehetőségeit,
- a papírmegmunkálás eszközeit,
- a tervezés ergonómiai szempontjait,
- a papírnak más anyagokkal való társítási lehetőségeit, azok korlátait,
- a makett és a modell közötti különbséget,
- a könyvkötés alapfogásait, eszközeit,
- a papírművesség irányzatait, jelentős alkotóit és munkásságukat.

A tanuló legyen képes:

- a tanult elméleti és gyakorlati ismereteket alkotó módon alkalmazni,
- a feladatok megoldásához szükséges rajzi, tervezési és műhelyrajzok értelmezésére, igényes elkészítésére, bemutatására,
- a papír megmunkálásához használt eszközök, gépek, berendezések rendeltetésszerű használatára,
- a papírfajtákat, a megmunkálás módjait a feladatnak, az igényeknek legmegfelelőbben kiválasztani és alkalmazni,
- az elkészült munka elemzésére, megítélésére.

A TANANYAG TÉMAKÖREI PAPÍR SZAKIRÁNYÚAK

A PAPÍR MEGISMERÉSE

Elmélet

A papírgyártás: története, alapanyagai, segédanyagai, folyamata

A papír tulajdonságai: négyzetmétertömeg, nedvszívó képesség, gyártási irány

A papír csoportosítása: négyzetméterenkénti tömeg, anyag, tárolás

A papír újrahasznosítása

Gyakorlat

A papír alapanyagainak, előállítási módjainak, tulajdonságainak megismerésével játékos feladatok megoldása (házilagos papírkészítés; alakítás - tépés, nyírás, vágás, hajtogatás, rétegeképzés)

A papír anyagvizsgálata (négyzetmétertömeg, nedvszívó képesség, gyártási irány)

Merített papír készítése áztatott, turmixolt papírpépből, főzött spárgadarabokból

A merített papír színezése, kombinálása termésekkel

Texturális és fakturális hatások érzékeltetése

Álarcok készítése görög monda alapján papírmaséból. A maszkokkal jellemábrázolás

PAPÍRMETSZET. PAPÍRDÚC KÉSZÍTÉSE

Elmélet

A sík és térbeli megjelenítés kifejező eszközei

Metszetek. Rétegeképzés, visszafejtés

Gyakorlat

Papírmetszetek készítés technikája

Papírmetszéssel árnyjátékok tervezése, kivitelezése

Egyszerű díszítő elemek szimmetrikus, pozitív-negatív formákká rendezésével, természetes formák redukálásával papírmetszetek tervezése, készítése

A papírmetszetek felhasználása a szitanyomásban

Papírnyomó eljárások megismerése

A papírdúc-készítés lehetőségei. A pozitív és negatív formák jelentősége

Meghívók, oklevelek tervezése az adott technikákkal

CSOMAGOLÁS, KÖNYVKÖTÉS

Elmélet:

Csomagolás:

A csomagolás szerepe: az áru védelme, tárolhatósága, szállíthatósága

A csomagolás mint információhordozó, mint esztétikai élmény

A csomagolás által felvetődő környezetvédelmi gondok

A csomagolásművészet (Japán, Christo)

Csomagolás fajták: zacskó és tasak félék - sima, redős, redős-talpas, zsákok, dobozok - kartondoboz, hullámdoboz

Könyvkötés:

Történeti áttekintés: példák megismerése a különböző művészeti korokból

A könyv részei. A könyvkötéshez használatos anyagok, eszközök, szerszámok

Gyakorlat

Laprögzítő eljárások kipróbálása, az előnyök és a hátrányok megtapasztalása.

Kedvelt folyóiratok fűzése, borítása:

A folyóiratok előkészítése a kötéshez. Előzék és fűzés. Könyvtest készítés

A tábla és gerinclemez kiszabása. A könyvtest behelyezése a táblába

Művészkönyv készítése:

Az egyediségre törekvés - a bizarrság kizárása nélkül

Az érzelmeknek, gondolati tartalmaknak megfelelő anyagok, méretek megválasztása

Az eddig tanult technikák, eljárások kreatív alkalmazása

PAPÍRMAKETT, MOBIL, MODELL KÉSZÍTÉSE

Elmélet

A makett, a modell és a mobil közös és eltérő ismérvei

Szerepük a tervezési folyamatban (művészet, ipar)

A természeti formák szerepe a formatervezés szempontjából

A formaelemzések módszere a célirányos megfigyelés

A megértést, megjelenítést segítő eljárások alkalmazása:

Gyakorlat

A makett, modell, mobil sajátosságainak ismeretében tárgy és környezettervezés, személyes élmények, a fantáziavilág kivetítésével

Meglévő épületek makettezése különböző módszerekkel

Mértani testekre bontás, majd testcsoporttá építés egyetlen összetett testként szemlélve

Az épület, épületcsoport környezetbe illesztése, annak szimbolikus megjelenítése

Repülőmodell készítése kész tervrajz alapján

Egy szabadon választott szerkezet modellezése

A PAPÍRMŰVÉSZET MEGJELENÉSE, MEGISMERÉSE

Elmélet

A különböző korok papírművészetének áttekintése

Korunk kiváló hazai és külföldi alkotóinak, műveinek megismerése

A művek elemzése érzelmi, esztétikai, technikai szempontból

Dekollázs technikák: égetés, elmosás, kaparás, tépés, préselés, szúrás

Gyakorlat

Az elméletben megismert technikák alkalmazása faktúrák, reliefek, szobrok alkotásában
Faktúrák, reliefek létrehozása kollázs és dekollázs technikával
Hangulatok, érzelmek kifejezése faktúrákkal
Történet elmesélése figurális domborművön
Domborművek létrehozása dekoratív céllal

Minimumkövetelmény

A tanuló sajátítsa el a legalapvetőbb elméleti ismereteket.
Ismerje és alkalmazza a merített papír előállításának, a papír megmunkálásának alapvető műveleteit.
A tanuló tudjon papírmetszeteket, papírdúcokat készíteni.
Legyen képes egyszerű makettek, modellek létrehozására.

A KERÁMIA MŰHELYGYAKORLAT HELYI TANTERVE

Készítette: Boda Ildikó, 2004

A program célja, feladata

A kerámia műhelymunka célja, hogy vizuális neveléssel párhuzamosan:

- a tanuló tegyen szert alapvető mesterségbeli tudásra,
- rendszerrezze és közvetítse azokat az ismereteket, amelyeknek birtokában a tanuló számára lehetségessé válik a művészeti szakközépiskolára való felkészülés.

A kerámiai műhelymunka feladata, hogy a vizuális neveléssel párhuzamosan a tanulót ismertesse meg:

- a kerámiaművészet sajátos nyelvével, kifejezőeszközeivel, formakincsével, megnyilvánulási formáival,
- a tárgyformálás anyagaival, eszközeivel,
- egyes technológiai eljárások kivitelezésével és azok alkalmazási területével,
- a kerámiatárgyak készítésének folyamatával a tervtől a kész munkáig,
- a kerámiakészítés környezet-, tűz- és balesetvédelmi szabályaival.

KÖVETELMÉNYEK

Az alapfok végén a tanuló ismerje:

- a kerámiakészítés alapjait – a felhasznált anyagok tulajdonságait, a készítés technológiáját,
- a forma és díszítmény összhangjára vonatkozó esztétikai követelményeket,
- a kerámiatörténet fontosabb állomásait,
- a legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat,

Legyen képes:

- megteremti a tárgyalakítás folyamatában a forma és díszítmény összhangját,
- elképzeléseit rajzban rögzíteni, ezeket igényesen megoldani,
- a helyes munkamenetet betartani,
- tapasztalatait, ismereteit – életkori szintjének megfelelő önállósággal – a tárgyalakítás folyamatába beépíteni,
- műalkotások értő befogadására,
- felismerni környezetében a pozitív esztétikai minőséget,
- a megismert munkavédelmi szabályok következetes betartására.

3.ÉVFOLYAM

A tanulók megismerkedhetnek a kerámiaművesség alapanyagával, az agyaggal, annak tulajdonságaival, a kerámia tárgyak kézi készítési alpmódszerei közül a mintázással. Az egyszerű formák létrehozása és ritmikus egymás mellé rendelése, illetve a tárgyeegyüttes készítése közben fejlődhet a tanuló témakomponálási képessége, a különböző plasztikus felületek kialakítása közben pedig a vizuális látásmódja.

Elmélet

Plasztikus anyagok tulajdonságainak összehasonlítása (agyag, gyurma, viasz, tészta)
Az agyag tulajdonságainak, alakíthatóságának, halmazállapotbeli és színváltozásainak felhasználási területei.

Tárgylétrehozás alapvető szabályai:

illesztés

levegőbuborék-és repedésmentesség,

retusálás

A kerámiaművesség nyersanyagai (agyag, földfesték, máz), ezek beszerzése (agyagbányászat, mázórlás régen és ma), eszközök (műhely berendezési szerszámai, kéziszerszámok, égetés eszközei)

A kerámiaművesség néhány jelentős alkotásának bemutatása.

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Gyakorlat

Az anyag megtapasztalása, formálása kevés szerszám használatával. Eszközökkel, segédeszközökkel való ismerkedés, ezekkel való formaalakítás.

Feladatok

SZÍNES AGYAG LÉTREHOZÁSA FÖLDFESTÉKKEL

Ékszerkészítés színes agyag felhasználásával (pl. nyaklánc, medál, karkötő, hajcsat, stb.)
Egyedi színösszeállítású ékszerek készítése

EGYSZERŰ FORMÁK RITMIKUS EGYMÁSHOZ RENDEZÉSE

Egyedi társasjáték létrehozása (golyók, lapok, kockák).
Családi társasjáték tervezése

AGYAGSODRÁS TECHNIKÁJÁNAK GYAKORLÁSA

Szélhárfa konstruálása damil és drót segítségével
Marionett báb jellegű madár készítése damil felhasználásával színes agyagból.

LAPNYÚJTÁS TECHNIKÁJÁVAL VALÓ ISMERKEDÉS

Faktúraképzés agyaglapba (pl. természetes anyagok gyűjtése, azok nyomataival ritmikus felület létrehozása)
Használati tárgyak lenyomatai az agyaglapban.
Lenyomatok gipszszel való kiöntése, az így létrejött felület festése “családi ház” címszó alatt
Dominó játék készítése engob pöttyökkel

Síkfelület tagolása engobbal, engobkép
Falra akasztható, figurás magasságmérő képegyüttes készítése

SÍKFELÜLET TAGOLÁSA NYOMHAGYÁSSAL, ENGOBBAL

Mese jeleneteinek ábrázolása agyaglapokon karcolással és festéssel. A munka végeztével
lepirellő jellegű mesekönyv összeállítása.

KISMÉRETŰ KÖRPLASZTIKA LÉTREHOZÁSA:

Kőkori gyermekjátékok készítése

4. évfolyam

Az előző évben megalapozhattuk a tanulók agyagkezelési tudását.
Ezen az évfolyamon célunk a repedésmentes kerámiatárgy elkészítésének megismertetése.
Megismerkedhetnek, gyakorlatot szerezhetnek továbbá az egy tömbből való formakialakítás módszerével, amely által fejlődhet a globális formaérzékük, illetve az anyagfeldolgozási készségük (sodrás, hengerelés, gömbölyítés, lapítás). Ezen ismeretek, készségek, jártasságok előképzettséget biztosítanak a felrakott edénykészítés technikájához.

Elmélet

Az agyag tulajdonságai (szilárdság, képlékenység, törékenység, szilárdság), színváltozásai (szürkés barna, világos szürke, terrakotta), kezelhetősége (kenhető, kézzel formálható, csiszolható), beszerzése (agyagbányászat régen és ma, égetés kellékei), alakításának eszközei (kerámiaműhely felszerelése, kéziszerszámok, segédeszközök, égetés kellékei).

A kerámiaművesség alapanyagai: földfesték

A kerámiatárgy készítésének technológiai menete

Formaalakítás egy tömbből és részekből

Pecsételőhenger készítése gipszből

Európa kőkori fazekassága, figurális kerámiája

Egyiptom, Mezopotámia kerámia kultúrája

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek

Gyakorlat

Az agyag alakíthatóságának, formálhatóságának megtapasztaltatása.

Felületalakítási gyakorlatok

Feladatok

Sodrás, lapítás technikájának gyakorlása (pl. ékszerkészítés: nyaklánc, medál, karkötő, kontytű)

Természeti formák ihlette ékszer-kollekció tervezése, elkészítése

Síkfelület tagolása különböző faktúrák létrehozásával

Óraszámlelap tervezése, készítése, érdekes faktúrájú felületkiképzéssel.

Síkfelület tagolása engobbal (csíkozás, pöttyözés, fröcskölés, folytatás, rázás):

- Sakktábla és figurák készítése

- Kirakós játék létrehozása megalkotott színes engobkép szabálytalan körvonalú feldarabolásával

Síkfelület kialakítása színes masszák segítségével

Az évszaknak megfelelő tájkép készítése mozaikból

Pecsételőhenger készítése gipszöntvény faragásával (pl. a henger mintája lapedény díszítéseként felhasználható)

EDÉNYKÉSZÍTÉS

Egy agyagtömbből használati tárgy létrehozása:

- Marokedény készítése, díszítése nyomhagyással

- Agyaglapok egymásra rétegezésével és a fölösleges agyag kikaparásával használati edény létrehozása

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen birtokában az alapvető technológiai és kerámiatörténeti ismereteknek.

Legyen képes a megismert technikákat úgy alkalmazni, hogy lehetőleg repedésmentes plasztikát, illetve tárgyat hozzon létre.

5. évfolyam

A tanuló elsajátíthatja a relief és a körplasztika technológiai ismereteit. Felismerhetik a pozitív és negatív forma jelentőségét és szerepét a mintázás folyamatában.

A kézikorongon elsajátíthatja a felrakás technikáját, amely a korongolás előtanulmányaként szolgál. Ezen edények díszítéskor megismerkedhetnek a forma és funkció egységével, a plasztikus és a nyomhagyó díszítésmódokkal.

Elmélet

A lapos és mélyrelief.

A relief formajegyei

A pozitív és negatív szerepe

A körplasztika meghatározói.

A tömörszerű mintázás jelentősége

Korongolási alapismeretek

Baleset-, munka- és környezetvédelmi ismeretek.

Középkori edénytípusok, kályhák

Reneszánsz kerámia

Gyakorlat:

Relief és körplasztika készítése

FELADATOK**MÉLY PLASZTIKÁJÚ RELIEF KÉSZÍTÉSE**

Ornamentikus témájú relief készítése bőrkemény állapotú agyagból faragással
Áttört felületű kályhaszem készítése

LAPOS PLASZTIKÁJÚ RELIEF KÉSZÍTÉSE

Falicsempe tervezése (négy csempe alkot egy mintát)

MAGAS PLASZTIKÁJÚ DOMBORMŰ KÉSZÍTÉSE

Saját csillagjegy megformálása
Körlapból "Négy évszak" címmel dombormű készítése

APRÓ AGYAGPLASZTIKÁK KÉSZÍTÉSE

Ember és állatfigurák mintázása, földfestékekkel való díszítése
Gyermekjátékok készítése egy tömbből:
Állatfigurák létrehozása
Gyermekjátékok készítése kikaparás technikájával:
Állatfigurás sípok, agyagfigurák, újévi malacpersely készítése
Egy-egy figura több részből való megalkotása:
Mesefigurák elkészítése, több részből való összekomponálása
A részek összefűzése természetes eredetű kötőanyaggal

APRÓ TERMÉSZETI FORMÁKRÓL GIPSZNEGATÍV ÖNTÉSE, ELLENTÉTPÁR ÖNTÉSE GIPSZBŐL

Állatnyomok kiöntése gipsszel a talajból
Gipszbe való karcolás, felületképzés
Edénykészítés
Formába és formára rakott edény készítése
A hurkák egymás mellett való elhelyezkedésével figurális (állatfigurát) alkotó forma létrehozása.

KÉZIKORONGON TÖRTÉNŐ EDÉNYFELRAKÁS ÉS KISPLASZTIKA ALKOTÁS HURKATECHIKÁVAL, PLASZTIKUS DÍSZÍTÉSSEL

Ritmusképzés a felrakott edény felületén a hurkák el-, illetve el nem simításával
Ritmusképzés elsimított felületen engob visszakaparásával
Emberfigura kisplasztika alkotása hurkatechnikával

KORONGOZÁS

Ismerkedés az alapfogásokkal
Középfogás, hubli húzás, lyukasztás.

Minimumkövetelmény

A tanulónak legyen alapvető technológiai és szaktörténeti ismerete. Birtokolja alapszinten az elsajátított tárgykészítési technikákat.

Legyen képes egyszerű edényeket felrakással elkészíteni és díszíteni.

6. évfolyam

A relief és a körplasztika sajátosságainak, valamint az edénykészítés kézi- vagy korongon történő sajátosságainak ismeretében fejlődhet a gyermek esztétikai érzéke, vizualitása.

A korongon készülő edények kész használati tárgygyá alakításával fejlődhet kreativitásuk.

A laptechnika és a korongolási alapfogások elsajátítása által a tanuló képessé válhat egyedi tervezésű tárgykollekció létrehozására. Megismerheti a különböző fedő- és fül megoldásokat a funkció, forma és díszítés egységében.

A mázazás technikájának elsajátításával használati tárgyak létrehozására lesz képes.

Elmélet

Lapokból készült tárgyak összeépítése, vetemedés, zsugorodás

Fedőkialakítási lehetőségek

Máztípusok

Kemencetípusok

A magyar fazekasság a 18. században

A magyar népi fazekasság edénytípusai

Lapokból készített tárgyak létrehozása fedővel

Gyakorlat

Szabad és kötött formálás összekapcsolása

Feladatok

A KÉZIKORONGON FELRAKOTT EDÉNY ÉS FIGURÁLIS AGYAGPLASZTIKA ÖSSZEÉPÍTÉSE

Állatot ábrázoló edényfül készítése

Emberalakos arcok urna készítése

Laptechnika és figurális agyagplasztika összeépítése:

Fülkés kályhacsempe készítése XIV. századi gótikus mintára

EDÉNYKÉSZÍTÉS

Laptechnika gyakorlása:

Lapokból fedeles edény együttes készítése

KORONGOZÁS

Alapfogások gyakorlása:

- Edényfal felhúzása, forma alakítása.

Tehetség szerint egyszerű tárgyak korongolása, azok díszítése (csíkozás, pöttyözés, folytatott engób, holdazás, szivacslenyomat), a ritmusgyakorlatok alkalmazásával.

Minimumkövetelmény

A tanulónak legyen alapvető technológiai és kerámiatörténeti ismerete.
Tudjon a megismert tárgyalakítási eljárás birtokában ép tárgyat létrehozni.
Legyen képes egyszerű korongozott tárgyakat készíteni és azokat engobozással díszíteni.

ELMÉLET

Az ipari sorozatgyártás technológiái
Alacsony- és magastűzű masszák és azok mázazása, égetése
Mázazás
Kemenceraakás
Oxidáló és redukáló égetés
A forma és díszítmény összhangja
A magyar népi kerámia tájegységei, központjai
Nagy kőedénygyárak és porcelángyárak
Kortárs kerámia
Gyakorlat
Korongozott füles edény és annak díszítése

Feladatok

ANYAGGYŰJTÉS

A forma és díszítmény összhangja:
Lapokból összeállított fűszertartó polc rátétes mintával

TERVEZÉS

Egyéni megoldási variációk tervezése.
Azonos formavilágú, harmonikus tárgyegyüttes tervezése, elkészítése.
Az elképzelt darabok látványoszerű megjelenítése rajzban.

KORONGOZÁS

Egyszerű hengeres formák készítése:

- Vár építése hengerformákból
- Korongolt testű báb/baba készítése
- Különböző edényformák készítése
- Az edényfal tagolása geometrikus vagy antropomorf jelleggel
- Fedő korongolása
- Fülezés
- Fenékszög esztergálása
- Edények mázazása
- Kemenceraakás

Minimumkövetelmény

A tanuló legyen képes hengeres formát korongozni és fülezeni.
Tudjon megfelelő falvastagságú mázas edényt készíteni.
Alapszinten birtokolja az elsajátított tárgykészítési technikákat.

A TEXTILMŰVES MŰHELYGYAKORLAT HELYI TANTERVE

Készítette: Tanai Péterné, 2004

A program célja

A textilműves műhelymunka célja, hogy a tanulók alkotásaik elkészítése folyamán megismerjék környezetünk természetes és mesterséges anyagait, azokat a tanult műfaji lehetőségekkel, technikákkal, módszerekkel esztétikusan tudják felhasználni, megjeleníteni, társítani. Cél az alkotás örömeinek felkeltése, fokozása, beépítése a tanulók mindennapjaiba.

A textilműves műhelymunka célja, hogy a tanuló:

- a megismert műfaji lehetőségeket egyéniségének, életkorának megfelelően tudja használni, alkalmazni,
- tudjon bánni a megszerzett ismeretekkel, anyagokkal, technikákkal,
- legyen képes a tervezési feladat megoldására (rajz, szín, formaismeret, kompozíciós készség) és a terv esztétikus kivitelezésére,
- legyen képes textiles feladatok elkészítésére, esztétikus megjelenítésére.

A textilműves műhelymunka feladata, hogy ismertesse meg a tanulóval:

- a textilt, mint anyagot,
- a textil felhasználhatóságának sokszínűségét,
- a textil sajátosságait, jellemzőit,
- a természetes és mesterséges szálanyagokat,
- a szövés különböző fázisait (felvetés, leszövés és szövés, stb.),
- a textilnyomás főbb technikáit (dúcnyomás, filmnyomás, sablonkészítés, hengernyomás),
- a kézi szövés hagyományos technikáit és a gobelinszövést,
- a gépi és a kézi varrás és -hímzés fajtáit, alkalmazási lehetőségeit,
- a rátétkészítést, a textilplasztikát,
- a természetes és mesterséges textilfestékeket és vegyszereket,
- a textil történetét az őskori textilemlékektől a mai modern – hazai és külföldi – textilművészeti törekvésekig

KÖVETELMÉNYEK

A tanuló az alapfok végén ismerje meg:

- a tanult egyszerűbb textiltechnikákat,
- az eszközöket, anyagokat,
- a textiltörténet jelentősebb állomásait a művészettörténet folyamatában,
- a textil felhasználásának sokszínűségét,
- a szövés alapjait.

A tanuló legyen képes:

- alkalmazni a tanult technikákat,
- a művészettörténeti, múzeumi, népművészeti anyagra támaszkodva tervezési feladatok megoldására,
- esztétikai minőségek felismerésére,
- saját képek, szőnyegek, tárgyak elkészítésér.

3. évfolyam

Ebben az évfolyamban a tanulók megismerhetik az egyik legősibb és egyben leggyakrabban használt állati eredetű természetes nyersanyagot, a gyapjút. Megtapasztalhatják az anyag sajátos tulajdonságait, alakíthatóságát. A nemezelés során a gyapjú felhasználásának hagyományos és új technikáival ismerkedhet meg. Lehetősége nyílik a tradicionális módszereket és az új textilművészeti törekvéseket ötvözni. Múzeumok és katalógusok anyagának tanulmányozása során ismereteit gyarapíthatja, azokból építkezve önálló alkotásokat hozhat létre.

A tananyag témakörei

ELMÉLET

A környezet anyagainak megfigyelése — a természetes és a mesterséges anyagok sokszínűsége, felhasználhatósága

GYAKORLAT

Különféle (természetes és mesterséges) anyagok megfigyelése, rendszerezése
Játékeszközök és figurák (pl.: rongybaba),
Különböző eredetű, és minőségű anyagok felhasználása a játéktevékenységben.

FELADAT

A környezetünkben előforduló, különböző minőségű (természetes és mesterséges) anyagok gyűjtése, válogatása.
Játékos figura, növény, állat megjelenítése az eltérő minőségű anyagok applikálásával.
Közös alkotás létrehozása a játéktevékenység folyamán (pl.: babaház kialakítása)

Ismerkedés a textillel

Elmélet

Ismerkedés a textillel, mint anyaggal, annak sokszínűségével, felhasználhatóságának megjelenési formáival
A textil fogalma
A textil mai újraértelmezési lehetőségei

Gyakorlat

Textil foltkollázs készítése (pl.: A3 – A4-es méretű)
Varrott, ragasztott textilképek alakítása
Több dimenziós textilkép készítése (pl.: 20 x 20 cm-es alapterületű)

Feladat

Harmóniára és diszharmóniára épülő felületjáték
Ívek, hullámok, dinamika megjelenítése síkban
Síkból kiemelkedő, gyúrt - vagy egymásra ragasztott - felületű textildomborítások

ISMERKEDÉS A TEXTIL ALAPANYAGAIVAL

Elmélet

A különböző minőségű természetes és mesterséges szálak anyagok megismerése
A gyapjú – eredete, tulajdonságai, alakíthatósága
A gyapjú sodrása, fonása
A gyapjú festése
Növényi és állati eredetű festőanyagok

Gyakorlat

Kézi fonás különböző módszerekkel (pl.: orsó)
Festőnövények megismerése (bodza, sáfrány, dió, hagyma, cékla)
A gyapjúfestés
Képek készítése természetes és mesterséges anyagok felhasználásával
A megfestett fonallal „írott kép” létrehozása (hímzés, öltés)

Feladat

Apró dísz tárgyak készítése (pl.: karkötő)
A festőnövények válogatása színhatásuk alapján
Önálló képalakítás színes fonalakból (pl.: a megfestett, megsodort fonatok felhasználása A4-A5-ös méretű képalakításhoz)
Síkbeli textilkép - (pl.: spirálok, csigavonalak, ívek, vonalak képépítő funkcióval)
A fonál térbeli lehetőségei (pl.: összegabalyodó fonaljátékok megjelenítése a térben)

A FAKTÚRA ÉS A TEXTÚRA JÁTÉKA

Elmélet

Ismerkedés a textilek szálszerkezetével, felületével (posztó, selyem, vászon, bársony vizsgálata)
Tömör, laza, sűrű, lukacsos, szőrös, érdes, sima anyagok felületének vizsgálata
Ismerkedés a textilbiennálék anyagával (pl.: tértexilekkel, minitexilekkel)

Gyakorlat

A textilt jellemző szálszerkezet (pl.: a lánc-és vetülékfonal viszonyainak megjelenítése papírból, drótból, stb. más anyagokból)
A megismert anyagok lenyomatai
Textilfrottázsok kialakítása
Textilkollázsok készítése

FELADAT

Önálló sík és térbeli kompozíciók létrehozása
Minitextil létrehozása textillenymatokról (pl.: 10x10cm)
Textilapplikáció eltérő felületű és vastagságú textildarabok alkalmazásával
Ismerkedés a textilbiennálék anyagával (pl.: tértexilekkel, minitexilekkel)

Minimumkövetelmény

Alakuljon ki a tanulóban a kézműves tevékenységek iránti érdeklődés. Próbálja ki a bemutatott technikákat, szerezzen jártasságot az anyagok alakításában, formálásában. Bátran használja saját fantáziáját az alkotás során.

Nemezelés, nemezkészítés

Elmélet

A gyapjú tulajdonsága, alakíthatósága

A nemez tulajdonsága

A nemez felhasználásának történetisége a magyar és más népek kultúrájában

Nemezelés a mai iparművészetben

Gyakorlat

A nemezelés gyakorlati megismerése

A festett és a festetlen kártolt gyapjú alkalmazása

Használati tárgyak készítése hagyományos motívumokkal (pl.: tarsoly, süveg, sál, hajpánt készítése az ornamentika elemeivel)

Használati tárgyak tervezése egyedi motívumokkal (pl.: apró gömbökből és gömbszeletekből nyaklánc, karkötő, ékszer kialakítása)

Egyszerű kisméretű nemezlabda készítése

Nagyméretű nemezplasztikák készítése (pl.: kedvelt meseszereplő, játékos állat- emberfigura, ”beszélő antropomorf tárgyak megformálása)

Közös alkotás létrehozása az eddig megismert eljárásokkal (nemezelés, kollázs, festés, applikálás)

Feladat

Gömbölyítéssel apró játékgömbök kialakítása (pl.: füzérszerű ill. tetszőleges összekapcsolásukkal térbeli, lebegő kompozíciók kialakítása)

Egyszerű kisméretű nemezlabda készítése (pl.: egyszínű, színes, csörgő labda készítése különböző méretekben)

Kisméretű rátétes nemeztakaró készítése (pl.: A4-es méretű falikép applikációja)

Figurák, állatok plasztikus kialakítása

Nagyméretű, plasztikus felületű tértexstil kialakítása anyagtársításokkal

Fonás – fonatok

Elmélet

A szálak anyagok tulajdonságai

A fonás technikái

A fonallal való anyagalakítás lehetőségeinek megismerése

A zsinórozás, vitézkötés (paszomány) motívumvilága

Gyakorlat

Egyszerű fonalsodratok készítése (pl.: hajdíszek, karkötők készítése)

Többszálak fonalsodratok kialakítása

Lapos és gömbölyű fonások (pl.: pántok, szalagok kialakítása)

A körmönfonás technikája

Textilképek készítése fonalsodratokkal – a gyapjútűzés (pl.: 30 x 30 cm-es)

Ritmusjáték a fonalsodratokkal

Közös nagyméretű alkotás elkészítése (pl.: egyedi díszítésű, nemezelt alapú)

Feladat

Apró tárgyak készítése fonalsodratok felhasználásával

Textilkép komponálása konkrét ábrázolással, a gypjtűzés technikájával

Ívek, hajlítások, hullámok, vonalak sűrítése, hangsúlyozása, mozgalmasság, dinamizmus kifejezése fonalsodratokkal

Használati tárgyak, öltözet-kiegészítők díszítése sodratok, fonások felhasználásával

Monumentális textilkompozíció hangsúlyozó fonalsodratokkal, letűzésekkel anyagtársításokkal

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje a gypjú tulajdonságait, a nemezelés és fonás technikáit. Ismerje és tudja alkalmazni az év során tanult nemezelési eljárásokat, életkorának megfelelő kompozíciós variációkat

4. ÉVFOLYAM

Ezen az évfolyamon a tanulók betekintést nyernek, megismerkedhetnek a szövés történetével, a kézi szövés különböző technikáival, legfontosabb eszközeivel. Lehetőségük nyílik a múzeumi textilgyűjtemények anyagait megismerni. Az így nyert tudás és információk birtokában önálló alkotásokat készíthetnek el.

A tananyag témakörei

A szövés alapismeretei, technikái

Elmélet

A szövés eredete, történetisége

A szövés technikái

A szövést segítő eszközök megismerése

A szövőszék működése

A lánc és vetülék szerepe

A gypjú és vászonszöttek motívumvilága

A festékesek

Betekintés a múzeumi textilgyűjtemények anyagába

Gyakorlat

Szövés szövőábrával, kártyával (öv ill. szalag szövése)

Szövés kereten

A szövőállvány vagy szövőszék megismerése a gyakorlatban

Felvetés fekvő és álló szövőszéken

Csíkritmusok tervezése (pl.: lakberendezési textilek megtervezése)

Alapvető szőnyegszövési technikák (sima szövés, torontál, svéd, szedetttes, fogasos stb.)

Alapszövés készítése (20x20cm-es minták)

Csíkritmus kialakítása (pl.: egy lakástextil elkészítése)

Egyéb egyszerűbb minták elkészítése

A szélek és a méret tartása a gyakorlatban

Feladat

Pántok, szalagok, öv készítése szádfán
Egyszerű fedeles tarisznya elkészítése
A felvetés elkészítése (álló vagy fekvő szövőszéken)
Takarók, párnák, függönyök, szőnyegek, térelválasztó textilek tervezése
Mintakendő megszövése a tanult technikákkal
Saját tervezésű textília megszövése

Minimumkövetelmény

A tanuló tudja a felvetés menetét
A tanuló ismerje az alapvető szövési technikákat

5. ÉVFOLYAM

Ebben az évfolyamban a tanulók bővíthetik a szövésről eddig megszerzett ismereteiket. A megismert műtárgyak motívumkincse alapján ismereteket szerezhetnek a régmúlt és a modern idők alkotásainak sokszínűségeiről. Az évfolyam során megismert technikák lehetőséget teremtenek arra, hogy textilalkotói elképzeléseiket megvalósíthassák.

A tananyag témakörei

Hurkolás – csomózás

Elmélet

A csomózás technikáinak ismertetése
Keleti csomózott szőnyegek fajtái
A keleti szőnyegek motívumkincs, színvilága
Az Iparművészeti Múzeum és a Kelet-ázsiai Múzeum textilgyűjteményeinek megtekintése

Gyakorlat

A csomózás technikájának megismerése
Ismerkedés a műtárgyakkal
A csomózás egyik technikájának alkalmazása

Feladat

10 x 10 cm-es mintadarab elkészítése
Motívumgyűjtés
Tervezési feladat múzeumi gyűjtés alapján
A terv kivitelezése

Gobelinszővés

Elmélet

A gobelinszővés története az ókortól napjainkig

A gobelinszővés jellemzői, technikái

A kortárs gobelinművészet sajátosságai, lehetőségei

Ismerkedés a kárpitművészet alkotásainak forma és színvilágával

Ismerkedés a Szombathelyi Textilbiennálék és Textiltriennálé anyagával

Textilplasztikák a 20. századi képző és iparművészetben

Egy-két alkotó textilplasztikáinak tanulmányozása

Gyakorlat

A gobelinszővés alaptechnikáinak elsajátítása

Önálló gobelinterv készítése

A gyapjú festése

Egyéni minitextil létrehozása (pl.: 10 x 10 cm-es kompozíció)

Az eddig tanult anyagok, technikák felhasználásával textilplasztika tervezése

Feladat

A gobelinszővés történetének megismerése

20 x 20 cm-es mintadarab készítése formaalakítással, színátmenetek, színárnyalatok kialakításával

Falitextil, összetartozó sorozatok, lírai ill. dekoratív darabok megtervezése

A megtervezett színekhez szükséges gyapjú megfestése

A tervezett textil megvalósítása (pl.: önálló képalkotás megvalósítása)

Kisméretű textilplasztika kivitelezése

Minimumkövetelmény

A tanuló sajátítsa el a gyapjúfestési ismereteket

Ismerje és alkalmazza a gobelinszővés és csomózás technikáit

6. ÉVFOLYAM

Ezen az évfolyamon a tanulók megismerkedhetnek a nyomtatott textil létrehozásának eljárásaival. A hagyományos technikák mellett bepillantást nyerhetnek a kortárs művészetben alkalmazott megoldásokba. Az elvégzett feladatsorok lehetőséget teremtenek a tanulóknak arra, hogy a megszerzett technikai, tervezési ismeretek birtokában saját, önálló alkotást hozzanak létre.

A tananyag témakörei

Ismerkedés a textilnyomatokkal

Elmélet

Ismerkedés a népi textilkészítésben alkalmazott eszközökkel (pl.: nyomódúc)

Betekintés a helyi, regionális, országos néprajzi gyűjtemények anyagába

Ismerkedés a textilnyomatok mai ipari és egyedi művészi lehetőségeivel

Gyakorlat

Nyomat készítése világos egyszínű anyagra

Nyomódúccok készítése krumpliból, radírgumiból, parafadugóból

Használati tárgyak, öltözetkiegészítők készítése nyomtatott technikával

Feladat

Tárgylenyomatok, terméslenyomatok készítése

Sordísz, terüldísz és más rendezési elvek megvalósítása kb. 10 x10 cm-es feladatsorok kialakításában

Kendő, sál, terítő készítése nyomtatott technikával

A batik I.

Elmélet

A batik szó jelentése

A jávai batik, a néger batik, az ikat története

Gyakorlat

A batiktechnika megismerése

A batikolás eszközeinek megismerése, alkalmazása (viasz, csumi, batikpipa, spárga, selyem, vászon)

Kötözött batik készítése (pl.: ruhaanyagok, dekorációs anyagok)

Feladat

A batiktechnika elsajátítása

Ruházati alapanyag elkészítése kötözött batikolással

Lakástextíliák (kisebb-nagyobb) megtervezése és elkészítése batikolással

A BATIK II.

Elmélet

A batik hazai rokonsága
Tojásírás viasszal, viaszolás textilre
A viaszolás tanulmányozása
Betekintés a batikolás új lehetőségeibe

Gyakorlat

Batikolás selyemre, vászonra viasszal
Színkihagyás, több szín alkalmazása
A színtartósság növelése (mosás, öblítés, viasz és festék bevasalása)

Feladat

Kendő, sál, terítő festése batikolással
Különböző méretű és alapanyagú öltözeti kiegészítők elkészítése
Egymással harmonizáló lakástextil-kollekció tervezése és elkészítése batikolással

Textilfestés

Elmélet

Az új technikai eszközök és társműfajok (festészet, grafika) technikáinak megjelenési lehetőségei a textilen
Ismerkedés az Iparművészeti Múzeum anyagával , a modern lehetőségekkel

Gyakorlat

Textilfestés ecsettel vászonra, selyemre
Minitextilek készítése textilfilc alkalmazásával
Dekorációs textilíák tervezése, készítése

Feladat

Képalakítás szabadon választott méretben felhasználva a pont, vonal, folt, szín kombinációs lehetőségeit
Minitextilek készítése textilfilc alkalmazásával
Tértagoló textilek, leplek, dekorációs függönyök tervezése, kivitelezése
Szimbólikus funkciójú textilek, zászlók, lobogók festése

Minimumkövetelmény

A tanuló ismerje és tudja alkalmazni az év során tanult batikolási technikákat.
Tudja alkalmazni a textilfestés tanult technikáit.
Rendelkezzon az életkorának megfelelő szintani ismeretekkel.

Vizuális alapismeretek

Festészet

A vizuális alapismereteket és a festészet tanszak tantervét az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet 3.§-ának (3.) bekezdése alapján oktatjuk és azt helyi tantervünknek elfogadjuk.

A HELYI TANTERV KIEGÉSZÍTÉSE

Az alábbi témakörök feldolgozására a rajz-, festés-, mintázás kötelező tantárgy keretében, valamint a tanórán kívüli foglalkozások, és a különböző pályázatok témakörei kapcsán kerül sor.

Isaszeg és környékének természeti környezete

Témakörök:

- Isaszeg természeti adottságainak, földrajzi helyzetének megismerése, őshonos
- növény és állatvilág felfedezése.
- Az erdő élővilága, vizek-vízpartok élővilága, a gödöllői arborétum növényritkaságai.
- Természetes anyagok gyűjtése, felhasználása.

1. évfolyam

Az iskola környékének megismerése

Kövek, termések gyűjtése, megfigyelésük, ábrázolásuk

2. évfolyam

A vízpart élővilága – színváltozás évszakonként – nád, sás gyűjtése,

- felhasználása.

3. évfolyam

- Az erdő – séták a közeli erdőben, növény és állatvilág természet utáni ábrázolása.

- Erdei termések, kövek gyűjtése.

4. évfolyam

- Az arborétumban található különleges növényritkaságok felfedezése, ábrázolása.

- Méhészeti Múzeum megtekintése – mézeskalács.

Isaszeg műemlékeinek, 48-as emlékhelyeinek néprajzi értékeinek megismerése

1. évfolyam

48-as emlékmű a Szoborhegyen

2. évfolyam

Múzeumlátogatás / Isaszeg

Néprajzi értékeink

3. évfolyam

Honvédsírok

4. évfolyam

Múzeumlátogatás /Isaszeg

48-as emléktárgyak

5. évfolyam

Isaszeg templomai

Képző-, iparművészet

Szakirodalom jegyzék

Az építészet, szobrászat, festészet kincsei sorozat kötetei

Művészettörténet:

László János: Az őskor és az ókor művészete – 5

Falcione Sarolta: A középkor művészete – 6

Tóth Péter: Az újkor művészete – 7

Tóth Péter: A 20. század művészete – 8

Szabó Attila: művészettörténet vázlatokban

Szabó Attila: Művészettörténet képekben

László Enikő: Rajz 10-14 éves tanulóknek

László Enikő: Rajz 15-17 éves tanulóknek

Kovács Károly: Népművészet 10-14 éveseknek

Kovács Károly: Rajz 15-17 éves tanulóknek

Merényi György: Tárgykultúra, környezetkultúra

A művészettörténet sorozat kötetei:

A korai civilizációk

A klasszikus ókor

Bizánc. Az iszlám

A korai román és a román stílus

A gótika

A korai reneszánsz Itáliában

A reneszánsz és a manierizmus 1.

A reneszánsz és a manierizmus 2

A barokk 1

A barokk 2

A rokokó és a neoklasszicizmus

A romantika, a realizmus, és a modernizmus

Ázsia

Amerika, Afrika, Óceánia

A XX. század

A legújabb irányzatok

Óváriné Furján Rita: Képek könyve

Környeiné Gere Zsuzsa – Reegné Kuntler Teréz: Tér – forma - szín 5-8

Beke László: Műalkotások elemzése I-II.

Hafer Tamás – Fél Edit: Magyar népművészet

Baranyai Anita: Népművészet
 Baranyai Anita: Néprajz
 Lázár Katalin: Népi Játékok
 Tátrai Zsuzsanna: - Karácsonyi Molnár Erika: Jeles napok, ünnepi szokások
 Kós Károly életével, munkásságával kapcsolatos könyvek:
 Kós Károly művészete
 Kós Károly képeskönyv
 Kós Károly Erdély
 Kós Károly Varjú nemzetség
 Kós Károly „Kőből, fából, házat...igékből várat”
 Kós Károly 1883 – 1977.
 Pál Balázs: Kós Károly
 10 éves a Kós Károly egyesülés
 Boda Edit: Média.... 09, ill. 9 – 12 éveseknek
 Művészeti ... I-II-III-IV.
 Képző és iparművészei albumok, lexikonok, videokazetták,

20.6.4 Színművészeti ág

A színművészeti ágban a drámajáték, mozgásgyakorlat, beszédgyakorlat, vers-és prózamondás tantervét az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programjának bevezetéséről és kiadásáról szóló 27/1998. (VI. 10.) MKM rendelet 3.§-ának (3.) bekezdése alapján oktatjuk és azt helyi tantervünknek elfogadjuk.

Általános fejlesztési követelmények

A színművészet területén készítse fel a tanulókat:

- drámai szövegek, értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasására,
- különböző színészi technikák tudatos alkalmazására
- színházi improvizációra,
- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi, beszédtechnikai eszközökkel,
- egyes színházi stílusoknak megfelelő színészi játékra,
- különféle szerepek megformálására,
- a rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
- a más művészeti ágak területéről származó ismereteinek alkalmazására a szerepalkotás során,
- a színházi előadások elemzésére, értékelésére.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a színházi alapfogalmakat /szakkifejezéseket,
- a drámai /színházi konvekciókat, azok alkalmazását,
- a legfontosabb történeti és /vagy kortárs színházi stílusokat,
- színházi műfajokat,
- a szöveg és előadáselemzés szempontjait,
- a színészi játék alapvető iskoláit,
- a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit,
- a színház jelenkori közösségi, társadalmi szerepét,
- napjaink színházi struktúráját.

A képzés struktúrája

A képzés ideje: 12 év
Évfolyamok száma: 12 évfolyam

A képzés tanszaka
- Színjáték tanszak

Óraterv

Tantárgy	Évfolyamok											
	Előképző		Alapfok						Továbbképző			
	1.	2.	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
Főtárgy: Drámajáték Színjáték	2 -	2 -	2 -	2 -	2 -	2 -	2 -	2 -	- 2	- 2	- 3	- 3
Kötelező tárgyak: Beszédgyakorlatok Mozgásgyakorlatok	- -	- -	0,5 0,5	0,5 0,5	0,5 0,5	0,5 0,5	0,5 0,5	0,5 0,5	1 1	1 1	- -	- -
Kötelezően választható tárgyak	-	-	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Szabadon választható tárgyak	(2)	(2)	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1
Összesen	2- (4)	2- (4)	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-5	4-6	4-6	4-6	4-6

A képzés tantárgyai

Színjáték tanszak

Főtárgy:

- drámajáték (2)+(1-6. évfolyam)
- színjáték (7-10. évfolyam)

Megjegyzés: A főtárgy neve ott és akkor változik, amikor színjáték nevelésben való felhasználása – a drámai-színházi nevelés – mellett hangsúlyossá válhat a színházi (technikai) képzés.

Kötelező tantárgyak:

- beszédgyakorlatok 1-8. évfolyam)
- mozgásgyakorlatok (1-8. évfolyam)

Kötelezően választható tantárgyak

Megjegyzés: A 7-8. évfolyamon a kötelező tantárgyak magas óraszám miatt nincs választási kötelezettség (az alábbi tantárgyak – természetesen – választhatók).

- vers- és prózamondás (az 1. évfolyamtól választható)
- bábjáték (a 4. évfolyammal bezárólag választható),
- kreatív zenei gyakorlat (az 1. évfolyamtól választható)
- beszédtechnika (a 3. évfolyamtól választható)

Szabadon választott tantárgyak (a helyi igények és lehetőségek függvényében)

Néhány javaslat

- pantomim (a 4. évfolyamtól) – a Bábjáték tanszak azonos elnevezésű tantárgya
- színháztörténet (az 5. évfolyamtól)
- színháztechnika (szcenika) (a 7-10. évfolyam)
- zenés színházi képzés (a 7. évfolyamtól)
- dramaturgiai-rendezői ismeretek (9-10. évfolyam)
- drámajáték-vezetői ismeretek (9-10. évfolyam)

Az alapfokú színművészeti oktatás követelményei

SZÍNJÁTÉK TANSZAK

Drámajáték

A tantárgy tanításának célja

A drámajáték főtárgy célja, hogy a különböző dramatikus tevékenységformákon keresztül fejlessze a tanuló érzelmi, értelmi, szociális és fizikai képességeit, készségeit, gazdagítsa önkifejezési formáit, illetve az egyéni és csoportos kreatív folyamatokon keresztül segítse elő a tanulók szocializációjának folyamatát.

A folyamatos fejlesztés eredményeképpen a tanuló váljon képessé a drámai és a színház értő befogadására, értelmezésére, illetve művészi együttműködésen keresztül tanulótársaival együtt drámai és színházi produktumok létrehozására.

KÖVETELMÉNYEK

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek

- figyelmük tudatos összpontosítására, fegyelmezett feladatvégzésre, társaik, önmaguk és a felnőtt világ érzékeny megfigyelésére,
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák tudatos használatára,
- a bizalom átélésére, az empátiás képesség működtetésére társas helyzetekben,
- érzelmi emlékek felszínre hozására és a szerepjátékokban való kreatív alkalmazására
- érzékeny kapcsolatteremtésre és annak megtartására,
- tiszta és kifejező verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásra,
- pontos és érzékletes szerepjátékokra társaikkal és egyénileg,
- kreatív dramatizálásra, a dramatizálás alapvető eszköztárának önálló alkalmazására,
- saját testük, mozgásaik, illetve a tér és a térben mozgó társak differenciált és pontos érzékelésre, a tér kreatív használatára,
- egyre növekvő intenzitású, tudatosságú és mélységű részvételre a szerepjátékokban, csoportos improvizációkban,
- különböző – felidézett, illetve az emberi világban tapasztalt – érzelmek verbális, - vokális, mozgásos, mimikai és a társművészetek eszköztárát is bevonó eszközökkel történő kifejezésére,
- összetett művész üzenetek közlésére különböző anyag-, tér- és mozgásformák együttes alkalmazásán keresztül,
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazására saját ötleteik, gondolataik kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében.

Ismerjék

- a saját testük adta lehetőségeiket, illetve érzékszerveik hatékonyságát,
- a különböző verbális és gesztusnyelvi megnyilatkozásokat, illetve saját eszköztáruk ezerirányú fejlettségének mértékét,
- a különböző, szerepjátékokban alkalmazható mozgásformákat, illetve saját eszköztáruk ez irányú fejlettségének mértékét,
- figyelmük tudatos összpontosításának szerepét és módját, a fegyelmezett -feladatvégzés feltételeit,
- társaik, önmaguk és a felnőtt világ megfigyelésének módjait, ennek szerepét a szerepjátékok során és az improvizációkban,
- a verbális, vokális és nonverbális kommunikációs csatornák adta lehetőségeket, használatuk lehetséges módjait,
- az empátiás képesség szerepét társas helyzetekben, kortársaikkal és másokkal való kapcsolatokban,
- a kreatív dramatizálás alapvető eszköztárát, a dramatizálás egyes lépéseit,
- összetett művészi üzenetek közlésének különböző anyag-, tér- és mozgásformák, illetve a szerepjáték adta lehetőségeit,
- a megismert munkaformák tudatos és kreatív alkalmazásának lehetőségeit saját ötleteik, gondolataik kidolgozásában, illetve egy kötött drámai szöveg megjelenítésének előkészítésében.

Színjáték

A tantárgy tanításának célja

A színjáték főtárgy elsődleges célja, hogy a színházművészetet – ezen belül is elsősorban a színjáték – iránt érdeklődő tanulók számára lehetőséget biztosítson a színjátékon keresztül történő önkifejezésre, a színpadi munka alapjainak elsajátítására, valamint a színházi szakmák tevékenységi körének megismerésére. A főtárgy oktatása során törekednünk kell arra, hogy a munkát a lehető legnagyobb mértékben a tanulók – többségükben tizenéves fiatalok – adottságaikhoz és képességeikhez igazítsuk: ne feledkezzünk meg arról, hogy nem felnőtt színinövendékekkel, hanem kamaszkorú fiatalokkal dolgozunk.

Mindez természetesen nem azt jelenti, hogy a képzeléssel szemben ne lennének tartalmi és formai vonatkozású minőségi követelmények.

Éppen ellenkezőleg: a színjáték főtárgy tanításán keresztül a tanárnak arra kell törekednie, hogy a fiataloknak a színházi és színjátékos ismereteket a számukra legérvényesebb és leghatékonyabb módon közvetítse.

KÖVETELMÉNYEK

A továbbképző elvégzését követően a tanulók legyenek képesek

- a különböző színészi technikák tudatos alkalmazására,
- karakterábrázolásra mozgásos, nyelvi beszédtechnikai eszközökkel,
- egyes színházi stílusoknak megfelelő színészi játékra,
- más művészeti ágak területéről származó ismereteik alkalmazására a szerepalkotás során,
- színházi improvizációra,
- különféle szerepek megformálására,
- drámai szövegek értő – színészi szempontokat figyelembe vevő – olvasására
- a rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
- a valóságon keresztül értelmezni a színházat, illetve a színházon keresztül a valóságot.

Ismerjék

- a drámai /színházi konvekciókat, azok alkalmazását,
- az alapvető színházi szakkifejezéseket,
- a legfontosabb kortárs és /vagy történeti színházi stílusokat, színházi műfajokat,
- a szöveg- és előadáselemzés szempontjait és módszereit
- a színészi játék alapvető iskoláit,
- a színészi alkotómunka fázisait, főbb összetevőit,
- a színház jelenkori társadalmi szerepét, napjaink színházi struktúráját.

Beszédgyakorlatok

A tantárgy tanításának célja

A beszédgyakorlatok tanításának célja, hogy hozzásegítse a tanulókat beszédük oldottá, természetessé válásához és maradásához, az adottságaiknak és a képességeiknek megfelelően – dramatikus és színpadi munkájukban egyaránt – könnyen érthetővé és élvezhetővé fejlesztéséhez.

KÖVETELMÉNYEK

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek

- a beszéd folyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságaiknak legjobban megfelelő beszédállapot elérése érdekében,
- hallás alapján fölismerni a követendő és az elvetendő beszéd példát,
- a durva légzéstechnikai, hangadási és artikulációs hibák felismerésére mások és saját beszédükben.

Ismerjék

- a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat,
- légző-, hang-, és artikulációs játékokat, gyakorlatokat hangokkal, mechanikusan sorolható szavakkal és irodalmi szövegekkel,
- a fejlesztő és kondicionáló beszédtechnikai játékokat, gyakorlatokat,
- az általában érvényes hangsúlyszabályokat,
- az artikuláció ritmus- és tempóformáló szerepét.
- A tantárgyi program elvégzését követően a tanulók legyenek képesek (az előbbieken kívül)
- ismert karakterek hangzásának hiteles létrehozására,
- dramatikus és színpadi munkájukban az e tantárgy keretében tanultak alkalmazására.

Ismerjék (az előbbieken kívül)

- a beszéd dallamának változatait és kifejező hatását,
- a beszéd váltásait, (erő, magasság, tempó),
- a szöveg tagolásának, földolgozásának lehetőségeit.

Mozgásgyakorlatok

A tantárgy tanításának célja

- a tanuló felkészítése, illetve alkalmassá tétele a csoportos dráma- vagy színjáték foglalkozásokon történő részvételre,
- alapvető technikai elemek, a bemelegítés részeinek és folyamatának elsajátíttatása és elméleti megismertetése,
- a próbaállapot elérése csoportkohéziós, speciális mozgásos feladatok, illetve koncentrációt és kondíciót fejlesztő gyakorlatok révén,
- az esetleges sérülések, ütközésektől, eséstől, az érintéstől való félelem, illetve tartózkodás megelőzése, elkerülése vagy feloldása a mozgás eszközeivel.

KÖVETELMÉNYEK

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek

- a mozgástréning gyakorlatainak koncentrált és pontos elvégzésére,
- a megfelelő próbaállapot elérésére a tréning gyakorlatainak végrehajtása során,
- általános bemelegítés megtervezésére és levezetésére.

Ismerjék

- a bemelegítés menetének élettani hatásait,
- a gyakorlatok egymásra épülésének logikai menetét, lehetőségeit,
- a különböző gyakorlattípusok egymás mellé rendelésének főbb módjait.
- A tantárgyi program elvégzését követően a tanulók legyenek képesek (az előbbieken kívül)
- egy adott színházi feladatnak megfelelő mozgástréning összeállítására, körültekintő levezetésére.

Ismerjék

- a mozgástechnikai tréning fontosabb irányzatait, tréningstílusokat,
- a mozgástechnikai tréning szerepét a megfelelő próbaállapot elérésében.

Bábjáték

A tantárgy tanításának célja

A tanulók a bábjátékot mint komplex kifejezési formát ismerjék meg a bábkészítés, bábmozgatás, a (színpadi) játék stb. szintéziseként.

Az 1-2-3. évfolyamokon az egyszerű mozgatási és színpadtechnikai módok megismerése és azok játékos alkalmazása a cél, míg a 4. évfolyamokon a kísérletező, kutató munka és a nagyobb technikai tudást igénylő, esetleg bemutatóval végződő felkészülés a jellemző.

KÖVETELMÉNYEK

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek

- tanári/rendezői instrukciók mentén végzett munkára,
- jelenet vagy jelenetsor gyakorlás útján történő eljátszásra és reprodukálásra,
- a színpadi szituációknak megfelelő improvizációra,
- a partnerekkel való alkotó együttműködésre,
- a bábjáték komplexitásában rejlő lehetőségek felismerésére és alkalmazására,
- önálló feladatmegoldás esetén megindokolni témaválasztásukat és a technikai
- megoldás melletti döntésüket, s azt (tanári segítséggel) a megvalósításig végigvezetni.

Ismerjék

- az animáció útján történő kifejezés sajátosságait,
- a bábjátékos tevékenység összetevőit, azok egymásra épülését, alkalmazását
- az alapvető bábszínpadi konvekciókat,
- az alapvető szakkifejezéseket,
- a főbb báb- és színpadtechnikákat.

Tánc- és mozgásszínházi tréning

A tantárgy tanításának célja

- a tanulók megismertetése fizikai jelenlétük lehetőségeivel, korlátaival, s az ezekből adódó feladatokkal,
- a mozgáskoordináció és a fizikai képességek fejlesztésén keresztül az önelfogadás lassú folyamatának segítése,
- a nonverbális közlés mód, valamint a testbeszéd megértetése és használhatóvá tétele,
- a test alkalmassá tétele különböző érzelmi állapotok és helyzetek megjelenítésére, s az ez iránt való érzékenységre,
- a mozgásban fellelhető szabadságérzet megtapasztaltatása,
- színházi helyzetekben történő, mozgásra épülő feladatok ellátására való alkalmasság megteremtése.

KÖVETELMÉNYEK

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek

- az adott színházi helyzetnek megfelelő mozgásszínházi eszközök megválasztására,
- karakterábrázolásra a mozgás eszközeivel,
- mozgásimprovizáció esetleges rögzítésére.

Ismerjék

- az alapvető mozgásművészeti szakkifejezéseket.
- A továbbképző elvégzését követően a tanulók legyenek képesek (az előbbieken kívül)
- a különböző tánc- és mozgásszínházi technikák tudatos alkalmazására,
- színészi jelenlét felmutatására mozgásszínészi játékban,
- tánc- és mozgásszínházi előadások elemzésére és értékelésére,
- rendezői instrukció követésére – az adott szituáció mozgásban történő megoldására.

Ismerjék (az előbbieken kívül)

- a tánc- és mozgásszínház működésének struktúráját, alkalmazási területeit,
- a legfontosabb történeti és kortárs tánc és mozgásszínházi stílusokat,
- a tánc- és mozgásszínházi előadás elemzésének szempontjait,
- a mozgásszínészi alkotómunka főbb összetevőit, fázisait és menetét,
- a tánc- és mozgásszínház helyét és szerepét a színházi struktúrában.

Színházismeret

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy a színjáték tanszak célkitűzései közül a következők megvalósítására nyújt kiemelt lehetőséget:

- minél több élő és felvett színházi előadás megtekintésére,
- a tanulók drámával és színházzal kapcsolatos fogalmi készletének, aktív szókincsének bővítésére.

A tanszak általános célkitűzéseinek szellemében a tantárgi teremtsen lehetőséget arra, hogy a tanulók felkészült nézőkké, tudatos színjátékossá váljanak.

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek

- annak felismerésére, hogy saját befogadói élményeiket milyen színházi hatások befolyásolják,
- a színházi előadással kapcsolatos élményeiket, véleményüket világosan, érvekre támaszkodva megfogalmazni,
- a megismert fogalmi készlet alapján egy-egy színházi előadás legfontosabb sajátosságainak, jellegzetességeinek megfogalmazására,
- mások által készített előadások tanulságait saját tevékenységükre (is) adaptálni,
- a saját csoportjuk által létrehozott előadások sajátosságainak leírására,
- az előadás készítése közben felmerült problémákat összefüggésbe hozni a színházi előadás általánosabb problémáival.

Ismerjék

- azt az alkotói folyamatot, ahogyan egy-egy értékes előadás létrejön
- a legfontosabb „színházi mesterségeket”,
- az előadás különböző közreműködőinek szerepét, részvételi módját az alkotói folyamatban,
- azt, hogy saját tevékenységüknek hol a helye, továbbá mi a szerepe az egész előadás hatásmechanizmusában,
- a színházi előadás legfontosabb alkotórészeit, legyenek tudatában annak, hogy ezek az elemek miként kapcsolódnak egymáshoz, hogyan képesek befolyásolni a nézői élményt,
- a színházművészet megközelítésére alkalmas fogalmi készlet legfontosabb elemeit.

A továbbképző elvégzését követően a tanulók legyenek képesek (az előbbieken kívül)

- felismerni egy-egy színházi előadás meghatározó alkotóelemeit, ezek sajátosságait, felhasználási, kapcsolódási módját,
- a színházi előadást a benne érvényesülő (műfaji, stílári, illetve formai) konvenciórendszer szerint vizsgálni, értékelni,
- a megismert fogalmi készlet saját csoportjuk színházi tevékenységére is alkalmazni, azaz a saját munkájuk során felmerülő problémákra elméletileg is reflektálni,
- egy-egy színházi előadás átfogó értékelésére, eljutni az előadás jellemzőinek leírásától, összetevőinek elemzésétől a színházi műalkotás értelmezéséig.

Ismerjék (az előbbieken kívül)

- a színházművészet legfontosabb kifejezőeszközeit,
- a műfaji, stiláris, illetve formai konvekciórendszereknek a legfontosabb sajátosságait, felhasználási lehetőségeit,
- a konkrét előadások elemzésében, értelmezésében felhasznált fogalmakat, azok meghatározásait, kapcsolódásukat, továbbá helyüket, szerepüket a különféle színházi konvekciórendszerekben, illetve más művészeti, irodalmi, esztétikai fogalmakkal való összefüggéseiket,
- az előadás alkotóelemeinek hatásmechanizmusait, azok miként befolyásolják a nézői élményt, hogyan szolgálják az előadás jelentését.

KÖZÖS TANTÁRGYAK

Vers-és prózamondás

A tantárgy tanításának célja

- a tantárgy megismertesse a tanulókkal azokat a pódiumon előadható népköltészeti és (különböző stílusirányzatokhoz, műfajokhoz tartozó) irodalmi alkotásokat, melyek a mindenkor tanuló érdeklődésére számot tarthatnak, előadhatók és üzenethordozók,
 - azokat az eljárásmodokat és műelemzési metodikákat, kommunikációs folyamatokat, melyeknek eredményeként eljuthatnak a művek üzenetének megfigyeltetéséhez és a helyes közvetítéshez,
 - a művészi beszédnek és a nonverbális kifejezésnek azokat az eszközeit, melyek tudatos működtetésével a hallgató a közönség számára is élménnyé transzponálhatja a megszólaltatott művet,
 - a különféle előadói stílusirányzatok jellegzetességeit és markáns képviselőik jeles teljesítményét,
 - a szónoki beszéd, előadás dramaturgiát, eszközeit és fogásait,
 - a szerkesztés szabályait, a színjátékká formálás törvényszerűségeit,
- a szakrális és profán szertartásokat és azok összetevőit,
a pódiumi rendezés eszközeit, a látvány, akusztika és térszervezés lehetőségeit,
továbbá ösztönözze a tanulókat arra, hogy
műveket válogassanak, irodalmi műsort szerkesszenek, szertartásosjátékot komponáljanak, faggassák, elemezzék a műveket, nekik és koruknak szóló üzenetet keresvén bennük, próbálják ki önmagukat különféle nyilvános fórumokon, vers- és prózamondó versenyeken, vegyenek részt kommunikációs készségüket fejlesztő drámapedagógiai gyakorlatozásokon, járjanak előadóművészi estekre, szertartásokra, oratórikus előadásokra, s keressék az alkalmat, hogy minél több ilyen témájú lemezt és videót hallgassanak, nézzenek.

KÖVETELMÉNYEK

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek

- alkalmazni a légző, artikuláló, beszédtechnikai gyakorlatokat,
- alkalmazni a művészi beszéd és a testnyelv kifejező eszközeit, hogy az olvasás során megértett költői, írói üzenetet sajátjukként tudják átadni a hallgatónak, a közönségnek,
- a szövegelemzésre és annak megfogalmazására, miért fontos nekik a választott alkotás, és mit kívánnak azzal üzeni a befogadónak,
- előadni kb. 20 szabadon választott művet, önálló és verskompozícióban is (verset és prózát – népköltészeti és különböző stílusirányzatokhoz, műfajokhoz tartozó irodalmi alkotásokból válogatva),
- egymás teljesítményét elemezni, körültekintően értelmezni.

Ismerjék

- azokat az irodalmi kommunikációs módszereket, melyeknek segítségével képesek megfejteni a sorokba, a sorok közé, a sorok mögé rejtett metaforikus üzeneteket,
- a lírai és az epikus művek előadásmódjai közötti különbségeket (azok érzelmi-gondolati és eseményes-cselekményes voltának függvényében),
- azokat az improzatív, kreatív gyakorlatokat, melyeket az előkészület stádiumában játszanak a kommunikációs készség fejlesztése érdekében,
- ismerjék a hatásos előadói beszéd komponenseit, tudjanak ilyet készíteni és elmondani.

A továbbképző elvégzését követően a tanulók legyenek képesek (az előbbieken kívül)

- megfogalmazni szóban és írásban, hogy az adott mű megírására miféle gondolati, érzelmi szándék készítette a költőt, író, s mi az, ami a közvetítő-előadót inspirálja a mű tolmácsolására,
- újabb műveket megszólaltatni,
- megalkotni szerkesztésen alapuló egyszemélyes színjátékukat, továbbá partner segítségével pódiumi térbe helyezni azt (az oratórikus rendezés kívánalmai szerint).

Ismerjék (az előbbieken kívül)

- a szerkesztés dramaturgiai és rendezői szabályait, s legyenek képesek azokat alkalmazni saját szerkesztői, rendezési gyakorlatukban,
- a szertartás funkcióját, szertartásokat, a szertartás-játék összetevőit, s mindezek alkalmazási lehetőségeit, módjait,
- a szertartás-színház jeles hivatásos és amatőr produkcióit.

Kreatív zenei gyakorlat

A tantárgy tanításának célja elfogulatlan, felszabadult, ugyanakkor kritikus zenei légkör teremtése, az ösztönös zenei tehetség kibontakoztatása, zenei készség és széles tájékozottság megteremtése, az érzés- és gondolatvilág szavakkal nem fogalmazható rétegeinek kifejezésre juttatása, a zenének, mint szavak fölötti hangzó nyelvnek, sajátos összetevőinek megismertetése, a zenei nevelés egyik fő területként olyan készenléti állapot megteremtése (elsősorban folyamatos ismétlődő gyakorlatok útján), amely hozzásegít a próbához szükséges elmélyült, koncentrált állapot eléréséhez, a zenei nevelés másik fő területként tulajdonképpen zenei képzés, amely az évek során a növendéket képessé teheti maradandó zenei értékek befogadására, reprodukálására, illetve ezen zenei megnyilvánulási formák újrafogalmazásával kreatív zenei tevékenységek folytatására.

KÖVETELMÉNYEK

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek a tiszta, kifejező, karakteres éneklésre, könnyű, három- és négyszólamú művek eléneklésére (kotta segítségével), egyszerű ritmuskíséret rögtönzésére, meghatározott stílusban dallamot improvizálni.

Ismerjék

- a magyar népszokások dallamanyagát,
- a főbb zenei stílusokat.

A továbbképző elvégzését követően a tanulók legyenek képesek (az előbbieken kívül)

- a különböző népzenei dialektikusok szerinti előadásmódra,
- nehezebb, polifón vokális művek eléneklésére /kotta segítségével),
- bonyolultabb ritmuskíséret rögtönzésére,
- megtervezni egy szituáció hangeffektusait,
- hangokat, hangszereket felhasználni egy hangulat, kép megteremtése érdekében,
- egy történetet valódi vagy stilizált hangokkal kíséni (hangaláfestés konvekció).

Ismerjék (az előbbieken kívül)

- a különböző népzenei dialektusokat, díszítésmódjukat, jellegzetességeiket,
- a XX. Század főbb zenei irányzatait,
- az egyszerűbb, házilag is elkészíthető hangszereket.

Beszédtechnika

A tantárgy tanításának célja

A tantárgy tanításának a célja, hogy megismertesse a tanulókkal a beszéd elméleti alapjait, a magyar nyelv hangzásának követelményeit. A technikai és kommunikációs gyakorlatok segítségével alakítson ki tiszta, érthető és élvezhető beszédállapotot. Beszédhallásuk és – elemző képességük fejlesztésével tegye alkalmassá a tanulókat szóbeli kifejezőképességük fejlesztésére és az elért beszédállapot megőrzésére. Produkciós helyzetben tanulók a beszédet célszerűen és magas színvonalon használják.

KÖVETELMÉNYEK

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek

- a beszéd folyamat részeinek és egészének tudatos irányítására,
- a helyes színpadi beszédre dramatikus és színpadi feladatokat igényesen, színvonalasan megoldani. Ismerjék
- a lazító és koncentrációs gyakorlatokat,
- a szöveg nélküli és a szöveges légző-, hang- és artikulációs gyakorlatokat,
- a fejlesztő és a szinten tartó beszédgyakorlatokat,
- a hangsúlyszabályokat,
- a hanglejtés változatait.

A továbbképző elvégzését követően a tanulók legyenek képesek (az előbbieken kívül) a helyes színpadi beszédre bármilyen szerephelyzetben,

- a szöveges feladataikat jó technikával, sokszínű kifejezőeszközökkel elmondani,
- mondanivalójukat célszerűen és élvezhetően elmondani.

Ismerjék (az előbbieken kívül)

- a korrekciós beszédgyakorlatokat,
- a hangerő, a hangszín, a hangmagasság és a beszédtempó váltásait,
- a gyakori beszédhibákat és a beszéd ritmusának zavarait,
- a főbb dialektusokat,
- a kifejezés nem szóbeli eszközeit,
- a mondanivaló tagolásának lehetőségeit és eszközeit (szünet, váltás, hangsúly, hangszín).

Színművészet

Tananyag évfolyamonkénti bontásban

Drámajáték

Alapfok 1.évfolyam

Bemelegítő játékok-lazító és feszítő gyakorlatok, érzékelést fejlesztő játékok, kapcsolatteremtő és bizalomjátékok
Fantáziajátékok-játék elképzelt tárgyakkal, tárgyfelidéző gesztusok, játék elképzelt és valóságos helyzetek megjelenítésével
Ritmus, mozgás és beszédgyakorlatokkal kombinált koncentrációs és memória gyakorlatok-csapatjátékok, versenyjátékok, térkihasználó gyakorlatok, térérzékelő gyakorlatok
Dramatikus játékok-szituációs játékok szó, mondat, helyszín stb.megadásával
Egyszerű maszkok készítése-festés;érzelmek kifejezése színekkel

Alapfok 2.évfolyam

Koncentrációs és mozgáskoordinációs gyakorlatok-megfigyelésre és utánzásra ösztönző gyakorlatok, szőlánc-játékok, tükörgyakorlatok
Kapcsolatteremtő és bizalomgyakorlatok-szemkontaktussal, érintéssel, kézfogással, hanggal, vakvezető játékok
Beszéd és mozgásgyakorlatok-kiscsoportos és páros szituációk mozgásos és szöveges megjelenítése, szoborgyakorlatok, tablók
Improvizációs játékok-mimetikus improvizációk (mozdulatra, hangeffektusokra, tárgyakkal), hétköznapi élethelyzetek felidézése mozgással és beszéddel
Dramatizálás-verses mesék, mesék elemzése, a szerkezet érzékeltetése(kezdet, vég, főhős, szereplők, helyszín)

Alapfok 3.évfolyam

Kapcsolatteremtő és kommunikációs játékok-az arc, tekintet, gesztusok kifejező képességét fejlesztő játékok, gyakorlatok(grimaszjáték, személyiség-tükör stb.), érzelmi állapotok kifejezése testtartással, gesztusokkal
Fantáziajátékok-tárgyjátékok (tárgyak megszólaltatása, képzeletbeli tárgyak), élőlények megszemélyesítése, beszélgetése
Improvizációs játékok-feszültségteli hétköznapi helyzetek megjelenítése és értelmezése, látott vagy hallott történetek feszültségteli jeleneteinek felidézése kiscsoportos improvizációkban
Interakciós játékok-tükörjátékok

Alapfok 4.évfolyam

Beszéd és mozgásgyakorlatokon alapuló improvizációs játékok-életjátékok(egy-egy aktuális téma feldolgozása), szerepjátékok megadott témára, „nem azt mondom, amit gondolok”, „nem azt teszem, amit mondok”, monológok különböző élethelyzetekben, hétköznapi szituációkat feldolgozó páros jelenetek
Drámarészletek, balladák-balladák egyes történéseinek dramatikus formában való megjelenítése, az epikus műben nem szereplő háttér-történetek kitalálása és dramatikus formában való megjelenítése

Alapfok 5.évfolyam

Fantáziajátékok-irodalmi művek „új címe”, tárgyak nem rendeltetésszerű alkalmazása
Beszéd és mozgásgyakorlatok-figurateremtő hang és artikulációs gyakorlatok,
érzelemkifejező hangbéli és gesztusnyelvi eszközöket fejlesztő gyakorlatok
Improvizációs gyakorlatok-versek által keltett hangulatokra épülő improvizációk,
státuszjátékok, etűdök (indulatok, hangulatok, érzelmek megadásával)

Alapfok 6.évfolyam

Alapvető színpadi-színházi konvenciók-színházi térformák(dobozszínpad, körszínpad, kamaraszínpad stb.), az egyes színházi térformákból következő, a színésszel szembeni elvárások, a különböző színházi konvenciók (pl. „félre”, monológ, „kikacsintás” a közönségre stb.)színjátékos alkalmazása

A drámai konvenciók színjátékos és színpadi alkalmazása-különböző drámai konvenciók(pl.belső hangok, „forró szép”stb.) alkalmazása a szereplők érzelmi állapotának kibontásával

Beszédgyakorlatok

Alapfok 1.évfolyam

Lazítógyakorlatok-az egész test feszítése és lazítása hanyatt fekve, különös tekintettel a váll, a nyak és az arc izmaira, feszítés és lazítás állás és járás közben

Légzőgyakorlatok-a légzéstípusok ismertetése (váll, mellkas, rekesz), a saját légzés megfigyelése, kapacitásnövelő gyakorlatok sz, s és f hangokkal a laza testtónus megőrzése mellett, kapacitásnövelő gyakorlatok versekkel, mondókákkal a laza testtónus megőrzése mellett (legfeljebb 40-50 szótag)

Hangyakorlatok-játékos hangerő gyakorlatok(repülőindítás, a közeledés és a távolodás kifejezése), a saját és a társak légzésének tanulmányozása, a megfigyelések tapasztalatok megfogalmazása, a légzés hibáinak, akadályaimak tisztázása, a zörej nélküli belégzést követő kilégzés nyújtása sz és s hangokkal, szabályozott légzéssel egyszerű szólamok, versek gyakorlása

Hangjátékok-egymás hangjának felismerése (Hol szólsz kispajtás?játék mintájára), a hang tulajdonágainak tanulmányozása, a megfigyelések megfogalmazása(magas-mély, csengő-rekedt, halk-hangos, elől szól-hátul szól, oldott, laza-feszés, préselt, orrhangzós, vastag-vékony)

Artikulációs játékok, gyakorlatok-áll emelés-ejtés á-a-e hangok ejtésével, ajak kerekítés-széthúzás (íüüü...éőőő...pl.), a szóvég ejtésének gyakorlatai(pl.Mi t kérsz? Almá t kére k. Mi k eze k? Eze k széke k. Ki k ök? Ő k....stb.), szóláncok (pl.mák-rák-rak-van-van stb.)

Ritmus és tempógyakorlatok-versek, mondókák ütemezése tapssal, járással, mozgással, egyenletesen lassabb vagy gyorsabb tempóban egyaránt

Hangsúlygyakorlatok-az összetett szavak előtagjának és a teljes személynév első tagjának a hangsúlya (pl.a ranyhajú, B örönd Ödön stb.)

Alapfok 2.évfolyam

Lazító gyakorlatok-feszítés-lazítás fekvő, állva, ülve, könnyed fejkörzés mindkét irányba
Légzőgyakorlatok-a különböző légzéstípusok ismertetése, megfigyelése, a saját légzés megfigyelése, kapacitásnövelő gyakorlatok sz, s és f hangokkal a laza testtónus megőrzése mellett, kapacitásnövelő gyakorlatok versekkel, mondókákkal a laza testtónus megőrzése mellett (legfeljebb 40-50 szótag)

Hanggyakorlatok-játékos hangerő próbálgatás:repülőindítás, a közeledés és a távolodás hangja (pl.légy köröz a szobában, a kör alakú pálya széléről az autóverseny hangja), szirénázás magánhangzókkal, hangok próbálgatása a függőségi viszonyok és az erős érzelmi-indulati állapotok kifejezésére (pl.köszönés)

Artikulációs játékok, gyakorlatok-az áll nyitó mozdulatát megerősítő gyakorlatok, versek á, a és e hangokkal, a nyelvmozgást ügyesítő gyakorlatok r-l hangokkal (pl. Ez hajolaj, az halolaj, ez..., róla-lóra..., Lila Lali, Lila Lali.....stb.), az artikulációs mozgások összehangolása nyelvtörők pergő tempójú mondásával

Ritmus és tempógyakorlatok-versek ütemezése kötött mozgással, egyenletes (lassabb vagy gyorsabb tempóban)

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok-számnevek, évszámok hangsúlya, a kijelentés hanglejtése

Alapfok 3.évfolyam

Lazítógyakorlatok-feszítés, lazítás testrészenként:hanyatt fekvő, állva

Légzőgyakorlatok-rekeszlégzés hanyatt fekvő, állva, a be és kilégzett levegő mennyiségének tudatos növelése, a kapacitásnövelés rekeszlégzéssel, hangokkal(sz , s, f, h, z, m), kapacitásnövelés versekkel, mondókákkal(50-60 szótag)

Hangjátékok-a mellkasi rezonanciával szóló középhang és a fejhang hangzásának megismertetése, a térhez igazodó hangerő és a színpadi középhangerő gyakorlása, az emelt hangvétel gyakorlása a test megfelelő tónusának összehangolásával(pl,rikkancs, piaci árus, szónok, programszervező, idegenvezető stb.)

Artikulációs gyakorlatok-nyelvtörő mondókák a j-l-r hangok pontos ejtésének kimunkálására, l-r hangok hibás ejtésének fölismerése hallás útján, a hosszú magánhangzók pontos ejtésének gyakorlatai

Ritmus és tempógyakorlatok-ütemezés változó tempóban kitalált mozgással, tánccal, tapsjátékkal

Hangsúly és hanglejtéstechnika-a kérdés hangsúlya kérdőszóval és anélkül(Hová menjek?Menjek? stb.), hanglejtése kérdőszóval és anélkül

Alapfok 4.évfolyam

Lazítógyakorlatok-feszítés-lazítás testrészenként, ülve

Légzőgyakorlatok-rekeszlégzés állva, ülve és járás közben, koncentrációs légzőgyakorlatok, kapacitásnövelés (60-70 szótag)

Hanggyakorlatok-hangrágó gyakorlatok (folyamatos magánhangzó-ejtés közben az áll laza ejtése-emelése), hangcsúszda(magánhangzók siklatása föl, egyre magasabbra és le, egyre mélyebbre), hanghízaló és fogyasztó gyakorlatok(magánhangzók hangoztatása a fúvás erejének változtatásával)

Artikulációs gyakorlatok-nyelvtörők, versek pontos pergő kiejtéssel, az á-a, é-e hangok gyakorlatai, különös figyelemmel az időtartamra, a sz és s hangok hibáinak fölismerése hallás útján

Ritmus és tempógyakorlatok-időmértékes versek ritmizálása tapssal, járással, mozgással

Hangsúlygyakorlatok-a tagadás hangsúlyai (Nem hallom.Nincs többé. Se így, se úgy)

Alapfok 5.évfolyam

Légzőgyakorlatok-rekeszlégzés mozgás közben(pl.labdázás, kapacitásnövelés (70-80 szótag), koncentrációs légzőgyakorlatok, nyelvtrő mondókák légzésszabályozással

Hanggyakorlatok-hanghízalás-fogyasztás szavakkal (pl.számokkal, a 3, 4, 6, vagy a 7, „hízzon”:3-33-333-3333...)úgy, hogy a hangerő mutassa a gyarapodás és a fogyás mértékét, erős érzelmek, indulatok hangjának próbálgatása versekkel

Artikulációs gyakorlatok-sz-z-c és s-zs-cs hangok gyakorlatai, nyelvtrő a sziszegő és susogó hangok gyakorlására

Ritmus és tempógyakorlatok-időmértékes versek gyakorlása az értelmi hangsúlyok visszajelzésével, időmértékes versek gyakorlása tetszőleges ritmuskísérettel, időmértékes szövegek csoportosan, kánonban

Ritmus és tempógyakorlatok-időmértékes versek gyakorlása az értelmi hangsúlyok visszahelyezésével, időmértékes versek gyakorlása tetszőleges ritmuskísérlettel

Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok-az összetett mondatok hangsúly és hanglejtés variációi

Alapfok 6.évfolyam

Légzőgyakorlatok-kapacitásnövelés(80-90 szótag), koncentrációs légzőgyakorlatok mozgás közben, a hallható légzés jelentéseinek tanulmányozása és értelmezése(zihál, sóhajt, fujtat stb.)

Hanggyakorlatok-szöveges hangerő gyakorlatok:a színpadi középhangerő, az erőteljes-nem ordított-, és a halk, intim hangvétel, szöveges hangmagasság gyakorlatok egy-egy magasság kitartásával, lépcsőzetes föl-lejárással a tanulók egyéni középhangsávjához igazodva, legfeljebb egy oktávnyi terjedelemben

Artikulációs gyakorlatok-pontos, laza, pergő artikuláció:járas közben, mozgás közben, fizikai terhelés pl.lovacsázás közben

Ritmus és tempógyakorlatok-időmértékes versek gyakorlása kötött ritmuskísérettel, pl.titi-tá-t tapsolnak folyamatosan, szövegmondás közben, ritmusgyakorlatok tempóváltással

Mozgásgyakorlatok

Alapfok 1.évfolyam

Bemelegítő játékok:összekapaszkodó, egymás elérésére törekvő, érintés elől elhúzódó, a gimnasztika gyakorlatait játékos szituációba tevő gyakorlatok.Pl:váll, térdérintős játékok, nehezített, speciális helyzetű fogók

Talajra-szoktató játékok:a talajfogás, a földön való forgás, gurulás, lassú csúszó-mászó mozgások előkészítő gyakorlatai szituációba helyezve

Állatok mozgását utánzó szituációs játékok:különböző állatok(majom, macska, kígyó, medve, madarak)mozgását utánzó játékok szituációban helyezett formában.

Alapfok 2.évfolyam

A bemelegítés alapgyakorlatai-lazító és feszítő gyakorlatok, gimnasztika. Gimnasztikus gyakorlatok játékos helyzetekben, nehezített járásmóddal, fordított testhelyzetben.

Térformáló, térérzékelő játékok-a játékos formában különböző térformák felvétele, formálása, kikerüléssel gyakorlatokban térérzék fejlesztés.

Csukott szemes játékok-vezetési, kikerüléssel helyzetekben bizalom-és térérzékelő gyakorlatokként. Az arc és kéz felismerő játékok, körbenállásos helyzetben, szabálytalan térben történő bizalomjátékok

Futásos gyakorlatok-(fontos, a bemelegítés szempontjából meghatározó gyakorlatkör) szituációs formában különböző tempójú, karakterű és funkciójú futástípusok

Alapfok 3.évfolyam

Versenyyjátékok,különböző típusú fogó játékok:nehezített fogó és üldözési játékok, gyermekjátékok nehezített változatai (térbeli, szabálybeli átalakítással) a megfelelő intenzitású jelenlét megteremtésére

Gimnasztikus gyakorlatok:komplex lazító tréning fokozatos terheléssel, erősítő, kondicionáló gyakorlatok körkörös edzésprogrammal

Speciális futásos és kikerüléssel gyakorlatok:hosszabb távú, ritmus és irányváltásos futások(esetleg szituációval indokolt helyzetben), erdő (álló társak között) és testrész-vezetése

Egyensúly játékok:toló és húzó mozdulatok játékos formában(pl. bogozó, Gólya viszi.....)

Alapfok 4.évfolyam

Bizalomgyakorlatok:egymás és önmaguk elfogadását célzó, dőlési, billenési, haladási helyzetekben történő gyakorlatok

Esés és talajgyakorlatok:spirál és hanyatt esés technikájának előkészítést követő elsajátítása, forgás, gurulás, támaszhelyzetek talajon

Egyensúly és vezetéssel gyakorlatok:egyensúly gyakorlatok támasz és fogási helyzetekben, vezetéssel gyakorlatok kéz, fej, valamint fogásváltásos irányítással

Gimnasztikai gyakorlatok:fokozatosan bővített gyakorlatkör, többféle indítású előkészítéssel (dinamikus, relaxációs)

Alapfok 5. évfolyam

Ugrás és futásgyakorlatok:talajról való elemelkedés, talajfogás eszközök, illetve páros gyakorlatokban egymás segítségével, dinamikus futástípusok

Eséstechnika:esés fordulatból és ugrásból, talajfogás csúsztatással és tompításos érkezéssel

Előkészítő akrobatikus gyakorlatok:gurulás előre-hátra, támasz és billenés gyakorlatok, kéz és fejjállás, kézen átfordulás

Alapfok 6.évfolyam

Emeléses és támaszgyakorlatok:könnyített helyzetű, segítséggel végzett előkészítő gyakorlatok, mérleg és vállállás tartások ún. fekvő emelés helyzetekben

Lassított mozgás:a mozdulat lassítása, lassított mozgás különböző helyzetekben. Gurulás, gördülés hosszanti tengelyen, fordított testhelyzet, s az ebből való állásba kerülés billenés nélküli lassú kivitelezéssel

A mozdulat megállítására vonatkozó gyakorlatok:a mozdulat különböző ritmusú, dinamikájú megállítása, pontos, bármilyen helyzetben való állás kigyakorlása.

Vers és próza

Alapfok 1.évfolyam/első félév-Vers-zene-játék

Cél az, hogy játékelmény kapcsolja a tanulót e tárgyhoz. Nyelvi játékok, hangzó játékok s más készségfejlesztő játékok a szövegmondáshoz.

Versek hallgatása, olvasása

A mű ritmusának felfedezése, azon verselemek felismerése, amelyektől a zeneiséget kapja a költemény

Alapfok 1 évfolyam/második félév-Vers-szín-játék

A versmondónak meg kell tanulnia, miként lehet hangjával, az úgynevezett művészi beszéddel, festeni, színeket érzékeltetni, képeket megidézni, miként azt a költők megjelenítik a versben

Ahhoz, hogy hangjukkal meg tudják idézni a versbéli látványt, meg is kell azt a sorokban , sorok között és mögött látni

Alapfok 2.évfolyam/első félév- Hogyan mondjuk? Tündérmesétől a csalimeséig

Segíteni kell a tanulót abban, hogy legyen kedve mesélni, hogy jöjjön rá, másként kell a prózai meseszöveget mondani mint a verseset, s még ezen belül is másként a tündérmesét, mint a hazugságmesét, s megint másként a magyar népmesét mint az irodalmi mesét.

Meseelemzés

Alapfok 2.évfolyam/második félév- Hogyan mondjunk történeteket?(példázatot, legendát, mondát, anekdotát, viccet)

Cél, hogy ne csak mesélni , de történetet elmondani is tudjanak. Érdekesen, hatásosan. Az epikus történet fordulatainak érzékeltetésére találják meg a beszéd , s a nonverbális kommunikáció eszközeit

Alapfok 3.évfolyam/első félév-A műbefogadás útja a szövegtől az olvasóig

Az a cél, hogy tudatosodjék a tanulóban, hogy az irodalmi mű befogadása nem csak ráhangoltság, megérzés dolga.

Művészeti kommunikáció zajlik a szöveg és az olvasó között, melyet a folyamat szakaszos leállításával, kérdésekkel, feltevésekkel, kreatív továbbgondolkozással irányítani lehet. Az irányító maga a befogadó, illetve a most közvetítőként funkcionáló tanár

Alapfok 3. évfolyam/második félév-A közvetítés útja, a megszólaltatott műtől a hallgatóig

Jó ha tudatosodik a tanulóban, hogy előadóként ő maga a közvetítő a szöveg és a befogadó között, miként a tanár az órán a mű és között, hogy az előadása akkor válik művészi alkotássá, ha ugyanúgy személyes mondanivalót hordoz, mint az írott mű

Alapfok 4.évfolyam/első félév-Hogyan mondjunk lírai verset?

Eljött az ideje annak, hogy a versmondó tisztában legyen azzal, milyen összetevői vagy milyen feltételei vannak a művészi versmondásnak.

A költeményt, melyet szavalni akar, mindenekelőtt értenie kell.

Úgy kell megszólaltatnia a művet, hogy nyilvánvalóvá váljék, azonosul a verssel, de önmaga közlendőjét is tolmácsolja általa

Alapfok 4.évfolyam/második félév-Az elbeszélő költeménytől a balladáig

Hogyan mondjuk?

Petőfi, Arany műveinek kidolgozása

Alapfok 5. évfolyam/első félév-Vidám balladától a paródiáig

Az a cél, hogy a tanuló legyen képes megidézni az élet derűsebb mozzanatait, tudjon nevetni és nevetetni

Vegye észre, hogy a verses epika különféle műfajaiban is el van rejtve a neki szóló üzenet. Humorba ültetve.

Itt is másként kell megszólalni

Alapfok 5.évfolyam/második félév-Novellától az egypercesig

Cél az, hogy a tanuló megkedvelje a novellák tolmácsolását.

Keresse meg azt az adekvát előadási módot, mely az eddigi prózamondói gyakorlathoz hozzákapcsolja azt az előadói magatartást, melyet Brecht javasol a színészeknek, mikor kidolgozza tételét az elidegenítő effektusról

Alapfok 6.évfolyam/első félév-Hogyan adjunk szakmai tanácsot?Instrukciódás társaknak

Cél, hogy a versmondó tanuló szerephelyzetben élje bele magát a rendező státuszába Sajátítsa el gyakorlatban is a versrendezéssel kapcsolatos szakmai tudnivalókat, az instrukciódás pedagógiáját és módszerét

Jöjjön rá, nem ellenség az aki instruál

Alapfok 6.évfolyam/második félév-Előadói stílusirányzatok-időben az előadói stílus meghatározói-Jelenben

A tanulónak legyen ismerete a magyar szavalóművészet kialakulásáról, a főbb irányzatokról, a jelesebb magyar képviselők művészetéről.

Ismerje fel az előadói stílusok sajátos jegyeit!

Fontos tudni, hogy az előadó kinek mond verset, hol mondja, miért és miről

**21 AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI OKTATÁSBAN ALKALMAZHATÓ
TANKÖNYVEK, TANULMÁNYI SEGÉDLETEK ÉS TANESZKÖZÖK
KIVÁLASZTÁSÁNAK ELVEI**

A Kt. 19.§ (1.b-c) A pedagógust munkakörével kapcsolatban megilleti az a jog, hogy a pedagógiai program alapján az ismereteket, a tananyagot, a nevelés és tanítás módszereit megválassza, a helyi tanterv alapján a szakmai munkaközösség véleményének kikérésével megválassza az alkalmazott tankönyveket, tanulmányi segédleteket, taneszközöket, ruházati és más felszereléseket.

Kt. 19.§ (2) A pedagógus nem választhat olyan tankönyvet, melynek igénybevétele az iskolai tankönyvrendelés és tankönyvellátási jogszabályban meghatározott rendje szerint nem biztosítható valamennyi tanulónak. A pedagógus-minőség, típus, és ár megjelölése nélkül olyan ruházati vagy más felszerelését kérheti a tanulótól, mely nélkülözhetetlen az általa tartott tanórai foglalkozásokon való részvételhez, illetve a tanított tananyag elsajátításához, és amelyet a tanórai foglalkozásokon egyidejűleg minden tanulónak rendszeresen alkalmazni kell...Az e körbe nem tartozó felszerelések biztosítása az iskola feladata.

19.§ (3) Tanítási év közben a meglévő tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök, ruházati és más felszerelések beszerzésére vonatkozó döntés nem változtatható meg, ha abból a szülőre fizetési kötelezettség hárul.

19.§ (4) Az iskolaszék-annak hiányában az iskolai szülői szervezet (közösség) és az iskolai diákönkormányzat-ruházati és más felszerelések megvételével kapcsolatban a szülőkre háruló kiadások tekintetében korlátozásokat állapíthat meg. A korlátozás nem járhat azzal a következménnyel, hogy kizárja a (2) bekezdésben meghatározott ruházati és más felszerelések megvételét.

44.§ (2). A szülőket a megelőző tanév végén tájékoztatni kell azokról a tankönyvekről, tanulási segédletekről, taneszközökről, ruházati és más felszerelésekről, amelyekre a következő tanévben a nevelő és oktató munkához szükséges lesz. Tájékoztatni kell őket továbbá az iskolától kölcsönözhető tankönyvekről, taneszközökről és más felszerelésekről, valamint arról is, hogy az iskola milyen segítséget tud nyújtani a szülői kiadások csökkentéséhez.

Az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti, táncművészeti, színművészeti tanszakai számára tankönyv eddig nem készült. Az alkalmazható tankönyvek, tanulmányi segédletek, taneszközök kiválasztásának elvei csak általánosságban határozhatók meg.

A kiválasztás elvei:

- feleljen meg az alapfokú művészetoktatás követelmény és tananyag rendszerének,
- segítse a tanulást, motiváljon,
- szerkezete legyen világos, érthető,
- adjon lehetőséget a differenciált képességfejlesztésre,
- adjon mintát az önálló feladatmegoldásra,
- esztétikus, igényes legyen,
- az ára legyen kedvező.
- a szemléltetés minél változatosabb formáit alkalmazzuk: diasorozatok, videó sorozatok, CD-ket,
- a könyvtári állomány fejlesztésének feladata a csoportlétszámoknak megfelelő példányszámok beszerzése a szakkönyvek és tanulmányi segédletek állományának gyarapítása mellett,
- alkalmas legyen több éves használatra
- előnyben részesítjük a felmenő rendszerben készült kiadványokat
- a kották megvásárlásához és kiválasztásához a tanárok szakmai segítséget nyújtanak a növendékek számára.

22 AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI OKTATÁSBAN A MAGASABB ÉVFOLYAMBA LÉPÉS FELTÉTELEI

I. A tanulók felvétele:

Az új növendékek felvétele szakmai tájékoztató beszélgetéshez kötött.

Művészeti ág:

zene:

hallás és ritmusérzék, manuális készség,

fizikai és fiziológiai adottság: a hangszeres képzés megkezdése előtt a kisebb korú növendékeket szolfézs előkészítőbe iskolázzuk be.

képző-iparművészeti ág:

- ábrázoló és formakészség
- a színek ismerete és használata
- manuális adottság

Táncművészet:

- alkati adottságok
- hallás- és ritmusérzék

Színművészet:

- beszéd- és mozgáskészség,
- memória,
- hallás és ritmusérzék,
- manuális adottságok.

II. Magasabb évfolyamba lépés feltételei

Félévenként tájékoztató értékelés után, a tanév végén a nevelőtestület dönt a tanuló továbbhaladásáról.

A tanuló az iskola magasabb évfolyamába...akkor léphet, ha az előírt tanulmányi követelményeket sikeresen teljesítette.

A tanuló kiemelkedő előrehaladása esetén a főtárgy tanár javaslata alapján a tanuló és a szülő egyetértésével az igazgató dönt a rendkívüli továbbhaladásról.

Ez esetben a tanuló több évfolyam anyagából osztályozó vizsgát tehet, amely vizsgabizottság előtt zajlik.

A tanuló az utolsó alapfokú évfolyam befejezését követően művészeti alapvizsgát tehet, az utolsó továbbképző évfolyam elvégzését követően pedig művészeti záróvizsgát tehet.

Akik a 2004/2005. tanévben kezdték meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény alapfokú évfolyamán, a továbbképző évfolyamokra művészeti alapvizsga letétele után léphetnek.

Az alapfokú művészetoktatásba a 2004/2005-ös tanévet megelőzően beiratkozottak akkor kezdhetik meg tanulmányaikat az alapfokú művészetoktatási intézmény továbbképző évfolyamán, ha legalább két alapfokú évfolyamot sikeresen elvégezte.

Ha a tanuló az iskola magasabb évfolyamára kéri felvételét, a jelentkezési lapján ezt fel kell tüntetnie. Kérelméről a bizottság különbözeti vizsga alapján dönt az iskola helyi tantervében az adott évfolyamra meghatározott követelmények figyelembevételével, majd javaslatot készít az intézményvezetőnek a tanuló évfolyam-és csoportbesorolását illetően.

A meghallgatás és a különbözeti vizsga feladatait tanévenként a bizottság tagjai állítják össze. A tanulók felvételéről az intézményvezető dönt.

Ha a tanuló más alapfokú művészetoktatási intézményből kéri átvételét, akkor bizonyítványába bejegyzett, elvégzett évfolyamai alapján soroljuk be a megfelelő évfolyamba, illetve csoportba.

Ha a kötelezően, illetve szabadon választott tantárgya módosul, a tanulónak vizsgát kell tennie az iskola helyi tantervében az adott évfolyamokra meghatározott követelmények alapján.

A tanuló az iskola intézményvezetőjének engedélyével az iskola két vagy több évfolyamára megállapított tanulmányi kötelezettségeit egy tanévben, illetve az előírtnál rövidebb idő alatt is teljesítheti.

Illetve a 11/1994. (VI.8.) MKM rendelet ide vonatkozó rendelkezéseit kell figyelembe venni.

Az alapfokú művészetoktatási intézmény tanulója az előírt követelményt- az iskolák közötti megállapodás alapján-a másik alapfokú művészetoktatási intézményben is elsajátíthatja.

Ha a tanulónak egy tanítási évben az igazolt és igazolatlan mulasztása együttesen az alapfokú művészetoktatási intézményben a tanítási órák egyharmadát meghaladja, és emiatt a tanuló teljesítménye tanítási év közben nem volt érdemjeggyel értékelhető, a tanítási év végén nem osztályozható, kivéve, ha a nevelőtestület engedélyezi, hogy osztályozó vizsgát tegyen. A

nevelőtestület az osztályozóvizsga letételét akkor tagadhatja meg, ha az igazolatlan mulasztások száma meghaladja az igazolt mulasztások számát, és az iskola eleget tett...az értesítési kötelezettségnek. Ha a tanuló a tanítási év végén nem osztályozható, tanulmányait évfolyamismétléssel folytathatja. Ha a tanuló mulasztásainak száma már az első félév végére meghaladja a meghatározott mértéket. És emiatt teljesítménye nem volt érdemjeggyel értékelhető, félévkor osztályozó vizsgát kell tennie.

Ha a tanuló egy vagy több évfolyamra megállapított követelményeit egy tanévben teljesíti, osztályzatait minden érintett évfolyamra meg kell állapítani. Ha a tanuló több iskolai évfolyam valamennyi követelményét teljesíti az osztályzatokat valamennyi elvégzett évfolyam bizonyítványába be kell jegyezni. Ha a tanuló teljesíti az iskolai évfolyam valamennyi követelményét, az egyes tantárgyak osztályzatát a törzslapján valamennyi elvégzett évfolyamon fel kell tüntetni, és a vizsga évében, ezt követően az adott évben kiállításra kerülő év végi bizonyítványba be kell írni.

23 AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI OKTATÁSBAN A BESZÁMOLTATÁS, AZ ISMERETEK SZÁMONKÉRÉSÉNEK KÖVETELMÉNYEI ÉS FORMÁI, A TANULÓ SZORGALMA ÉS TELJESÍTMÉNYE ÉRTÉKELÉSÉNEK, MINŐSÍTÉSÉNEK FORMÁJA

I. Az iskolai beszámoltatás, az ismeretek számonkérésének követelményei, és formái

A meghatározásnál a Kt. 70.§ kitételei a meghatározók.

Kt. 70.§ (1) A pedagógus a (3) bekezdés kivételével a, előmenetelét tanítási év közben rendszeresen érdemjeggyel értékeli, félévkor és év végén osztályzattal minősíti.

1. Az ismeretek számonkérésének követelményeit az adott évfolyamra az általános fejlesztési követelmények elvárásai határozzák meg.

Az iskolai beszámoltatás formája lehet: pl.: szóbeli, írásbeli, tárgyi produktumban megnyilvánuló...

A tanulók értékelésének formája lehet szóbeli, írásbeli és egyéb.

2. Értékelés: havonta legalább 1 osztályzat az órai munka alapján; tanévenként egy alkalommal vizsga az éves munkatervben meghatározott időpontban.

3. A tanév végén minden zenei szakon külön-külön zártkörű vizsgát tartunk. Ezen a zeneművészeti ág összes oktatója részt vesz. A vizsga követelményrendszere megegyezik az országos tantervi programban foglaltakkal.

A kötelező szolfézs-tantárgyból félévkor és a tanév végén egyaránt vizsgáznak a növendékek. A vizsga részben írásbeli részben szóbeli.

II. A tanuló szorgalma, teljesítménye értékelése, minősítésének formái

1. Az előképzős növendékek minősítésének formája szöveges:

- jól megfelelt

Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. A művészeti terület, tanszak jellegéből adódó

feladatokat, követelményeket biztosan oldja meg, és ismereteit kiválóan alkalmazza. Szóbeli feleletei, és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.

- megfelelt

A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés, és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. A tananyag alapvető részeit tökéletesen tudja, ismereteit a feladatok megoldásában is különösebb nehézség nélkül alkalmazza.

- nem felelt meg

Ha a tantervi követelményeknek nevelői útmutatással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

2. Az alapfokú és továbbképző évfolyamokon a tanuló teljesítményének értékelése:

- jeles (5)

- jó (4)

- közepes (3)

- elégséges (2)

- elégtelen (1)

3. A tanuló szorgalmának értékelése:

- példás (5)

- jó (4)

- változó (3)

- hanyag (2)

4. Tanulóink teljesítményének értékelése:

Jeles (5) Ha a tantervi követelményeknek kifogástalanul eleget tesz. Ismeri, érti, tudja a tananyagot, mindezt alkalmazni is képes. A művészeti terület, tanszak jellegéből adódó feladatokat, követelményeket biztosan oldja meg, és ismereteit kiválóan alkalmazza. Szóbeli feleletei, és írásbeli munkái is teljes önállóságra vallanak.

Jó (4) A tantervi követelményeknek megbízhatóan, csak kevés, és jelentéktelen hibával tesz eleget. Hasonló az ötöshöz, de apró bizonytalanságai vannak. A tananyag alapvető részeit tökéletesen tudja, ismereteit a feladatok megoldásában is különösebb nehézség nélkül alkalmazza.

Közepes (3) Ha a tantervi követelményeket pontatlanul, néhány hibával tesz eleget. A tanterv alapvető anyagát jól elsajátította, a lényegesebb kérdések megoldásában némi nehézségek mellett azokat elfogadható eredménnyel alkalmazza. Munkáiban kisebb bizonytalanságot mutat, amelyet a tanár segítségével le tud küzdeni.

Elégséges (2) Ha a tantervi követelményeknek súlyos hiányosságokkal tesz csak eleget, de a továbbhaladáshoz szükséges minimális ismeretekkel, jártassággal rendelkezik. Folyamatosan segítségre, ellenőrzésre szorul.

Elégtelen (1) Ha a tantervi követelményeknek nevelői útmutatással sem tud eleget tenni. A minimumot sem tudja.

5. A tanuló szorgalmának értékelése

Szorgalom	Példás (5)	Jó (4)	Változó (3)	Hanyag (2)
1. Tanulmányi munkája	Céltudatosan törekvő, odaadó, igényes a tudás megszerzésére	Figyelmes, törekvő	Ingadozó	Rendszeresen készületlen
2. Munkavégzése	Kitartó, pontos, megbízható, lankadatlan	Rendszeres, többnyire önálló	Rendszertelen, hullámzó, önállótlan	Megbízhatatlan, gondatlan
3. Kötelességtudata	Kifogástalan, precíz, nincs igazolatlan hiányzása	Megfelelő, néha ösztökélni kell	Felkészültsége gyakran felületes	Felkészültsége állandóan felületes

A tanulmányi átlagba a szorgalom nem számít bele.

6. A tanulók jutalmazásának elvei:

A tanulók, tanulói közösségek, művészeti csoportok kimagasló eredményeinek jutalmazása fontos pedagógiai alapelv, és eszköz iskolánk oktató-nevelő munkájában.

A jutalmazás lehetőségei:

Szaktanári dicséret: egy tanévben több alkalommal is adható a tanórán kívüli kiemelkedő tevékenységért.

Intézményvezetői dicséret: adható települési, megyei, országos és nemzetközi versenyen, kulturális rendezvényen, fesztiválon, kiállításon elért kiemelkedő sikerért, eredményért.

Nevelőtestületi dicséret: adható a tanév során elért tanulmányi eredményért tantestületi döntés alapján.

24 MŰVÉSZETI ALAPVIZSGA ÉS MŰVÉSZETI ZÁRÓVIZSGA

követelményei és témakörei

A 2005. évi CXLVII. törvény a közoktatásról szóló 1993. évi LXXIX. törvény módosításáról kimondja

2.§ (1) Az alapműveltségi vizsga, az érettségi vizsga, a művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga állami vizsga.

A művészeti alapvizsgát és a művészeti záróvizsgát az iskola által kidolgozott követelmények szerint kell megtartani.

4.§ (3) A művészeti alapvizsga a továbbképző évfolyamokon való továbbtanulásra jogosít. A művészeti alapvizsgát és a művészeti záróvizsgát jogszabályban meghatározottak szerint kell szervezni. A művészeti alapvizsga és a művészeti záróvizsga vizsgakövetelményeit, vizsgafeladatait- helyi tanterve alapján- az alapfokú művészetoktatásai intézmény határozza meg, ennek során figyelembe veszi az alapfokú ,művészetoktatás követelményeiben és tantervi programjában foglaltakat.

A Klapka György Általános Iskola és Művészetoktatási Intézményben négy művészeti ágon folyik az oktatás.

Ének-és zeneművészeti ág művészeti alapvizsga és művészeti záróvizsga követelményei és témakörei

FURULYA tanszak

Művészeti alapvizsga -

TÉMAKÖRÖK:

A növendék legyen képes :

- a zenei anyagot életkorának, egyéni képességeinek és készségeinek megfelelően értelmesen tagolva előadni.
- rendelkezzék a játszott anyag megszólaltatásához szükséges koncentráló képességgel.
- alkalmazza tudatosan a helyes légzéstechnikát, befúvásmódot, hangszer tartást. stb.
- ismerje a furulya C'-C'''-ig hangterjedelmének minden fogását, leggyakoribb segédfogásait.
- tudjon önállóan hangolni.
- ismerje a tanult anyagban előforduló tempó-és karakterjelzéseket, egyéb jeleket.
- ismerje a tanult előadási darabok szerzőinek nevét, címét.

KÖVETELMÉNYEK:

- 2 különböző karakterű etűd/gyakorlat/
- 2 különböző karakterű mű, Sonata tétel, vagy nagyobb lélegzetvételi darab.

Művészeti záróvizsga

TÉMAKÖRÖK:

A növendék legyen képes

- a furulya XX. Századi elvárásainak megfelelő hangterjedelemben játszani: C'-E'''-ig.
- a hangterjedelmen kívül ismerje a segédfogásokat, trillafogásokat.
- legyen képes a segédfogások önálló megválasztására.
- önálló műelemzés, tempó levegővételek használata.
- társas kamarazenélés
- hibák önálló javítása
- stílszerű előadás

KÖVETELMÉNYEK:

- Dúr és moll skála ismerete 7#-7b-ig .ebből 1 kotta nélküli eljátszása, minimum 4#-!b
-3 etűd. különböző stílusú és karakterű.
-2 előadási darab, valamint 1 kamaramű más diákok vagy tanárok közreműködésével.
-a témakörök ismerete.

FUVOLA tanszak

Művészeti alapvizsga

Témakörök

- A helyes légzés kialakítása
- A kifejező fuvolahang elsajátítása,
- A ritmus alapérzetének biztonságos alkalmazása,
- A hangminőség, dinamika és intonáció összefüggései,
- A kottahű játék pontos betartása.

Követelmények

Legyen képes

- A kiegyenlített és kifejező hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával,
- A különböző hangindítások és hangbefejezések megvalósítására,
- A különböző nyelvütések (szimpla és dupla staccato) gyorsaságának fejlesztésére,
- Az önálló hangolásra,
- A kottahű játékra,
- Hosszabb zenei gondolatok egy levegővel történő összefogására,
- A különböző artikulációs előírások megszólaltatására (staccato, tenuto, legato, marcato)

Legyen képes

- Önálló hangversenyt adni: amelyen 4 különböző stílusú és különböző karakterű darabot szólaltasson meg az alapfok 5. 6. osztályos tananyagából. Legalább 1 darabot fejből játsszon. Az egyik darab mindenképpen egy barokk szonáta lassú és gyors tételének eljátszása legyen egyszerűbb díszítésekkel.

Művészeti záróvizsga

Témakörök

- A szép, kifejező hang tudatos megteremtése,
- A tiszta intonáció,
- A vibrato sűrűségének fokozása, az amplitúdó nagyságnak változtatása és helyes alkalmazása,
- A különböző zenei korok stílushű díszítéseinek önálló alkalmazása,
- Az értelmes, tagolt, árnyalt előadás,
- Lapról olvasási készség, amely a kamarazenei és zenekari játékhoz szükséges.

Követelmények

- Legyen képes önálló hangversenyt adni.
- A hangversenyen szólaljon meg:
- Nehéz etűd virtuóz előadásban
- 2 különböző zenei korból származó, különböző stílusú és karakterű nehezebb előadási darab a továbbképző osztályok anyagából. Az egyiket fejből játssza.
- Egy kamaramű.

KLARINÉT tanszak

Művészeti alapvizsga

TÉMAKÖRÖK:

- a növendék legyen tisztában az alapvető tudnivalókkal, rendelkezzen helyes légzéstechnikával, helyes szájtartással.
- tiszta lebegésmentes kialakult klarinéthanggal.
- ismerje és önállóan javítsa a hangszer intonációs hibáit.
- önálló hangolás
- nádválasztással kapcsolatos ismeretek, önállóan tudjon nádat választani.
- ismerje a hangszer karbantartásának módjait, és végezze azokat.
- ismerje az alapfokon tanult zenei kifejezéseket.
- a zenei anyagot életkorának megfelelően egyéni képességei szerint stilushűen adja elő.

KÖVETELMÉNYEK:

Skálák ismerete 7#-7b-ig, ebből 1 dur vagy moll skála fejből. legalább 4#-4b.

2 különböző karakterű etűd.

2-3 előadási darab, vagy 1 több tételes versenymű- Szonáta.

Művészeti záróvizsga

TÉMAKÖRÖK:

fogások ismerete e,-g'''-ig ,
valamennyi regiszterben a hangok széles dinamikai határok közötti megszólaltatása
A növendéknek legyen fogalma a klarinét történetéről irodalmáról, a különböző műfajokban betöltött szerepéről
megfelelő ujjrend önálló alkalmazása
a játszott anyag stilushűen, érthetően tagolva szólaltassa meg
egyéni és társas kamarazenélésre való törekvés kialakítása
hibák önálló javítása

KÖVETELMÉNYEK:

1 szabadon választott skála kotta nélkül

2 különböző tempójú és karakterű etűd

2 darab vagy 1 tételpár kísérettel, legalább 1 kotta nélkül

TROMBITA tanszak

Művészeti alapvizsga

Témakörök:

- hangszer története, szerepe a különféle együttesekben
- akusztikai sajátosságai
- trombitairodalom legkiemelkedőbb alkotóművészei
- legkiemelkedőbb előadóművészei
- a trombitacsalád egyéb rokon hangszerei
- légzéstechnika gyakorlása
- befűvés
- hangszerkarbantartás

Követelmények

- Ismerje a növendék:
- helyes test és hangszertartást
- helyes légzéstechnikát
- Dúr és moll hangnemeket 7#-7b előjegyzésig
- Tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket,
- Zenei műszavakat és ezek jelentését

Legyen képes

- légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére
- szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével
- kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával
- technikai problémák elemző gyakorlására
- folyamatos lapról olvasásra

Művészeti záróvizsga

Témakörök:

- befűvés
- légzéstechnika
- rokonhangszerek
- ajak-, nyelv-, és manuális technika
- összes dúr és moll skála kétoktávos rendszerben, 7 képletben
- megfelelő állóképesség kialakítása
- önállóhangolás
- pódiumon történő bemutatás- Clodomir: Trombita iskola
- Telemann: F-dúr szonáta I-II. vagy
- Handel: B-dúr szonáta I-II.

Követelmények:

- Ismerje a növendék
- helyes test és hangszertartás
- helyes légzéstechnikát
- hangszer múltját, irodalmát
- Dúr és moll hangnemeket 7#-7b előjegyzésig
- A tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését.
- A tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat

Legyen képes:

- légzéstechnika alkalmazása és fejlesztése
- szájizomzat fejlesztése
- tiszta intonációra és tiszta szép hang elérésére
- tanult darabok stílus hű megszólaltatására
- artikulációs előírások megszólaltatására
- skálázni egy oktávon keresztül valamennyi hangnemben

Javaolt értékelési mód – trombita

A tanuló teljesítményének mérhetősegi formái: évközi munka, tanszaki meghallgatás, beszámoltatás, vizsga.

SZAXOFON tanszak

Művészeti alapvizsga

TÉMAKÖRÖK:

- alapvető hangszeres ismeretek birtokában legyen: helyes légzés, hangszertartás,
- hangindítás, szájartás.
- tiszta intonált hangonon játszani
- kormatikus hangok ismerete C'-F'''-ig
- dinamikailag árnyalt játék
- a szaxofon történetének ismerete
- a szaxofon szerepe a különböző zenetörténeti korokban

KÖVETELMÉNYEK:

- Rendelkezzék olyan hangszertecnikai és olvasási készségekkel, hogy továbbképző évfolyamokban elkezdhetőek legyenek a C-be történő transzponálási gyakorlatok.
- 1 skála 4#-4b-s skálák közül
- 2 etüd
- 1 előadási darab

Művészeti záróvizsga

TÉMAKÖRÖK:

A növendék ismerje:

- a hangszer transzponáló jellegét
- a hangszercsalád többi tagját
- hangolásukat és hangfekvésüket
- a tanult zenei műszavak jelentését
- skála ismerete 6#-6b-ig

pp-ff ig dinamikai skála megvalósítása

KÖVETELMÉNYEK:

- Rendelkezzék olyan hangszeres és elméleti tudással, amely képessé teszi amatőr zenekarokban való muzsikálásra.
- Tudjon nehezebb előadási darabokat is kotta nélkül eljátszani.
- 1 skála fejből
- 2 etüd a tk szintjének megfelelően
- 2 előadási darab, ebből 1 fejből.

ÜTŐ tanszak

Művészeti alapvizsga

„A” tagozat

- Két dobgyakorlat (Knauer: Kisdobiskola 10., 16., 18., 29., 36., II. rész 11., 17., 27.; Keune: Kisdobiskola 48., 69., 127., 145., 173. nehézségi szintjén).
 - Egy dallamhangszeres mű (Vivaldi: Largo; Bononcini: Allegro; Haydn: Szerenád nehézségi szintjén).
 - Egy kamaramű (Krell-Holzmann: Cake Walk Parádé; Camidge: Sonatina; Gebauer: Duó; Pleyel: Menuetto; Larson: Mexikói szvit; Zempléni L.: Párok; Váray L.: Gukhe/low drums szólam; Jack McKenzie: Három tánc, Bartók Béla: Gyermeknek 1.,2.,3., Mikrokozmosz nehézségi szintjén).
 - Egy periódusnyi könnyebb zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.
- A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két kisdobgyakorlat (Knauer: Kisdobiskola 19., 20., 22., 24. (4/8), 31., 37., II. rész 2., 5., 14.; Keune: Kisdobiskola 67., 75., 108., 150., 153., 146. nehézségi szintjén).
- Egy skála hármashangzat-felbontással.
- Egy dallamhangszeres mű (Bach: h-moll szvit/1 tétel; Hacsaturján: Rózsálányok tánca; Rameau: Gavotte; Händel: a-moll menüett HWV 602, 603 nehézségi szintjén).
- Egy kamaramű (J. S. Bach: Kétszólamú invenciók, Zempléni L.: Üzenetek - Hét SMS-tanulmány dobokra/1 tétel; Váray L.: Gukhe/high drum szólam; Balázs O.: Nyolc trió 5., 6. nehézségi szintjén).

Követelmények

Ismerje a tanuló

- az alapfokú művészetoktatási intézményben használatos ütőhangszereket, ezek magyar és leggyakrabban használt idegen nyelvű elnevezéseit,
- a különböző ütőhangszerek megszólaltatásának módját, a helyes ütéstechnikákat,
- a tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket, zenei műszavakat és ezek jelentését,
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat.

Legyen képes a tanuló

- kottahű játékokra és lapról olvasásra folyamatos, mérsékelt tempóban,
- árnyalt dinamikák alkalmazására, a hangszínbeli különbségek felismerésére és megvalósítására,
- a speciális technikai elemek alkalmazására a különböző hangszereken (tremolo, előkék, egyszerű függetlenítés),
- hosszabb zenei gondolatok összefogására, a művek értelmes, tagolt előadására,
- az üstdob önálló hangolására
- a különböző ütőhangszerek eltérő kézrendi problémáinak megoldására,
- rugalmas beilleszkedésre kamarazenei együttesbe,
- céltudatos, módszeres gyakorlásra.
- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség (pl. üstdobon keresztütések és kerülések jobbról-balról),
- hangszerkezelés, speciális technikai elemek alkalmazása különböző hangszereken (tremoló, előkék), - különböző hangszer kombinációk kezelése, hangszer- és verőváltások alkalmazása,
- előadásmód.

Művészeti záróvizsga

A” tagozat

- Két kisdobgyakorlat, vagy 1 kisdob- és 1 üstdobgyakorlat (Knauer: Kisdobiskola/II. rész 16.,18.,35.; Keune: Kisdobiskola 84., 135., 148., 161., 176.; Knauer: Üstdobgyakorlatok 6., 11., 15., 20. gyakorlat nehézségi szintjén).
- Egy dallamhangszeres mű (Dvořák: Humoreszk, Mozart: Török induló, Weiner: Rókatánc, Haydn: Magyaros rondo nehézségi szintjén).
- Egy kamaramű (Bartók Béla: Gyermekeknek, Mikrokozmosz, Evelyn Glennie: Kis imádság, Joplin: Ragtime - Percherine, Entertrainer, John O'Reilly: Három epizód, G. d.

Monica: Movi-rock, Steve Reich: Zene fadarabokra, Balázs O.: Nyolc trió/1 tétel, Sigfried Fink: Trommeltanz/Junior's beat nehézségi szintjén).

- Rövid zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A megszólaltatott gyakorlatok száma változtatható, de a vizsgázó ritmus- és dallamhangszeres műveket is szólaltasson meg. A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Két kisdobgyakorlat vagy 1 kisdob- és 1 üstdobgyakorlat (Knauer: Kisdobiskola/II. rész 20., 21., 26., 29., 30.; Keune: Kisdobiskola 83., 97., 138., 147., 158.; Knauer: Üstdobgyakorlatok: 14., 19., 24., 27., 33., 46.; S. Fink: Kisdobszvit - Marcia nehézségi szintjén).

- Egy skála hármashangzat-felbontással (4#/4b-től).

- Egy hosszabb lélegzetű mű megszólaltatása dallamhangszeren (pl. barokk szonáta lassú és gyors tétele: J. S. Bach: a-moll partita, Rimszkij-Korszakov: Dongó, Gounod: Faust/Tánc no.6, Vivaldi: a-moll hegedűverseny, Masser: Etűdök/1 tétel, Bach: Seven chorales/1 korál, Luis Milan: Pavana, Händel: Spanish Royal Marsh, Haydn: Sonata no. 9. Hob XVI/4, W. Kraft: Francia szvit, M. Getano: Multiple Episode, Cserepnyni: Szonatina, S. Fink: Etudes in Jazz nehézségi szintjén).

- Zenei anyag lapról játszása mérsékelt tempóban.

A dallamhangszeren megszólaltatott darabokat a kamaramű kivételével kotta nélkül kell játszani.

Követelmények

Ismerje a tanuló

- a legfontosabb ütőhangszerek múltját, származását, fejlődését,
- az ütőhangszerek irodalmát.

Legyen képes a tanuló

- szép és kifejező hang képzésére a különféle ütőhangszereken,
- nagyobb lélegzetű, összetett feladatot tartalmazó etűdök és előadási darabok megszólaltatására,
- sűrű, egyenletes, árnyalt dinamikájú tremolo alkalmazására a különböző hangszereken,
- zeneileg és technikailag tudatos, módszeres gyakorlásra, a művek önálló megtanulására,
- értelmes, tagolt, kifejező előadásmódra.

Rendelkezzék a tanuló

- megfelelő technikai felkészültséggel, előadói és formálókészséggel,
- egyszerű improvizációhoz szükséges képzelőerővel,
- biztos zenei memóriával és koncentrálóképeséggel,
- kamarazenéléshez és zenekari játékhoz szükséges lapról olvasási készséggel,
- megfelelő gyakorlási módszerekkel, amelyekkel a megfelelő technikai készenlét gyorsan elérhető,
- tudásszintjének megfelelő önállósággal a játszandó művek kiválasztásánál.

ZONGORA tanszak

Művészeti alapvizsga

Témakörök

Ismertetés

- a zongora felépítése, működése, sajátosságai
- a hangszer legjelentősebb zeneszerzői
- a hangszer kialakulásának vázlatos története
- Kialakítani
- megfelelő elhelyezkedést
- megfelelő kéztartást
- kezek önállóságát
- laza ízületek (váll, könyök, csukló, ujjtő)

Képes legyen a tanuló

- billentyűzet teljes terjedelmében tájékozódni
- a zongorajáték alapelemeit alkalmazni (legató, staccato stb.)
- a pedálokat használni
- zenei karaktereket megvalósítani
- kottahűen játszani

Fejlessze a növendék

- muzikalitását, billentéskultúráját,
- zenei hallását
- tempótartást, ritmusérzékét
- kottaolvasási készséget
- hangszerkezelést /etűdökkel, ujjgyakorlatokkal/

Követelmények:

A növendék ismerje

- a hangszere alapvető sajátosságait
- a zongorairodalom legjelentősebb alkotóit
- a zenemű formáját és varázslatos harmóniai szerkezetét
- a kottában előforduló jeleket és műszavakat
- a kortárs zenei notáció alapvető jelzéseit
- a tanult szerzők nevét, művek címét

Legyen képes

- természetes hangszerkezelésre
- pontos ritmusban zongorázni
- önálló gyakorlásra
- különböző játékmódokat alkalmazni /legató, staccato, stb./
- zenei karakterek megvalósítására
- pedálhasználatra
- együttzenélésre

Rendelkezzék

- biztonságos kotta- és lapról olvasási készséggel

- adottságainak megfelelő zenei memóriával
- kiművelt zenei hallással

Művészeti záróvizsga

A zeneiskolák számára összeállított tantervi programokban leírtak alapján meghatározott stílusokat képviselő művek előadása.

Témakörök:

az előző években felhalmozott tudásanyagra építve és azt továbbfejlesztve bonyolultabb művek elsajátítása

a zeneiskola 6. évfolyamáig elért színvonal eredményes megőrzése és a zenei műveltség elmélyítése, a zenélési kedv ébrentartása

egy-egy mű önálló megtanulása a megismert stílusokban

az évfolyam anyagánál könnyebb anyag értelme folyamatos lapról játszása.

Követelmények:

A növendék ismerje

- a hangszer múltját, irodalmát és jelentősebb külföldi és hazai előadóművészeket
- a kottában előforduló jelek és zenei műszavak pontos jelentését, különös tekintettel a zongorára vonatkozó speciális utasításokra

Legyen képes

- zongorajáték során előforduló különböző játékmódokat, formákat, billenésfajtákat zenei anyaghoz alkalmazni
- zongorapedálok tudatos használatára
- a zongoraművek formálására és kifejező előadásár

HEGEDŰ tanszak

Művészeti alapvizsga

Témakörök és követelmények

A növendék ismerje

- a hangszer és a vonó felépítését, részeit, hangszerének gondozását és megóvását
- a fontosabb tempó- és karakterjelzéseket, valamint a dinamikára vonatkozó jeleket
- a hangsorok előjegyzését és ujjrendjét
- a zenei alapkarakterekhez tartozó vonókezelést
- a tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen kiejteni és leírni azokat

Legyen képes

- a zenei anyagot életkora és egyéni képességei, illetve készsége szintjén kotta- és stílus híven, értelmesen tagolva, a zene folyamatát és összefüggéseit érzékeltetve, kifejezően megszólaltatni.
- Ujjrenddel és vonásjelzéssel gondosan ellátott, könnyebb zenei anyagot tempóban lapról eljátszani
- Szép hangon való, karakteres előadásra
- játsszon a növendék szép, kifejező hangon
- billentése legyen mozgékony, rendelkezzen tapintási érzékenységgel
- legyen képes tudatos helyezkedő műveletekre a tiszta intonáció érdekében
- rendelkezzen intonációs biztonsággal a tanult fekvésekben
- a fekvésváltásokat a zenei folyamatokba illesztve tudja megoldani
- alkalmazza a vibratot a zene kifejező megformálása során
- az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a növendék érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételen.

Értékelés: felsőbb évfolyamba az a növendék bocsátható, aki főtárgyból eredményes vizsgát tett. Ennek feltételei: a minimális technikai és zenei követelmények teljesítésére.

Művészeti záróvizsga

Témakörök és követelmények

A növendék legyen képes

- szép hangon, kifejezően koncertet, szonátákat, előadási darabokat eljátszani
- gazdagabb hangszínek és karakterek megvalósítására, gyors tempójú, technikailag nehezebb művek eljátszására
- igényes intonációra, az előforduló dinamikai fokozatok természetes hangképzéssel való megszólaltatására
- előadási darabokat, kamaraműveket, zenekari szólamokat önállóan is megtanulni
- a tanuló hangszerkezelése legyen perspektívikusan megalapozott
- legyen képes tudatos helyezkedő műveletekre a tiszta intonáció érdekében
- játsszon szép, kifejező hangon
- a fekvésváltásokat és a vibratot a zenei folyamatokba illesztve, zavartalanul tudja megoldani
- tudjon önállóan megtanulni technikai felkészültségének megfelelő műveket
- az eddig tanult technikai elemeket alkalmazza a növendék érzékeny, kifejező, a mű karakteréhez igazodó egyéni hangvételen

TROMBITA tanszak

A trombitatanítás feladatai:

- a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása, kiemelt figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
- a helyes légzés, befűvés, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
- a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti gyakorlás szükségletének kialakítása, – a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása, – a zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges

jártasságok kialakítása, – az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal – a trombita történetét, – a trombitának a rézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, – a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét, – a hangszer irodalmának, tananyagban megjelenő részét – a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat, – a trombita hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa – a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát, – a helyes szájtartás mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát, – a mindennapi gyakorlás didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti szükségességét, – a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát. Fejlessze a tanuló – hallását, belső hallását, „intonációs” képességét, – hangszeres adottságait, – hangszertechnikai tudását, – megformáló- és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat – rendszeres, hatékony, igényes gyakorlásra, – a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására, – a beállított alapfunkciók önellenőrzésére, – a tiszta intonációra, – folyamatos hangszerjátékra, árnyalt stílusos előadásra, – a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasítások megvalósítására.

Művészeti alapvizsga

Témakörök:

- hangszer története, szerepe a különféle együttesekben
- akusztikai sajátosságai
- trombitairodalom legkiemelkedőbb alkotóművészei
- legkiemelkedőbb előadóművészei
- a trombitacsalád egyéb rokon hangszerei
- légzéstechnika gyakorlása
- befúvás
- hangszerkarbantartás

Követelmények

- Ismerje a növendék:
- helyes test és hangszertartást
- helyes légzéstechnikát
- Dúr és moll hangnemeket 7[#]-7^b előjegyzésig
- Tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket,
- Zenei műszavakat és ezek jelentését

Legyen képes

- légzéstechnika alkalmazására, fejlesztésére
- szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével
- kiegyenlített, szép hang elérésére a tiszta intonáció megtartásával
- technikai problémák elemző gyakorlására
- folyamatos lapról olvasásra

Művészeti záróvizsga

Témakörök:

befúvás
légzéstechnika
rokonhangszerek
ajak-, nyelv-, és manuális technika
összes dúr és moll skála kétoktávós rendszerben, 7 képletben
megfelelő állóképesség kialakítása
önállóhangolás
pódiumon történő bemutatás- Clodomir: Trombita iskola
Telemann: F-dúr szonáta I-II. vagy
Handel: B-dúr szonáta I-II.

Követelmények:

Ismerje a növendék
helyes test és hangszertartás
helyes légzéstechnikát
hangszere múltját, irodalmát
Dúr és moll hangnemeket 7[#]-7^b előjegyzésig
A tanult anyagban előforduló tempó- és karakterjelzéseket, egyéb előadási jeleket,
zenei műszavakat és ezek jelentését.
A tanult előadási darabok zeneszerzőinek nevét, a művek címét, és tudja helyesen
kiejteni és leírni azokat

Legyen képes:

légzéstechnika alkalmazása és fejlesztése
szájizomzat fejlesztése
tisztá intonációra és tiszta szép hang elérésére
tanult darabok stílus hű megszólaltatására
artikulációs előírások megszólaltatására
skálázni egy oktávon keresztül valamennyi hangnemben

Javasolt értékelési mód – trombita

A tanuló teljesítményének mérhetőségi formái: évközi munka, tanszaki meghallgatás,
beszámoltatás, vizsga.

TUBA tanszak

A tubatanítás célja feladatai:

– a tanuló egyéni adottságához, képességéhez igazodó módszerek kialakítása – kiemelt
figyelmet fordítva az egyéni hangszeroktatásban rejlő pedagógiai lehetőségek kihasználására,
– a helyes légzés, befúvás, testtartás, hangszertartás beállítása, kialakítása,
– a hangszeres játékhoz szükséges motorikus reflexek, motivációs bázis, a naponkénti
gyakorlás szükségletének kialakítása,

- a hangszeres játék megvalósításában részt vevő izmok lazaságának, terhelhetőségének tartósabb igénybevétel teljesítéséhez szükséges készségek kialakítása,
- a zenei elképzelések fejlesztése, a zenei előrelátás, a folyamatos kottaolvasás kialakítása,
- a zenei hallás átfogó fejlesztése,
- zenei memória fejlesztése, gyakorlati alkalmazásához szükséges jártasságok kialakítása,
- az egyéni hangszeres tanórákra, kamarazenei, zenekari foglalkozásokra történő önálló felkészülés képességének kialakítása.

Ismertesse meg a tanulókkal

- a tuba történetét, legalább elméletben a különböző hangolású hangszereket
- a tuba a mélyrézfúvósok családjában és különféle együttesekben betöltött szerepét, szakmai lehetőségeit,
- a hangszer irodalmát, a hangszer zenekari–, kamarazenei– és szóló–irodalmának legalább a tananyagban megjelenő részét,
- a tananyagon keresztül a főbb zenei stílusokat,
- a segédfogásokat, alkalmazásuk lehetőségeit a tiszta intonáció és az előforduló díszítések könnyebb megvalósítása érdekében,
- a tuba hazai és külföldi művészeinek munkásságát.

Tudatosítsa

- a helyesen beállított légzéstechnika állandó ellenőrzésének fontosságát,
- a helyes szájtartás, mint a jó befúvási mód (ansatz) alapfeltételének fontosságát,
- a mindennapi gyakorlás – didaktikai és fiziológiai szempontok szerinti – szükségességét,
- a könnyed, felszabadult hangszeres játékmód kialakításának fontosságát.

Fejlessze a tanuló

- hallását, belső hallását, intonációs képességét,
- hangszertechnikai tudását,
- megformáló– és előadói képességét.

Tegye képessé a tanulókat

- a gyakorlás során felmerülő hibák önálló kijavítására,
- a beállított alapfunkciók önellenőrzésére, szinten tartására és javítására
- a tiszta intonációra,
- folyamatos hangszerjátékra, árnyalt és stílusos előadásra,
- a pontos kottaolvasásra, a ritmus, valamint a zenei kifejezések előadásmódjára, illetve a tempóra vonatkozó utasításainak megvalósítására.
- társas muzsikálásra.

Fejlessze és ellenőrizze a különböző funkcionális készségek kialakítását

- a helyes légzést intenzív légzésfejlesztő gyakorlatokkal (hangszerrel és hangszer nélkül);
- a szájizomzatot

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála legalább három variációval.
- Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet (Zimmermann), Sára: Tubaiskola, Jakab Gedeon: Tubaiskola I. kötet 172., 183., 187., 192., gyakorlatainak nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; F. Schubert: Bölcsődal (EMB13114) (169), H. Purcell: Rigaudon (166) nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála dúr és moll változata, legalább három variációval.
- Egy gyakorlat; Kietzer: I. kötet, Sára: Tubaiskola, Jakab G.: Tubaiskola I kötet 161., 163., 179., 186. gyakorlatainak nehézségi szintjén.
- Egy előadási darab; Vivaldi: Tél, Händel: Bourrée, Corelli: Sarabande és Gavotte nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Tuba főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy skála, legalább 3 képlettel,
- Egy etűd; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291., 297. gyakorlatok nehézségi szintjén.

– Két előadási darab; G. F. Händel: Siciliana, W. A. Mozart: Menuet nehézségi szintjén vagy egy könnyebb barokk szonáta két tétele és egy, az előbbtől eltérő stílusú előadási darab. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy skála, legalább 4 képlettel, mely szekvenciát is tartalmaz
- Egy gyakorlat; Kietzer: Tubaiskola I–II. kötet, Jakab G.: Tubaiskola II. kötet (Ed. Simonffy) 291, 297 Kopprasch: I. kötet: (Hofmeister FH6045) 3., 8., gyakorlatok nehézségi szintjén.
- Egy barokk szonáta két tétele; B. Marcello: F–dúr szonáta, C–dúr szonáta nehézségi szintjén.
- Egy, az előbbtől eltérő stílusú darab; Hidas F.: Három kis tétel tubára nehézségi szintjén. Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

A tananyag feldolgozásához szükséges kötelező (minimális) taneszközök

A tanulók létszámának megfelelő, jó minőségű hangszer.

Jól hangolt zongora.

Egész alakot visszaadó tükör

Minimum 2 darab kottaállvány.

Metronóm

HARSONA–TENORKÜRT–BARITONKÜRT tanszak

A harsona és rokon hangszerei, a tenorkürt– és a baritonkürt–tanítás szakirányú feladatai

A képzés legeredményesebb módjának az tekinthető, ha a tanuló 8–9 éves korában tenoron vagy baritonon kezdi a mélyrézfúvós hangszerek tanulását és csak a tanulmányok során amikor erre alkalmassá válik, tér át a harsona tanulására. A tenoron vagy baritonon megszerzett készségek birtokában a továbbtanulást megelőző két évben elegendő a

harsonatanulást megkezdeni a zeneművészeti szakközépiskolai felvételi követelmény eléréséhez.

A harsonatanítás szakirányú feladatai:

- ismertesse meg a tanulóval (életkoruknak megfelelő szinten) a hangszerek lehetőségeit, irodalmát; történetét, akusztikai sajátosságait, az irodalom legkiemelkedőbb alkotó- és előadóművészeit.

Alakítsa ki könnyed hangszerkezelést:

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test-, száj-, hangszer- és kéztartást, tolókezelést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező zenei hangot,
- differenciált hangindítást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes kartechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv- és karmozgást.

A fentiek eléréséhez gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával, az intonáció lehetőség szerinti megtartásával,
- hangsorokat, fokozatosan táguló hangterjedelemben, különböző figurációkkal,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a helyes légzés kialakítására, gyakorlására, fejlesztésére intenzív légzésfejlesztési gyakorlatokkal,
- a helyes szájtartás kialakítására, a szájizomzat fejlesztésére a mindennapi gyakorlatok segítségével:
- fúvóka és hangszer nélkül csupán ajakkal,
- csak fúvókával,
- hangszerrel,
- mindezek ellenőrzése fúvóka karikával,
- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
- a lapról olvasási készség fejlesztésére,
- a tudatos zenei memorizálásra,
- a művek zeneileg igényes kidolgozására,
- a rendszeres társas muzsikálásra.

Tanítsa meg a tanulót a hangszer karbantartására.

Művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Harsona–tenorkürt–baritonkürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 8 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

„A” tagozat

- Egy dúr hangsor másfél oktávon keresztül, a hozzá tartozó hármashangzat–felbontással.
 - Egy etűd; Steiner: Harsona–ABC 16/2. Andante, 17/1. Andantino, 18/2. Allegretto, 19/2. Allegretto (EMB Z 14144) nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy dúr hangsor és párhuzamos mollja másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel (pl.: hármashangzat–felbontás, tercmenet).
 - Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára (EMB Z 14143) I./4. Poco Allegro, 6. Allegro, 12. Allegretto nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB Z 13114) J. S. Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Ária 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc a Repertoire album gordonkára és zongorára c. gyűjteményből (EMB Z 5958), Marcello szonátatételek a 6 szonáta gordonkára és basso continuóra c. kötetből (EMB Z 13547), vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.
 - Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114). Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy másfél oktávos skála három képlettel.
 - Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) Clodomir: Etűdök I–II. nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114), J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31. G.Giordani: Arietta 33., G.B.Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

„A” tagozat

- Egy másfél oktávos skála első képlete.
 - Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola II. 51–116. (EMB12657) nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) F. Schubert: Bölcsődal 20., L. Mozart: Trombitaszó 22., Anonymus: Hornpipe 24., H. Purcell: Induló 26., Corelli: Gavotta 28., Rimsky–Korsakov: Mazurka 35., vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

- Egy másfél oktávos skála három képlettel.
 - Egy etűd; Steiner: Bariton–ABC (EMB14284) 70–86; Perényi: 347 etűd harsonára (EMB14452) 130–137. nehézségi szintjén.
 - Egy előadási darab; Ujfalusi–Steiner: Előadási darabok rézfúvósokra c. gyűjteményből (EMB13114) J.S.Bach: Menüett 27., Nagy Olivér: Chorea Hungarica 31., G. Giordani: Arietta 33., G. B. Pergolesi: Aria 34., Bogár István: 4 bagatell 36.; Hasse: Két tánc, Marcello szonátatételek, vagy hasonló nehézségű előadási darabok.
- Az etűd kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

Művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Harsona–Tenorkürt–Baritonkürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 10 perc

Harsona

A vizsga tartalma

„A” tagozat

- Egy etűd; Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I.: (EMB14143) 20. Andante con moto, 27. Allegretto, 28. Mazurka, 30. Allegro moderato, 31. Allegretto, 32. Allegro moderato nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is (barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab).

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Két etűd (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható); Makovecz: Válogatott etűdök harsonára I. EMB14143: 33–35., 37., 38., 44., 46–50. gyakorlatok nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).

– Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Tenorkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel

– Egy etűd; Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493)1–30. nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel

– Egy etűd Varasdy–Nagyiván–Sztán: Trombitaiskola IV. (EMB13493) 30–53. nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).

– Egy más stílusú előadási darab.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

Baritonkürt

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel

– Egy etűd; Kopprasch: Technikai etűdök I. füzet (Hofmeister) nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, melyből az egyik lehet kamaramű is: barokk szonáta, vagy egy versenymű két tétele, vagy egy gyors és egy lassú tempójú előadási darab; Corelli: Szonáták, Marcello: Szonáták, Vivaldi: Szonáták nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála másfél oktávon keresztül, különböző képletekkel.

– Két etűd; (az egyik etűd helyett duó, vagy egyéb kamaramű is választható) Kopprasch: Technikai etűdök 7–22. I. füzet (Hofmeister), Perényi: 347 etűd harsonára 250–270 (EMB14452); Bordogni: Vocalises nehézségi szintjén.

– Egy barokk szonáta két tétele (lassú–gyors).

- Egy más stílusú előadási darab zongorakísérettel.
- Az etüd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

KÜRT tanszak

A kürttanítás célja feladatai

Ismertesse meg a tanulókkal (életkoruknak megfelelő szinten)

- a hangszerük történetét, akusztikai sajátosságait,
- a kürtirodalom legkiemelkedőbb alkotó– és előadóművészeit,
- a kürtcsalád egyéb tagjait és a rokon hangszereket.

Alakítson ki

- megfelelő légzéstechnikát, helyes befúvásmódot, test–, hangszer– és kéztartást, billentést és tudatosítsa ezeket,
- dinamikailag árnyalt, telt, színes, kifejező kürthangot,
- differenciált hangindítást, elválasztást és hanglezárást,
- megfelelő tempójú repetíciót,
- laza, egyenletes ujjtechnikát,
- pontosan összehangolt nyelv– és ujjmozgást,
- könnyed hangszerkezelést.

Gyakoroltasson rendszeresen

- tartott hangokat állandó és változó dinamikával (pl. *mf*, *ff*, *pp*), az intonáció megtartásával,
- hangsorokat fokozatosan táguló hangterjedelembe,
- a felmerülő technikai problémáknak megfelelő mozdulatsorokat, ujjgyakorlatokat.

Fordítson figyelmet

- a céltudatos gyakorlási módszer kialakítására,
 - a lapról olvasási készség fejlesztésére,
 - a tudatos zenei memorizálásra,
 - a művek zeneileg igényes kidolgozására,
 - a rendszeres társas muzsikálásra.
- Tanítsa meg a tanulókat a hangszer karbantartására.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy kantiléna; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/31., II/47., II/52., II/73. (EMB13370) nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/9., II/15., II/16., II/37., II/42., II/68., II/90. (EMB13370) nehézségi szintjén. Az egyik etűd helyett lehet kamaramű is Tarjáni Ferenc: Muzsikáljunk c. gyűjteményéből G.F. Händel: Sándor-ünnep nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab; J. Mattheson: Ária, A.J.Varlamov: Orosz népdal, J.A.Hasse: Két tánc, G.F.Händel: Bourrée (Z6902), Mező I: Tánc, F.Schubert: A tavaszhoz nehézségi szintjén.

Az etűd kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Egy skála különböző képletekkel, a meglévő hangterjedelemben.

– Egy kantiléna; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/110., II/116., II/142., II/155. (EMB13370). nehézségi szintjén.

– Két etűd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II/119., II/150., II/167., II/209. (EMB13370). nehézségi szintjén; az egyik etűd helyett lehet kamaramű is.

– Egy előadási darab; L.v.Beethoven: Románc, J.Loelliet: Szonáta, J.S.kroup: B–dúr koncert, A.Frehse: Andante, Székely: Szonatina II–III. tétel (EMB5990) nehézségi szintjén.

Az etűd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

– megfelelés az előírt követelményeknek,

– technikai felkészültség,

– helyes légzés, testtartás, hangszertartás,

– hangképzés,

– intonáció,

– hangszerkezelés,

– artikulációk és díszítések alkalmazása,

– helyes ritmus és tempó,

– előadásmód,

– a zenei stílus és az előírások megvalósítása,

– memória,

– alkalmazkodóképesség,

– állóképesség.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei

A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama

Kürt főtárgy

„A” tagozat: minimum 10 perc

„B” tagozat: minimum 15 perc

A vizsga tartalma

„A” tagozat

– Egy kantiléna transzponálása Esz–kürtben; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/110., II/161., II/203. nehézségi szintjén.

– Két különböző karakterű zongorakíséretes előadási darab, ill. versenymű, vagy szonáta lassú és gyors tétele; az egyik előadási darab helyett kamaramű játszható; Schubert: Szerenád, Telemann: Allegretto, Mozart: D–dúr kürtverseny (Breitkopf), Händel: Ária, Skroup: B–dúr koncert, Csajkovszkij: Édes álom, Glinka: Északi fény, Martini: Gavotte, Székely: Szonatina (EMB 5990 kötetben), Szervánszky: Kis szvit (EMB 5990 kötetben) nehézségi szintjén.

Az etüd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot lehetőleg kotta nélkül kell játszani.

„B” tagozat

– Transzponálás Esz–, vagy D–kürtben; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/136., II/187. nehézségi szintjén.

– Egy etüd; Szilágyi–Kökényessy: Kürtiskola II (EMB 13370) II/182., II/193., II/210. nehézségi szintjén.

– Egy kamaramű; Mozart–kürtduók (Hofmeister), Haydn: Divertimento, Farkas F.: Régi magyar táncok – fúvósötös (EMB 14056) – nehézségi szintjén.

– Egy előadási darab, vagy 2 különböző karakterű tétel zongorakísérettel; Bogár: Változó felhők, Zempléni: Rapszódia nehézségi szintjén.

Az etüd és a kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani.

A vizsga értékelése

- megfelelés az előírt követelményeknek,
- technikai felkészültség,
- helyes légzés, testtartás, hangszertartás,
- hangképzés,
- intonáció,
- hangszerkezelés,
- artikulációk és díszítések alkalmazása,
- helyes ritmus és tempó,
- előadásmód,
- a zenei stílus és az előírások megvalósítása,
- memória,
- alkalmazkodóképesség,
- állóképesség.

GITÁR tanszak

Az alapfokú művészetoktatás "klasszikus gitár" tantárgyának hangszere a hat húros, nylonhúrozású, hagyományos akusztikus gitár. A gitártanítás céljai, feladatai
Tanítsa meg: – A gitár részeit, felépítését, akusztikai sajátosságait. – A gitár különböző behangolási módjait. – A gitárjáték alapvető technikai elemeit: apoyando, tirando, arpeggio, törtakkordok fekvésváltás, kötések, barré, valamint a tompítás különféle lehetőségei jobb- és balkézrel egyaránt. – A gitáriródalomban előforduló egyéb effektusok: üveghang (flageolet), glissando, tompított pengetés (etouffe), rasgueado, ütés, dobolás (tamb.) kivitelezését. – A legato, tenuto, portato, staccato játékmód alkalmazásával az artikuláció megvalósítását. – A játszott művek karakterének, tempó és dinamikai jellegzetességeinek kifejezését. – A gitáron megszólaltatható főbb zenei stílusok előadási sajátosságait. – A gitár, mint kíséreshangszer lehetőségeit: a leggyakrabban előforduló akkordokat és akkordfűzéseket. – A hangszerkarbantartási feladatok elvégzését. Alakítsa ki és tudatosítsa az alábbiakat: – Helyes test-, hangszer- és kéztartás. – Laza kar- és ujjtechnika. – A két kéz pontosan összehangolt mozgása. – Helyes fogástechnika, differenciált pengetés. – Összességében könnyed hangszerkezelés.

Gyakoroltasson rendszeresen: – Az adott technikai elem tanításának megfelelő mechanikus ujjgyakorlatokat, mozdulatsorokat. – Az elméleti ismeretekkel összhangban hangsorokat, skálákat, különböző pengetési- és ritmusvariációkkal is. – Arpeggio gyakorlatokat. – A felmerülő technikai problémának megfelelő etüdöket.

Ösztönözze a tanulókat: – Játéktechnikájuk folyamatos fejlesztésére, gondozására, ezen belül kiemelten a szép gitárhangszín kialakítására. – Céltudatos gyakorlási módszer kialakítására. – A rendszeres társas muzsikálásra. Fordítson figyelmet: – A precíz hangszerhangolásra. – A művek igényes kidolgozására technikai és zenei szempontból egyaránt. – A tudatos zenei memorizálásra. – A lapról játékra, mindig az előző év nehézségi szintjén gyakoroltatva.

A művészeti alapvizsga követelményei

A vizsga részei A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll. A vizsga tantárgya és időtartama Gitár főtárgy „A” tagozat: minimum 10 perc „B” tagozat: minimum 15 perc A vizsga tartalma „A” tagozat – 3 oktávós dúr, vagy moll skála fekvésváltással, váltott pengetéssel, közepes tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással. – Egy klasszikus etüd: Sor: Op. 31., Op. 35., Carcassi: Op. 60./2., 3., 6., 7. etüdök nehézségi szintjén. – Három különböző stílusú előadási darab bemutatása a következő nehézségi szinteken: Reneszánsz zene: pld. Reneszánsz magyar táncok gitárra (Edition Simonffy 151) Barokk zene: pld. Brescianello, Weiss táncételei, Bach: Notenbüchlein für A. M. Bach átiratai (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V., Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet.) Klasszikus zene: pld. Carulli: Largetto alla siciliana (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./78.) Carcassi: Capriccio (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./50.) Sor: Allegretto (Szendrey: Gitárgyakorlatok VI./1.) Romantikus zene: pld. Marschner: Bagatelle (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola V./79.) XX. századi / Kortárs zene: pld. Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből könnyebb darabok: 1–5., 10. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kovács: Rövid darabok gitártanulóknak I./5., 8. (EMB Z. 8883) (Nagy–Mosóczi: Gitáriskola IV./48.) Brouwer: Estudios sencillos I–X. „B” tagozat – 3 oktávós dúr, vagy moll skála fekvésváltással, ritmusvariációval, gyorsabb tempóban, vagy kromatikus skála 1 húron fekvésváltással, gyorsabb tempóban. – Egy klasszikus etüd: Carcassi: Op. 60./8.–17. etüdök nehézségi szintjén. – Három különböző stílusú előadási darab bemutatása a következő nehézségi szinteken: Reneszánsz zene: pld. Luis Milan: 6 Pavane Barokk zene: pld. J. Dowland: Seven Pieces, Robert de Visée: d–moll Szvit tételei, Bach: Sonate e Partite, Lantművek könnyebb tételei. Klasszikus zene: pld. Sor: Menüettek,

Keringők, Giuliani: C–dúr Szonáta op. 15. Romantikus zene: pld. Tarrega könnyebb darabjai (Mazurkák) XX. századi / Kortárs zene: pld. Bartók–Szendrey: Gyermekeknek–ből 6., 13., 17., 21. (EMB Z.7495) (Szendrey: Gitárgyakorlatok V. kötet) Kovács: Rövid darabok gitártanulóknak I., II. (EMB Z. 8883, Z. 12065) Brouwer: Estudios sencillos VI–XV. A vizsga értékelése – megfelelés az előírt követelményeknek, 326 – technikai felkészültség, – helyes test– és hangszertartás, – hangszerkezelés, – artikulációk és diszitések alkalmazása, – helyes ritmus és tempó, – előadásmód, – a zenei stílus és az előírások megvalósítása, – memória, – állóképesség.

A művészeti záróvizsga követelményei

A vizsga részei A vizsga gyakorlati vizsgarészből áll.

A vizsga tantárgya és időtartama Gitár főtárgy „A” tagozat: minimum 10 perc „B” tagozat: minimum 15 perc A vizsga tartalma „A” tagozat Három oktávós dúr–vagy moll skála, vagy tercskála. – Egy etűd (Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 19., 20., 23., F. Sor op. 29 (Universal) nr. 1., Aguado: Etűdök II. kötetből (EMB 12378) nr. 9., 11., 12., Giuliani: 24 etűd op. 48 (EMB 12963) nr. 20., 21., Leo Brouwer VI–XV. nehézségi szintjén).

– Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet többtétéles (reneszánsz és barokk darabok: John Dowland: Táncok és Fantáziák (EMB 8769), J. S. Bach: Könnyű táncjátékok (Lantszvitek (EMB 13184) cselló szvit); klasszikus és romantikus darabok: F. Carulli (EMB 8821), Giuliani (EMB 12182, EMB 8931, EMB 8932), F. Sor művei (EMB 8799, 14445 kötetben, Ricordi, Universal); Carulli, Johann Kaspar Mertz: Románc (EMB 13519 kötetben), F. Tarrega: Marieta, Rosita nehézségi szintjén).– XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa–Lobos: Prelud II. V.). – Egy kamaramű.

Nehézségi szint: Scarlatti: Öt Szonáta két gitárra (Fodor–Mosóczi) A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani. „B” tagozat Három oktávós dúr–vagy moll skála, vagy tercskála, szextskála – Egy etűd (Carcassi: 25 Etűd op. 60 (EMB 12091) nr. 24., 25.; F. Sor: Zwölf Etuden op. 29 (Universal) nr. 4., Giuliani: Etűdök gitárra op. 48. (EMB 12963) nr. 22., 23., 24., Villa–Lobos: Etűdök nehézségi szintjén). – Két különböző stílusú előadási darab, melyből az egyik lehet egy szvit vagy versenymű több tétele, vagy egy szonáta, a másik egy kortárs mű (reneszánsz szerzők: Bakfark Bálint (EMB 7031, EMB 7793, EMB 12033), J. Dowland: Luis Milan, Gaspar Sanz, Frescobaldi művei (EMB 13248), J. S. Bach: Lantszvitek (EMB 13184) és csellószvitek tételei, valamint szonáták és partiták tételei; Fernando Sor szonátái, romantikus szerzők, pl. F. Tarrega Romantikus darabok (EMB 8327) J. K. Mertz (EMB 13157, EMB 13519) továbbá Moreno–Torroba, Manuel de Falla, Isaak Albéniz, Augustin Barrios Mangoré művei nehézségi szintjén). XX. századi szerzők: Leo Brouwer, Farkas Ferenc (EMB 6303), Villa–Lobos: Prelüdök, Choros). – Egy kamaramű. Nehézségi szint: Vivaldi könnyebb versenyművei, Giuliani: Duo Concertante per flauto e chitarra, Joplin: Ragtime 332 A kamaramű kivételével a vizsgaanyagot kotta nélkül kell játszani. A vizsga értékelése – megfelelés az előírt követelményeknek, – technikai felkészültség, – helyes test– és hangszertartás, – hangszerkezelés, – artikulációk és diszitések alkalmazása, – helyes ritmus és tempó, – előadásmód, – a zenei stílus és az előírások megvalósítása, – memória,

MAGÁNÉNEK tanszak

Művészeti záróvizsga

KÖVETELMÉNYEK:

- A növendék ismerje a hang anatómiai, működésbeli, hangfaji sajátosságait, technikai lehetőségeit.
- Ismerje a vokális irodalmat, annak alkotóit és jeles előadóművészeit, a zenei műszavakat, tempó és karakterjelzéseket és ezek jelentését.
- Tudjon az énekléshez szükséges módon lélegezni, és az előadandó mű kívánalmai szerint hangot adni.
- Tudjon tisztán intonálni.
- Tudjon bánni a rezonáns üregeivel, rekeszével, és képes legyen hangfájának hangterjedelmén belül egyöntetűen és árnyaltan énekelni.
- Legyen érthető és szép szövegmondása, teremtsen összhangot a szöveg és a zene között.
- Tudjon értelmezni és megvalósítani tempóbeli és dinamikai előírásokat, és a darabot stílushűen, művészi kifejezéssel előadni.
- Legyen képes rendszeres gyakorlásra, a saját hangképző szerv feletti ellenőrzésre, és saját hangjának helyes hangfaji megítélésére.
- Rendelkezzék megfelelő zenei memóriával, koncentráló- és állóképességgel.
- Jó előadói készséggel, művészi fantáziával, és a közönséggel való megfelelő kapcsolatteremtési készséggel.

A VIZSGA TÉMAKÖREI:

1 Kodály- vagy Bartók-dal, ill. népdal,
1 barokk dal vagy ária,
1 klasszikus dal vagy ária,
1 romantikus dal vagy ária,
1 XX. századi mű,
1 kamaramű (lehetőleg duett).

A vizsgadarabok közül legalább 1 áriát kötelező énekelni, és minimum 2 művet magyarul kell előadni.

A műveket kotta nélkül, zongorakísérettel kell előadni. A vizsga és az értékelés lehetőleg nyilvános legyen.

SZOLFÉZS tanszak

Művészeti alapvizsga

KÖVETELMÉNYEK:

- Ismerje fel a növendék hallás után és kottaképről a zenében előforduló ritmuselemeket, és legyen jártas ezek diminuált és augmentált formájában is.
- Legyen áttekinthetősége a 2/4, 3/4, 4/4, 3/8, 6/8, 2/2, 3/2, 4/2-es ütemekben.
- Legyen tájékozott a relatív és abszolút rendszerben 4 #, 4 b-ig.
- Ismerje a dúr és moll hangsorokat 7 #, 7 b-ig, a pentaton hangsort, a háromféle moll hangsort, és a modális hangsorokat.
- Ismerje fel hallás után, és tudja is felépíteni az oktávon belüli kis, nagy, tiszta, szűkített és bővített hangközöket.
- Ismerje fel hallás után és kottakép alapján a négyféle hármashangzatot, azok fordításait, és a dominánsszeptim-hangzat, és mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzat felépítését.
- Ismerje a funkciós főakkordokat 4 #, 4 b-ig, és a hangnemi kitérés és moduláció fogalmát.
- Tudjon lejegyezni rövid szótagszámú magyar népdalt, és könnyű műzenei periódust, funkciót jelző basszussal.
- Legyen képes a fentieknek megfelelő nehézségi fokú dallamokat lapról olvasni.
- Ismerje és tudja kottaképről azonosítani a magyar népzene stílusjegyeit, a periódust, a triós formát, a szonátaformát, a rondót, a barokk és a klasszikus táncokat.
- Ismerje a zenetörténeti korokat, a kiemelkedő zeneszerzőket, műfajokat, és legyen képes zenehallgatás alapján felismerni a barokk, klasszikus, romantikus és XX. századi zenét.

A VIZSGA TÉMAKÖREI:

Írásbeli:

- Az oktávon belül előforduló hangközök és hangzatmenetek felépítése megadott hangra, és lejegyzése hallás után.
- A hármashangzatok és fordításaik felépítése megadott hangra, és lejegyzése hallás után.
- A dominánsszeptim-hangzat, a mollbeli VII. fokú szűkített szeptimhangzat felépítése megadott hangra, és lejegyzése hallás után.
- A dúr és moll hangsorok 7 #, 7 b-ig, a pentaton hangsor, a háromféle moll hangsor építése, és a modális hangsorok felépítése megadott hangra, és lejegyzése hallás után.
- A funkciós főakkordok építése 4 #, 4 b-ig.
- Könnyű egyszólamú periódus (lehetőleg XX. századi) lejegyzése hallás után 6-7 meghallgatás alapján.
- Könnyű kétszólamú barokk vagy klasszikus kétszólamúság lejegyzése.

Szóbeli:

- 20 magyar népdal élményszerű előadása és elemzése kotta nélkül.
- 20 műzenei szemelvény előadása (ebből 10 kotta nélkül) és elemzése a tanult zenetörténeti korokból arányosan válogatva.
- Az eddig tanult zeneszerzők, műveik, zenei műfajok, és zenei szakkifejezések ismerete.
- Az írásbeli követelmény elméleti ismerete és éneklése.
- Megadott dallam lapról olvasása.

Fontos, hogy a növendék legyen tisztába képességeivel, tudja magát reálisan látni, így az értékelés közösen kialakított véleményre épülhet. Az érdemjegy tükrözze a növendék képességeihez mért tudást, fejlődését, készségét, ismereti szintjét, kapcsolatát a zenével, és az évközi munkáját.

Művészeti záróvizsga

KÖVETELMÉNYEK:

- A növendék ismerje és tudja alkalmazni az alapfokon tanultakon túl a tanulási anyagban előforduló ritmuselemeket, és ismerje a 9/8, 6/4-es ütemeket.
- Legyen tájékozott a relatív és abszolút rendszerben 7 #, 7 b-ig.
- Ismerje a dallamhangok szerepét, és tudja mi a melizma, főhang, váltóhang, átmenőhang, ornamensek.
- Ismerje a kvintkört, a dúr és háromféle moll hangsorokat, a vezetőhangot 7 #, 7 b-ig.
- Ismerje az egészhangú skálát, az akusztikus hangsort, a modellskálát, a Reihe-t, tudja a dodekafónia, a cluster és az aranymetszés fogalmát.
- Ismerje fel és tudja az oktávon kívüli hangközöket, a hármas- és négyeshangzatok felépítését és fordításait kottakép alapján, és hallás után.
- Ismerje fel a funkciókat hallás után, tudja a funkciós fő- és mellékhármasokat, az alterációk szerepét, modulációt és a hangnemi kitérést.
- Ismerje a bi- és politonalitást, és a legfontosabb zenei szerkesztésmódokat. Tudja ezeket alkalmazni hangszeres tanulmányaiban is.
- Ismerje a barokk szonátaformát, a Scarlatti-féle szonátaformát, a klasszikus szonáta-rondót, és a romantikus szonátát.
- Tudjon lejegyezni könnyű klasszikus periódust funkciót jelző basszussal, és egy könnyű romantikus szemelvényt.
- Tudjon lapról olvasni a fentiek nehézségi fokának megfelelő dallamot.
- Rendelkezzék alapos zenetörténeti tájékozottsággal, zenetörténeti korok, zeneszerzők, műfajok ismeretével.
- Ismerje fel hallás után a főbb zenetörténeti korok stílusjegyeit, jellemző műfajait, formáit.

A VIZSGA TÉMAKÖREI:

Írásbeli:

- Az oktávon belüli és kívüli hangközök és hangzatmenetek felépítése megadott hangra, lejegyzése hallás után.
- A hármashangzatok, négyeshangzatok és fordításaik felépítése megadott hangra, lejegyzése hallás után.
- A dúr és moll hangsorok 7 #, 7 b-ig, a pentaton hangsor, a háromféle moll hangsor építése, és a modális hangsorok felépítése megadott hangra, és lejegyzése hallás után.
- A funkciós főakkordok építése 7 #, 7 b-ig.
- Könnyű moduláló periódus (lehetőleg barokk) lejegyzése funkciós basszussal hallás után 6-7 meghallgatás alapján.
- Könnyű XX. századi egyszólamú dallam részlet lejegyzése hallás után 6-7 meghallgatás alapján.
- Tonális és reális válasz szerkesztése és lejegyzése.

Szóbeli:

- 20 magyar népdal (10 régi, 10 új stílusú) élményszerű előadása és elemzése kotta nélkül.
- 20 műzenei szemelvény előadása kotta nélkül és elemzése a tanult zenetörténeti korokból arányosan válogatva.
- Minden zenetörténeti korszakból 5-5 jelentős mű ismerete.
- Az eddig tanult zeneszerzők, műveik, zenei műfajok, és zenei szakkifejezések ismerete.
- Az írásbeli követelmény elméleti ismerete és éneklése.
- Megadott dallam (lehetőleg barokk) lapról olvasása alkalmi hangzókkal, ábécés nevekkal.

Fontos, hogy a növendék legyen tisztába képességeivel, tudja magát reálisan látni, így az értékelés közösen kialakított véleményre épülhet. Az érdemjegy tükrözze a növendék képességeihez mért tudást, fejlődését, készségét, ismereti szintjét, kapcsolatát a zenével, és az évközi munkáját.

Táncművészeti ág művészeti alapvizsga és művészeti záróvizsga követelményei és témakörei

BALETT tanszak

Művészeti alapvizsga

Témakörök, követelmények

a tanuló ismerje

- kar és láb pozíciókat, térbeosztást
- a klasszikus balett alapelemeit
- a tanult tananyag szakkifejezéseit
- a szakkifejezések jelentését

legyen képes

- a gyakorlatok kivitelezésére
- a kombinációk használatára
- a zene és a tánc összhangjának betartására
- legyen képes a fegyelmezett csoportos munkára

Értékelés

- A tanuló az iskolában csoportos bemutatás formában – bizottság előtt.
- A vizsga anyagát a balettmester állítja össze
- A minősítésre a mester tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Értékelés szempontjai

- technikai biztonság
- pontos kivitelezés /mozdulat, irány, ritmus, dinamika
- esztétikus megjelenítés
- megfelelő stílusú előadás
- zene és tánc összhangja
- tudatos testhasználat
- saját mozgásanyag gazdagodása
- mozgáshatások fejlődése
- kapcsolatteremtés kifejezőképesség
- erőnlét

Művészeti záróvizsga

Témakörök, követelmények

A tanuló ismerje

- a tanult anyagot
- a lépések helyes kivitelezésének szempontjait
- a tudásszintjének megfelelő nehezebb technikai elemeket és azok szabályait

Legyen képes

- A balett gyakorlatainak harmónikus, koordinált bemutatására

Értékelés

- A tanuló az iskolában csoportos bemutatás formájában – bizottság előtt.
- A vizsga anyagát a balettmester állítja össze.
- A minősítésre a mester tesz javaslatot, a bizottság szótöbbséggel dönt.

Klasszikus balett társastánc tanszakon

Művészeti alapvizsga

Követelmények

- az adott évfolyam tananyagának ismerete
- a stílusnak megfelelő előadásmód
- a gyakorlatok megfelelő technikával , biztonsággal való kivitelezése

Értékelés

- a tanulók 2-6. évfolyamában félévi és év végi vizsgát tesznek.
- a vizsga anyagát a balettmester állítja össze
- a bemutatás bizottság előtt csoportosan történik
- a minősítésre a mester tesz javaslatot és a bizottság szótöbbséggel dönt

TÁRSASTÁNC tanszak

Művészeti alapvizsga

Társatánc

Témakörök:

- Az alapfok végére a táncosnak ismerni kell az öt standard (angol keringő, tangó, bécsi keringő, slow fox, quickstep) és az öt latin-amerikai (samba, cha-cha, rumba, paso doble, jive) táncból a nemzetközileg elfogadott angol táncstílus alaplépéseit, alapfogalmait (tananyag ismerete).
- helyes testtartás,
- a térirányok,
- a fő pozíciók,
- az alapvető ritmusértékek ismerete.

Követelmények:

A tanuló ismerje:

- a standard táncok (angol keringő, tangó, bécsi keringő, slow fox, quickstep)
- alapmotívumait,
- a latin-amerikai táncok (samba, cha-cha-cha, rumba, paso doble, jive)
- alapmotívumait.
- a különféle táncok folyamán alkalmazott kéz- és lábtechnikát, testtartást.

A tanuló legyen képes:

- a tanult táncok pontos, stílusos eltáncolására,
- páros és csoportos feladatok végrehajtására,
- stílusnak megfelelő előadásmódra,
- alkalmazkodni a csoportos munkában,
- a táncban alkalmazott térben való mozgás/térformák helyes, pontos bemutatására.

Tánc történet

Témakörök:

- a művészetek iránti érzékenység, kreativitás.
- a tanuló ismerje a tánc kialakulását, fejlődését, múltját, jelenét.
- a tananyag ismerete (tánc történet főbb korszakai, a tánc társadalmi szerepének
- változásai, színpadi tánc története, megújulás XX. sz.-ban)

Követelmények:

A tanuló ismerje:

- a táncművészet kimagasló alpműveit,
- a nagy egyéniségek munkásságát,
- az egyetemes és nemzeti tánc történeti folyamatokat.

A tanuló legyen képes:

- elemezni a táncművészet különböző stílusait.
- a múlt és jelen értékeinek befogadására.
- a táncművészetek iránti érdeklődésre.
- a művészetek iránti érzékenységre, kreativitásra.
- a szakmai szókincs és fogalom elsajátítására.

A tánc történet számonkérés javasolt formája:

A tanulók minden évfolyamban félévi és év végi vizsgán adnak számot tudásukról. A vizsga anyagát a szaktanár állítja össze. A minősítésre, az osztályzásra a szaktanár jogosult.

Az év végi osztályzatnak döntően az év közbeni munkán kell alapulnia.

A tanuló teljesítményében nem az elsajátított lexikális tudást kell értékelni hanem a tánc sajátosságaira való érzékenységét, a kialakult stílusismeretet, a szakmai szókincs és fogalomkészlet elsajátítását.

Az értékelés szempontjai-minimumkövetelmények:

- Az adott évfolyam tananyagának ismerete.
- A művészetek iránti érzékenység, kreativitás.

Művészeti záróvizsga

Társastánc

Témakörök

- A továbbképző elvégzése után a táncos megismeri az öt standard (angol keringő, tangó, bécsi keringő, slow fox, quickstep) és az öt latin-amerikai tánc (samba, cha-cha-cha, rumba, paso doble, jive) összetettebb motívumait és az alaplépések variációit is.
- Lépésösszekötések finomsága, eleganciája, esztétikája.
- Használt testmunka, lábtechnika, táncirányok, forgásmennyiségek biztonságos kivitelezése.
- Ritmikai megoldások pontossága.

Követelmények:

A tanuló ismerje:

- a nemzetközileg elfogadott angol stílus szerint a standard és latin-amerikai táncok összetettebb motívumait és az alaplépések variációit.
- a lépésanyagok és kombinációik, a koreográfia megfelelő kivitelezését, (lépés)összekötését.
- a használt akciókat (mi miért történik a mozgás folyamatában-értelmében).

A tanuló legyen képes:

- a standard és a latin-amerikai táncok önálló és páros bemutatására.
- a csoportos bemutatási formában figyelmes együttműködésre.
- a tanult társastáncok valamelyikéből vagy azok mixeléséből önálló csoportos bemutatására.
- forgásmennyiségek betartása.
- a különböző stílusbeli táncok kifinomult, ruganyos váltásaira.

Történelmi társastánc

Témakörök, követelmények

- a XIX. századi társasági táncok alaplépései, azok stílusának és magatartásformáinak ismerete
- a barokk/rokokó táncok lépésanyagának ismerete
- egy magyar úri, báli tánc (a Körmagyar) ismerete
- helyes testtartás,
- a térirányok,
- a fő pozíciók,
- az alapvető ritmusértékek ismerete
- különféle lépéskombinációk, variációk ismerete .

Viselkedéskultúra

Témakörök:

- Viselkedés általános szabályai (köszönés, megszólítás, bemutatkozás, bocsánatkérés, pontosság)
- Viselkedés táncos alkalmakkor (felkérés, lekérés, leköszöntés)
- Társalgás
- Megjelenés, viselkedés (étteremben, színházban, moziban, hangversenyen)
- Étkezés (helyes tartás ülés közben, mit mivel, hogyan eszünk)
- Vendégségben, vendéglátás, ünnepi alkalmak
- Telefonálás, levelezés

Követelmények:

A tanuló ismerje:

- A mindennapi élet és a társas érintkezés alapszabályait, magatartás formáit.
- A táncos alkalmakkor való viselkedés szabályait. /Tájékozottság a köznapi élet illemtanában.

A tanuló legyen képes:

- Legyen képes az elsajátított viselkedéskultúra gyakorlati alkalmazására.
- Ismerje a mindennapi élet és a társas érintkezés alapszabályait, magatartás formáit.
- tájékozódni a köznapi élet illemtanában.

A viselkedéskultúra számonkérés formája:

A tanulók az Alapfok 5. évfolyamában félévkor az órai munka alapján, év végén vizsgateszt kitöltése során adnak számot tudásukról. A teszt anyagát szaktanár állítja össze, s az elért eredmény szerint osztályoz 1-5-ig terjedő érdemjeggyel.

Az értékelés szempontjai-minimumkövetelmények:

- a táncos alkalmakkor való viselkedés szabályainak ismerete,
- tájékozottság a köznapi élet illemtanában.

Történelmi társastánc

Témakörök:

Követelmények:

A tanuló ismerje:

- az elsajátított lépések korhű, stílusos bemutatását.
- A történelmi társastáncok alaplépéseinek tananyagának ismerete.
- a tanult táncok alapmotívumait.
- a különféle táncok folyamán alkalmazott kéz- és lábtechnikát, testtartást.
- a különféle lépéskombinációkat, variációkat.

A tanuló legyen képes:

- a tanult történelmi társastáncok stílusos, önálló és csoportos pontos bemutatására.
- páros és csoportos feladatok végrehajtására,
- alkalmazkodni a csoportos munkában,
- a táncban alkalmazott térben való mozgás/térformák helyes, pontos bemutatására.

Képző-és iparművészeti ág művészeti alapvizsga és művészeti záróvizsga követelményei és témakörei

RAJZ-FESTÉS-MINTÁZÁS tantárgy

Művészeti alapvizsga

Követelmények:

A tanuló az alapfok végén ismerje:

- a rajz-festés-mintázás alapelemeit,
- a vizuális gondolkodás formáit és nyelvezetét,
- a tervezéstől az alkotásig tartó kreatív folyamat részeit,
- a plasztikai, rajzi, festészeti technikák alkalmazásának módjait,
- a sík és tér törvényszerűségeit a képzőművészet világában.

A tanuló az alapfok végén képes legyen :

- a látványt értelmezni,
- a kompozíciós ismereteket alkalmazni,
- a síkban és térben alkotásokat létrehozni,
- a népművészetből ismereteket meríteni,
- a művészettörténet nagy korszakait ismertetni és elemezni.

Témakörök:

- Csendélet élettelen tárgyakról grafikai megoldásokkal,
- Csendélet élettelen tárgyakról festéssel,
- használati tárgyak grafikai megjelenítése, átírása
- Belső tér ábrázolása,
- Körplasztika készítése

Követelmények:

A tanulók tudjanak ismereteket gyűjteni:

- az őket körülvevő világ formakincséről, fény- és színhatásairól,
- az élő és élettelen természet, az épített, a kulturális környezet elemeiről,
- a vizuális kommunikáció legegyszerűbb közlési módjairól,
- a vizuális művészet jellemző sajátosságairól,
- a köznapi és a művészi szépről,
- a gyermekek lelkivilágához közel álló alkotásokról.

Legyenek nyitottak a múlt szokásainak, a hagyományok világának megismerésére.
 Próbálják tapasztalataikat képi és plasztikai eszközökkel megjeleníteni.
 Gazdagítsák önkifejezési eszköztárukat.
 Gyakorolják a tanult rajzi, festési, plasztikai és a hagyományos kézműves eljárásokat.
 Gyűjtsenek tapasztalatokat az élő természet formáiról, tér-idő viszonyairól.
 Törekedjenek tapasztalataik, a természet gazdag formakincsének élményszerű ábrázolására.
 Tegyék árnyaltabbá önkifejező képességeiket.
 Bővítsék kompozíciós ismereteiket.
 Ismerjenek meg újabb technikákat, fejlesszék anyag- és eszközhasználati jártasságukat.
 Legyen sokoldalú tapasztalatuk a térről és az azt alakító formák térviszonyairól.
 Érzékeltessenek fényhatásokat, színérzeteket, színhangulatokat, színellentéteket.
 Gyakorolják a megismert ábrázolási kifejezőeszközöket.
 Alkalmazzák a hagyományos tárgykészítés szempontjait alkotó munkájukban, sajátítsanak el újabb kézműves technikákat.
 Használják tudatosan a képi kifejezés eszközeit.
 Ismerjék a hagyományos népi építészetet, legyenek jártasak megfigyelésében.
 Tudják az építkezés elemeit, meghatározó tényezőit.
 Készítsenek maketteket, valamint a berendezéshez kapcsolódó hagyományos tárgyakat.
 Alkalmazzanak szubjektív kifejezési módokat a térkonstrukciók és a képi megjelenítések során.
 Tanulmányozzák saját környezetük életmódját, hagyományait.
 Ismerjék az öltözködés-, a magatartás-, a beszéd-, a testkultúra összetevőit.
 Készítsenek az életmódhoz, gazdálkodáshoz kapcsolódó tárgyakat a kézműves tevékenységben.
 Ismerjenek meg újabb kézműves technikákat.

Művészeti záróvizsga

Követelmények:

A tanuló a továbbképző végén ismerje:

- a vizuális nyelv kifejezőeszközeit,
- azok jel- és jelentérendszerét,
- a sík és térábrázolás szabályrendszerét,
- az ábrázoló geometria alapelemeit,
- a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolás leggyakrabban használt eljárásait,
- a médiaművészet kifejezőeszközeit és azok jelrendszerének alapjait,
- a képi konvenciók jelentéshordozó elemeit,
- az anatómia alapvető törvényszerűségeit és azok ábrázolási konvenciót,
- a vizuális nyelv kommunikációs eszközrendszerét,
- a művészettörténet nagy korszakait.

A tanuló a továbbképző végén legyen képes:

- a tanár által, vagy önállóan kijelölt témák (tanári segítséggel történő) feldolgozására,
- a művészeti alkotómunka különböző elemeinek egyidejű alkalmazására,
- sík és térbeli művek létrehozása,
- konkrét és elvont képi és plasztikai gondolatok megjelenítésére,
- a látvány, illetve az abból történő absztrakció elemző értelmezésére, sokrétű feldolgozásra (tanári segítséggel),
- a művészettörténeti korszakok megismert értékeit kreatív módon alkalmazni, adaptálni saját alkotómunkájukban.

Záróvizsga témakörei:

- Utcarészlet festése
- Táj festése látvány után
- Képzeletbeli táj festése műteremben
- Ember a tájban
- Enteriőr
- Enteriőr és alak ábrázolás,
- Csendélet természetes formákkal,
- Csendélet, használati tárgyak grafikai megjelenítése, átírása
- Természeti formák absztrahálása szabadon választott technikával
- Körplasztika készítése,
- Dombormű

Követelmények:

- a tanuló legyen jártas a vizuális nyelv kifejezőeszközeinek alkalmazásában,
- ismerje a sík és térábrázolás szabályrendszerét,
- a rajzi, festészeti és plasztikai ábrázolások leggyakoribb formáit,
- az ábrázoló geometria és szerkesztő térábrázolás szabályait,
- legyen jártas a látvány, illetve annak képi megjelenítésének értelmezésében , a sík és térbeli művek önálló alkotó létrehozásában.
- A fény-árnyék, folt, elrendezés, tudatos alkalmazása,
- Az elvont gondolkodás (absztrakció, redukció, átíró képesség) kialakítása és gyakorlati alkalmazása.
- Az elemző képesség jártassági szinten történő alkalmazása.
- Az ábrázoló geometria és alkalmazásának ismerete.
- A vizuális kommunikáció jelrendszerének alkalmazása.

GRAFIKA tanszak

Művészeti alapvizsga

Témakörök:

- A jelhagyás módjai – ceruzával, ecsettel, tollal pálcával, ujjal, lemezzel, fésűvel
- A pont, a vonal, a folt szerepe
- Több szín egymás mellett: harmóniák - diszharmóniák
- Pozitív és negatív nyomat, az egyszínű és többszínű változatok
- A papírmetszés technikája, pozitív és negatív forma
- A grafika fogalma
- Az egyedi és a sokszorosított grafikai eljárások közötti különbségek
- Az egyedi rajz szerepe a képalakítás, a térplasztikai alkotás, az építészeti formák létrehozásának folyamatában.
- Dürer, Holbein, Paul Gauguin, Goya, Joan Miró, Pablo Picasso, Marc Chagall műveinek elemzése
- Kompozíciós elemek, elrendezésük módjai: szimmetria-aszimmetria, egyensúly, ritmus, leegyszerűsítés, redukálás, lényegkiemelés, figyelemvezetés, sűrítés, elhagyás
- A jelek, a szimbólumok szerepe
- Az illusztráció
- A természeti népek által alkalmazott nyomhagyás jelentősége - a nyomolvasás tudománya
- A középkori kódexektől a tipográfia művészetéig
- A betűtípusokban rejlő szépségek és lehetőségek
- A monotypia
- A dúc fogalma
- A magasnyomás – fametszet
- A linómetszet
- A mélynyomás fogalma és fajtái
- A plakátművészet jellegzetességei
- A kortárs grafika és a hazai törekvések (Kondor Béla, Hincz Gyula)
- Az új technikák létjogosultsága a klasszikus megoldások mellett, lehetőségeik és korlátaik

Követelmények:

- A tanuló tudjon gyakorlatban és elméletben különbséget tenni az egyedi és a sokszorosított grafikai eljárások között
- Tudja kiválasztani a megfelelő eszközt a feladatok megvalósításához
- Biztonságosan alkalmazza a különböző vonalfajtákat
- Ismerje és használja a legfontosabb grafikai szakkifejezéseket
- Tudja biztonságosan alkalmazni a grafikai eszközöket
- Ismerje a folt tulajdonságait, és tudja felhasználni a kompozíciós gyakorlatok során
- Ismerje a monotypia fogalmát
- Legyen tisztában a dúc fogalmával
- Ismerje és alkalmazza a legegyszerűbb szintani szabályokat
- Ismerje a papírmetszet és a linómetszet műfaji sajátosságait és szabályait
- A tanuló tudjon – feladatának – megfelelően válogatni a magasnyomási eljárások között.
- Használja a számítógépes grafika alapvető lehetőségeit
- Legyen képes a formák, színek, a képi elemek újrendezésére, új gondolatok közvetítésére
- Ismerje a kollázs, a frottázs technikáját
- Alkalmazza tudatosan a színek figyelemfelkeltő és kompozíciós szerepét

Művészeti záróvizsga

Témakörök:

- A grafika fogalma
- Az egyedi és a sokszorosított grafikai eljárások közötti különbségek
- Az egyedi rajz szerepe a képalakítás, a térplasztikai alkotás, az építészeti formák létrehozásának folyamatában.
- Dürer, Holbein, Paul Gauguin, Goya, Joan Miró, Pablo Picasso, Marc Chagall műveinek elemzése
- Kompozíciós elemek, elrendezésük módjai: szimmetria-aszimmetria, egyensúly, ritmus, leegyszerűsítés, redukálás, lényegkiemelés, figyelemvezetés, sűrítés, elhagyás
- A jelek, a szimbólumok szerepe
- Egyedi grafika – a forma részletgazdag felületi jellemzőinek visszaadása: textúra – faktúra
- Tónus – gazdag megjelenítés ceruzával, tollal, szénnel
- A tanulmányrajz
- Természetes és mesterséges formák redukciója, geometrikus formák
- Színkontrasztok fajtái
- Térábrázolási konvenciók, - a perspektíva
- Az illusztráció
- A középkori kódexektől a tipográfia művészetéig
- Betűtípusok kortörténeti áttekintése
- A betű anatómiája, mennyisége, arányai
- Ex libris – magyar kortárs művészek törekvései, eredményeik, jellegzetes megoldásaik
- A plakátművészet jellemzői, történeti áttekintése
- A magasnyomás, a síknyomás és a mélynyomás különbözősége
- A monotypia

- Papírmetszet és variációi
- Linókészítés: tervkészítéstől a képnyomtatásig
- A magasnyomás művészete és a színek kapcsolata
- A litográfia
- A linómetszet
- A rézkarc készítésének fajtái és története
- Dürer, Toulouse-Lautrec, Derkovics, Kondor, Szalay jellegzetes műveinek felismerése és elemzése
- A szitanyomat, a fotomechanikus és a nyomdai sokszorosítás (Warhol)
- Az op-art, a ready-made, a body-art, a happening, az akciók és performanszok története és képviselőik
- Új médiumok – a számítógép térhódítása
- Kortárs magyar grafikusok, műhelyek

Követelmények:

- A tanuló tudjon gyakorlatban és elméletben különbséget tenni az egyedi és a sokszorosított grafikai eljárások között
- Tudja kiválasztani a megfelelő eszközt a feladatok megvalósításához
- Biztonságosan alkalmazza a különböző vonalfajtákat
- Ismerje és használja a különböző grafikai szakkifejezéseket
- Tudja biztonságosan alkalmazni a grafikai eszközöket
- Ismerje a pont, a vonal, a folt tulajdonságait, és tudja felhasználni a kompozíciós gyakorlatok során
- Legyen tisztában a képépítés szabályaival
- Ismerje a tanult grafikai technikákat, ezek továbbfejlesztési lehetőségeit és korlátait,
- az egyedi és a sokszorosított grafika sokszínű történeti és technikai lehetőségeit,
- a nyomtatásra és dűckészítésre alkalmas papírfajtákat, linó és fém anyagokat, a szitanyomat, a fotomechanikus, a nyomdai sokszorosításhoz, valamint a legújabb technikájú megoldásokhoz szükséges anyagokat és eszközöket.
- Legyen képes a grafikai technikák alkalmazására, vázlatkészítésre, motívumgyűjtésre, feldolgozásra, átírásra, dúcra dolgozásra,
- az egyedi és a sokszorosított grafika sokszínű technikai lehetőségeinek alkalmazására, esztétikus képi megjelenítésre
- adott témára (zenére, versre, prózára) komponálni (pl. CD-borító, plakát)
- egyedi terveit kivitelezni
- grafikai sorozatot létrehozni

FESTÉSZET tanszak

Művészeti alapvizsga

Követelmények

A tanuló az alapfok végén ismerje:

- a hagyományos festészeti technikákat,
- a technikák alkalmazásának módozatait,
- a festészet történetének nagy korszakait,
- a festészet határterületeit (Kollázs, montázs, manipulált fotó, stb.)
- a fotó, a film, a videó, számítógép színalkotó és visszaadó szerepét,

A tanuló alapfok végén képes legyen:

- a megismert festészeti technikákkal műveket készíteni,
- figurákat, tájakat, tárgyakat ábrázolni,
- vázlatokat készíteni és azok után festményeket alkotni,
- síkban és térben, beállítás után és szabadon festményeket készíteni,
- a festészet határterületein (Kollázs, montázs, manipulált fotó, stb.) alkotni,
- véleményt alkotni a festészet történetének jelentős műveiről.

Témakörök:

- Csendélet élettelen tárgyról akvarellal,
- Ember a tájban akvarellal vázlat alapján

Követelmények:

- A tanuló ismerje a tónus, a telítettség, a színezettség fogalmát.
- Legyen képes színárnyalatokkal dolgozni. Önállóan készítsen tusrajzot, ismerje az akvarell technika sajátosságait.
- Legyen képes képzőművészeti alkotások színproblémáit felismerni, azokról saját szavaival beszélni.
- Ismerje a 24-es színekör, a színek hőfokhatását, a fény-árnyék-szín összefüggéseit.
- Ismerje és alkalmazza a gouache és pasztell technikák alapjait. Használja tudatosan kompozícióiban az eddig tanult színproblémákat.
- A tanuló ismerje és tudja alkalmazni a szín modulációkat, szíkontrasztokat, a színönkontrasztot, a hideg-meleg kontrasztot, a komplementer kontrasztot.
- Legyen képes önállóan nagyobb méretű, több tárgyból álló színes kompozíció tervezésére és kivitelezésére
- A tanuló ismerje és tudja alkalmazni az előző években elsajátított ismereteit.
- Legyen képes önálló tervező munkára.
- Tudjon beállítások után illusztratív vagy tanulmányoszerű festményeket készíteni.
- Használja tudatosan a szintan általa megismert fogalomköröit.
- Legyen képes elemezni a festészet történetének kiemelkedő alkotásait, és alkalmazni a megismert festészeti szakkifejezéseket.
- Legyen ismerete az alkotó folyamatok szakmai és lelki tényezőiről.

Művészeti záróvizsga

Követelmények:

A tanuló a továbbképző végén ismerje:

- a festészet technikai eljárásait,
- a technikai eljárások alkalmazását különböző feladatokban,
- a kompozíció törvényeit,
- a festészet határterületeit (Kollázs, montázs, manipulált fotó, stb.)
- a színház és képzőművészet találkozását jelentő színpadi festészetet (díszlet)
- a festészet történet nagy alkotásait,
- a festészetnek a művészettörténetben elfoglalt helyét,
- azokat a szakkifejezéseket, melyekkel egy festészeti alkotást jellemezhet, elemezhet,
- a fotó, a film, a videó alapjait,
- az olajfestés technikájának alapjait.
- a színtant

A tanuló a továbbképző végén képes legyen:

- bonyolultabb festészeti feladatok önálló megértésére és elvégzésére,
- szabad alkotó munkára,
- az eddig tanultak alapján térben és síkban egyaránt színbeli, festészeti problémák megoldására,
- önálló kritikai véleményt alkotni a kortárs művészet hazai és külföldi képviselőinek munkáiról, szakszerű kifejezésekkel.

Záróvizsga témakörei:

- Csendélet élettelen tárgyakról szabadon választott festészeti technikával,
- Ember a tájban szabadon választható festészeti technikával,
- Belső tér, térelemek megfestése,
- Külső tér, utcarészlet megfestése vázlat alapján műteremben

Követelmények

- A tanuló ismerje és gyakorlatban alkalmazza a színtani ismereteit, a színoid színeinek alapján, a színek érzelmeket alakító hatását saját festményein, az alkalmazott grafika és a szín reklámpsziológiai törvényeit és összefüggéseit, a tanulmányszerű portré és csendélet, valamint tájfestés néhány problémáját.
- A tanuló legyen képes önálló alkotó tevékenységre a festészet határterületein. Tudjon véleményt formálni a festészet történetének jelentős alkotásairól; különböző anyagokkal, színes alkotásokat létrehozni, azokat egyéniségének megfelelő tartalommal megtölteni.
- Legyen képes figura megfestésére térben; tájkép festésére természetben, vázlatok alapján műteremben. Ismerje a fotó a videó és a számítógép színalkotó és visszaadó szerepét; az olajfestés technikájának alapjait.
- A tanuló ismerje és tudja személyes véleménye alapján elemezni a XX. sz. második felének különböző stílusirányzatait, azok ismeretében önálló alkotásokat készíteni. Tudjon olajfestési technikával szabadon választott művet alkotni. Legyen képes az általa választott színpadi műhöz díszletet készíteni.

KERÁMIA tanszak

Művészeti alapvizsga

Témakörök:

- Plasztikus anyagok tulajdonságainak összehasonlítása (agyag, gyurma, viasz, tészta)
- A kerámiaművesség nyersanyagai (agyag, földfesték, máz), ezek beszerzése (agyagbányászat, mázórlás régen és ma), eszközök (műhely berendezési szerszámok, kéziszerszámok, égetés eszközei)
- Reliefkészítés – formajegyei, lapos és mélyrelief, a pozitív és negatív szerepe
- Edénykészítés fajtái: marokedény, hurkákból felrakott edény, síklapokból összerakott szögletes edény, összetett edény
- A körplasztika meghatározói
- A tömörszerű mintázás jelentősége
- Kis méretű agyagplasztika készítése
- Gipsznegatív öntése – sokszorosítás
- Kézikorongon felrakott edény és figurális agyagplasztika összeépítése
- Laptechnika és figurális agyagplasztika összeépítése
- Hengeres forma korongozása és fülezése
- Díszítés engóbbal, rátétrel, áttöréssel, karcolással – a ritmusgyakorlatok alkalmazásával
- Máazás elmélete
- A kemenceraakás elmélete
- A magyar népi kerámia tájegységei, központjai
- Azonos formavilágú, harmonikus tárgyegyüttes tervezése, elkészítése

Követelmények:

A tanuló ismerje

- A kerámiakészítés alapjait – a felhasznált anyagok tulajdonságait, a készítés technológiáját,
- A forma és díszítmény összhangjára vonatkozó esztétikai követelményeket,
- A kerámiatörténet fontosabb állomásait,
- A legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- Megteremteni a tárgyalakítás folyamatában a forma és a díszítmény összhangját,
- Elképzeléseit rajzban rögzíteni, ezeket igényesen megoldani,
- A helyes munkamenetet betartani
- Tapasztalatait, ismereteit – életkori szintjének megfelelő önállósággal – a tárgykészítés folyamatába beépíteni
- Műalkotások értő befogadására
- Felismerni környezetében a pozitív esztétikai minőséget
- A megismert munkavédelmi szabályok következetes betartására

Művészeti záróvizsga

Témakörök:

- A kerámiaművesség nyersanyagai (agyag, földfesték, máz), ezek beszerzése (agyagbányászat, mázórlás régen és ma), eszközök (műhely berendezési szerszámai, kéziszerszámok, égetés eszközei)
- Reliefkészítés – formajegyei, lapos és mélyrelief, a pozitív és negatív szerepe
- Edénykészítés fajtái: marokedény, hurkákból felrakott edény, síklapokból összerakott szögletes edény, összetett edény
- A körplasztika meghatározói
- A tömörszerű mintázás jelentősége
- Kis méretű agyagplasztika készítése
- Gipsznegatív öntése – sokszorosítás
- Kézikorongon felrakott edény és figurális agyagplasztika összeépítése
- Laptechnika és figurális agyagplasztika összeépítése
- Művészettörténeti korok jellegzetes kerámiái
- Különböző fali- és padlócsempék, kályhacsempék (festett, domborműves fülkés) készítése
- Rajzos gyűjtés és tervezés agyagedény rekonstrukcióhoz vagy új edény kivitelezéséhez
- Díszítés engóbbal, rátétrel, áttöréssel, karcolással, mázazással – máz alatti és máz feletti festéssel (ón, ólom, sómáz, luszter)
- A kemenceraakás, kemencetípusok
- A magyar népi kerámia tájegységei, központjai
- Forma és funkció összhangja
- Gipszformába öntött agyagmasszából készült és korongozott agyagedények összehasonlítása
- Csőrös, füles kiöntőedény körongozása
- Azonos formavilágú, harmonikus tárgyegyüttes tervezése, elkészítése

Követelmények:

A tanuló ismerje

- A kerámiakészítés nyersanyagait (agyagfajták, földfestékek, mázak), ezek beszerzésének módját, a műhely berendezési szerszámait, kéziszerszámait, az égetés eszközeit, a felhasznált anyagok tulajdonságait, a készítés technológiáját,
- A forma és díszítmény összhangjára vonatkozó esztétikai követelményeket,
- A kerámiatörténet fontosabb állomásait és azok jellegzetes kerámiaformáit, mázait, égetési technológiáit
- A legfontosabb munkavédelmi tudnivalókat

Legyen képes:

- Megteremteni a tárgyalkotás folyamatában a forma és a díszítmény összhangját,
- Elképzeléseit rajzban rögzíteni, ezeket igényesen megoldani,
- Műalkotásokról, régészeti leletekről motívumokat gyűjteni és új tárgy tervezésekor konstruktívan felhasználni,
- Eredeti tárgyat rekonstruálni
- Kerámiatárgyat saját tervrajz alapján elkészíteni
- A megfelelő technikát és anyagokat a formának és a funkciónak megfelelően megválasztani
- A helyes munkamenetet betartani
- Tapasztalatait, ismereteit a tárgykészítés folyamatába beépíteni
- Műalkotásokértő befogadására
- Felismerni környezetében a pozitív esztétikai minőséget
- A megismert munkavédelmi szabályok következetes betartására

KÉZMŰVES tanszak

Művészeti alapvizsga

TÉMAKÖRÖK:

Műhelyelőkészítő:

- -Természetes anyagok, a környezet anyagai, növényi részek, papír, gyapjú, fonal, agyag felhasználása
- -Bábfigurák készítése, fakanálbáb, síkbáb, Wayang bábok , marionettek, díszletkészítés
- Műhelygyakorlat:
- -Ismerkedés a batikkal, textilfestéssel, nemezeléssel, fonással, szövással
- -Faktúra és textúra játékok, textillenymatok
- -Ismerkedés a bőrrel, rátétes bőrmunkák, bőrdomborítás, bőrfestés, pásztorművészet
- -Ismerkedés az agyaggal, reliefkészítés, körplasztika, edénykészítés
- -Ismerkedés a papírmetszettel, könyvkötés, csomagolás technikái
- -A papírművészet megjelenítése, megismerése

KÖVETELMÉNYEK:

A tanuló ismerje meg:

- -a kézművességben használt anyagokat
- -a bábművészet legfontosabb vonulatait
- -a felhasználható anyagok tulajdonságait és célszerű felhasználhatóságukat
- -a motívum-, mintagyűjtés forrásainak megismerése, rátétes díszítések
- -a papírművészet, papírmegmunkálás eszközeit

A tanuló legyen képes:

- -a tárgyformáló eszközök használatára
- -a képzőművészet lehetőségeit, eszközeit felhasználva bábokat készíteni
- -saját önálló textilmunkák, szőnyegek elkészítésére
- -a bőrdíszítési eljárások alkalmazásában
- -a papír megmunkálásához használt eszközök, gépek rendeltetésszerű használatára
- -a tanult elméleti és gyakorlati ismeretek alkotó módon való alkalmazására

Művészeti záróvizsga

TÉMAKÖRÖK:

Műhelygyakorlat

- -Famunkák, a fa felhasználási területei
- -Vesszőmunkák, a kosárfonás alapjai
- -Háncs és gyékénymunkák és azok alkalmazási területei
- -Népi kerámia, különböző díszítési módok
- -Bőrmunkák
- -Szövés szövőkereten
- -Hímzés
- -Batikolás
- -Ékszerkészítés

KÖVETELMÉNYEK:

A tanuló ismerje meg:

- -a kézművességben használt anyagokat
- a fa, vessző, háncs, gyékény kerámia, bőr alkalmazási területeit
- -a tárgyak díszítési lehetőségeit
- -a tárgyakban rejlő esztétikumot
- a népi szöttek és hímzés jellemzőit
- -a népművészet továbbélési lehetőségeit

A tanuló legyen képes:

- -a tanult elméleti és gyakorlati ismeretek alkotó módon való alkalmazására
- -a tanult kézműves tevékenységek alapvető munkafolyamatainak alkalmazására
- -az önálló alkotómunkára, esztétikus, igényes tárgyalakotásra

Színművészeti ág művészeti alapvizsga és művészeti záróvizsga követelményei és témakörei

SZÍNJÁTÉK tanszak

Művészeti alapvizsga

1.Drámajáték

Témakörök

- Bemelegítő játékok
- Koncentrációs és mozgáskoordinációs gyakorlatok
- Kapcsolatteremtő és kommunikációs játékok
- Beszéd és mozgásgyakorlatokon alapuló improvizációs játékok
- Improvizációs játékok
- A drámai konvenciók színjátékos és színpadi alkalmazása

Követelmények

A képzés ismertesse meg a tanulókkal:

- a képzet, az emlék szerepét
- a figyelem-összpontosítás fontosságát

Fejlessze a tanulók:

- együttműködő képességét
- dramatikus érzékenységét

A képzés ismertesse meg a tanulókkal:

- a figyelem-összpontosítás tudatos alkalmazását
- a tiszta, érthető beszéd alapjait

Ösztönözze a tanulókat:

- figyelmük tudatos összpontosítására
- önálló verbális megnyilvánulásra

A képzés ismertesse a tanulókkal:

- az empátia, azaz az együttérző beleélés szükséges voltát
- a kommunikációs jelek jelentéshordozó erejét

A képzés biztosítson lehetőséget:

- a kialakulóban lévő önkifejezési szándékok megvalósítására
- képzőművészeti alkotások megtekintésére

A képzés ösztönözze a tanulókat:

- maguk és környezetük tudatos megfigyelésére
- beszédük és mozdulataik koordinált és kifejező használatára

A képzés fejlessze a tanulók:

- megismerő, önmegismerő képességét
- konstruktivitását

A képzés biztosítson lehetőséget:

- a feszültséti helyzetek, konfliktusok elemzésére, a konfliktusokkal való szembenézésre

A képzés ösztönözze a tanulókat:

- színházzal rokon művészeti tevékenységek megismerésére
- önálló, magabiztos megnyilvánulásra

2.Beszédgyakorlat

Témakörök

- Lazítógyakorlatok
- Hanggyakorlatok
- Légzőgyakorlatok
- Artikulációs játékok, gyakorlatok
- Ritmus és tempógyakorlatok
- Hangsúly és hanglejtésgyakorlatok

Követelmények

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek:

- a beszéd folyamat részeinek és egészének tudatos irányítására az adottságainak legjobban megfelelő beszédállapot elérése érdekében
- a durva légzéstechnikai, hangadási és artikulációs hibák felismerésére mások és a saját beszédükben

A tanulók ismerjék:

- a lazító és koncentrációs játékokat és gyakorlatokat
- légző, hang, és artikulációs játékokat, gyakorlatokat hangokkal, mechanikusan sorolható szavakkal és irodalmi szövegekkel
- az általában érvényes hangsúly-szabályokat

A tanulók legyenek képesek:

- ismert karakterek hangzásának hiteles létrehozására
- dramatikus és színpadi munkájukban az e tantárgy keretében tanultak alkalmazására

Ismerjék:

- a beszéd dallamának változatait és kifejező hatását
- a beszéd váltásait (erő, magasság, tempó)

A képzés ismertesse meg a tanulókkal:

- a beszéd folyamat részeit(légzés, hangadás, kiejtés) és azok összefüggéseit, egymásrataltságát
- a mindennapi és a színpadi beszéd különbségeit és azok beszédtechnikai elemeit
- a hibás beszédállapot jegyeit

A képzés alakítsa ki a tanulóknál:

- az önelemzés és önértékelés igényét és képességét
- a beszédszervek tudatos, pontos és célszerű használatát
- az önképzés igényét

A képzés fejlessze:

- a tanulók kifejező kedvét
- a hallási figyelmet és érzékenységet
- a produktív és reprodukív kifejezőkészséget

3.Mozgásgyakorlat

Témakörök

- Bemelegítőgyakorlatok
- Talajra szoktató játékok
- Térformáló, térérzékelő játékok
- Ugrás és futásgyakorlatok
- Eséstechnika
- Mozgástechnika elmélet

Követelmények

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek:

- a mozgástréning gyakorlatainak koncentrált és pontos elvégzésére
- a megfelelő próbaállapot elérésére a tréning gyakorlatainak végrehajtása során

A tanulók ismerjék meg:

- a bemelegítés menetének élettani hatását
- a gyakorlatok egymásra épülésének logikai menetét, lehetőségeit

A tanulók legyenek képesek:

- a mozgástechnikai tréning fontosabb irányzatait, tréningstílusokat
- a mozgástechnika tréning szerepét a megfelelő próbaállapot elérésében

A képzés ismertesse a tanulókkal:

- a mozgásgyakorlatok tréning menetét
- a mozgástechnikai tréning fontosabb irányzatait
- a mozgástechnika tréning szerepét a megfelelő próbaállapot elérésében

A képzés fejlessze a tanulókat:

- koncentrációs készségét, és teherbíró képességét
- fizikai képességeit, kondícióját, rugalmasságát
- mozgástechnikai ismereteit

A képzés ösztönözze a tanulókat:

- a bemelegítés gyakorlatainak koncentrált és intenzív elvégzésére
- önálló, a saját képességei által megkívánt tréning elvégzésére
- helyes tematikájú tréning felépítésére és megtartására

A képzés biztosítson lehetőséget:

- a témakör módszertanának elemző megismerésére
- különböző stílusú mozgástechnika tréningek megismerésére, az azokon való részvételre
- működő színtársulatok, színházi műhelyek tréningmódszereinek élő, vagy videofelvételen történő megtekintésére

4.Vers és próza

Témakörök

- Nyelvi játékok , hangzó játékok megismerése
- Versek hallgatása, olvasása
- Jó gyerekversek több szintű mondandója
- Népdalok ismerete
- Mesék versek elemzése

Követelmények

Az alapfok elvégzését követően a tanulók legyenek képesek:

- alkalmazni a légző, artikuláló, beszédtechnikai gyakorlatokat
- alkalmazni a művészi beszéd és a testnyelv kifejező eszközeit, hogy az olvasás során
- megértett költői, írói üzenetet sajátjukként tudják átadni a tanulóknak, a közönségnek
- a szövegelemzésre, és annak megfogalmazására, miért fontos nekik a választott alkotás,
- és mit kíván azzal üzeni a befogadónak
- előadni kb.20 szabadon választott művet, önállóan és verskompozícióban (verset és
- prózát-népköltészeti és különböző stílusirányzatokhoz, műfajokhoz tartozó irodalmi
- alkotásokból válogatva)

A tanulók ismerjék meg:

- azokat az irodalmi kommunikációs módszereket, melyeknek segítségével képesek megfejteni a sorokba, a sorok közé, a sorok mögé rejtett metaforikus üzeneteket, a lírai és az epikus művek előadásmódjai közötti különbségeket
- azokat az improvizatív, kreatív gyakorlatokat, melyeket az előkészület stádiumában játszanak a kommunikációs készség fejlesztése érdekében
- ismerjék a hatásos előadói beszéd komponenseit, tudjanak ilyet készíteni és elmondani

25 TELJESÍTMÉNY ÉRTÉKELÉS MINDEN MŰVÉSZETI TERÜLETEN

Az alapfokú művészetoktatásban részt vett tanuló az alapfok utolsó évfolyamának elvégzése után művészeti alapvizsgát tehet és továbbképző évfolyamon folytathatja tanulmányait .Ennek elvégzése után művészeti záróvizsgát tehet.

Felsőbb évfolyamba bocsátható az a tanuló, aki megfelel alapfokú évfolyamai minimális követelményeinek, valamint főtárgyból és a kötelező tárgy(ak)ból eredményes vizsgát tesz. A tanuló értékelése jeles, (5) jó (4) , közepes (3), elégséges (2), elégtelen (1) osztályzatokkal történik.

A művészeti alap- és záróvizsga eredményét a vizsgatárgyak számtani közepe adja, amelyet betűvel és számmal kell bejegyezni.

A kiemelkedő teljesítményt oklevéllel ,a tanszak jellegének megfelelő tárgyjutalommal (könyv, CD, DVD, ..)ismerjük el.

A vizsga lebonyolításának helyi szabályai

A vizsgára jelentkezés a jelentkezési lap kitöltésével érvényes, amelyet a tanuló a főtárgy tanártól igényelhet.

A vizsgára jelentkezés határideje: tárgy év február 1.

A témaköröket, tételeket a vizsgára jelentkezés napján át kell adni a tanulóknak.

A vizsga más művészeti iskolával közösen is szervezhető.

A vizsga időpontjáról és helyszínéről, a vizsga menetéről a tanulókat és a szülőket tájékoztatni kell.

A tanuló értékelése, minősítése az iskola által kiadott értékelési lapon történik.

A kérdező tanár a főtárgy tanár.

Kötelező eszközjegyzék a 120/2012-es EMMI rendelet szerint.

26 A PEDAGÓGIAI PROGRAM ÉRVÉNYESSÉGÉVEL, MÓDOSÍTÁSÁVAL, NYILVÁNOSSÁGÁVAL KAPCSOLATOS EGYÉB INTÉZKEDÉSEK

A pedagógiai program érvényességi ideje

1. Az iskola 2007. szeptember 1. napjától szervezi meg nevelő és oktató munkáját ezen pedagógiai program alapján.

A pedagógiai programban található helyi tanterv 2007. szeptember 1. napjától az első évfolyamon majd ezt követően felmenő rendszerben kerül bevezetésre.

.

II. A pedagógiai program értékelése, felülvizsgálata

1. A pedagógiai programban megfogalmazott célok és feladatok megvalósulását a nevelőtestület folyamatosan vizsgálja, a szükséges módosításokat elvégzi.

A nevelők szakmai munkaközösségei (ahol ilyen nem működik, ott a szaktanárok) minden tanév végén írásban értékelik a pedagógiai programban megfogalmazott általános célok és követelmények megvalósulását.

III. A pedagógiai program módosítása

1. A pedagógiai program módosítására javaslatot tehet:

az iskola intézményvezetője

a nevelőtestület bármely tagja

a nevelők szakmai munkaközösségei

a szülői munkaközösség

az iskola fenntartója

A pedagógiai program módosítását a nevelőtestület fogadja el, és a fenntartó jóváhagyásával válik érvényessé.

IV. A pedagógiai program nyilvánosságra hozatala

1. Az iskola pedagógiai programja nyilvános, minden érdeklődő számára megtekinthető.

2. A pedagógiai program egy – egy példánya a következő személyeknél, illetve intézményeknél tekinthető meg:

az iskola fenntartójánál

az iskola irattárában

az iskola könyvtárában

az iskola nevelői szobájában

az iskola intézményvezetőjénél

az iskola intézményvezető-helyetteseinél

- az iskola honlapján

27 ZÁRÓ RENDELKEZÉSEK

1. Ez a pedagógiai program 2014. április 1-én az intézményvezető jóváhagyásával lépett hatályba
2. A pedagógiai programba foglaltakat a nevelőtestület egyhangúlag elfogadta.
3. A pedagógiai programba foglaltakkal a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat is egyetértett.

Isaszeg, 2014. március 31.

P.H.

Molnárné Ruck Judit
intézményvezető

1. Ez a pedagógiai program 2017. július 1-én az intézményvezető jóváhagyásával lépett hatályba
2. A pedagógiai programba foglaltakat a nevelőtestület egyhangúlag elfogadta.
3. A pedagógiai programba foglaltakkal a szülői munkaközösség és a diákönkormányzat is egyetértett.

Isaszeg, 2017. június 30.

P:H.

Molnárné Ruck Judit
intézményvezető